

DATUM 5 maart 2025

PLAATS Twentehuis, 501-503

TIJDSTIP 09.00 -11.30

VOORZITTER C. Bruggink

SECRETARIS K. Leferink

PAGINA 1

GENODIGDEN E. van Mierlo (Almelo), M. Geerdink (Borne), R. de Way (Dinkelland), H. Vedder (DB-lid, Enschede), P. van Zwanenburg (Haaksbergen), L. de Waard (Hellendoorn), C. Bruggink (DB-lid, Hengelo), H. Rohaan (Hof van Twente), M. Oosterbroek (Lossen), M. Rödel (Oldenzaal), B. Beens (Rijssen-Holten), H. Berning (Tubbergen), M. Paters (DB-lid, Twenterand), H. ter Keurst (Wierden)

AFWEZIG

Geïnteresseerden van de vergadering kunnen deze bijwonen in het Twentehuis, 501-503

Agenda algemeen bestuur van 5 maart 2025 (reg.nr. 2025-000048)

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1	Opening vergadering	Welkom bij de AB vergadering. Er is ook besloten deel van de vergadering. Hiervoor staat de agenda in de afgesloten map op extranet.	
2	Vaststellen agenda		
3	Mededelingen	- Milieu en Gezondheid (Harmjan Vedder). - Projectenbudget OZJT (Mark Paters).	
A – Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst AB 15 januari 2024	1. Vast te stellen	
A2	Normenkader 2024	1. Het normenkader 2024 vast te stellen.	
B- Besprekingsstukken			
B1	Adviesnota suïcidepreventie	1. GGD Twente de opdracht te verstrekken om als kartrekker scenario's uit te werken voor gemeenten om te voldoen aan de nieuwe Wet integrale suïcidepreventie. 2. Hierbij de voorwaarde te stellen dat gemeenten een bijdrage leveren aan de werkgroep die wordt ingezet om tot een projectvoorstel te komen.	
B2	Kerntakendiscussie: opiniërende bespreking	Op basis van het voorstel Lysias Advies oordeelsvormende bespreking: 'Samen goed(e) keuzes maken voor Twente' in bijlage 1:	

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		1. De beschreven reflecties en de bevindingen in de kerntakendiscussie zoals beschreven in hoofdstuk 1 te onderschrijven. 2. Kennis te nemen van de huidige taken van SamenTwente zoals beschreven in hoofdstuk 2 en de bijlagen 1 tot en met 7. 3. Overeenstemming te bekrachtigen binnen het algemeen bestuur over de voorstellen zoals beschreven in hoofdstuk 3.1. 4. Richting te bepalen op de voorstellen waarover het algemeen bestuur tijdens de bestuurdersdag op 16 januari 2025 geen overeenstemming heeft bereikt, zoals in hoofdstuk 3.2 beschreven, om te komen tot besluitrijpe voorstellen. 5. De overige taken te onderschrijven als kerntaken van SamenTwente die op hetzelfde ambitieniveau worden uitgevoerd. 6. Te onderschrijven dat taken en voorstellen van SamenTwente die meegenomen worden in de brede opdracht 'Prioritaire opgave jeugd' uitgevoerd zullen blijven op het huidige ambitieniveau in afwachting van de brede opdracht. <i>Vanuit SamenTwente zal aanvullend een toelichting gegeven worden over de financiële keuzes die SamenTwente zelf onderzocht heeft en welk effecten dat kan hebben. Hiervoor wordt op voorhand geen stuk gedeeld. De informatie wordt ter vergadering toegelicht.</i>	
C – Stukken ter informatie			
C1	Interne managementletter 2023 en Brief Auditcommissie	1. Kennis te nemen van de interne managementletter 2023. 2. Kennis te nemen van de brief van de auditcommissie.	
C2	Boardletter 2024 en IT-Managementletter 2024	1. Kennis te nemen van boardletter 2024 van de accountant. 2. Kennis te nemen van de IT-managementletter 2024 van de accountant.	
C3	Informatienota voortgang digitaal dossier	1. Kennis te nemen van de informatienota Stand van zaken implementatie DD JGZ.	
D – Rondvraag en sluiting			

DATUM 15 januari 2025 PLAATS Twentehuis, 501-503 TIJDSTIP 10.45 -12.45
 VOORZITTER C. Bruggink SECRETARIS S. Engbers PAGINA 1

GENODIGDEN E. van Mierlo (Almelo), M. Geerdink (Borne; vanaf punt B1), H. Vedder (DB-lid, Enschede),
 P. van Zwanenburg (Haaksbergen), L. de Waard (Hellendoorn), C. Bruggink (DB-lid, Hengelo), H. Rohaan
 (Hof van Twente), M. Oosterbroek (Losser), M. Rödel (Oldenzaal; vanaf punt B4, na 2^e verkenning), B.
 Beens (Rijssen-Holten), H. Berning (Tubbergen), M. Paters (DB-lid, Twenterand), H. ter Keurst (Wierden)

AFWEZIG R. de Way (Dinkelland)

Concept openbare besluitenlijst algemeen bestuur van 15 januari 2025

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1	Opening vergadering		Voorzitter Claudio Bruggink heet de AB leden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom bij deze eerste AB vergadering van 2025. Er is een afmelding van Richard de Way (Dinkelland). Michael Geerdink (Borne) en Maaïke Rödel (Oldenzaal) komen later. Na de openbare vergadering volgt een kort besloten deel om het besloten verslag van het AB van 11 december 2024 vast te stellen.
2	Vaststellen agenda		Op verzoek van OZJT en gemeente Losser wordt er bij de rondvraag tijd gereserveerd voor een oproep die wordt ingeleid door Marian Oosterbroek. De agenda wordt verder ongewijzigd vastgesteld.
3	Mededelingen -Optioneel AB 10 september 2025 -Stand van zaken Kerntakendiscussie (KTD)	Ter kennisname	Mededeling DB: De optionele AB vergadering van 10 september 2025 is definitief gemaakt i.v.m. zienswijze procedure begroting 2026. Het vergaderverzoek voor dit overleg is hierop aangepast. Mededeling AB: De stand van zaken kerntakendiscussie (KTD) komt morgen tijdens de bestuurdersdag in Borne uitgebreid aan de

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			orde. Hilde Berning (voorzitter bestuurlijke begeleidingscommissie) zal dan de stand van zaken melden.
A - Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst AB 11 december 2024	1. Vast te stellen	De openbare besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.
B- Bespreekstukken			
B1	Nota Waarderen, Activeren en Afschrijven	1. De Nota waarderen, activeren en afschrijven 2025 vast te stellen. 2. De Nota afschrijving en rente Regio Twente 2018 in te trekken per boekjaar 2025.	Portefeuillehouder Harmjan Vedder meldt dat SamenTwente bezig is met een inhaalslag wat betreft het updaten van financiële beleidsnotities. In het AB wordt hierbij de eerste nota activa van SamenTwente voorgelegd. Het is voornamelijk een technische update en actualisatie met betrekking tot wet- en regelgeving. Behoeft geen verdere toelichting. Het AB heeft geen vragen/opmerkingen. Besluit AB: conform.
B2	Ontwikkelingenbrief en kaders voor de begroting 2026	1. De ontwikkelingenbrief en kaders voor de begroting 2026 vast te stellen. 2. De ontwikkelingenbrief ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraden.	Portefeuillehouder Harmjan Vedder licht de Ontwikkelingenbrief 2026 toe. - Deze brief vormt de opmaat naar de begroting van 2026. - Deze brief geeft in grote lijnen inzicht in ontwikkelingen die impact hebben op SamenTwente. Soms zijn deze zo concreet dat ze al financieel kunnen worden vertaald. - In deze ontwikkelingenbrief is er extra aandacht voor de kerntakendiscussie en de kaderbrief zienswijze die we van gemeenteraden vorig jaar hebben ontvangen. - Met het vaststellen van deze brief worden er geen financiële besluiten genomen. De impact op de begroting wordt later in het DB besproken en aan het AB voorgelegd.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			- De ontwikkelingenbrief wordt na de vergadering, namens het DB, verzonden naar de gemeenteraden ter voorbereiding op de begroting. Wierden merkt op dat er bij de taakstelling van 158k op blz. 13 staat 'nog in te vullen'. Harmjan Vedder stelt voor om dit een plek te geven in het totaalpakket van de begroting 2026. Hof van Twente vraagt hoe de raden worden meegenomen in de keuzes die gemaakt moeten worden t.a.v. de begroting. Harmjan Vedder antwoordt dat dit gebeurt via het traject van de KTD en via de reguliere begrotingsbesluitvorming. Almelo wijst op de volgende zaken: -een aantal redactionele zaken die eind vorig jaar in het stuk zijn opgenomen, zijn inmiddels achterhaald. Bv: 'de VTT die november 2024 wordt gepubliceerd'. Harmjan Vedder dankt Almelo voor de scherpste en vraagt het AB mandaat om het stuk hierop te scannen en aan te passen. Het AB is hiermee akkoord. -bij punt 7.2 worden bedragen genoemd van ontwikkelingen waar in de KTD nog discussie over komt. Bv. betreft veilig thuis. Is dat verstandig? Harmjan Vedder stelt voor om wel openheid te geven over de (financiële) ontwikkelingen die bekend zijn en waartoe we ons moeten verhouden. Dit is de feitelijke realiteit. Het is wel belangrijk om te benadrukken dat deze ontwikkelingen niet zonder meer worden opgevangen in de begroting. Het AB verzoekt om een passage toe te voegen aan hoofdstuk 3, waaruit blijkt dat de KTD keuzes aandraagt om te anticiperen op de financiële opgaven, maar dat deze keuzes waarschijnlijk niet voldoende soelaas zullen bieden voor het opvangen van alle financiële knelpunten.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Losser sluit aan bij Almelo. Twentse Koers wordt ook genoemd, maar is geen onderdeel van SamenTwente en heeft een afzonderlijke P&C cyclus. Dit is voor raden ingewikkeld en lastig te volgen. Oproep om congruent te zijn over de verhouding SamenTwente en Twentse Koers. Volgende keer graag van tevoren meenemen. Harmjan Vedder wijst erop dat de gastheerconstructie duidelijk wordt toegelicht in de brief. In de toekomst moet op congruentie in alle stukken goed wordt gecheckt. Tubbergen vult aan dat er naast overlap met de KTD ook overlap zit in het samenwerkingsvraagstuk. En sluit zich aan bij dat de KTD geen soelaas biedt voor alle financiële knelpunten. Twenterand vraagt zich n.a.v. de opmerking van Wierden in z'n algemeenheid af of er nog wel taakstellende bezuinigingen moeten worden gehanteerd. Graag meenemen in het volgende begrotingstraject. Besluit AB: conform advies met inachtneming van de aanscherping n.a.v. de opmerkingen van het AB.
B3	Uitbreiding incidenteel budget kerntakendiscussie	1. Het toegekende incidentele budget voor de kerntakendiscussie met € 25.000 te verhogen van € 140.000 naar € 165.000. 2. Deze verhoging als volgt te dekken: a. het bedrag van 2024 van € 10.000 ten laste te brengen van het verwachte positieve exploitatiesaldo van de 2^e Berap 2024;	Hilde Berning (voorzitter bestuurlijke begeleidingscommissie) licht het voorstel toe. De begeleidingscommissie heeft inzage gehad in de uren van Lysias en kan zich vinden in het voorstel. De commissie heeft aan het DB gevraagd om dit voorstel door te geleiden naar het AB. De bestuurdersdag is bedoeld voor beeldvorming. Er worden nog geen besluiten genomen. Lysias moet dan alles in het werk stellen om het traject binnen het budget verder uit te voeren richting besluitvorming. Haaksbergen informeert wat er gebeurt als uit de bestuurdersdag van 16 januari blijkt dat er meer nodig is om het traject goed te voltooien. Hilde Berning licht toe dat er is afgesproken dat Lysias het traject

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		b. het bedrag van 2025 van € 15.000 ten laste te brengen van het reguliere beschikbare budget.	tot 1 april, zoals eerder is afgesproken, in zijn volledigheid zal begeleiden. Hellendoorn legt de verantwoordelijkheid over het verloop van het proces ook bij de gemeenten zelf en doet een oproep om goed te evalueren. Kan met behulp van eigen ambtenaren. De voorzitter stelt voor om dit op de bestuurdersdag KTD aan de orde te stellen. Hilde Berning zorgt ervoor dat dit ook terug komt in de begeleidingscommissie. Besluit AB: conform.
B4	Tijdelijke begrotingsuitbreiding Veilig Thuis Twente en raming renteopbrengsten	1. De gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis Twente incidenteel met € 983.000 uit te breiden om Veilig Thuis Twente in staat te stellen haar wettelijke taken uit te voeren. 2. Voor de financiering van de begrotingsuitbreiding in 2025, in te stemmen met het voornemen om de begroting van 2025 te wijzigen en deze wijziging voor zienswijzen voor te leggen aan de gemeenteraden. 3. De begrotingsuitbreiding van 2026 op te nemen in de nog op te stellen begroting 2026 en deze begroting voor zienswijzen aan te bieden aan de gemeenteraden.	Portefeuillehouder Mark Paters geeft een introductie op het voorstel. In het AB ligt het voorstel voor tot een begrotingsuitbreiding voor Veilig Thuis voor 2025 en 2026. Deze begrotingsuitbreiding is nodig als gevolg van de sterke groei sinds 2020 (meldingen 37%, adviezen 29% en vervolgdiensten 42%, percentages op basis van de cijfers 2025). Met dit begrotingsvoorstel kan Veilig Thuis haar wettelijke taken uitvoeren op het huidige niveau, waarbij alle focus ligt op het behandelen van meldingen en het geven van adviezen. Er is geen ruimte voor voorlichting en preventie. Dit voorstel is gelijk aan het voorstel van vorig jaar, behalve de gevraagde termijn van twee jaar. Reden hiervoor is dat in de huidige arbeidsmarkt invulling voor een kortere periode moeizaam gebleken is. Er wordt geen aanvullende financiering gevraagd voor de groei in 2024. VTT zal alles in het werk stellen hier zelf oplossingen voor te vinden. In de memo wordt een groei vermeld in meldingen in 2024 van 1%. Deze groei is in het laatste kwartaal echter toegenomen tot 5%.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		4. De gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis Twente incidenteel voor 2025 te verlagen met € 250.000 door de renteopbrengsten schatkistbankieren te ramen.	Datzelfde geldt voor de groei in adviezen in 2024, dit is uitgekomen op 13%. De voorzitter maakt een verkennende ronde. Tubbergen: akkoord met financiering 2025. Niet akkoord met 2026. Zien echter wel de noodzaak bij VTT. Twenterand: akkoord met voorstel. Losser: sluit aan bij Tubbergen. Voor 2026 nog te veel onzekerheden (rapport VTT is nog niet klaar, KTD is nog niet afgerond). Rijssen-Holten: Worstelt. Voor 2024 is een beperkt bedrag toegekend (met name voor op peil houden benodigde personeelsformatie front- en backoffice, teamleiders en artsen). KTD loopt ook nog, maar VTT moet wel verder. Rijssen Holten stelt voor om voor 2025 ook beperkt bedrag toe te kennen (conform 2024) en met toekenning 2026 te wachten tot de KTD is afgerond. Enschede: niet akkoord met voorstel maar wel bereid om voor 2025 een beperkt bedrag van €688.000 toe te kennen voor alleen de personeelsformatie. Harmjan Vedder noemt nog de optie tot bereidheid om eenzelfde bedrag ook toe te zeggen voor 2026, als hiervoor een meerderheid gevonden kan worden. Wierden: is akkoord met voorstel. Almelo: eens met Rijssen-Holten en deels met Enschede: lijn 2024 doorzetten voor 2025, KTD afronden en daarna besluit nemen voor 2026. Hellendoorn heeft een aantal opmerkingen/vragen: -waarom is dit niet als nieuw beleid opgenomen in de begroting? -punt 4 betreft dekking van renteopbrengsten. Waarom is dit niet bij de opbrengsten in de begroting terug te zien?

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			-n.a.v. een eerdere presentatie van de manager VTT geconstateerd dat er verschil zit tussen wat gemeenten vragen van VTT. Gaat nu in de begroting mee in solidariteit. Maar graag kritisch kijken of de werkwijze tussen gemeenten kan worden geharmoniseerd. Hellendoorn is akkoord met beslispunt en 1 en 2 maar niet met 3. Dus financieren voor 2025 voor €983.000. Haaksbergen: akkoord met financiering voor 2025. Het baart zorgen dat er wordt gesproken over de komende jaren, wat er op duidt dat het niet is opgelost na 2026. En gezien het ravijnjaar is hij benieuwd wat de gevolgen zijn. Pieter van Zwanenburg benoemt het aloude dilemma dat het Rijk taken overdraagt aan gemeenten maar hier geen passende financiering aan koppelt (nieuwe meldcode die extra eisen stelt). Hij vraagt zich af hoe andere regio's hier mee omgaan, gezien de benchmark. Hof van Twente en Borne sluiten aan bij het standpunt van Enschede. Hengelo is akkoord met gevraagde financiering voor 2025. Claudio Bruggink is ook gevoelig voor de politieke component die is benoemd door Pieter van Zwanenburg. De voorzitter resumeert dat er vooralsnog geen draagvlak is voor financiering voor 2026. Ook zit er verschil in de bedragen die gemeenten willen toekennen voor 2025 (688 of 983K). Hij geeft het woord aan Mark Paters voor beantwoording van de vragen. Beantwoording vragen n.a.v. verkennende ronde Mark Paters concludeert dat er vooralsnog weinig steun is voor financiering voor 2026 en betreurt dit. Hij wijst op de moeilijkheden

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			op de arbeidsmarkt die tot een onmogelijke opdracht leiden voor VTT. Het voorstel om een beperkt bedrag toe te kennen (€688.000) voor 2 jaar lost het personeelsprobleem op, maar levert issues op aan de bedrijfsvoeringskant. In principe stelt het AB hetzelfde bedrag voor als in 2024, maar toen is een lager bedrag toegekend. Er werd gevraagd waarom er in 2024 niet vooruit gekeken is. Echter, in het voorstel van het AB van februari 2024 is wel vooruit gekeken en een voorstel op tafel gebracht met een hoger, toereikend, bedrag. Het AB heeft toen besloten dit niet te doen, o.a. gezien de KTD. Het ramen van de renteopbrengsten (punt 4) is een keuze die het AB eerder heeft gemaakt. De voordelen en te behalen winst van het harmoniseren van de werkwijzen van gemeenten is niet bekend en kan alleen als alle 14 gemeenten meedoen. De verschillen worden wel in kaart gebracht. Tenslotte, de stijging van het aantal meldingen maakt dat VTT op dit moment alles in het werk moet stellen om de schrijnende situaties te behandelen. Pieter van Zwanenburg vraagt om de optie van €688.000 voor 2025 en 2026 in te brengen. De personeelscomponent is daarmee namelijk wel voor beide jaren afgedekt. Harmjan Vedder is van mening dat dit aangepaste voorstel eigenlijk uit de ambtelijke koker had moeten komen en dat het voorstel daar beter had moeten worden voorbereid. Nu gaan we als AB een voorstel aanpassen. Dat is risicovol, maar er zit nu wel druk op het besluit. Enschede is vooralsnog alleen akkoord met de financiering voor 2025 maar begrijpt ook hoe lastig en risicovol dit voor VTT is. En

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			overweegt daarom toch financiering voor 2 jaar mits dit integraal onderdeel wordt voor de KTD. Er komt nog een alternatieve optie ter tafel: financiering 2025 nu besluiten en besluit financiering 2026 uitstellen tot maart en meenemen in de begrotingscyclus 2026. Is procesmatig meer zuiver. Periode tot maart gebruiken om het voorstel voor financiering 2026 ambtelijk goed voor te bereiden. Wel moet dan worden gekeken of dit problemen oplevert voor personeel bij VTT. De voorzitter geeft Anne-Marie Kok (manager VTT) het woord. Anne Marie Kok geeft aan dat VTT dit jaar voor eerst moeite had om vacatures in te vullen. Daarnaast is het inefficiënt om medewerkers in te werken voor een dienstverband van 1 jaar. Contracten die binnenkort aflopen wil VTT graag verlengen. En bij uitstel van financiering kan VTT geen toezeggingen doen. Qasim Bajwa (F&C) wijst het AB erop dat er in maart geen definitieve begroting 2026 van Samen Twente in het AB ligt. Het voorstel gaat in april naar de raden voor een zienswijzeproces van 12 weken en de begroting wordt daarna pas op 10 september in het geplande extra AB vastgesteld. Wat betreft het verlagen van het bedrag naar €688.000: de post overhead is niet alleen een bedrijfsvoeringscomponent, maar komt ook rechtstreeks bij VTT terecht als tekort. Sander Engbers (plaatsvervangend secretaris DB) vult aan dat de overhead vooral bestaat uit scholing en piket. Dat kan niet worden weggelaten. N.a.v. de beantwoording van de vragen zet de voorzitter een 2^e verkennende ronde in.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			2^e verkennende ronde n.a.v. beantwoording door Mark Paters: Enschede akkoord met €688.000 voor 2025. Borne: akkoord voor 2 jaar, €688.000. Hof van Twente: akkoord met financiering 2025 en besluitvorming financiering 2026 2 maanden uitstellen tot na KTD. Haaksbergen: conform Hof van Twente. Hellendoorn: Idem. Wel goed in de begrotingscyclus meenemen. Almelo: Idem. Ook procesmatig meest zuiver en uit te leggen aan de raden. Wierden: akkoord met oorspronkelijke (voorliggende) voorstel. Rijssen-Holten: conform Hof van Twente. Lossen: conform Almelo. Twenterand: akkoord met oorspronkelijke (voorliggende) voorstel. Tubbergen: akkoord met 1 jaar €983.000. Oldenzaal: Conform Hof van Twente. Hengelo: akkoord met 1 jaar €983.000, maar kan ook meegaan in €688.000. Voelt de dilemma's. Tubbergen vindt dat het erop lijkt dat er nu een korting op het voorstel voorligt, waarvan de gevolgen niet duidelijk zijn. Daarom benoemt Hilde Berning de optie: voor 1 jaar volledig bedrag €983.000 financieren. Dat geeft VTT ruimte voor betere voorbereiding. Tubbergen pleit daarmee voor 1 jaar volledige financiering €983.000. En voor 2026 een nieuwe keuze maken. De voorzitter geeft het woord terug aan Mark Paters voor een laatste reactie voordat hij het voorstel in stemming brengt. Mark Paters is teleurgesteld en vindt het jammer dat de KTD steeds een argument is, omdat de KTD een inhoudelijke discussie is en geen bezuinigingsopdracht.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Daarnaast gaat het uitstellen van het besluit voor 2026 met 2 maanden geen oplossing bieden, omdat het gesprek over de begroting 2026 pas tegen september met de raden wordt besproken. Hij voorziet dat in september de discussie opnieuw zal worden gevoerd en doet nogmaals een oproep om financiering voor 2 jaar te kiezen. De voorzitter brengt punt 1 en 2 van het voorstel in stemming en vraagt de gemeenten om de door hun gekozen optie te benoemen. Tubbergen: voor: 1 jaar € 983.000. Oldenzaal: voor: 1 jaar € 983.000. Twenterand: voor: 1 jaar € 983.000 en conform oorspronkelijke advies. Losser: voor: 1 jaar € 983.000. Rijssen-Holten: tegen: 1 jaar € 688.000 Enschede: tegen: 1 jaar € 688.000 met verzoek om te reflecteren hoe ambtelijk traject is gegaan. Wierden: voor: 1 jaar € 983.000. Almelo: tegen: 1 jaar € 688.000 Hellendoorn: tegen: 1 jaar € 688.000 Haaksbergen: tegen: 1 jaar € 688.000 met bereidheid om bij meerkosten in lopend jaar bij te plussen Hof van Twente: tegen: 1 jaar € 688.000 Borne: tegen: 1 jaar € 688.000 Hengelo: voor: 1 jaar € 983.000.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT																																																												
			<table><tr><th>Gemeenten</th><th>Besluit</th><th>Stemwaarden inwoners</th></tr><tr><td>Almelo</td><td>Tegen</td><td>74.317</td></tr><tr><td>Borne</td><td>Tegen</td><td>24.639</td></tr><tr><td>Dinkelland</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Enschede</td><td>Tegen</td><td>161.738</td></tr><tr><td>Haaksbergen</td><td>Tegen</td><td>24.359</td></tr><tr><td>Hellendoorn</td><td>Tegen</td><td>36.264</td></tr><tr><td>Hengelo</td><td>Voor</td><td>83.058</td></tr><tr><td>Hof van Twente</td><td>Tegen</td><td>35.446</td></tr><tr><td>Losser</td><td>Voor</td><td>23.376</td></tr><tr><td>Oldenzaal</td><td>Voor</td><td>31.794</td></tr><tr><td>Rijssen-Holten</td><td>Tegen</td><td>38.675</td></tr><tr><td>Tubbergen</td><td>Voor</td><td>21.397</td></tr><tr><td>Twenterand</td><td>Voor</td><td>34.073</td></tr><tr><td>Wierden</td><td>Voor</td><td>24.931</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Totaal voor</td><td>218.629</td><td></td></tr><tr><td>Totaal tegen</td><td>395.438</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Voorstel:</td><td colspan="2">Afgewezen</td></tr></table> Besluit AB: -Voorstel 1: Incidentele begrotingsuitbreiding volgens voorstelde bedrag van €983.000 is afgewezen. In plaats daarvan is het AB na stemming akkoord met financiering van €688.000. Voorstel 2: De incidentele begrotingsuitbreiding volgens het besluit bij voorstel 1 wordt toegekend voor 2025. -Voorstel 3 is niet in stemming gebracht omdat er niet genoeg draagvlak is. Besluitvorming financiering voor 2026 wordt uitgesteld tot na de Kerntakendiscussie. -Voorstel 4 is akkoord.	Gemeenten	Besluit	Stemwaarden inwoners	Almelo	Tegen	74.317	Borne	Tegen	24.639	Dinkelland			Enschede	Tegen	161.738	Haaksbergen	Tegen	24.359	Hellendoorn	Tegen	36.264	Hengelo	Voor	83.058	Hof van Twente	Tegen	35.446	Losser	Voor	23.376	Oldenzaal	Voor	31.794	Rijssen-Holten	Tegen	38.675	Tubbergen	Voor	21.397	Twenterand	Voor	34.073	Wierden	Voor	24.931				Totaal voor	218.629		Totaal tegen	395.438					Voorstel:	Afgewezen	
Gemeenten	Besluit	Stemwaarden inwoners																																																													
Almelo	Tegen	74.317																																																													
Borne	Tegen	24.639																																																													
Dinkelland																																																															
Enschede	Tegen	161.738																																																													
Haaksbergen	Tegen	24.359																																																													
Hellendoorn	Tegen	36.264																																																													
Hengelo	Voor	83.058																																																													
Hof van Twente	Tegen	35.446																																																													
Losser	Voor	23.376																																																													
Oldenzaal	Voor	31.794																																																													
Rijssen-Holten	Tegen	38.675																																																													
Tubbergen	Voor	21.397																																																													
Twenterand	Voor	34.073																																																													
Wierden	Voor	24.931																																																													
Totaal voor	218.629																																																														
Totaal tegen	395.438																																																														
Voorstel:	Afgewezen																																																														

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			De voorzitter dankt Mark Paters en Anne Marie Kok voor hun pleidooi en uit zijn respect voor het harde werk bij de VTT. Eugene van Mierlo constateert dat er vaker besluitvorming tot stand komt in het AB door middel van meerderheid van stemmen. Volgens Harmjan Vedder had de stemming van vandaag kunnen worden voorkomen als het voorstel ambtelijk beter was voorbereid. Ook dat komt best vaak voor en is ongemakkelijk. Het AB is het hiermee eens.
C – Stukken ter informatie			
D – Rondvraag en sluiting			
			Marian Oosterbroek vraagt aandacht voor de pilot 'Terugdringen wachttijden in de Jeugdzorg' die onderdeel is van de Samenwerkingsagenda die bestuurlijk is vastgesteld. Het is teleurstellend dat tot nu toe maar 2 gemeenten bereid zijn tot deelname. De indruk bestaat dat er geen afstemming is tussen ambtenaren en bestuurders en dat e.e.a. vastloopt in het ambtelijke traject. Marian Oosterbroek doet daarnaast een oproep aan de gemeenten om zich te committeren aan de (werk)afspraken in het kader van de Samenwerkingsagenda. Een memo met de kernboodschap over de pilot, wordt na aanpassing (werkwijze, betrokken gemeenten), gedeeld met de bestuurders zodat zij intern het gesprek kunnen voeren. Gemeenten reageren richting Losser als zij zich willen aanmelden. Het onderwerp wordt bestuurlijk geagendeerd voor het AB of het BO OZJT van 5 maart. De voorzitter sluit de openbare vergadering en gaat na vertrek van het publiek over tot de korte besloten agenda.

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur

12 februari 2025

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000048	5 maart 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
A2	Bedrijfsvoering	

Onderwerp

Normenkader rechtmatigheidscontrole 2024

Voorstel

1. Het normenkader 2024 vast te stellen.

Inleiding

Het normenkader geeft een overzicht van relevante regelgeving waaraan SamenTwente moet voldoen voor de financiële rechtmatigheid. Rechtmatigheid gaat over het handelen in overeenstemming met wet- en regelgeving. Bij de rechtmatigheidscontrole ligt de focus op financiële handelingen en beslissingen, zoals die tot uiting komen in de jaarrekening. Het achterliggende doel is ervoor te zorgen dat we als overheidsorganisatie ons geld rechtmatig, volgens de geldende wet- en regelgeving besteden.

Beoogd effect

Actueel normenkader voor de rechtmatigheidscontrole.

Argumenten

1.1. Het normenkader moet jaarlijks geactualiseerd worden en door u worden vastgesteld

Wet- en regelgeving wijzigt elk jaar. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht ons om jaarlijks voor de jaarrekening het overzicht van geldende wet- en regelgeving (normenkader) te actualiseren en door uw bestuur te laten vaststellen. In het normenkader van 2024 zijn ten opzichte van die vorig jaar de volgende wijzigingen aangebracht:

Naam regelgeving	Interne/ externe regelgeving	Vervallen /toegevoegd	Reden
Financiële verordening 2023	Intern	Vervallen	Vervangen door nieuwe verordening.
Financiële verordening 2024	Intern	Toegevoegd	Nieuwe verordening.
Kadernota rechtmatigheid 2023	Extern	Vervallen	Vervangen door nieuwe kadernota
Kadernota rechtmatigheid 2024	Extern	Toegevoegd	Nieuwe kadernota
Nota van risicomanagement tot weerstandsvermogen	Intern	Vervallen	Vervangen door nieuwe nota
Nota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2024-2027	Intern	Toegevoegd	Nieuwe nota
Treasurystatuut Regio Twente	Intern	Vervallen	Vervangen door nieuw statuut
Treasurystatuut 2024 SamenTwente	Intern	Toegevoegd	Nieuw statuut

1.2. Het normenkader is in overeenstemming met de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV

De landelijke commissie BBV stelt richtlijnen op voor de financiële verslaggeving van decentrale overheden, inclusief de kadernota rechtmatigheid 2024. Hierin worden richtlijnen gegeven voor het opstellen en toepassen van het normenkader ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording 2024. Daarom is dit jaar in het normenkader weer onderscheid gemaakt tussen wet- en regelgeving die relevant is voor de door het dagelijks bestuur te verantwoorden rechtmatigheidscriteria en tussen de criteria die door de accountant te verantwoorden zijn. Het normenkader omvat een overzicht van relevante regelgeving, zowel extern als intern, inclusief interne verordeningen. De inventarisatie richt zich op regelgeving die van toepassing is op financiële beheers-handelingen. Met een focus op de financieel kritische processen voor de jaarrekening.

Kanttekening

Geen.

Kosten, baten, dekking

Met dit voorstel zijn geen kosten gemoeid waar dekking voor benodigd is.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

Het vastgestelde normenkader wordt gebruikt voor de oordeelsvorming in 2025 over de jaarrekening 2024.

Bijlagen

Normenkader 2024

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

5-3-2025

secretaris

K.M. Leferink

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

Normenkader 2024

Wie		Welk proces	Welke externe wet- en regelgeving	Welke interne regelgeving
Getrouwheidsverklaring (accountant)	Rechtmatigheidsverantwoording (dagelijks bestuur)	Algemeen	- Wet gemeenschappelijke regelingen - Gemeentewet	- Financiële verordening SamenTwente 2024 - Algemene subsidieverordening
		Begroten Verantwoorden	- Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten - Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden - iv3 Informatievoorschriften - Regeling specifieke uitkeringen (Single Information, Single Audit) - Kadernota rechtmatigheid 2024 - Wet normering topinkomens	
		Inkoop Aanbesteden	Europese aanbestedingsregels en -richtlijnen voor aanbestedingen	
		Personeel	- Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (CAO SGO) - Wet op de Loonbelasting 1964 - Pensioenregeling ABP	
		Fiscaal (overig)	- Wet op de Omzetbelasting 1968 - Wet op het BTW compensatiefonds - Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	
	Begroten Verantwoorden			- Nota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2024-2027 - Nota afschrijving en rente Regio Twente 2018

		Treasury	• Regeling schatkistbankieren decentrale overheden • Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden • Wet financiering decentrale overheden • Wet houdbare overheidsfinanciën	• Treasurystatuut 2024 SamenTwente
--	--	----------	---	--

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel van het dagelijks bestuur

12 februari 2025

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000048	5 maart 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
B1	GGD	

Onderwerp

Wet integrale suïcidepreventie

Voorstel

1. GGD Twente de opdracht te verstrekken om als kartrekker scenario's uit te werken voor gemeenten om te voldoen aan de nieuwe Wet integrale suïcidepreventie.
2. Hierbij de voorwaarde te stellen dat gemeenten een bijdrage leveren aan de werkgroep die wordt ingezet om tot een projectvoorstel te komen.

Inleiding

Door wijziging van de Wet publieke gezondheid met ingang van 1 juli 2025, wordt suïcidepreventie een wettelijke taak voor gemeenten. In de wet wordt de plicht opgenomen om, in aansluiting op het landelijke beleid, gemeentelijk beleid te voeren voor suïcidepreventie. Gemeenten zijn vrij in de wijze waarop zij deze plicht vervullen. Het verzoek vanuit ambtelijke overleggen was om regionaal te verkennen op welke wijze uitvoering gegeven kan worden aan dit beleid., omdat iedere gemeente met dit nieuwe thema aan de slag moet.. De verkenning heeft plaatsgevonden in het thema Ambtelijk Overleg Publieke Gezondheid (AO PG) op 1 oktober 2024.

Beoogd effect

Scenario's uit te werken die de implementatie van de wet integrale suïcidepreventie ondersteunen. Gemeenten kunnen dan een goed onderbouwde keuze maken voor de inzet op suïcidepreventie om te voldoen aan de nieuwe wetgeving.

Argumenten

1.1. Een formele opdracht voor het uitwerken van scenario's zorgt voor eigenaarschap, duidelijkheid en overzicht.

De verantwoordelijkheid voor de kartrekkersrol in dit proces en het uitwerken van de scenario's wordt duidelijk toegewezen. Dit zorgt voor een effectiever proces.

1.2. Regionaal gezamenlijk optrekken en keuze hebben uit scenario's zorgt voor effectieve en passende implementatie.

1.3. Door scenario's uit te werken, kunnen gemeenten een goed onderbouwde keuze maken voor de meest passende en effectieve manier om de wet te implementeren. Een regionale aanpak is het advies van stichting 113 zelfmoordpreventie.

1.4. Kostenbeheersing door het opstellen van scenario's.

Door vooraf verschillende scenario's te onderzoeken, kunnen gemeenten een beter inzicht krijgen in de financiële implicaties van de wet. Dit helpt om de kosten te beheersen en budgetten effectiever in te zetten.

2.1. Het betrekken van diverse stakeholders bij het regionaal uitwerken van scenario's zorgt voor draagvlak.

GGD Twente zal optreden als kartrekker en stakeholders betrekken bij het opstellen van de scenario's om goede samenwerking en daarmee impact van beleid te bevorderen.

Kanttekening

1.1. Tijdinvestering van deelnemende stakeholders voor deelname aan de werkgroep is noodzakelijk.

Het uitwerken van scenario's vergt tijd van zowel de GGD als de deelnemende gemeenten in de werkgroep. Vanuit Rijssen-Holten, Twenterand en Oldenzaal is ambtelijk deelname aan de werkgroep toegezegd.

Kosten, baten, dekking

Om scenario's uit te werken is de verwachting dat er een beperkte investering nodig is. Deze zal binnen de bestaande formatie gerealiseerd worden. Vanuit de gemeenten wordt ambtelijke inzet gevraagd om deel te nemen aan de werkgroep.

Communicatie

Na besluit van het Algemeen Bestuur wordt dit teruggekoppeld aan het AO PG en binnen de ambtelijke afstemming rondom personen met zorgwekkend gedrag.

Vervolg

- Het uitwerken van diverse scenario's. De voorbereidende werkgroep van het thema AO PG op 1 oktober 2024 zal hierbij worden betrokken.
- In het AB van 11 juni kan vervolgens vanuit voorgelegde scenario's een besluit genomen worden op welke manier er in Twente uitvoering zal worden gegeven aan suïcidepreventie.
- Op basis van het uiteindelijk gekozen scenario kan berekend worden welke kosten en baten het implementeren met zich meebrengt.

Bijlagen

1. Memo Wet integrale suïcidepreventie

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

5-3-2025

secretaris

K.M. Leferink

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

Memo

Openbaar

Openbaar

Registratienummer

[Registratienummer]

Datum vergadering

5 maart 2025

Agendapunt

[Agendapunt]

Behandeld ambtenaar

Wouter ter Brake

Overleg

Algemeen Bestuur SamenTwente

Onderwerp

Wet integrale suïcidepreventie

Kennis te nemen van

Korte schets van de laatste stand van zaken Wet integrale suïcidepreventie

Inleiding

Door wijziging van de Wet publieke gezondheid wordt suïcidepreventie een wettelijke overheidstaak. In de wet wordt de plicht opgenomen om, in aansluiting op het landelijke beleid, gemeentelijk beleid te voeren voor suïcidepreventie. Gemeenten zijn vrij in de wijze waarop zij deze plicht vervullen. Dit biedt de kans om effectief suïcidepreventiebeleid op te zetten in de gemeente/regio Twente. Vanuit Rijssen-Holten is ambtelijk gevraagd of en op welke wijze GGD Twente hierin kan ondersteunen. Dit heeft geleid tot een thematisch Ambtelijk Overleg op 1 oktober 2024. Hier is afgesproken het AB te informeren middels een gezamenlijke nota vanuit de werkgroep met de gemeente Rijssen-Holten en (vanuit ambtelijke afstemming zorgwekkend gedrag betrokken gemeenten) Oldenzaal en Twenterand. Daarnaast is verzocht om in het AB de opdracht op te halen om een aantal scenario's uit te werken.

Kernboodschap

De inwerkingtreding van de wet is op zijn vroegst haalbaar met ingang van 1 juli 2025.

Voor inwerkingtreding van de wet dienen landelijk nog drie stappen te worden doorlopen:

1. het opstellen van een algemene maatregel van bestuur (AMvB);
2. de uitwerking van structurele financiële dekking;
3. een decentrale uitvoeringstoets op uitvoerbaarheid van de wet voor gemeenten.

Het kabinet wil voor de uitvoering van de aangenomen Initiatiefwet suïcidepreventie structureel € 16 miljoen vrijmaken voor hogere kosten die gepaard gaan met de invoering die is beoogd per 1 juli 2025. Het is onduidelijk of dit bedrag voor gemeenten is of ook voor de instandhouding van het landelijk telefoonnummer.

In afwachting van een uitvoeringstoets op de initiatiefwet Suïcidepreventie is op dit moment nog onduidelijk of het door het kabinet genoemde bedrag voor invoeringskosten voldoende is om de wet door gemeenten uit te laten voeren. In aanloop naar invoeringsdatum is er nog ruimte om de resultaten van de uitvoeringstoets te betrekken bij het definitieve wetsvoorstel, daarover is de VNG met het Rijk in gesprek. Voor gemeenten is in 2025 € 4,5 miljoen beschikbaar en vanaf 2026 structureel € 10 miljoen.

De specifieke financiële kaders worden in de loop van 2025 bekend, dan wordt ook duidelijk of bijvoorbeeld de middelen geormerkt toegevoegd worden aan het gemeentefonds.

Initiatiefnemers van het wetsvoorstel adviseren gemeenten om niet te wachten op inwerkingtreding.

Het moment waarop gemeenten hun integrale suicidepreventiebeleid vorm moeten geven, is afhankelijk van wanneer de nieuwe Landelijke nota gezondheidsbeleid wordt opgesteld en ingaat. De ambtelijke initiatiefnemers en GGD Twente adviseren gemeenten wel alvast hierop voor te sorteren. De urgentie is namelijk onverminderd hoog. Gemiddeld overlijden in Nederland vijf mensen per dag aan zelfdoding en dagelijks doen nog 135 mensen in Nederlanders een poging tot zelfdoding. De impact van een zelfdoding is erg groot. Ongeveer 250.000 naasten worden jaarlijks getroffen door een zelfmoord van een dierbare. Belangrijke risicogroepen zijn middelbare mannen tussen de 40 en 65 jaar, jongeren, de LHBTi-doelgroep en agrariërs. Suïcide is de belangrijkste doodsoorzaak van onder jongeren tot 30 jaar. Het terugdringen van suicides is complex en vergt lange adem en inzet. Door samen op te trekken (lokaal en regionaal), wint suicidepreventie aan slagkracht.

We benutten in Twente de expertise van 113 Zelfmoordpreventie

Voor het opstellen van regionaal en lokaal suicidepreventiebeleid is ondersteuning vanuit 113 Zelfmoordpreventie beschikbaar. In het thematisch AO heeft 113 ons meegenomen in de ontwikkelingen, kennis over suicide gedeeld en het door hen ontwikkelde EAAD-model toegelicht. Daarnaast zijn voorbeelden uit het land gedeeld en de mogelijkheden voor lokale ondersteuning (eventueel samen met GGD) besproken.

Verken lokaal de stand van zaken en ondersteuningsbehoefte

Ter voorbereiding op het thematisch AO zijn gemeenten gevraagd na te gaan of zelfmoordpreventie een thema is binnen de gemeente en of dit opgenomen is in het lokaal gezondheidsbeleid (LGB). Het thema blijkt niet specifiek opgenomen in de collegeprogramma's of in het LGB. Wel heeft elke gemeente aandacht voor mentale gezondheid in brede zin. De wens is wel om het op te nemen, want het komt hier en daar voor als onderwerp van raadsvragen.

Ook is gevraagd of gemeenten deelnemen aan landelijke campagnes of lokale activiteiten omtrent suicidepreventie en wat het ambitieniveau is van gemeenten voor het opzetten/ verder ontwikkelen van suicidepreventiebeleid. Veel gemeenten geven aan niet structureel deel te nemen aan activiteiten. Twee gemeenten hebben deelgenomen aan de landelijke campagne en één gemeente heeft haar toegangsmedewerkers getraind. Het ambitieniveau dient bij nagenoeg alle gemeente nog bepaald te worden. Rijssen-Holten heeft de ambitie 'het gesprek over suicide 'normaal' te maken'. Door meerdere gemeenten is ambtelijk de voorkeur uitgesproken dit regionaal op te pakken, plannen met elkaar te delen en elkaar te versterken. Wat regionaal kan worden opgepakt moet nog nader uitgewerkt worden. Tenslotte is gevraagd of gemeenten behoefte hebben dit regionaal op te pakken met mogelijk ondersteuning van GGD en/of 113. De deskundigheid wordt gewenst door het merendeel van de gemeenten, maar ook samen met andere partijen, zoals Mediant en Dimence, ervaringsdeskundigen

en Twentse Koers. Als de wettelijke kaders duidelijker zijn, wordt ook duidelijk welke vorm van ondersteuning gewenst is.

Communicatie

Ntb

Vervolg

Als de volledige wettelijke en financiële kaders beschikbaar zijn, wordt verder gekeken naar de invulling lokaal en regionaal door de ambtelijke werkgroep.

Digitale bijlage(n)

Brief staatssecretaris VWS aan Eerste Kamer 28 juni 2024

Tweede Kamer der Staten-Generaal. Wetsvoorstel Wet integrale suicidepreventie

Route

Route vervolg	Vervolg	Wat vraag je
Ondernemingsraad	Nee	Kies een item.
Lokaal Overleg	Nee	Kies een item.
Portefeuillehouders overleg	Ja	Kies een item.
Centraal Management Team	Nee	Kies een item.
Dagelijks bestuur	Ja	Kies een item.
Algemeen bestuur	Ja	Kies een item.

Adviesnota algemeen bestuur

Voorstel vanuit de bestuurlijke begeleidingscommissie kerntakendiscussie

18 februari 2025

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000048	5 maart 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
B2	Overig	

Onderwerp

Doel en gewenste opbrengst oordeelvormende bespreking kerntakendiscussie

Voorstel

Op basis van het voorstel Lysias Advies oordeelsvormende bespreking: ‘*Samen goed(e) keuzes maken voor Twente*’ in bijlage 1:

1. De beschreven reflecties en de bevindingen in de kerntakendiscussie zoals beschreven in hoofdstuk 1 te onderschrijven.
2. Kennis te nemen van de huidige taken van SamenTwente zoals beschreven in hoofdstuk 2 en de bijlagen 1 tot en met 7.
3. Overeenstemming te bekrachtigen binnen het algemeen bestuur over de voorstellen zoals beschreven in hoofdstuk 3.1.
4. Richting te bepalen op de voorstellen waarover het algemeen bestuur tijdens de bestuurdersdag op 16 januari 2025 geen overeenstemming heeft bereikt, zoals in hoofdstuk 3.2 beschreven, om te komen tot besluitrijpe voorstellen.
5. De overige taken te onderschrijven als kerntaken van SamenTwente die op hetzelfde ambitieniveau worden uitgevoerd.
6. Te onderschrijven dat taken en voorstellen van SamenTwente die meegenomen worden in de brede opdracht ‘*Prioritaire opgave jeugd*’ uitgevoerd zullen blijven op het huidige ambitieniveau in afwachting van de brede opdracht.

Inleiding

Op 14 februari 2024 heeft u besloten een discussie te willen voeren over de kerntaken van SamenTwente. In de vergadering van het algemeen bestuur (AB) van 11 december 2024 is afgesproken het bestuurlijke besluitvormingsproces vorm te geven aan de hand van drie stappen:

1. Beeldvormen: bestuurlijke gesprek over voorstellen – verkennen van de beweging (16 januari 2025)
2. Oordeelsvormend: richtinggevend bestuurlijk gesprek – keuzes worden helder (5 maart 2025)
3. Besluiten: besluiten op basis van een voorstel met een advies (26 maart 2025)

Het doel van het bestuurlijke besluitvormingsproces in deze afrondende fase is om te zorgen voor een zo groot mogelijke consensus en een helder beeld welke voorstellen door het algemeen bestuur omarmd worden en welke niet.

Beoogd effect

Samen goed(e) keuzes maken voor Twente.

Argumenten

1.1. Lysias Advies is in haar onderzoek tot een aantal reflecties en bevindingen gekomen

Om tot een zorgvuldige bespreking te komen is het van belang dat het algemeen bestuur de reflecties en bevindingen vanuit het onderzoek Lysias advies onderschrijft.

1.2. Overhevelen regionale taken naar lokaal gaat gepaard met een groot waterbedeffect

Lysias Advies concludeert dat de mogelijkheden die er zijn om regionale taken over te hevelen naar lokaal, gepaard gaan met een groot waterbedeffect waarbij er sprake is van een verschuiving van kosten c.q. capaciteit. In een aantal gevallen is het ook de vraag of het realistisch is, omdat het lokaal organiseren van bijvoorbeeld meldpunten, niet in iedere gemeente mogelijk zal zijn.

1.3. SamenTwente voert haar takenpakket efficiënt uit in vergelijking met andere regio's

Lysias Advies heeft een benchmarkanalyse uitgevoerd en concludeert dat SamenTwente in vergelijking met andere regio's vrijwel overal haar taken uitvoert met minimale inzet van middelen.

1.4. SamenTwente wordt op een aantal onderdelen geconfronteerd met autonome ontwikkelingen

Deze ontwikkelingen leiden voor een aantal taken tot een structurele financiële uitzetting. De optelsom van het financieel effect van de voorstellen vanuit Lysias Advies met een besparingspotentieel is kleiner dan de kostenstijging naar aanleiding van autonome ontwikkelingen.

1.5. Een nul scenario is niet realistisch vanuit de lijn van de inhoud

Lysias Advies concludeert dat het hanteren van een nul scenario niet realistisch is op basis van de analyses en afwegingen gemaakt in deze kerntakendiscussie langs de lijn van de inhoud. Met de wens om te komen tot een nul scenario vanuit een aantal gemeenten is er sprake van een financieringsvraagstuk.

1.6. Solidariteit en behoeften tussen stad en platteland speelt een rol op een aantal thema's

Er is een verschil in behoefte tussen stedelijke en landelijke gemeenten. Waar thematiek speelt in de stedelijke gemeenten is er behoefte vast te houden aan het Koers scenario, terwijl meer landelijke gemeenten terug willen naar Kern. Op andere thema's waar het gaat om in kunnen zetten van specialistische kennis is er een omgekeerd beeld. De grotere gemeenten hebben daar behoefte aan Kern. Zij verwachten dat deze kennis in hun eigen organisatie aanwezig is, terwijl kleinere gemeenten dit niet of moeilijk kunnen organiseren en daarom willen vasthouden aan Koers.

1.7. Investeren in jeugd is vanuit de inhoud gewenst

De grootste opgave ligt bij jeugd en daar wordt ook de grootste potentie om te besparen gezien. Hier kan mogelijk een businesscase op worden gemaakt. Dit wordt meegenomen in de brede opdracht jeugd en valt daarmee buiten de scope van deze kerntakendiscussie.

2.1. Lysias Advies heeft alle taken van SamenTwente in beeld gebracht

In het voorstel voor de oordeelsvormende bespreking in de bijlage staan de taken van SamenTwente in hoofdstuk 2 beknopt beschreven. In de bijlagen wordt per onderdeel van SamenTwente een brede uitleg gegeven waarmee het volledige beeld van de taken wordt beschreven.

3.1. Lysias Advies heeft voorstellen beschreven waar bestuurlijke overeenstemming over was tijdens de bestuurdersdag op 16 januari 2025

De bestuurdersdag op 16 januari 2025 was een beeldvormende bespreking. De leden van het algemeen bestuur hebben in de voorbereiding naar deze bestuurdersdag geen afstemming gehad met het college van burgemeester en wethouders van hun eigen gemeente. Na afstemming met het college van burgemeester en wethouders kunnen leden van het algemeen bestuur anders naar de voorstellen kijken in de oordeelvormende bespreking van 5 maart 2025.

4.1. Bestuurlijke overeenstemming draagt bij aan het opstellen van besluitrijpe voorstellen

Bestuurlijke overeenstemming binnen het algemeen bestuur helpt Lysias Advies in het opstellen van besluitrijpe voorstellen voor de vergadering van het algemeen bestuur van 26 maart 2025.

Kanttekening

1.1. Voorstellen die voorliggen hebben een besparingspotentieel maar deze betreffen bijna altijd personele kosten

Het terugbrengen van deze kosten vraagt om een separaat uitvoeringstraject waarin ook de medezeggenschap een rol heeft. Dit betekent dat effectuering van deze besluiten tijd vraagt en mogelijk gepaard gaat met frictiekosten.

6.1. Een oordeelsvormende bespreking en besluitvorming over de taken van SamenTwente vraagt een integrale afweging

Rondom de pijler 'Jeugd' wordt gesproken over een brede opdracht 'Prioritaire opgave jeugd' die gemeente Enschede bestuurlijk verder brengt. Ook is op de bestuurdersdag op 16 januari 2025 gesproken over een mogelijke business case op de pijler 'Jeugd' om te kijken wat investeringen in de voorkant van de keten kan opleveren aan vermindering van problematiek en kosten aan de achterkant van de keten. Daarnaast komt Lysias Advies met een opdrachtformulering voor het thema 'Samenwerking' het 'Samen van SamenTwente'. Voor een integrale afweging over de volledige breedte van SamenTwente is binnen een oordeelsvormende bespreking duidelijkheid nodig over het doel en de stand van zaken rondom de opdrachtformulering binnen deze opdrachten.

Kosten, baten, dekking

In het voorstel van Lysias Advies worden in hoofdstuk 4 twee scenario's financieel uitgewerkt. Lysias heeft hierin onderscheid gemaakt in de autonome ontwikkelingen, de voorstellen waar overeenstemming over was tijdens de bestuurdersdag op 16 januari 2025 en de voorstellen waar nog geen overeenstemming over was op de bestuurdersdag op 16 januari 2025. Daarmee zijn ze gekomen tot twee voorstellen: Kern en Koers. In bijlage 2 is een uitwerking per gemeente zichtbaar.

Communicatie

SamenTwente zal haar medewerkers informeren over de stand van zaken van de kerntakendiscussie naar aanleiding van de oordeelsvormende bespreking op 5 maart 2025.

Vervolg

- Op 12 maart zullen de gemeenteraden via een raadsbijeenkomst bijgepraat worden.
- Op 26 maart zal het algemeen bestuur gevraagd worden om een besluit te nemen op basis van een voorstel met een advies vanuit Lysias advies en daarmee de kerntakendiscussie af te ronden.

Bijlagen

1. Voorstel Lysias Advies oordeelsvormende bespreking: *'Samen goed(e) keuzes maken voor Twente'*
 - a. Bijlage 6 – Informatieset SamenTwente gebundeld
 - b. Bijlage 7 – Informatiepakket Twentse Koers
2. Financiële uitwerking voorstellen naar gemeente

Besluit algemeen bestuur:

[tekst]

Enschede

Kies datum.

Secretaris

K.M. Leferink

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

Samen goed(e) keuzes maken voor Twente

Voorstel oordeelsvormende bespreking

Kerntakendiscussie SamenTwente

Betreft: Voorstel voor de oordeelsvormende bespreking Algemeen Bestuur op 5 maart 2025

Opgesteld door: Jolanda Waaijer, Marcel Benard, Lobke van Meijel, Jacco van Gastel

Datum: 12 februari 2025

Inhoud

	Blz.
1. Inleiding	1
1.1 Eerste reflecties en bevindingen	1
1.2 Proces en aanpak	3
1.3 Aanvullende opdrachten	3
1.4 Leeswijzer	4
2. Huidige taken SamenTwente	6
2.1 Pijler Jeugd	6
2.2 Pijler Publieke gezondheid & leefomgeving	7
2.3 Pijler Veiligheid	9
2.4 Pijler Kennisontwikkeling & kennisdeling	11
2.5 Pijler Contractmanagement, -beheer en inkoop	11
2.6 Maatwerktaken	12
3. Veranderingen kerntaken SamenTwente	12
3.1 Voorstellen waar eenduidig over wordt gedacht	13
Pijler Jeugd	13
Pijler Publieke gezondheid & leefomgeving	13
Pijler Veiligheid	14
Pijler Kennisontwikkeling & kennisdeling	15
Pijler Inkoop, contractmanagement en -beheer	15
Financiële consequenties	16
3.2 Voorstellen waarover de meningen verschillen	16
Pijler Jeugd	16
Pijler Publieke gezondheid en leefomgeving	18
Voorstel 2: Seksuele gezondheid	18
Pijler Veiligheid	22
Financiële consequenties	24
4. Impact van het kiezen voor Kern of Koers	25
4.1 Vooraf: organisatorische consequenties van de keuze voor Kern	25
4.2 Kiezen voor Kern	25
4.3 Kiezen voor Koers	26
Bijlagen	27
Bijlage 1:	28
Jeugdgezondheidszorg	28
Algemene gezondheidszorg	28
Staf	28
Bijlage 2:	29
Benchmarkanalyse Veilig Thuis Twente	29

Bijlage 3:	31
Benchmarkanalyse Bedrijfsvoering	31
Conclusies t.a.v. de benchmarkanalyses van bijlagen 1, 2 en 3	33
Bijlage 4:	34
Voorstellen mee te nemen bij brede opdracht Prioritaire opgave jeugd	34
Bijlage 5:	37
Overzicht maatwerktaken	37
Bijlage 6:	39
Informatieset taken organisatieonderdelen SamenTwente	39
Bijlage 7:	39
Informatieset coalitiepartner Twentse Koers	39

1. Inleiding

Het Algemeen Bestuur van SamenTwente heeft besloten om een kerntakendiscussie te voeren. De aanleiding voor dit besluit lag in een voorstel om extra middelen beschikbaar te stellen voor een aantal majeure inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. Het Algemeen Bestuur wil inzicht in de taakuitvoering, het ambitieniveau en de daarbij horende middelen en zal vervolgens de taken van SamenTwente tegen het licht houden. Ze wil een fundamentele inhoudelijke discussie voeren die gericht is op de toekomst. Het bestuur maakt keuzes om het juiste te blijven doen en te blijven zorgen voor kwalitatieve dienstverlening voor de inwoners van Twente tegen aanvaardbare middelen. Het is belangrijk dat de keuzes met draagvlak worden genomen. Daarom is naast inhoud ook het proces belangrijk.

Het bestuurlijke besluitvormingsproces moet leiden tot een resultaat waarin een helder beeld ontstaat welke voorstellen door het bestuur worden omarmd en welke niet. Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijke consensus over het resultaat. In het Algemeen Bestuur van 11 december 2024 is afgesproken om dit bestuurlijke besluitvormingsproces vorm te geven aan de hand van 3 stappen:

1. Beeldvormen: bestuurlijke gesprek over voorstellen – verkennen van de beweging (16 januari 2025)
2. Oordeelsvormend: richtinggevend bestuurlijk gesprek – keuzes worden helder (5 maart 2025)
3. Besluiten: besluiten op basis van een voorstel met een advies (26 maart 2025)

Tijdens de beeldvormende bespreking is door een aantal gemeenten ingebracht dat zij voor stevige financiële uitdagingen staan en dat dit het dilemma oplevert of de kerntakendiscussie nog wel langs de lijn van de inhoud gevoerd moet worden. Afgesproken is dat desondanks vastgehouden wordt aan het oorspronkelijke besluit, namelijk dat de kerntakendiscussie langs de lijn van de inhoud wordt gevoerd. Mocht een financiële discussie gevoerd moeten worden, dan kan deze op een ander moment in het algemeen bestuur worden gevoerd.

Op basis van de bespreking op 16 januari 2025 is de voorliggende rapportage opgesteld voor oordeelsvormende bespreking in het algemeen bestuur op 5 maart 2025. Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

1. de reflecties en bevindingen van de kerntakendiscussie te onderschrijven.
2. kennis te nemen van de huidige taken van SamenTwente.
3. overeenstemming te bekrachtigen van de veranderingen in de kerntaken waarover eenduidig wordt gedacht.
4. richting te geven op de voorstellen waarover de meningen nog verschillen.
5. voor de overige taken te onderschrijven dat dit een kerntaak is van SamenTwente die op hetzelfde ambitieniveau wordt uitgevoerd.
6. te onderschrijven dat taken en voorstellen van SamenTwente die meegenomen worden in de brede opdracht Prioritaire opgave jeugd, uitgevoerd blijven worden op het huidige ambitieniveau in afwachting van de uitkomsten van de brede opdracht.

1.1 Eerste reflecties en bevindingen

- Er zijn voorstellen gedaan waarmee taken die niet verplicht regionaal uitgevoerd moeten worden, over te hevelen naar lokaal. Op basis van onze analyse komen we tot de conclusies dat de mogelijkheden die er zijn om regionale taken over te hevelen naar lokaal, gepaard gaan met een groot waterbedeffect waarbij er sprake is van een verschuiving van kosten c.q. capaciteit. In een aantal gevallen is het ook de

vraag of het realistisch is, omdat het lokaal organiseren van bijvoorbeeld meldpunten, niet in iedere gemeente mogelijk zal zijn.

- Onderdeel van de vraagstelling in de kerntakendiscussie was of SamenTwente binnen het kader van de wet het ambitieniveau voor de uitvoering van taken kan aanpassen. Er is een analyse uitgevoerd op basis van beschikbare benchmarkgegevens voor GGD en Veilig Thuis en een eigen uitgevoerde benchmark over de bedrijfsvoering GGD (opgenomen in bijlagen). Op basis van deze analyse komen we tot de conclusie dat het takenpakket van SamenTwente efficiënt wordt ingevuld en dat zij in vergelijking met andere regio's vrijwel overal de taak uitvoeren met minimale inzet van middelen.
- De voorstellen die zijn uitgewerkt bieden mogelijkheden en hebben ook besparingspotentieel in zich. Daarbij moet worden opgemerkt dat waar besparingen mogelijk zijn, dit vrijwel altijd personele kosten betreffen. Het terugbrengen van deze kosten vraagt om een separaat uitvoeringstraject waarin ook de medezeggenschap een rol heeft. Dit betekent dat effectuering van deze besluiten tijd vraagt en mogelijk gepaard gaat met frictiekosten.
- SamenTwente wordt op een aantal onderdelen geconfronteerd met autonome ontwikkelingen. Deze leiden voor een aantal taken tot een structurele financiële uitzetting. Daarnaast zijn voorstellen ontwikkeld die een besparingspotentieel hebben. De opstelsom van het financieel effect van de voorstellen met besparingspotentieel is echter kleiner dan kostenstijging naar aanleiding van autonome ontwikkelingen.
- Op basis van de gemaakte stappen, analyses en afwegingen komen wij tot de conclusie dat het hanteren van een nul scenario niet realistisch is.
- De beeldvormende bespreking levert het beeld op dat de keuze van voorstellen langs de lijn van de inhoud, als effect heeft dat de kerntakendiscussie leidt tot een uitzetting van de begroting van SamenTwente. Dit strookt met ons beeld dat het handhaven van een nul scenario op basis van voorliggende inhoudelijke voorstellen niet realistisch en haalbaar is.
- In feite ontstaat dan een financieringsvraagstuk of financieringsprobleem. Het staat het bestuur vrij om alsnog een financiële taakstelling op te leggen. Er is behoefte om hier het bestuurlijke gesprek met elkaar over te voeren, bijvoorbeeld bij het vaststellen van de begroting SamenTwente.
- Voor een aantal thema's speelt de mate waarin gemeenten solidair zijn aan elkaar een grote rol. Waar thematiek speelt in de stedelijke gemeenten is er behoefte vast te houden aan het Koers scenario, terwijl meer landelijke gemeenten terug willen naar Kern. Op andere thema's waar het gaat om inzet van specialistische kennis zie je het omgekeerde beeld. De grotere gemeenten kiezen hier voor Kern, omdat de verwachting is dat ze het in hun eigen organisatie kunnen oppakken, terwijl kleinere gemeenten dit niet of moeilijk kunnen organiseren en daarom willen vasthouden aan Koers.
- Vanuit de inhoud is het gewenst om bij jeugd aan de voorkant meer te investeren, aangezien hier de grootste opgave ligt en hier ook de grootste potentie om te besparen wordt gezien. Hier kan mogelijk een businesscase op worden gemaakt. Dit wordt meegenomen in de brede opdracht Prioritaire opgave jeugd en valt daarmee buiten de scope van deze kerntakendiscussie.

1.2 Proces en aanpak

De kerntakendiscussie is gestart met het in beeld brengen van de taken/bouwstenen van SamenTwente (bijlage 6), het afwegingskader per taak en de geldstromen. Hierbij is aansluiting gezocht bij de begroting 2024 van SamenTwente. Vervolgens zijn voorstellen ontwikkeld in ambtelijke werksessies waar SamenTwente, gemeenten en Twentse Koers bij zijn betrokken. Hierbij is iedere taak/bouwsteen tegen het licht gehouden en gevraagd welke voorstellen denkbaar zijn kijkend vanuit drie scenario's Kern, Koers en Ambitie.

De voorstellen zijn op inhoud gerubriceerd in vijf inhoudelijke pijlers:

1. Jeugd
2. Publieke gezondheid en leefomgeving
3. Veiligheid
4. Kennisontwikkeling en kennisdeling
5. Inkoop, Contractmanagement en -beheer

Ieder voorstel is geanalyseerd en uitgewerkt met daarbij benoemd de effecten. Waar samenhang is tussen voorstellen is dit vermeld. Per pijler zijn ontwikkelingen beschreven en is benoemd welke ambities uit vastgestelde beleidsdocumenten van toepassing zijn. Daarop heeft ambtelijke toetsing plaatsgevonden (SamenTwente, gemeenten en Twentse Koers) aan de hand van de vragen: Is voorstel helder en zijn effecten voldoende in beeld? De AO's Jeugd, Publieke Gezondheid en Huiselijk Geweld en Kindermishandeling hebben een advies uitgebracht. Het AO-advies en de toetsingsmomenten hebben op onderdelen geleid tot aanpassing c.q. aanvulling. Daarnaast is gebruikt gemaakt van benchmarkgegevens voor GGD en Veilig Thuis en is voor de bedrijfsvoering een aparte benchmark uitgevoerd door Lysias waarin GGD/SamenTwente is vergeleken met andere GGD-regio's in Nederland.

Op 16 januari 2025 hebben de leden van het Algemeen Bestuur SamenTwente beeldvormend gesproken over de voorstellen. Op basis hiervan is dit nieuwe voorstel opgesteld. Het voorstel is op 12 februari 2025 aangeboden voor oordeelvormende bespreking op 5 maart 2025.

1.3 Aanvullende opdrachten

Deze paragraaf gaat in op aanvullende opdrachten die deels onderdeel uitmaken van de kerntakendiscussie of die tijdens het proces zijn ontstaan, maar buiten de scope van de kerntakendiscussie vallen.

1. Samenhang SamenTwente met de 'coalitions of the willing'

Afgesproken is dat in de uitvoering van de opdracht breder gekeken moet worden, omdat SamenTwente onderdeel uitmaakt van een keten. Voor de bredere blik wordt gekeken naar:

- samenhang en mogelijke overlap in taakuitvoering tussen SamenTwente en de coalities Samen14, Kennispunt Twente en de Twentse Koers.
- mogelijk 'communicerende vaten' die er zijn in de samenwerking tussen SamenTwente en het voorliggend veld in gemeenten.

Hiermee worden de verbindingen die er zijn helder en wordt ook helder of er bij keuzes sprake is van een waterbedeffect. Dit beperkt zich tot inzicht, omdat de governance voor deze onderdelen anders is georganiseerd. In het definitieve eindrapport dat op 26 maart 2025 wordt besproken in het Algemeen Bestuur, wordt hier nader op ingegaan.

2. 'Het samen van SamenTwente anders organiseren'

In de zomerperiode is een ambtelijke werksessie georganiseerd waarin is stilgestaan bij de (on)mogelijkheden om het samen van SamenTwente anders te organiseren. Tijdens de werksessie is geconcludeerd dat er kansen liggen, maar dat het thema te groot is om gelijktijdig met de kerntakendiscussie op te pakken, hier voorstellen op ontwikkelen en het ook goed af te hechten. Afgesproken is tot een gedragen opdrachtformulering te komen waarover gelijktijdig met de voorstellen kerntakendiscussie besluitvorming door het Algemeen Bestuur kan plaatsvinden. In het definitieve eindrapport dat op 26 maart 2025 wordt besproken in het Algemeen Bestuur, wordt de opdrachtbeschrijving toegevoegd.

3. Brede opdracht Prioritaire opgave jeugd

Tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 is door het bestuur een duidelijke prioritering gegeven aan verdere uitwerking van het thema jeugd, zowel op inhoud als op structuur en samenwerking. Onderkend is dat de reikwijdte hiervan veel breder is dan het takenpakket van SamenTwente. Er wordt separaat een bestuursopdracht uitgezet. Deze wordt door de gemeente Enschede bestuurlijk verder gebracht en valt daarmee buiten de scope van de kerntakendiscussie. Waar in dit rapport voorstellen zijn opgenomen die een relatie hebben met deze bredere opdracht, is dit aangegeven. Ook is in bijlage 4 een overzicht opgenomen van de voorstellen die in dit traject gedaan zijn op het gebied van jeugd.

Tijdens bestuurdersdag op 16 januari 2025 is een update gegeven over de planning. Ook is aangegeven dat het vanuit de inhoud gewenst is om bij jeugd meer aan de voorkant meer te investeren, aangezien hier de grootste opgave ligt en hier ook de grootste potentie om te besparen wordt gezien. Met het opstellen van businesscase kan een kosten-baten analyse worden gemaakt. Ook vraagt het om brede betrokkenheid van actoren binnen en buiten de overheid, die elk een eigen verantwoordelijkheid hebben op vlak van beleid, uitvoering en toezicht. De input wordt meegenomen in de brede opdracht jeugd en valt buiten de scope van deze kerntakendiscussie.

De opdrachtverstrekking Samenwerking en het deel governance in de brede opdracht Jeugd raken c.q. overlappen elkaar. Het is belangrijk hier aandacht voor te hebben en te kijken hoe dit in de uitvoering goed op elkaar kan worden afgestemd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 presenteren we de huidige taken die SamenTwente uitvoert voor alle Twentse gemeenten. Het is een verkorte samenvatting van de informatiesets die zijn gebruikt tijdens de werksessies in de zomer 2024. Hoofdstuk 3 gaat over veranderingen aan kerntaken van SamenTwente. We besteden zowel aandacht aan veranderingen waarover eenduidig wordt gedacht (paragraaf 3.1) en aan veranderingen waarover de meningen verschillen (paragraaf 3.2). In hoofdstuk 4 geven we beknopt weer wat de impact is van twee type scenario's: een scenario om vrijwel alle taken uit te voeren op een wettelijk minimumniveau en een scenario om uitvoering van taken in lijn met de huidige taakuitvoering laten uitvoeren.

Naast deze hoofdstukken zijn er nog zeven bijlagen. De eerste drie bijlagen gaan over de benchmarks. Bijlage 1 gaat in op taakonderdelen van de GGD waarbij gebruik is gemaakt van de landelijke GGD-benchmark. In bijlage 2 zijn benchmark gegevens opgenomen over Veilig Thuis Twente. Hierbij is gebruik gemaakt van CBS gegevens en van een specifieke benchmark voor vijf VT regio's die ingaat op de verhouding tussen geleverde diensten en verstrekte subsidie. Daarnaast heeft Lysias een benchmark uitgevoerd waarin zij de overhead van SamenTwente heeft vergeleken met 5 GGD'en waarvan Lysias over gedetailleerde informatie beschikt. Deze benchmark is opgenomen in bijlage 3.

De daaropvolgende bijlagen hebben betrekking op de Prioritaire opgave jeugd (bijlage 4) en op de maatwerktaken van SamenTwente (bijlage 5). Ook voegen we bij dit voorstel nog twee extra bijlagen toe. Dit zijn de informatiesets van elk organisatieonderdeel van SamenTwente (bijlage 6) en van coalitiepartner Twentse Koers (bijlage 7). Deze bijlagen worden vanwege de omvang separaat meegestuurd.

2. Huidige taken SamenTwente

Alle organisatieonderdelen van SamenTwente hebben in informatiesets een overzicht gegeven van de taken die zij voor de Twentse gemeenten uitvoeren. Hierbij is onderscheid te maken in taken die zij voor alle Twentse gemeenten uitvoeren en die ze voor een deel van de Twentse gemeenten uitvoeren.

In het volgende hoofdstuk wordt op hoofdlijnen beschreven welke taken SamenTwente nu voor alle Twentse gemeenten uitvoert. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar de informatiesets die in september 2024 ter voorbereiding op de bestuurdersdag zijn verstrekt (bijlage 6). De taken zijn gerubriceerd volgens de pijlers die tijdens deze kerntakendiscussie zijn gehanteerd, te weten: Jeugd (1), Publieke gezondheid en leefomgeving (2), Veiligheid (3), Kennisontwikkeling en -deling (4) en Contractmanagement, beheer en inkoop (5). Een klein aantal taken betreft opdrachten van de Rijksoverheid; deze taken zijn als zodanig aangeduid. De (maatwerk)taken die SamenTwente voor een deel van de Twentse gemeenten uitvoert zijn uitgewerkt in een overzicht dat als bijlage 5 is opgenomen bij dit voorstel.

2.1 Pijler Jeugd

1. Basispakket jeugdgezondheid

SamenTwente is binnen het basispakket jeugdgezondheid verantwoordelijk voor de volgende activiteiten: preventieve screenings via huisbezoeken, in consultatiebureaus en op scholen; het begeleiden van ziekteverzuim op scholen; het signaleren, bieden en verwijzen van goede en snelle zorg en ondersteuning; het prenataal huisbezoek; het geven van voorlichting, advies en instructie aan ouders; het geven van voorlichting en advies aan jeugdigen; het participeren in regionale en lokale netwerken; en het adviseren van gemeenten en scholen over maatregelen en activiteiten o.b.v. data-analyses en het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma en de neonatale screening.

2. Regionaal plan afbouw Jeugdzorg Plus

SamenTwente voert het regionale plan uit om de instroom te verminderen van jeugdigen in de Jeugdzorg Plus. Binnen deze taak is SamenTwente ook verantwoordelijk voor het begeleiden van een eventueel vervolgplan, de analyse en monitoring van relevante data over ontwikkelingen en voor de annotaties van de bestuurder bij bovenregionale overleggen.

3. Hervormingsagenda Jeugd

SamenTwente is verantwoordelijk voor de coördinatie van het regionale gedeelte van de Twentse Samenwerkingsagenda. Om die zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd volgt SamenTwente de landelijke ontwikkelingen en levert de organisatie in samenspraak met de gemeenten input t.a.v. de (haalbaarheid van) landelijke uitwerking.

4. Aanpak wachttijden jeugdhulp Twente (loopt af medio 2025)

SamenTwente implementeert een meerjarige systemische aanpak van wachttijden voor jeugdhulp in Twente met een lerende structuur, iteratief en ondersteund door data. Zorgaanbieders en gemeenten zijn samen eigenaar van dit programma. SamenTwente werkt aan: de aanpak complexe echtscheiding; de aanpak transformatiepoli/jeugdhuis; iteratieve interventies gericht op instroom en samenwerking tussen de jeugdhulp en gemeentelijke toegang; het doorontwikkelen van het dashboard t.b.v. eenduidige definities en wachttijdmetingen; een communicatieaanpak om de resultaten van de iteratieve aanpak te blijven delen met relevante stakeholders in de regio.

5. Samenwerkingsagenda Jeugd

SamenTwente is betrokken bij het uitvoeren van concrete projecten en interventies in actielijnen van de Samenwerkingsagenda. Ze werkt aan de versnellingsaanpak afbouw residentiële zorg; onderwijs-zorgarrangementen bij zorg intensieve scholen; de totstandkoming van een tactisch platform; de totstandkoming van brede domein overstijgende analyses voor gemeentelijke toegangen; de totstandkoming van geïntegreerde ambulante zorg en de communicatieaanpak om resultaten te blijven delen met relevante stakeholders in de regio.

6. Activiteiten JGZ in het kader van de Jeugdwet

SamenTwente werkt aan diverse activiteiten die vallen onder preventie o.b.v. de jeugdwet. Inzet is onder andere deelname in schoolaanwezigheidsteams, interprofessioneel werken en de thuiszitterstafel.

7. Gezonde School Aanpak

Doel van de Gezonde School Aanpak is om een gezonde leefstijl te stimuleren bij leerlingen en studenten. De Gezonde School Aanpak is er voor alle scholen in Twente. Daarnaast worden circa 180 scholen actief ondersteund op diverse thema's: Welbevinden, voeding, bewegen en sport, mediawijsheid of relaties en seksualiteit.

8. Verzuimbegeleiding 18+ MBO

SamenTwente werkt aan Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC met het doel om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. In 2026 vindt een evaluatie plaats op basis waarvan wordt besloten of deze taak wordt gecontinueerd en zo ja in welke vorm. Daarmee valt deze taak buiten de scope van deze kerntakendiscussie.

9. Scholing van gecertificeerde instelling over het Twents Model

SamenTwente ontwikkelt, organiseert en geeft trainingen over het Twents Model aan gecertificeerde instellingen. Trainingen vergroten de kwaliteit van verwijzingen.

Taken uitgevoerd in opdracht van het rijk:

10. Rijksvaccinatieprogramma en postnatale screening

SamenTwente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van RVP, de neonatale gehoorscreening en de hielprikscreening.

11. Dienstverlening Oekraïense vluchtelingen

SamenTwente verleent reguliere zorg en voorlichting aan Oekraïense kinderen en gezinnen.

12. Jeugdgezondheidszorg asielzoekers

SamenTwente verleent jeugdgezondheidszorg aan asielzoekers. Het PGA-contract geldt in elk geval t/m 30 september 2026 en een nieuwe aanbesteding vindt dit jaar plaats.

2.2 Pijler Publieke gezondheid & leefomgeving

13. Crisisbeheersing

De GGD is als crisisorganisatie ingericht voor crisisbeheersing. De GGD werkt aan het actueel houden van planvorming in voorbereiding op crises en het trainen en geoefend houden van medewerkers die een rol hebben tijdens crises. Om deze taak uit te voeren is SamenTwente verantwoordelijk voor de uitvoering van een 24/7-piketfunctie van de crisiscoördinator.

14. Infectieziektebestrijding exclusief TBC en SOA, inclusief versterkende taken in opdracht van het Rijk

SamenTwente werkt samen met vijf andere GGD'en aan infectieziektebestrijding. SamenTwente doet dit via zeven kerntaken: het bestrijden van infectieziekten en voorkomen van verdere verspreiding (1), surveillance (2), beleidsadvisering (3), preventieactiviteiten (4), netwerk en regie (5), voorbereiding op grootschalige infectieziekte-uitbraken (6) en kennis en onderzoek (7). Na de coronapandemie (A-ziekte Covid-19) is op 1 januari 2023 landelijk het programma *Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid GGD (VIP)* gelanceerd waarvoor de GGD vijf versterkende taken heeft opgepakt. Dit programma liep tot en met 31 december 2024. Voor 2025 is de SPUK verlengd en vanaf 2026 volgt er een structurele SPUK voor de versterking. Ook verzorgt SamenTwente de jaarlijkse coronavaccinatie-campagne. SamenTwente ontvangt hiervoor een rijksbijdrage.

15. Inspectie en Hygiëne

SamenTwente houdt op grond van de Wet kinderopvang toezicht bij kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en voorzieningen voor gastouderopvang. Ze voert inspecties uit bij AZC's en noodopvanglocaties voor vluchtelingen, organiseert evenementenadvisering, inspecteert privaat gefinancierde jeugdverblijven. Met uitzondering van de Wet Kinderopvang is dit team een contactpunt voor vragen, advisering en signalering voor inwoners, gemeenten en beroepsbeoefenaren. Daarnaast voert SamenTwente inspecties uit bij tattooshops en seksbedrijven (technische hygiënezorg).

16. Seksuele gezondheid

SamenTwente werkt aan het voorkomen, opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen. Ze biedt diverse vormen hulp aan op het gebied seksualiteitshulpverlening voor jongeren, keuzehulpgesprekken bij ongeplande zwangerschappen en biedt laagdrempelige publieksinformatie over seksuele gezondheid. Ze ondersteunt professionals voor verbetering seksuele gezondheid van risicogroepen en adviseert gemeenten en andere instellingen. Ze ontwikkelt, voert uit en stemt interventies af, surveilleert en brengt determinanten van seksuele gezondheidsproblemen in kaart als aanknopingspunten voor interventies. Ze draagt bij aan SOA-zorg en preventie voor hoog-risicogroepen, biedt PrEP aan en collectieve preventie.

17. Tuberculose

SamenTwente werkt samen met het regionaal expertise centrum Noord Oost Nederland aan tuberculosebestrijding door: het vroegtijdig opsporen en behandelen van patiënten en geïnfecteerden; het begeleiden van patiënten; bron- en contactonderzoek; periodiek screenen en/of vaccineren; geeft voorlichting; meldt en rapporteert aan inspectie, RIVM en KNCV.

18. Advisering Milieu & Gezondheid

De GGD signaleert ongewenste situaties, adviseert de bevolking over risico's en geeft gezondheidkundig advies over gevaarlijke stoffen, beantwoordt vragen van de bevolking, geeft voorlichting en verricht onderzoek t.a.v. milieufactoren en gezondheid. Deze taak wordt i.s.m. GGD IJsselland uitgevoerd.

19. Gevraagd en ongevraagd inhoudelijke en procesmatige advisering Publieke Gezondheid

SamenTwente vertaalt landelijke beleidsontwikkelingen en trends voor gemeenten; treedt op als intermediair ten behoeve van lokale advisering; onderhoudt contact met regionale kennispartners; biedt inhoudelijke- en procesondersteuning bij vraagstukken op het gebied van lokaal gezondheidsbeleid; biedt ondersteuning aan ambtelijke werkgroepen; biedt ondersteuning aan de regionale preventie infrastructuur van Twentse Koers (verbinding met de hele GGD); attendeert op subsidieaanvragen en treedt soms op als

penvoerder bij deze aanvragen; is verantwoordelijk voor het relatiebeheer en voert interne beleidsondersteuning en -advisering uit.

20. Advisering gezondheidsbevordering

SamenTwente adviseert gemeenten op diverse thema's in het domein van de publieke gezondheid. In Twente is een toenemende ongezondheid op leefstijl die zich uit door obesitas, toename alcoholgebruik, roken en/of vaperen. Twente scoort hier boven het landelijk gemiddelde. De mentale gezondheid onder jongeren en jongvolwassenen daalt. SamenTwente draagt bij aan diverse thema's alcoholontmoediging, het ontmoedigen van roken, het terugdringen van drugsgebruik, het bijdragen aan een gezonde leefomgeving en aan mentale gezondheid. Ze neemt deel aan regionale werkgroepen, stemt af over aanpakken en draagt bij aan tools voor de organisatie breed.

21. Gezondheidsonderzoek bij rampen

In geval van een incident, crisis, groot ongeval of ramp wordt op verzoek van het bevoegd gezag onderzoek gedaan naar de psychische en/of fysieke gezondheidseffecten op de getroffen inwoners (bijv. Monstertruckdrama Haaksbergen).

22. Forensische geneeskunde

SamenTwente is regionaal verantwoordelijk voor de 24/7-beschikbaarheid voor de forensische geneeskunde bestaande uit medische arrestantenzorg, gemeentelijke lijkschouw en forensisch medische expertise. De uitvoering van deze drie zaken is gebundeld in één dienst. Er is 24/7 beschikbaarheid van vier artsen binnen de Kring Oost Nederland, het samenwerkingsverband van vijf GGD'en waar SamenTwente onderdeel van uitmaakt.

Taken uitgevoerd in opdracht van het rijk:

23. Publieke Gezondheid Asielzoekers

SamenTwente werkt aan voorlichtingsactiviteiten om de gezondheid te bevorderen van Oekraïners, asielzoekers en statushouders die verblijven in AZC's.

Versterkende taken Infectieziektebestrijding (genoemd bij punt 14)

2.3 Pijler Veiligheid

24. Uitvoeren van de wettelijke taken van Veilig Thuis Twente

SamenTwente voert de wettelijke taak uit van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit houdt in: het verstrekken van advies en ondersteuning aan personen die vermoedens hebben over huiselijk geweld of kindermishandeling; het fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling; het onderzoeken of sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling; het beoordelen van eventueel te zetten stappen na een melding; het inschakelen van passende hulpverlening; het op de hoogte brengen van de politie of de Raad van de Kinderbescherming waar nodig; het rapporteren aan de melder en het monitoren na een melding.

25. Centrum Seksueel Geweld

SamenTwente beheert het centrum voor Seksueel Geweld voor Twente en de Achterhoek, een van de 16 nationale centra. Het CSG biedt acute, laagdrempelige en multidisciplinaire hulp aan slachtoffers van seksueel geweld en is 24/7 bereikbaar. Het CSG verleent ook medische zorg en beantwoordt consultatievragen van professionals en vragen van slachtoffers van niet-acuut seksueel geweld.

26. Crisisdienst voor de gemeenten

SamenTwente fungeert als crisisdienst voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De dienst is 24/7 beschikbaar en kan verwijzen naar en voorzien in warme overdracht naar crisishulpverlening of de gemeente. Binnen deze taak is het voor SamenTwente ook mogelijk om buiten kantooruren eerste acties uit te voeren op grond van de wet Tijdelijk Huisverbod.

27. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

SamenTwente biedt dienstverlening aan in het kader van de OGGZ. Hiervoor zijn twee meldpunten ingericht: meldpunt Woningvervuiling en meldpunt Zorgwekkend Gedrag (inclusief politiemeldingen).

28. Jeugdbeschermingstafels

Sinds 2022 voert SamenTwente de jeugdbeschermingstafels uit. Het hoofddoel van de jeugdbeschermingstafels is dat de veiligheid van kinderen zo snel mogelijk wordt geborgd. Het is een samenkomst van professionals, ouders en soms ook het kind om te bespreken wat er nodig is om de situatie van een kind te veranderen of te verbeteren.

29. Ontwikkelagenda jeugdbescherming Jeugdreclassering

Vanaf 1 januari 2025 is dit project komen te vervallen.

30. Regionaal maatwerk: adviseren gemeenten

SamenTwente (VTT) levert deskundigheid in de omgang met huiselijk geweld en kindermishandeling; adviseert over juridische zaken gericht op jeugdzorg; stelt gedragswetenschappers beschikbaar aan gemeenten om afwegingen te maken over opvoedingsproblematiek en om psychodiagnostisch onderzoek uit te voeren; en levert expertise over bijzondere vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

31. Regionaal maatwerk: voorlichting en preventie

SamenTwente (VTT) organiseert activiteiten om preventie en deskundigheid te bevorderen. Expertise van SamenTwente wordt ingezet voor advies bij de implementatie van de meldcode bij verschillende doelgroepen, waaronder onderwijs.

32. Regionaal maatwerk: tijdelijk huisverbod

SamenTwente (VTT) trekt samen met de politie-eenheid Oost op in de voorfase van het tijdelijk huisverbod.

33. Expertisecentrum Geweld in afhankelijkheidsrelaties

SamenTwente stelt deskundigen beschikbaar en inzetbaar bij het uitvoeren van wettelijke en regionale maatwerktaken; consulteert in het lokale veld van de maatschappelijke zorg, in het bijzonder de jeugdhulp; zet gedragswetenschappers in bij gemeenten voor tests en onderzoeken; bevordert preventie en deskundigheid van professionals in het lokale sociale domein en biedt expertise op bijzondere vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

34. Chatfunctie

Samen met vier andere Veilig Thuis-organisaties biedt SamenTwente een chatfunctie aan voor inwoners om op een laagdrempelige manier anoniem advies te vragen bij Veilig Thuis.

35. Inzet meerjarenagenda Landelijk Netwerk Veilig Thuis

SamenTwente werkt aan het uitvoeren van de vier actielijnen van de Meerjarenagenda 2022-2025.

2.4 Pijler Kennisontwikkeling & kennisdeling

36. Onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties

De GGD is op basis van de Wet publieke gezondheidszorg verplicht om grootschalige onderzoeken te doen voor de doelgroepen kinderen, jeugd, (jong)volwassenen en ouderen. Op basis van deze onderzoeken ontstaat er een goed beeld hoe het gaat met de inwoner van Twente. Het vormt handelingsperspectieven voor gemeenten en maatschappelijke partners om de ontwikkeling, effectieve uitvoering en evaluatie van lokaal gezondheidsbeleid te stimuleren. SamenTwente draagt bij aan inzicht in de gezondheidssituaties van kinderen, jeugd, jongvolwassenen en ouderen, ter ondersteuning van gemeenten, GGD, maatschappelijke partners en Twentse inwoners. Dat doet SamenTwente door grootschalige vragenlijstonderzoeken te ontwikkelen, uit te zetten, bevindingen te analyseren en daarover te rapporteren.

37. Twentse monitoring sociaal domein

De opdracht voor het verzamelen, analyseren en duiden van data over de jeugdhulp, Wmo en de samenloop van Onderwijs en Jeugdhulp is belegd bij SamenTwente. Kennispunt Twente voert deze opdracht uit voor SamenTwente, om te borgen dat er éénheid is bij de wijzen van data-uitvraag en dataverzameling. Binnen deze taak wordt gewerkt aan de volgende monitoren en projecten: Twentse Monitor Sociaal Domein (1), Twentse Onderwijs-Jeugd Monitor (2), Contractmanagementinformatie Jeugdhulp en Wmo (3), Twentse Monitor Jeugdbeschermingsketen (4). Incidentele dekking wordt gebruikt voor de datagedreven verlening, inkoop en contractmanagement, het eventueel uitzetten van een trusted third party bij de uitwisseling van persoonsgegevens en het ontwikkelen van de Twentse Monitor Aanpak Wachtlijden.

38. Datagedreven werken

SamenTwente geeft uitvoering aan een van de 8 leidende principes uit de Strategische Koers 2022 door: onderzoeksresultaten en andere gezondheidsgerelateerde info beschikbaar te stellen voor gemeenten en inwoners; panelonderzoeken uit te voeren; verdiepend onderzoek te doen op gezondheidsmonitors; af te stemmen met interne en externe organisaties zoals Kennispunt en Twentse Koers; datagedreven werken binnen de eigen organisatie aan te jagen en datagedreven werken door te ontwikkelen.

2.5 Pijler Contractmanagement, -beheer en inkoop

39. Regionaal contractmanagement en contractbeheer Jeugdhulp en Wmo (ondersteuning en verblijf).

SamenTwente voert contractmanagement en contractbeheer uit voor de 16 grootste en strategische jeugdhulpaanbieders. Naast contract- en prestatieafspraken worden met deze aanbieders ook afspraken gemaakt en resultaten gemonitord als het gaat om de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan doorontwikkeling en verdere ambulantisering van de jeugdhulp in Twente. SamenTwente is ook de accounthoudende regio voor vier jeugdhulpaanbieders. SamenTwente is het eerste aanspreekpunt voor deze aanbieders en de andere betrokken regio's in het geval van (dreigende) discontinuïteit van zorg.

40. Inkoop jeugdhulp

SamenTwente is verantwoordelijk voor het inrichten en in stand houden van een inkooporganisatie voor jeugdhulp, jeugdreclassering en jeugdbeschermingsmaatregelen voor de deelnemende Twente gemeenten. De in te kopen zorg omvat de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering, jeugdzorgplus, residentiële/specialistische jeugdzorg, pleegzorg, crisiszorg en advies & expertise.

41. Contractmanagement en -beheer Huishoudelijke Ondersteuning

SamenTwente en Samen14 voeren contractbeheer uit voor alle overeenkomsten over huishoudelijke ondersteuning, waarbij het zorgportaal wordt gebruikt. SamenTwente en Samen14 voeren ook contractmanagement uit voor alle overeenkomsten HO (16 aanbieders), en SamenTwente en Samen14 voeren de regiefunctie uit op de gezamenlijke thema's.

42. Coördineren KIT

Om bij de inkoop kwalitatief goede en rechtmatige zorg te bevorderen wordt er gebruik gemaakt van het Kwaliteit en Integriteitsinstrument Twente (KIT). KIT is een beoordeling van de contracten die worden afgesloten, waarbij de integriteit van aanbieders voorafgaand wordt getoetst aan de kwaliteitsvereisten en of er een juiste besteding is van zorggelden. SamenTwente voert hier de coördinatie op.

43. Toezicht en kwaliteit Jeugd en Wmo

SamenTwente houdt proactief toezicht op kwaliteit bij gecontracteerde aanbieders; toetst aan bestekeisen; voert onderzoek naar aanbieders uit; monitort verbeterplannen; adviseert en rapporteert aan contractmanagers; ondersteunt gemeenten op aanvraag bij onderzoeken naar incidenten en calamiteiten; levert input aan de doorontwikkeling van samenwerking op toezicht; beoordeelt kwaliteit bij mutaties in contracten na gunning; vertaalt landelijke ontwikkelingen naar de regio; adviseert gevraagd en ongevraagd op beleidsmatige aspecten en uitvoeringsaspecten. Deze toezichthoudende taken gelden voor zowel Wmo- als Jeugdhulpaanbieders. Onder de aanstaande wet Verbetering Bescherming Jeugdzorg wordt het verplicht om regionaal specialistische jeugdhulp in te kopen. Ook contractmanagement en -beheer maken hier deel van uit.

2.6 Maatwerktaken

Naast bovenstaande taken voert SamenTwente ook maatwerktaken uit voor een deel van de Twentse gemeenten. Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar bijlage 5.

3. Veranderingen kerntaken SamenTwente

De opdracht die het Algemeen Bestuur SamenTwente heeft gegeven moet leiden tot het opnieuw vaststellen van de kerntaken van SamenTwente. De overzichten van organisatieonderdelen van SamenTwente waarin de taken zijn beschreven en die in hoofdstuk 2 op hoofdlijnen zijn weergegeven, zijn het vertrekpunt geweest om langs de lijn van de inhoud de afweging te maken of en zo ja welke keuzes het bestuur hierover wenst te maken. In dit hoofdstuk zijn de veranderingen opgenomen ten opzichte van het vorige hoofdstuk en wordt ingegaan op de voorstellen waar nog over gesproken moet worden. Als een in hoofdstuk 2 genoemde niet terugkomt in dit hoofdstuk, dan wordt deze taak aangemerkt worden als een kerntaak van SamenTwente die op hetzelfde niveau en binnen dezelfde kaders uitgevoerd blijft worden als nu het geval is.

Voor het maken van de keuzes over kerntaken is een afwegingskader opgesteld. Daarin is weergegeven welke keuzemogelijkheden er zijn:

- Waar sprake is van een wettelijke verplichting en waar de taak regionaal uitgevoerd moet worden, is er ruimte om een keuze te maken in het ambitieniveau waarop de uitvoering plaatsvindt. Dat de taak regionaal uitgevoerd moet worden, staat niet ter discussie.

- Waar sprake is van een wettelijke verplichting maar waar geen verplichting is om de taak regionaal uit te voeren, is naast het ambitieniveau ook ruimte om te kiezen of de taak elders belegd kan worden, bijvoorbeeld bij gemeenten zelf.
- Waar sprake is van een taak waarvoor collectief opdracht is gegeven kan naast het bijstellen van het ambitieniveau en de uitvoering elders beleggen, ook nog gekozen worden om de taak te beëindigen.

Tijdens de werksessies in de zomer voorstellen gemaakt op basis waarvan keuzes gemaakt kunnen worden. Deze zijn uitgewerkt en zijn op 16 januari 2025 tijdens de bestuurdersdag beeldvormend besproken.

Naar aanleiding van deze bespreking zijn in dit hoofdstuk de voorstellen opgenomen op basis waarvan:

- de taken budgettair neutraal op een andere wijze uitgevoerd moeten worden en waar tijdens de beeldvormende bespreking is gebleken dat hierover eenduidig wordt gedacht.
- de taken op een ander ambitieniveau uit uitgevoerd moeten worden en waar tijdens de beeldvormende bespreking is gebleken dat hierover eenduidig wordt gedacht.
- de autonome ontwikkelingen die er voor SamenTwente zijn opgevangen worden en waar tijdens de beeldvormende bespreking is gebleken dat hierover eenduidig wordt gedacht.
- de taken waarvan is aangegeven dat zij gecontinueerd moeten worden, maar waarvan tijdens de beeldvormende bespreking is gebleken dat de meningen over het ambitieniveau verschillen.
- de taken worden beëindigd, maar waarvan tijdens de beeldvormende bespreking is gebleken dat de meningen hierover verschillen.

We hebben dit hoofdstuk opgebouwd uit twee onderdelen waarin de voorstellen terugkomen. In het eerste onderdeel (3.1) beschrijven we de voorstellen waar in de beeldvormende bespreking eenduidig over is gedacht. De voorstellen zijn beschreven per pijler. In het tweede onderdeel (3.2) beschrijven we de voorstellen waarover de meningen verschillen. Hierover moet in de oordeelsvormende bespreking nader worden gesproken. Beide onderdelen worden afgesloten met een overzicht van de financiële effecten op de begroting van SamenTwente.

3.1 Voorstellen waar eenduidig over wordt gedacht

Pijler Jeugd

Basispakket jeugdgezondheid

SamenTwente blijft het basispakket jeugdgezondheid uitvoeren op het huidige ambitieniveau, waarbij ingezet wordt op het generen van meer maatschappelijke impact. Deze ontwikkeling is met het traject Toekomstbestendig Werken al in gang gezet. De uitvoering moet budgettair neutraal plaatsvinden.

Besluitvorming overige taken Jeugd op later moment

Tijdens de beeldvormende bespreking is aangegeven dat de andere voorstellen uit de pijler Jeugd meegenomen moeten worden in de brede opdracht Prioritaire opgave jeugd. In bijlage 4 geven we een opsomming van deze voorstellen. Het effect hiervan is dat de taken die hiermee verband houden en door SamenTwente worden uitgevoerd, tot nadere besluitvorming op hetzelfde ambitieniveau door SamenTwente uitgevoerd blijven worden.

Pijler Publieke gezondheid & leefomgeving

Autonome ontwikkeling: Forensische geneeskunde

Er is een groot tekort aan forensisch artsen voor de gemeentelijke lijkschouw na overlijden door euthanasie en vermoedens van niet natuurlijk overlijden. Om deze zorg 24/7 beschikbaar te hebben, wordt al samengewerkt met 5 GGD'en binnen Kring Oost Nederland. Diverse financieringsstromen zijn van toepassing bij deze taak: financiering

uit de gemeentelijke bijdrage, van de politie en van Justitie en Veiligheid. Om de inzet van forensisch artsen in de regio te kunnen behouden is sprake van een kostenstijging die structureel is, o.a. door een stijging van beschikbaarheid vergoedingen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld. Zonder deze incidentele extra middelen opereert Twente onder het kernscenario en is SamenTwente niet in staat de wettelijke taak uit te voeren.

Om het hoofd te bieden aan deze autonome ontwikkeling is het nodig om budgetten voor de forensische geneeskunde met ingang van 2027 structureel te verhogen met € 450.000. Vooralsnog wordt geen rekening gehouden met mogelijke tegenvallende kosten.

Autonome ontwikkeling: nieuwe veldnormen infectieziektebestrijding

Er zijn nieuwe veldnormen voor de uitvoering van reguliere taken infectieziektebestrijding. Het afstemmen van de capaciteit en kwaliteit van de infectieziektebestrijding hierop is nodig om de taken goed uit te blijven voeren. Het niet voldoen aan de nieuwe veldnormen betekent dat de formatie in Twente fors beneden de norm blijft. Dat betekent dat in het geval van een uitbraak er andere dienstverlening van SamenTwente stilgelegd moet worden om binnen 24 uur te kunnen opschalen. Het is nog onduidelijk wanneer de veldnorm wordt ingevoerd en of het rijk hiervoor middelen beschikbaar stelt. Deze maatregel is daarom nog niet op geld gezet en blijft vooralsnog buiten beschouwing.

Een andere ontwikkeling die hiermee verband houdt is het al dan niet continueren van de inzet op het programma Versterking Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid GGD (VIP). Hiervoor geldt het adagium: “*geen knaken, geen taken*”; waarmee de uitvoering van deze taak wordt afgestemd op de middelen die hiervoor door de Rijksoverheid beschikbaar worden gesteld.

Pijler Veiligheid

Autonome ontwikkelingen: wettelijke taken Veilig Thuis Twente uitvoeren op een minimum niveau

Het aantal meldingen over huiselijk geweld en kindermishandeling is al een aantal jaren aan het stijgen. In 2024 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld om wachtlijsten weg te werken. Bij het gelijk blijven van het aantal meldingen is deze capaciteit structureel nodig om te blijven voldoen aan de wettelijke taak.

Vanwege de financiële beperkingen bij gemeenten wordt gekozen om de wettelijke taken van Veilig Thuis Twente op een minimumniveau te laten uitvoeren. Dit betekent concreet dat de focus in de uitvoering komt te liggen op het afhandelen van meldingen en het geven van adviezen en dat SamenTwente nog twee monitoringsmomenten heeft na overdracht van een melding. Voor het uitvoeren van deze taak op het wettelijk minimumniveau is een structurele uitzetting van €983.000 nodig.

Mogelijke effecten van dit besluit zijn:

- De toegankelijkheid voor ketenpartners om te sparren over alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties neemt af. Het gaat dan om: hoe signalen te duiden, welke stappen zetten om geweld te doorbreken, expertise in het voeren van gesprekken in dit soort complexe situaties.
- De rol van lokale teams bij het voeren van regie op veiligheid wordt groter. Zij moeten vragen om advies aan de voorkant zelf oppakken. Hiervoor is nodig dat er lokaal voldoende capaciteit, expertise en kennis aanwezig is. Uit de onderzoeken die onlangs zijn afgerond blijkt dat dit op veel plekken nog onvoldoende aanwezig is.

- Er zal nog steviger moeten worden geïnvesteerd in lokale teams, zowel op het vlak van kennis als op capaciteit.
- Advisering vindt enkel plaats op basis van casuïstiek die op dat moment actueel is.
- De taak van VTT blijft op het huidige minimale niveau. Hierdoor verliest zij aan kennis en specifieke kennis op dit vlak. Synergievoordelen van een regionale aanpak gaan verloren. Het afsluiten van cases na twee monitoringsmomenten leidt ertoe dat sommige onveilige cases worden afgesloten. De ene gemeente kan deze cases goed overnemen en de andere gemeente minder goed. Positief effect is een vermindering van het aantal cases dat te lang in vrijwillig kader blijft en dat wellicht passender wordt opgeschaald. Vaker opschalen leidt wel tot een grotere capaciteitsvraag bij bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming en gemeenten.
- Gemeente worden zelf verantwoordelijk voor het beleggen van deze specifieke taken. Dit vraagt om kennis en capaciteit lokaal.
- Er vindt versnippering en daarmee verlies aan kennis en expertise plaats.
- De deelname van SamenTwente aan ketensamenwerking beperkt zich tot het bespreken van casuïstiek. SamenTwente participeert niet in overleggen over doorontwikkeling.
- Door minder te monitoren wordt de kans op toename van recidive groter en kan ook tot gevolg hebben dat vaker wordt opgeschaald naar bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming.
- Er ontstaan eerder wachtlijsten en die wachtlijsten zullen sneller oplopen. Door de capaciteit af te stemmen op een minimum niveau is er geen ruimte om een toename van meldingen op te vangen. De kwaliteit komt hiermee onder druk te staan. Situaties van onveiligheid bij inwoners blijven langer bestaan waardoor de problematiek verergert met het risico op calamiteiten.
- Uit onderzoek en lopend traject toekomstscenario (BMC en HHM) blijkt dat er bij ketenpartners veel behoefte is aan kennis en expertise over HGKM. Ook is het wenselijk dat meer wordt geïnvesteerd in samenwerking in de keten (zelfde taal, processen en verwachtingen helder). VTT heeft geen capaciteit om hier aan mee te doen, waardoor het vraagstuk dat in deze onderzoeken is blootgelegd, zal blijven bestaan.

De landelijke ontwikkeling 'Toekomstscenario kind en gezinsbescherming' heeft gevolgen voor VTT. Wat en hoeveel capaciteit dit van VTT gaat vragen en wat daar voor nodig is, is nu nog niet helder. De verwachting is dat dit medio 2025 helderder wordt. Hier zijn separate middelen voor beschikbaar.

Samenvoegen crisisdiensten

Er is interesse om op een later moment in een nieuwe opdracht te verkennen wat de voor- en nadelen zijn van het samenvoegen van diverse crisisdiensten en meldpunten waarvoor 24/7-beschikbaarheid geldt. Om het voorstel in beeld te houden is het daarom opgenomen in dit discussiestuk.

Pijler Kennisontwikkeling & kennisdeling

Er zijn geen voorstellen die in dit hoofdstuk aan de orde moeten komen.

Pijler Inkoop, contractmanagement en -beheer

Tijdens de beeldvormende bespreking aangegeven dat voorstellen over taken die raken aan contractmanagement, -beheer en inkoop meegenomen moeten worden in de brede opdracht Prioritaire opgave jeugd. In bijlage 5 geven we een opsomming van deze voorstellen. Besluitvorming hierover vindt op een later moment plaats. Het effect hiervan is dat de taken hiermee verband houden en door SamenTwente worden uitgevoerd, tot nadere besluitvorming op hetzelfde ambitieniveau door SamenTwente uitgevoerd blijven worden.

Financiële consequenties

Het kiezen voor het zoveel als mogelijk uitvoeren van taken op het wettelijke minimumniveau leidt tot de onderstaande keuzes en financiële gevolgen.

Pijler, # voorstel	Omschrijving voorstel	Financieel effect op begroting SamenTwente
Jeugd, 4	Binnen het basispakket JGZ meer maatschappelijke impact genereren	€ 0
PB&L, 7	Forensische geneeskunde op niveau brengen zonder rekening te houden met tegenvallende kosten	+ € 450.000
PB&L, 4 en 9	Reguliere inzet op infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid behouden, geen inzet op versterkende taken zonder dat het Rijk hiervoor middelen ter beschikking stelt	€ 0
Veiligheid, 1	Wettelijke taken VTT uitvoeren op een minimumniveau	+ € 983.000
Subtotaal financieel effect op de begroting SamenTwente		+ € 1.433.000

In hoofdstuk 4 komen deze financiële effecten terug bij het presenteren van de totaaloverzichten. Hierin wordt duidelijk wat het daadwerkelijke totaal is nadat keuzes zijn gemaakt over voorstellen met besparingspotentieel.

3.2 Voorstellen waarover de meningen verschillen

Pijler Jeugd

Voorstel 1: Gezonde School Aanpak (GSA)

Keuzemogelijkheden zijn:

1. Beëindigen van de inzet op de Gezonde School Aanpak (Scenario Kern)
2. Versoberen van de inzet op de Gezonde School Aanpak (Scenario Kern)
3. Handhaven van de huidige inzet op de Gezonde School Aanpak (Scenario Koers)

Vanwege de samenhang met de brede opdracht jeugd, kan overwogen worden nu nog geen keuze te maken, maar dit onderwerp mee te nemen in de brede opdracht Prioritaire opgave jeugd.

1. Beëindigen van de inzet op de Gezonde School Aanpak

-€ 185.000

Mogelijke effecten zijn:

- Het stoppen met GSA heeft effect op de gezondheid van de Twentse jeugd en genereert waarschijnlijk op de langere termijn elders kosten.
- Er is een waterbedeffect bij scholen en jeugdartsen. Scholen zijn gewend om zich met vragen te richten tot de JGZ. Als de GSA medewerker er niet meer is, zullen ze hun vragen naar verwachting bij de jeugdartsen neerleggen, omdat die aanwezig is op de scholen. Los van het gegeven dat jeugdartsen niet een logisch eerste aanspreekpunt zijn, zorgt dit ook voor toename taken en voert een arts een taak uit die logischerwijs past bij een ander type functionaris, niet zijnde een arts.

- Scholen bepalen zelf hoe zij een gezonde leefstijl stimuleren. Dit zal op verschillende wijzen worden ingevuld, de hoeveelheid aandacht en soort interventies zal verschillen. Vraag is voldoende zicht is op inzet van bewezen interventies.
- Inzet versnipperd en kennis en kwaliteit gaat waarschijnlijk verloren. De versnippering zit hem erin dat scholen op individuele wijzen invulling geven aan gezonde leefstijl, zonder dat één regionale partij kennis over dit onderwerp bundelt en uitdraagt.
- Scholen gaan meer inzetten op acute problemen i.p.v. preventie doorgaande leerlijnen
- De taak komt mogelijk te liggen bij combinatiefunctionarissen van gemeenten, waardoor er één aanspreekpunt per gemeente ontstaat. Dit heeft als keerzijde dat het mogelijk is dat de GSA smaller wordt ingericht.
- Het is waarschijnlijk dat lokale uitvoering vraagt om een investering in capaciteit bij gemeenten (waterbedeffect).
- JGZ stopt met de uitvoering van de ondersteuning van scholen die vanuit landelijke programma gezonde school subsidie krijgen. De JGZ organiseert dan niet langer de begeleiding van de scholen binnen deze landelijke subsidieregeling en stopt met de coördinatie van het (landelijke) programma Gezonde School en voert de begeleiding op de thema's Welbevinden en Relaties & Seksualiteit (zie ook AGZ) niet langer uit.
- Bij het beëindigen van de GSA gaat een substantieel aandeel verloren in hoe via collectieve preventie werd ingezet op de gezondheid en het welbevinden van de jeugdige in Twente.

2. Versoberen van de inzet op de Gezonde School Aanpak

-€ 107.000

SamenTwente draagt op een versoberde wijze bij aan de Gezonde School Aanpak. Concreet is te denken aan:

- Het verschaffen van algemene info zoals nieuwsbrieven aan scholen op diverse preventiethema's;
- Het beschikbaar zijn voor scholen die op eigen initiatief vragen stellen;
- (zeer) beperkt een aantal scholen ondersteunen vanuit landelijk ondersteuningsaanbod;
- Het ondersteunen van JGZ-professionals uit diverse teams.

Mogelijke effecten zijn:

- Het is niet langer mogelijk om actief ondersteuning op/aan scholen te bieden.
- Er is geen ruimte meer om één contactpersoon per gemeente te hanteren.
- De relatie tussen de Gezonde School Aanpak en de lokale JGZ-teams wordt op minimaal niveau ingericht.
- De versobering leidt mogelijk tot vermindering van het bereik of een lagere bereidheid van scholen om te participeren en zullen minder kinderen worden gestimuleerd.
- De impact die kan worden gemaakt door het versoberen wordt minimaal geacht.

3. Handhaven van de huidige inzet op de Gezonde School Aanpak

€ 0

Waar mogelijk met bestaande middelen de huidige inzet optimaliseren en meer aansluiting zoeken bij de gemeentelijke preventieakkoorden.

Mogelijke effecten zijn:

- De huidige GSA aanpak wordt gecontinueerd.
- Scholen weten waar ze aan toe zijn.
- Gemeenten weten waar ze financieel aan toe zijn.

Pijler Publieke gezondheid en leefomgeving

Voorstel 2: Seksuele gezondheid

Keuzemogelijkheden zijn:

1. Inzet op seksuele gezondheid versoberen door doelgroepen uit te sluiten en te stoppen met preventie en voorlichting (Scenario Kern)
2. Inzet op seksuele gezondheid handhaven, alternatieve financieringsopties verkennen (Scenario Koers)

1. Inzet op Seksuele gezondheid versoberen door doelgroepen uit te sluiten en te stoppen met preventie en voorlichting.	-€ 80.000
--	------------------

SamenTwente heeft als wettelijke taak om consulten aan te bieden. Zij kan dit aantal niet maximeren. Wel kan zij het aantal consulten beperken door bepaalde doelgroepen uit te sluiten. SamenTwente heeft een vangnetfunctie. Deze is gekoppeld aan infectieziekten. De vangnetfunctie is bedoeld om mensen op te vangen die bijvoorbeeld niet bij de huisarts terecht kunnen of willen (bijvoorbeeld vanwege capaciteitsproblemen of een wens voor een anoniem consult) of die geen huisarts hebben. Dit is een wettelijke taak die zij moet uitvoeren. Concreet betekent dit:

- Rol van preventiecoördinator terugleggen naar gemeenten.
- Stoppen met andersoortige preventie en voorlichting die georganiseerd wordt vanuit het preventieteam van SamenTwente.
- Verpleegkundigen geven niet langer trainingen aan intermediairs in onderwijs, jeugdzorg en jongerenwerk en pakken niet langer andere preventietaken op.

Mogelijke effecten zijn:

- Inwoners kunnen op een gegeven moment niet meer naar de GGD. Zij moeten naar hun huisarts. Hier neemt de belasting verder toe.
- Bepaalde doelgroepen worden minder gezien en getest. Dit geldt tenminste voor mensen die zich vanwege de anonimiteit laten testen bij de GGD. Dit leidt tot een toename in gezondheidsrisico's.
- De belasting op beleidsniveau neemt bij gemeenten toe.
- Het is mogelijk dat niet alle gemeenten de rol van de preventiecoördinator goed invullen. Verminderde inzet op preventie leidt dan tot minder bewustzijn onder jongeren, wat kan leiden tot stijging van het aantal infecties (relatie met IZB).
- Stoppen met voorlichting en regionale coördinatie leidt tot versnippering aanbod van seksualiteitshulpverlening.
- Dit voorstel raakt aan voorstellen over de Gezonde School Aanpak (pijler 1). Het is niet mogelijk om dit voorstel te kiezen en parallel op ambitieniveau de Gezonde School Aanpak te intensiveren.
- Dit voorstel raakt aan voorstellen over kennisontwikkeling en kennisdeling (pijler 4). Het kiezen van dit voorstel bemoeilijkt een keuze om op ambitieniveau informatie- en datagedreven werken te willen doorontwikkelen.
- De politieke kleur in een gemeenten kan impact hebben op het aanbod van maatregelen waartoe inwoners toegang hebben.
- Stigma's en angsten over SOA's nemen toe.
- Dit voorstel verhoogt de al bestaande druk op preventieve maatregelen rond seksuele gezondheid door o.a. bezuinigingen bij grote landelijke organisaties zoals het Aidsfonds en SOA AIDS Nederland.

2. Inzet op seksuele gezondheid handhaven, alternatieve financieringsopties verkennen.

€ 0

Tijdens de beeldvormende bespreking van 16 januari 2025 sprak een deel van het AB de voorkeur uit om de dienstverlening op seksuele gezondheid te handhaven. Dit deel van het AB wil verkennen of de huidige inzet te realiseren is met minder middelen, bijvoorbeeld door de samenwerking met huisartsen te intensiveren. Volgens de GGD is het verder intensiveren van bestaande samenwerkingen met huisartsen zeker mogelijk, maar leidt een dergelijke investering niet per definitie tot een verlaging van de kosten. De GGD zal namelijk juist meer patiënten (en spreekuren) krijgen. De winst van een dergelijke intensivering zit in de hogere kwaliteit van seksuele gezondheidszorg. Om de samenwerking met huisartsen uit te breiden is nader onderzoek nodig. Voor dit onderzoek moet incidenteel capaciteit beschikbaar worden gesteld.

Voorstel 3: Advisering Milieu en gezondheid

Keuzemogelijkheden zijn:

1. De GGD vervult geen adviesrol meer voor gemeenten op het gebied van gezondheid, in het kader van de Omgevingswet. (Scenario Kern)
2. De GGD vervult een beperkte adviesrol voor gemeenten op het gebied van gezondheid, in het kader van de Omgevingswet. (Scenario Koers)

1. De GGD vervult geen adviesrol meer voor gemeenten op het gebied van gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.

-€ 134.000 (I)

Volgens de Omgevingswet en de Wet publieke gezondheid zijn gemeenten wettelijk verplicht om onderzoek te doen naar effecten voor de (publieke) gezondheid en is het verplicht om de GGD in te schakelen als het advies over de publieke gezondheid treft. Hoe gemeenten deze rol zo minimaal mogelijk kunnen invullen is volgens SamenTwente niet zo gemakkelijk te schetsen. De omgevingswet en Wet publieke gezondheid geven wettelijke kaders, waarbinnen de gemeente hun verantwoordelijkheid hebben. Deze verantwoordelijkheid geldt voor alle gemeenten omdat deze vraagstukken niet afhankelijk zijn van bepaalde problematiek of kenmerken. Milieuvraagstukken spelen overal en nemen toe.

Mogelijke effecten zijn:

- Om de wettelijke taak op Twents niveau uit te kunnen voeren wordt samengewerkt met IJsselland vanwege de schaarste van de noodzakelijke expertise. Minder taken uitvoeren waardoor formatie verder afneemt, maakt het geheel kwetsbaarder. De uitvoering van de wettelijke taken kan hiermee onder druk komen te staan.
- De keuzes die in Twente gemaakt worden hebben impact op de samenwerking met de regio IJsselland.
- Kennis raakt versnipperd en het risico is dat de huidige expertise in de regio niet op niveau blijft, terwijl maatschappelijke vraagstukken de laatste jaren steeds groter zijn geworden. Dit kan effect hebben op de kwaliteit en uitvoering van advisering aan inwoners bij crisis of calamiteiten.
- De advisering en voorlichting van de GGD is onafhankelijk. Op het moment dat dit bij gemeenten wordt georganiseerd, kunnen politieke motieven het karakter van het advies of de voorlichting beïnvloeden.

Een keuze voor dit scenario heeft als effect dat er geen formatie meer in het team is om te voldoen aan maatwerkvragen. Het team M&G bestaat momenteel uit 5,3 fte (voor Twente en IJsselland samen). Als voor dit voorstel wordt gekozen, blijft voor Twente zo'n 2,5 fte beschikbaar. Deze formatie is aangesteld om de 'reguliere' taken (los van de omgevingswet) uit te voeren: gezondheidsadvies aan burgers (na rampen en

incidenten), voorlichting geven, ongewenste situaties signaleren, adviseren over onder andere gevaarlijke stoffen, onderzoek doen.

Dit voorstel heeft geen structurele financiële effecten op de begroting van SamenTwente, omdat de extra capaciteit is gefinancierd met incidentele middelen tot en met 2025.

2. De GGD vervult een beperkte adviesrol voor gemeenten op het gebied van gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.

-€ 0

Mogelijke effecten zijn:

- De keuzes die in Twente gemaakt worden hebben impact op IJsselland, samenwerkingspartner van de GGD.
- De kennis op gezondheid die aanwezig is bij de GGD kan door gemeenten worden benut.
- Er ontstaat ruimte om kansen te pakken op gemeentelijk niveau gezondheid en milieu meer te verbinden.
- Kennis en expertise blijft in de regio op niveau; ook de kwaliteit van advisering aan inwoners bij crisis of calamiteiten blijft op niveau.

Als voor dit voorstel wordt gekozen, dan betekent dit voor de begroting van SamenTwente dat de huidige incidentele bijdrage van gemeenten ad. € 134.000 vanaf 2026 structureel wordt.

Voorstel 4: Advisering Gezondheidsbevordering

Keuzemogelijkheden zijn:

1. Terugbrengen van gevraagde en ongevraagde inhoudelijke en procesmatige advisering over publieke gezondheid en het geven van adviezen over gezonde leefstijl tot het wettelijk minimum. (Scenario Kern)
2. Handhaven van de huidige adviesrol gezondheidsbevordering voor gemeenten. (Scenario Koers)

1. Terugbrengen van gevraagde en ongevraagde inhoudelijke en procesmatige advisering over publieke gezondheid en het geven van adviezen over gezonde leefstijl tot het wettelijk minimum volgens de Wpg. De GGD stuurt landelijke adviezen zonder toegepast advies door naar gemeenten en verwijst hen naar toolboxes.

-€ 25.000

Mogelijke effecten zijn:

- Vanwege de samenwerking binnen de GGD/SamenTwente raakt dit voorstel aan de taakuitvoering van de GGD staffuncties: gezondheidsbevorderaars, epidemiologen en beleidsadviseurs. Ook raakt dit voorstel aan de uitvoering van algemene gezondheidszorg en de jeugdgezondheidszorg.
- Gemeenten ontvangen enkel tabellenboeken en moeten zelf landelijk beleid en adviezen vertalen naar de lokale situatie. Dit vraagt in gemeentelijke organisaties om capaciteit en deskundigheid.
- Door lokale keuzes kan in gemeenten een andere focus komen, waardoor de afspraken die regionaal zijn gemaakt, onder druk komen te staan.
- De GGD verzamelt niet actief data, waardoor het regionale beeld verdwijnt. Dit gaat ten koste van de adviserende rol die de GGD nu vervult.
- Dit voorstel raakt aan voorstellen over kennisontwikkeling en kennisdeling (pijler 4).

2. Handhaven van de huidige adviesrol gezondheidsbevordering voor gemeenten.

+€ 100.000

Tijdens de bestuurdersdag op 16 januari 2025 is gevraagd of deze middelen gedekt kunnen worden uit gelden IZA/GALA. In het kader van GALA programma 14 (Versterking kennis- en adviesfunctie GGD) zijn gelden beschikbaar gesteld door de gemeenten voor de jaren 2023/2024/2025. Hiervoor zijn met het Ambtelijk Overleg PG afspraken gemaakt over welke activiteiten GGD Twente hiervoor uitvoert. Het doel van de regionale kennisinfrastructuur is het optimaal (effectief en efficiënt) inzetten van kennis en delen van ervaring om de gezondheid van inwoners te beschermen en te bevorderen.

GGD Twente zet de GALA-middelen in voor:

- Meer kennis over handelingsperspectieven en capaciteit om adviezen te formuleren die normaliseren en mogelijk demedicaliseren.
- Meer tijd om proactief lokaal te functioneren als sparringpartner en deze ervaringen naar regionaal niveau te brengen om van elkaar te leren.
- Meer kennis over kwalitatief onderzoek en de mogelijkheid hierover te adviseren aan gemeenten, zodat zij hun projecten/programma's op een andere manier kunnen evalueren dan kwantitatief.

Mogelijke effecten zijn:

- Meer informatie voor gemeenten die zij kunnen gebruiken voor het effectief maken van lokaal gezondheidsbeleid.
- GGD-brede data beter gebruiken voor meer gezondheidswinst, met focus op veranderen, leren en kennisontwikkeling. Voorbeeld: kwalitatief onderzoek en verdiepende analyses, zoals de mentale gezondheid jeugd Haaksbergen.
- Op de hoogte blijven van (nieuwe) landelijke kennis. Voorbeeld: Onderdeel van landelijk kennisnetwerk rondom Kansrijke Start; organiseren van werkbijeenkomsten met landelijke en regionale kennisinstellingen en gemeenten om tot een kennisinfrastructuur te komen, zoals met 113 een thema AO georganiseerd om gemeenten goed voor te bereiden op de komst van nieuwe wet suïcidepreventie.
- Proactief lokaal functioneren als sparringpartner en deze ervaringen naar regionaal niveau te brengen om van elkaar te leren. Voorbeeld: Vraaggericht lokale duiding geven aan monitordata en adviseren hoe gemeenten deze data kunnen vertalen in interventies.
- Dit voorstel sluit aan bij de bestaande ambities van SamenTwente.

Pijler Veiligheid

Voorstel 5: Meldpunt Woningvervuiling

Keuzemogelijkheden zijn:

1. Stoppen met de inzet van extra capaciteit bij het meldpunt Woningvervuiling en accepteren van een wachtlijst. (Scenario Kern)
2. Handhaven van de inzet bij het meldpunt Woningvervuiling door de inzet vanaf 2026 structureel te maken. (Scenario Koers)

1. Stoppen met de inzet van extra capaciteit bij het meldpunt Woningvervuiling en accepteren van een wachtlijst.	-€ 95.000 (I)
---	----------------------

Mogelijke effecten zijn:

- Er gaan weer wachtlijsten ontstaan, waarbij gestreefd wordt de meldingen met meer risico op calamiteiten direct worden opgepakt. Hierdoor nemen onveilige situaties en overlastsituaties voor inwoners en de omgeving toe.
- Mentale problematiek zal verergeren voordat een melding een spoedzaak wordt en wordt opgepakt. Door de spoedzaken wel op te pakken blijft het in ernstige gevallen zichtbaar dat actie wordt ondernomen, wat een positieve invloed heeft op de meldingsbereidheid van inwoners.

Dit voorstel heeft geen structurele financiële effecten op de begroting van SamenTwente, omdat de extra capaciteit is gefinancierd met incidentele middelen tot en met 2025.

2. Handhaven van de inzet bij het meldpunt Woningvervuiling door de inzet vanaf 2026 structureel te maken.	€ 0
---	------------

Mogelijke effecten zijn:

- Op dit moment kan er wachtlijstvrij worden gewerkt met de inzet waarvoor tijdelijke middelen beschikbaar zijn gesteld. Dit wordt gecontinueerd bij gelijk blijven van het aantal meldingen.
- Door de meldingen op tijd op te pakken blijft het in ernstige gevallen zichtbaar dat actie wordt ondernomen, wat een positieve invloed heeft op de meldingsbereidheid van inwoners.

Als voor dit voorstel wordt gekozen, dan betekent dit voor de begroting van SamenTwente dat de huidige incidentele bijdrage van gemeenten ad. € 95.000 vanaf 2026 structureel wordt.

Voorstel 6: Meldpunt Zorgwekkend gedrag

Keuzemogelijkheden zijn:

1. Beëindigen van de extra inzet (om politiemeldingen op te pakken) bij het meldpunt Zorgwekkend Gedrag (Scenario Kern)
2. Handhaven van de extra inzet meldpunt Zorgwekkend gedrag en deze inzet structureel maken. (Scenario Koers)

1. Beëindigen van de extra inzet (om politiemeldingen op te pakken) bij het Meldpunt

€ 0

Zorgwekkend Gedrag.

Mogelijke effecten zijn:

- Er ontstaan wachtlijsten waardoor meldingen niet meer op de korte termijn opgepakt kunnen worden en het risico op onveilige situaties voor inwoners en de omgeving neemt toe.
- Ongewenste situaties blijven hierdoor ontstaan, met als risico dat situaties escaleren en calamiteiten plaatsvinden.
- Als melders zien dat er op de korte termijn niets met hun melding wordt gedaan, neemt de bereidheid om te melden af.
- Als meldingen niet meer door de GGD opgepakt kunnen worden, moet de GGD deze doorsturen naar de gemeenten.
- Escalaties en calamiteiten als gevolg van situaties met onbegrepen gedrag krijgen veel aandacht in de media, gemeenten en de GGD worden op deze incidenten en calamiteiten aangekeken.
- De GGD is expert als het gaat om het in kaart brengen van alle betrokkenen en de juiste hulpverlener inschakelen. Ook leert de ervaring dat de GGD meer benaderbaar is dan de gemeente. Als de gemeente deze rol invult dan is dat minder onafhankelijk en neemt de benaderbaarheid af.

De bekostiging van de extra inzet is gedekt door een ZonMW subsidie. Deze loopt af op 1 juli 2025. Uitvoering van dit voorstel heeft daarom structureel gezien geen budgettaire consequenties.

2. Handhaven van de inzet bij het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag en deze inzet structureel maken.

+€ 117.000

Mogelijke effecten zijn:

- Op dit moment kan er zo goed als wachtlijstvrij gewerkt worden. Dit wordt gecontinueerd als het aantal politiemeldingen gelijk blijft.
- Samenwerking met lokale zorgpartijen en het sociaal domein worden versterkt.

De bekostiging van de extra inzet is tot 1 juli 2025 gedekt uit een ZonMW subsidie. Continueren van de inzet vraagt om een structurele financiering vanuit de gemeentelijke bijdrage.

Financiële consequenties

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de financiële consequenties van de voorstellen waarover de meningen nog verschillen. Hierbij wordt per voorstel aangegeven wat de financiële consequentie zijn als gekozen wordt voor Kern danwel voor Koers.

Pijler, voorstel	Omschrijving voorstel	Financieel effect begroting SamenTwente	
		Scenario Kern	Scenario Koers
Voorstel 1: Gezonde School Aanpak			
Jeugd, 2	Beëindigen of versoberen Gezonde School Aanpak	-€ 185.000	
Jeugd, 5	Continueren Gezonde School Aanpak		0
Voorstel 2: Seksuele gezondheid			
PB&L, 1 en 2	Inzet op seksuele gezondheid versoberen door doelgroepen uit te sluiten en te stoppen met preventie en voorlichting	-€ 80.000	
PB&L	Inzet op Seksuele gezondheid handhaven (en evt. alternatieve financieringsopties verkennen)		0 (evt. PM)
Voorstel 3: Gezonde Milieu en Gezondheid			
PB&L, 5	Stoppen met de adviesrol i.h.k.v. de Omgevingswet	-€ 134.000 (I)	
PB&L, 8	Beperkt een adviesrol vervullen i.h.k.v. de Omgevingswet		0 Incidenteel wordt structureel
Voorstel 4: Advisering gezondheidsbevordering			
PB&L, 6	Terugbrengen van gevraagde en ongevraagde inhoudelijke en procesmatige advisering over publieke gezondheid en het geven van adviezen over gezonde leefstijl tot het wettelijk minimum. De GGD stuurt landelijke adviezen zonder toegepast advies door naar gemeenten en verwijst hen naar toolboxes.	-€ 25.000	
PB&L, 16	Handhaven van de adviesrol publieke gezondheid en gezondheidsbevordering voor gemeenten		+€ 100.000
Voorstel 5: Meldpunt Woningvervuiling			
Veiligheid, 9	Stoppen met de inzet van extra capaciteit bij het meldpunt Woningvervuiling (incidentele bijdrage € 95.000 stopt per 2026)	-€ 95.000 (I)	
Veiligheid, 5	Handhaven van de inzet bij het meldpunt Woningvervuiling (incidentele bijdrage € 95.000 wordt structureel per 2026)		0 Incidenteel wordt structureel
Voorstel 6: Meldpunt Zorgwekkend gedrag			
Veiligheid, 3	Beëindigen van de extra inzet bij het Meldpunt Zorgwekkend gedrag	0	
Veiligheid, 10	Handhaven van de inzet bij het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag		+€ 117.000
	Totaal financieel effect op de begroting SamenTwente	-€ 519.000 € 229.000 (I) €290.000 (S)	+ € 217.000

4. Impact van het kiezen voor Kern of Koers

In dit hoofdstuk geven we een overzicht waarbij we de voorstellen hebben gerubriceerd. In de eerste paragraaf wordt overzicht gegeven van de voorstellen die vrijwel allemaal uit het scenario Kern komen. In paragraaf 4.2. zitten naast de autonome ontwikkelingen (scenario Kern) voorstellen die uit het scenario Koers komen.

4.1 Vooraf: organisatorische consequenties van de keuze voor Kern

De overzichten zijn financieel ingestoken. Het is daarom van belang om in de inleiding op de overzichten aan te geven dat de impact van keuzes voor het scenario Kern groter zijn dan enkel financieel. Los van de effecten die ook al zijn genoemd in hoofdstuk 3 heeft de keuze voor de voorstellen in scenario Kern ook effect op de organisatie van SamenTwente.

De besparingen in scenario Kern kunnen enkel worden gerealiseerd door afbouw van formatie. Dit heeft consequenties voor de mate waarin de organisatie van SamenTwente kan opereren. In scenario Kern neemt de flexibiliteit van de organisatie af en zal het nauwelijks mogelijk zijn om in te spelen op ontwikkelingen of maatwerkvragen. Ook zal de expertise die nu op regionaal niveau aanwezig is, op onderdelen afnemen. Dit zal vooral ambtelijk en bestuurlijk merkbaar zijn in de interactie tussen gemeenten en SamenTwente.

Een andere consequentie van de besparingen in scenario Kern betreft eenmalige frictiekosten. Bij een besluit tot besparingen zal voor de betreffende medewerkers een sociaal plan in werking treden met een begeleidingstraject en transitievergoeding. De hoogte van deze vergoedingen is mede afhankelijk van de herplaatsbaarheid van medewerkers en de snelheid waarmee medewerkers een nieuwe functie vinden. In de huidige arbeidsmarkt valt te verwachten dat dit snel kan gaan. Maar voor de afwikkeling van besparingen is naar schatting een kwart tot de helft van het besparingspotentieel van het eerste jaar benodigd.

4.2 Kiezen voor Kern

Het kiezen voor het zoveel als mogelijk uitvoeren van taken op het wettelijke minimumniveau leidt tot de onderstaande keuzes en financiële gevolgen:

Pijler, voorstel	# Omschrijving voorstel	Financieel effect begroting SamenTwente
Autonome ontwikkelingen, uitgevoerd op ambitieniveau Scenario Kern		
PB&L, 7	Forensische geneeskunde op niveau brengen zonder rekening te houden met tegenvallende kosten	+€ 450.000
PB&L, 4 en 9	Reguliere inzet op infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid behouden, geen inzet op versterkende taken zonder dat het Rijk hiervoor middelen ter beschikking stelt	0
Veiligheid, 1	Wettelijke taken VTT uitvoeren op een minimumniveau	+€ 983.000
Voorstellen meningen verschillen, uitvoering op het ambitieniveau Kern		
Jeugd, 2	Beëindigen of versoberen Gezonde School Aanpak	-€ 185.000

PB&L, 1 en 2	Inzet op Seksuele gezondheid versoberen door doelgroepen uit te sluiten en te stoppen met preventie en voorlichting	-€ 80.000
PB&L, 5	Stoppen met de adviesrol i.h.k.v. de Omgevingswet	-€ 134.000
PB&L, 6	Informatie over gezondheidsbevordering delen met gemeenten zonder toegepast advies	-€ 25.000
Veiligheid, 9	Stoppen met de inzet van extra capaciteit bij het meldpunt Woningvervuiling	-€ 95.000
Veiligheid, 3	Beëindigen van de extra inzet bij het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag	0
Voorstel overeenstemming uitvoering op ambitieniveau Koers, andere invulling		
Jeugd, 4	Binnen het basispakket JGZ meer maatschappelijke impact genereren (scenario Koers)	0
Financieel totaaleffect van voorstellenpakket Kern op de begroting van SamenTwente (I en S)		+€ 914.000

4.3 Kiezen voor Koers

Het kiezen voor Koers bij de voorstellen waar de meningen nog over verschillen leidt tot de onderstaande keuzes en financiële gevolgen.

Pijler, voorstel	# Omschrijving voorstel	Financieel effect op begroting SamenTwente
Autonome ontwikkelingen, uitgevoerd op ambitieniveau Scenario Kern		
PB&L, 7	Forensische geneeskunde op niveau brengen zonder rekening te houden met tegenvallende kosten	+€ 450.000
PB&L, 4 en 9	Reguliere inzet op infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid behouden, geen inzet op versterkende taken zonder dat het Rijk hiervoor middelen ter beschikking stelt	0
Veiligheid, 1	Wettelijke taken VTT uitvoeren op een minimumniveau	+€ 983.000
Voorstellen meningen verschillen, uitvoering op het ambitieniveau Koers		
Jeugd, 5	Continueren Gezonde School Aanpak	0
PB&L	Inzet op Seksuele gezondheid handhaven (en evt. alternatieve financieringsopties verkennen)	0 (evt. PM)
PB&L, 8	Beperkt een adviesrol vervullen i.h.k.v. de Omgevingswet	0 <i>Incidenteel wordt structureel</i>
PB&L, 16	Handhaven van de adviesrol publieke gezondheid en gezondheidsbevordering voor gemeenten	+€ 100.000
Veiligheid, 5	Handhaven van de inzet bij het meldpunt Woningvervuiling	0 <i>Incidenteel wordt structureel</i>
Veiligheid, 10	Handhaven van de inzet bij het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag	+€ 117.000
Voorstel overeenstemming uitvoering op ambitieniveau Koers, andere invulling		
Jeugd, 4	Binnen het basispakket JGZ meer maatschappelijke impact genereren	0
Structureel financieel totaaleffect van voorstellenpakket Koers- op de begroting van SamenTwente		+€ 1.650.000

Bijlagen

1. Benchmarkanalyse GGD
2. Benchmarkanalyse Veilig Thuis Twente
3. Benchmarkanalyse Bedrijfsvoering
4. Voorstellen mee te nemen bij brede opdracht Prioritaire opgave jeugd
5. Overzicht Maatwerktaken
6. Informatieset taken organisatieonderdelen SamenTwente (zie separate bijlage)
7. Informatieset coalitiepartner Twentse Koers (zie separate bijlage)

Bijlage 1:

GGD GHOR Nederland voert elke twee jaar een benchmark uit naar de door GGD'en ingezette formatie voor GGD-taken. In onderstaande tabellen en grafieken zijn de inzichten opgenomen uit de laatste rapportage (2023). Er wordt per 100.000 inwoners aangegeven hoeveel formatie de regio Twente voor de genoemde taken inzet t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Jeugdgezondheidszorg

		Twente	Gemiddeld
1.	Aantal fte per 100.000 kinderen (JGZ)	104	116 (11 van 15)
2.	Percentage extra contactmomenten (JGZ)	21,4%	51,8% (18 van 20)

Algemene gezondheidszorg

		Twente	Gemiddeld
1.	Aantal fte THZ per 100.000 inwoners (exclusief formatie kinderopvang)	0,1 fte	0,3 fte
2.	Aantal fte medisch milieukundigen per 100.000 inwoners	0,28 fte	0,42 fte
3.	Aantal lijkschouwingen per 100.000 inwoners (exclusief euthanasie)	63,9	59,5
4.	Aantal lijkschouwingen per 100.000 inwoners (na euthanasie)	42,6	40,1
5.	Formatie infectieziekten, volgens nieuwe norm	9,22 fte	16,44 fte

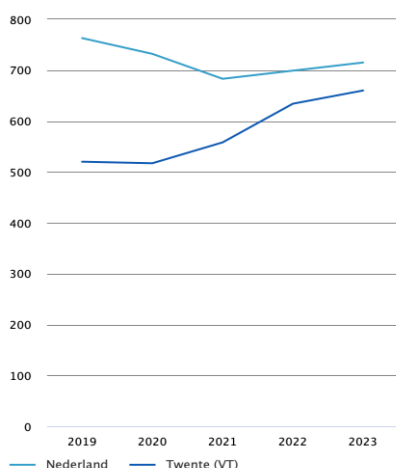
Staf

		Twente	Gemiddeld
1.	Aantal fte epidemiologie per 100.000 inwoners	0,6	0,6
2.	Aantal fte gezondheidsbevordering per 100.000 inwoners	1,03	1,5
3.	GGD betrokken bij ontwikkeling/uitvoering lokale preventieakkoorden	64%	92%

Bijlage 2:

Benchmarkanalyse Veilig Thuis Twente

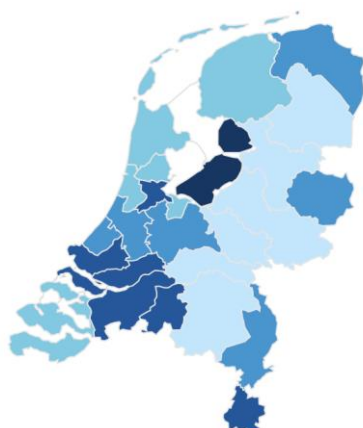
Voor de benchmark analyse van Veilig Thuis Twente hebben we in eerste instantie gekeken hoe het aantal meldingen in Twente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde.

In deze tabel is het **totaal aantal meldingen per 100.000 inwoners** aangegeven over de jaren 2019 tot en met 2023. Uit deze tabel valt af te leiden dat het aantal meldingen in Twente lager ligt dan het landelijk gemiddelde.

Wel zijn het aantal meldingen in Twente in de afgelopen jaren toegenomen, waar landelijk een dalende trend van het aantal meldingen waarneembaar was.

Bron: CBS Dashboard Veilig Thuis (dashboards.cbs.nl)

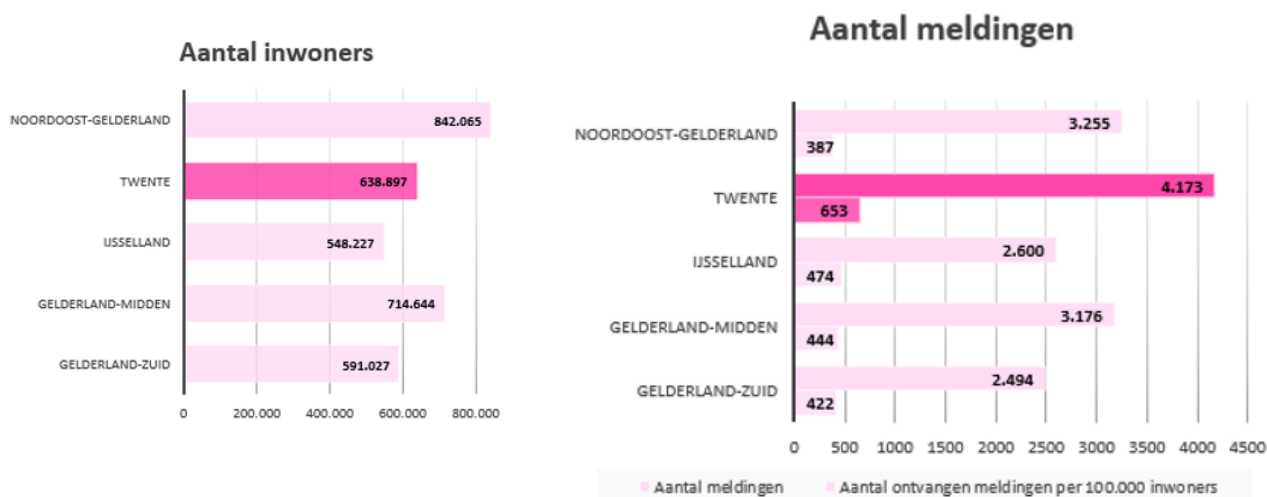
In deze tabel is het **totaal aantal meldingen per 100.000 inwoners** aangegeven over het eerste half jaar van 2024. Hier is uit af te leiden dat Veilig Thuis Twente landelijk gezien in de middenmoot scoort. Als ingezoomd wordt op de omliggende Veilig Thuis regio's dan is zichtbaar dat het aantal meldingen in Twente hoger ligt.

Bron: CBS Dashboard Veilig Thuis (dashboards.cbs.nl)

Op basis van de landelijke gegevens kan worden geconcludeerd dat Veilig Thuis Twente in de afgelopen jaren te maken heeft gehad met een stijging van het aantal meldingen. Hoewel dit aantal lager is dan het landelijk gemiddelde is er in Twente sprake geweest van een stijging waar het landelijk gemiddelde daalde. Op de kaart van Nederland is daarnaast zichtbaar dat het aantal meldingen bij Veilig Thuis Twente in het eerste half jaar hoger ligt dan het aantal meldingen in omliggende regio's.

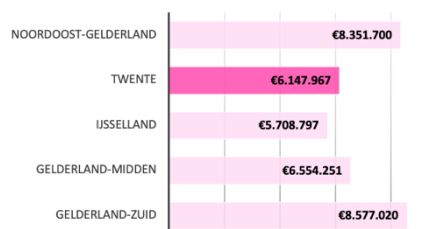
Om een uitspraak te kunnen doen over hoe de geleverde diensten van Veilig Thuis Twente zich verhouden tot de jaarlijks verstrekte subsidie, is gebruik gemaakt van een benchmark die is opgesteld door Veilig Thuis Noord Oost

Gelderland. Zij hebben hierin vijf VT regio's met elkaar vergeleken, te weten: IJsselland, Twente, Gelderland Midden, Gelderland Zuid en Noord Oost Gelderland. De gegevens zijn gebaseerd op de begrotingscijfers 2024. Waar geen gegevens over de begroting bekend waren, is de realisatie van 2023 opgenomen.

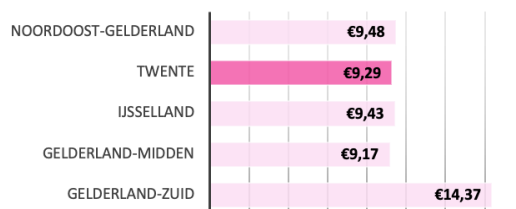

Van de vijf regio's ligt de regio Twente qua inwoneraantal op het gemiddelde van deze vijf regio's. Kijkend naar het aantal meldingen dan valt op dat Twente hier het hoogst scoort op het totaal aantal meldingen met 4.173 meldingen en ook op het aantal meldingen per 100.000 inwoners.

Totaal subsidiebedrag

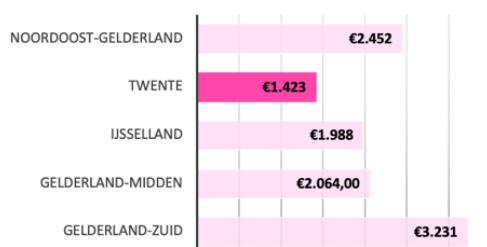

Gemiddeld subsidiebedrag per inwoner

Kijkend naar het totale subsidiebedrag dat Veilig Thuis Twente ontvangt, dan is dit redelijk in lijn met de andere omliggende regio's. Dit beeld is ook zichtbaar waar het subsidiebedrag is omgeslagen naar het aantal inwoners.

Gemiddeld subsidiebedrag per melding

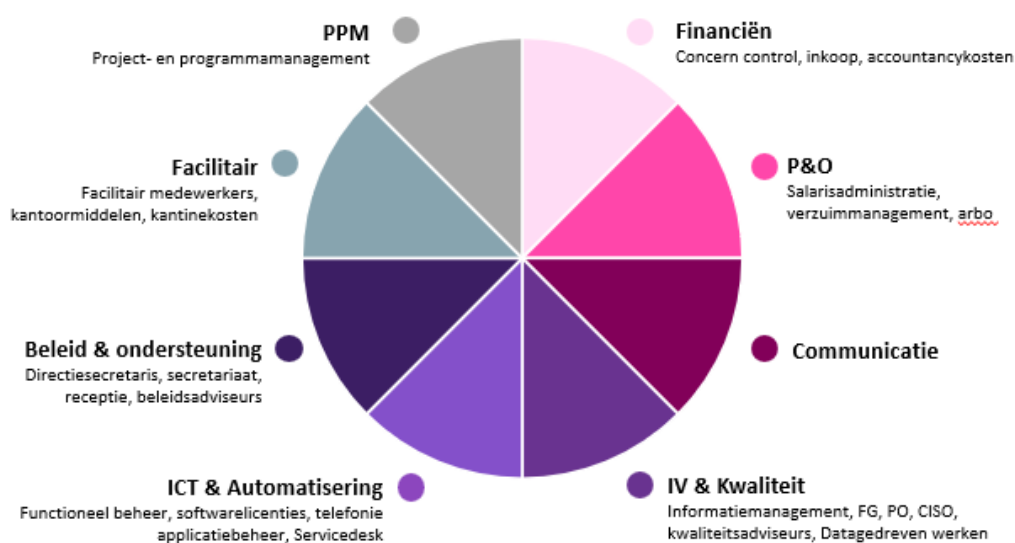

Het beeld wordt anders als het subsidiebedrag wordt omgeslagen op het aantal meldingen. Hier is zichtbaar dat Veilig Thuis Twente dezelfde taak voor een veel lager bedrag uitvoert dan de omliggende regio's. Dit is verklaarbaar doordat het aantal meldingen in Twente hoger is dan in de andere regio's.

Bijlage 3:

Benchmarkanalyse Bedrijfsvoering

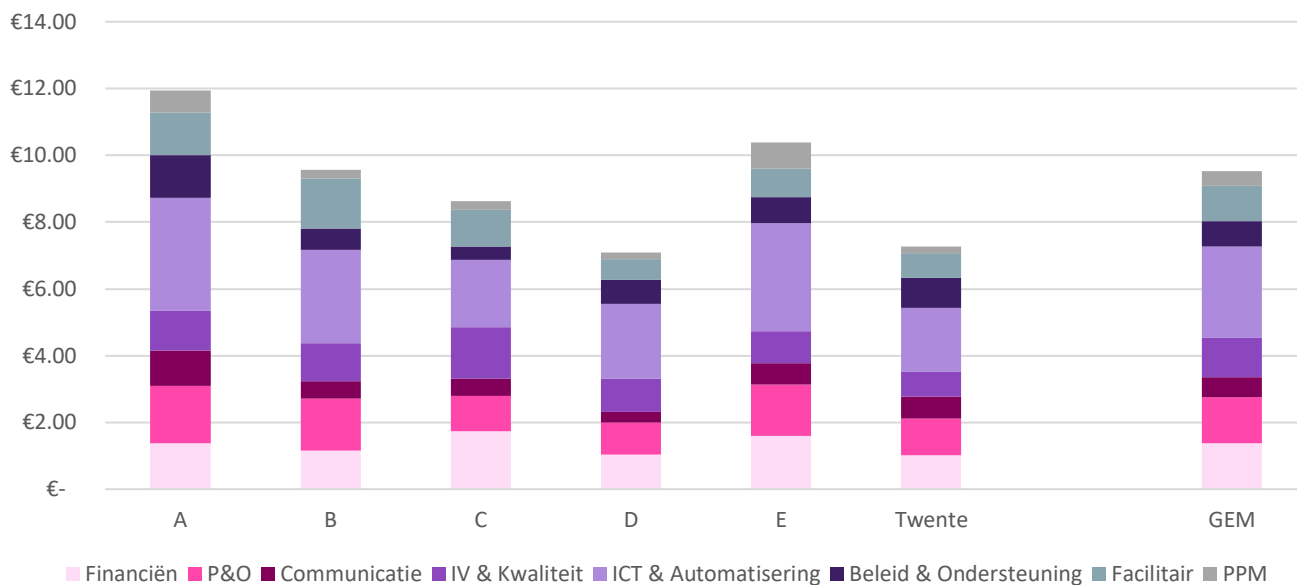
In het kader van de kerntakendiscussie is bestuurlijk de vraag aan de orde gesteld of het kostenniveau van de overhead van SamenTwente in lijn is met wat dit type organisaties verwacht mag worden. Een vergelijking van overheadkosten met vergelijkbare organisaties als SamenTwente is niet eenvoudig, omdat er geen andere organisaties zijn met deze specifieke samenbundeling van taken. Om toch een benadering te kunnen maken, heeft Lysias de overhead van SamenTwente vergeleken met 5 GGD'en waarvoor Lysias over gedetailleerde informatie beschikt. Dit zijn: West-Brabant, Hart van Brabant, Brabant Zuid-Oost, Utrecht en Hollands-Midden. Om een goede vergelijking te kunnen maken, zijn de kosten naar rato van de omzet over de taken van SamenTwente verdeeld; in de vergelijking is gekeken naar het aandeel van de GGD.

Begrotingen kennen allemaal een eigen opbouw en logica. En voor een benchmark willen we 'appels met appels vergelijken'. Om die reden hebben we een generieke indeling gemaakt voor het alloceren van kosten. Waar dat nodig is, hebben we correcties doorgevoerd op basis van begrotingsdetails en de formatiebegroting. De generieke benchmarkindeling staat hierboven weergegeven, incl. een korte toelichting op wat hierin zit. Huisvestingskosten en kosten management zijn moeilijk vergelijkbaar en zijn daarom buiten beschouwing gebleven.

Om de kosten van de overhead vergelijkbaar te maken, zijn deze uitgedrukt in kosten per inwoner. In de grafiek op de volgende pagina zijn de resultaten opgenomen.

Kosten overhead per inwoner Gecorrigeerd voor vergelijkingsdoelen

Uit de vergelijking blijkt dat SamenTwente per inwoner minder besteedt aan de vergeleken overheadkosten dan het gemiddelde van de overige GGD'en. Dit beeld stemt overeen met het beeld uit eerder door SamenTwente uitgevoerde benchmarks. Op de categorieën Financiën, P&O, Informatievoorziening & Kwaliteit, ICT & automatisering, Facilitair en Project- en programmamanagement liggen de kosten onder het gemiddelde. Op ICT zelfs ruim minder en in de categorieën Informatievoorziening & Kwaliteit, ICT en Financiën geeft SamenTwente het minste uit van alle referentieregio's.

In eerste instantie leken twee categorieën iets boven het gemiddelde te liggen: Beleid & ondersteuning en Communicatie. We hebben deze kosten nader geanalyseerd. De verklaring voor deze hogere kosten ligt in een aantal overheadkosten die bij SamenTwente hoger zijn vanwege het specifieke takenpakket:

- Bij beleid en ondersteuning:
 - o Er is sprake van een hogere inzet voor juridische expertise dan bij de vergelijkingsregio's. Dit is te verklaren uit een relatief grote behoefte aan juridisch advies bij de zorginkooporganisatie van SamenTwente – omdat we in onze benadering zijn uitgegaan van een verdeling van de overheadkosten naar rato van de omzet per taak, zien we deze specifieke kostenpost terug bij de overheadkosten voor de GGD.
 - o In de formatie voor beleid & ondersteuning is een teamleider opgenomen die voor meerdere bedrijfsvoeringsteams werkt. De kosten zijn toegedeeld aan beleid & ondersteuning, maar drukken dus eigenlijk op meerdere kostensoorten. Dit heeft geen materieel effect, alleen een verdelingseffect.
- Bij communicatie ligt de inzet iets hoger dan gemiddeld bij GGD'en. Ook hier is een verdeleffect tussen taken aan de orde. Specifiek voor een aantal taken van SamenTwente wordt meer communicatie-inzet gepleegd dan gemiddeld genomen bij GGD'en. Hieruit valt deze – zeer geringe – afwijking van het gemiddelde te verklaren.

Conclusies t.a.v. de benchmarkanalyses van bijlagen 1, 2 en 3

Uit deze benchmarks rijst het beeld dat SamenTwente 'lean & mean' is georganiseerd. SamenTwente zet per inwoner minder formatie in voor de vergeleken taken in het primair proces (GGD en Veilig Thuis) en besteedt aan overheadkosten minder dan het gemiddelde van de referentieregio's in de benchmark. Dat geldt bij de overhead ook voor het grootste deel van de afzonderlijke kostencategorieën. Voor de twee kostencategorieën waar SamenTwente iets boven het gemiddelde scoort, wordt dit verklaard door het specifieke karakter van het takenpakket van SamenTwente.

Bijlage 4:

Voorstellen mee te nemen bij brede opdracht Prioritaire opgave jeugd

Tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 is door het bestuur een duidelijke prioritering gegeven aan verdere uitwerking van het thema jeugd, zowel op inhoud als op structuur en samenwerking. Onderkend is dat de reikwijdte hiervan veel breder is dan het takenpakket van SamenTwente. Daarom wordt hiervoor separaat een bestuursopdracht uitgezet. Deze wordt door de gemeente Enschede bestuurlijk verder gebracht en valt daarmee buiten de scope van de kerntakendiscussie.

Tijdens de beeldvormende bespreking van 16 januari 2025 gaf de bestuurder van Enschede een update gegeven over deze prioritaire opgave jeugd: als het proces volgens planning verloopt dan bespreekt het Algemeen Bestuur een eerste concept van de bestuursopdracht in maart 2025.

Tijdens de kerntakendiscussie zijn diverse voorstellen gedaan die raken aan taken over jeugd. De volgende voorstellen moeten in ieder geval meegenomen worden bij deze bestuursopdracht:

Samenwerkingsagenda Jeugd

1. OZJT coördineert in opdracht van Samen14 de uitvoering van de Samenwerkingsagenda Jeugd. *(tijdens de kerntakendiscussie bekend als voorstel 7 binnen de pijler Jeugd)*

Concreet betekent dit:

- OZJT is verantwoordelijk voor de coördinatie op de Samenwerkingsagenda Jeugd;
- OZJT zorgt voor integrale sturing op het zorglandschap o.a. door verbinding te maken tussen inkoop, contractmanagement, leveranciersmanagement en de Samenwerkingsagenda;
- OZJT stuurt op om- en afbouw van residentiële zorg en de benodigde randvoorwaarden om dat te bewerkstelligen. In het bijzonder Jeugdzorg Plus. Het regionaal plan afbouw Jeugdzorg Plus is gericht op het verminderen van de instroom van jeugdigen bij deze vorm van jeugdzorg. Doelstelling is om de instroom met 10% per jaar te verminderen vanaf 2023;

Mogelijke effecten zijn:

- De kans dat de doelstelling voor verminderen van de kosten voor jeugdzorg wordt gerealiseerd neemt toe.
- Actielijnen komen beter bij elkaar, er komt meer samenhang tussen de projecten en er komt meer zicht op het totaal.

Het was nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen, zoals wat wordt verstaan onder coördinatie op de Samenwerkingsagenda en sturing op het zorglandschap, evenals de benodigde randvoorwaarden om de om- en afbouw van residentiële zorg.

2. OZJT stuurt strategisch op het regionale zorglandschap, zoals vastgesteld in de regiovisie Jeugd Twente. Er wordt nadrukkelijker gestuurd op strategisch partnerschap met alle relevante partijen voor jeugd in de regio. *(tijdens de kerntakendiscussie bekend als voorstel 12 binnen de pijler Jeugd)*

Concreet betekent dit:

- OZJT stuurt strategisch op opgaven binnen het jeugddomein, zoals onder andere vermindering verblijf;

- OZJT voert regie op de strategische agenda: volgt ontwikkelingen, is proactief in plaats van reactief, initieert ontwikkelingen, is strategisch gesprekspartner (zowel landelijk als voor gemeenten);
- Andere activiteiten uit de actielijnen binnen SamenTwente staan ten dienste aan de opgave van de regiovisie.
- OZJT maakt samen met JGZ stappen op het vlak van normalisering en demedicalisering.

Mogelijke effecten zijn:

- Er wordt gericht werk gemaakt van de transformatie in het zorglandschap door actief met onze partners deze opgaven op te pakken. Partners zijn aanbieders, onderwijs en andere relevante partijen;
- Er ontstaat een kwalitatief beter en duurzamer zorglandschap. Hierdoor wordt invulling gegeven aan een robuuste jeugdregio zoals benoemd in de Hervormingsagenda Jeugd;
- Hiervoor is (kwalitatief goede) strategische beleidscapaciteit en contractmanagement voorwaardelijk.

Het was nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen, omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen, zoals wat wordt verstaan onder strategisch sturen op het zorglandschap en welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden hier bij horen. De verwachting is wel dat de uitvoering meerkosten met zich meebrengt.

Pedagogische gezinsondersteuning

3. Pedagogische gezinsondersteuning wordt een collectieve taak. SamenTwente voert in dat geval dienstverlening uit in opdracht van alle 14 gemeenten. *(tijdens de kerntakendiscussie bekend als voorstel 9 binnen de pijler Jeugd)*

Mogelijke effecten zijn:

- De Twentse gemeenten trekken op dit vlak collectief met elkaar op.
- Er is voor gemeenten geen mogelijkheid om niet mee te doen.
- Er is duidelijkheid voor SamenTwente over het voortbestaan van deze taak.

Op dit moment nemen 13 van de 14 gemeenten deze taak af van SamenTwente. Als de taak een basistaak wordt, dan betekent dit dat de gemeente die deze taak nu nog niet afneemt, daarvoor een bijdrage moet betalen aan SamenTwente. Het is de vraag of het Algemeen Bestuur hier over kan beslissen, aangezien het nu een maatwerктаak van gemeenten is.

Verbeteropties voor inkoop- en contractmanagement

4. OZJT geeft een andere invulling aan contractmanagement en -beheer voor de jeugdhulp. *(tijdens de kerntakendiscussie bekend als voorstel 2 binnen de pijler Inkoop, contractmanagement en -beheer)*

Concreet betekent dit:

- Meer samenhang tussen beleidsdoelen & ambities en de contractvoorwaarden die zorgen voor gewenste transformatie in zorglandschap.
- Samen met zorgaanbieder op zoek naar optimum in contractvoorwaarden en beheersen administratieve last.
- Minder financieel maar meer inhoudelijk gestuurde criteria meegeven.

Mogelijke effecten zijn:

- Actielijnen komen beter bij elkaar, er komt meer samenhang tussen de projecten en er komt meer zicht op het totaal.
- Er wordt gericht werk gemaakt van de transformatie in het zorglandschap door actief met zorgaanbieders in gesprek te gaan over wat zij nodig hebben om het anders te doen.
- Door minder financieel te sturen en meer op de inhoud te richten is het ook mogelijk om de administratieve last voor zorgaanbieder omlaag te brengen.

Het was nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen.

5. OZJT benut kansen om verbindingen te leggen tussen de inkoop en het contractmanagement van jeugdhulp en de strategische agenda. OZJT ziet toe op gezamenlijk leren en ontwikkelen. *(tijdens de kerntakendiscussie bekend als voorstel 3 binnen de pijler Inkoop, contractmanagement en -beheer)*

Dit voorstel volgt op het voorstel uit het ambitiescenario van Jeugd waarin OZJT stuurt op het regionale zorglandschap Jeugd. Het was nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen.

Coördineren KIT

6. SamenTwente stopt met de coördinatie op KIT. *(tijdens de kerntakendiscussie bekend als voorstel 1 binnen de pijler Inkoop, contractmanagement en -beheer)*

Mogelijke effecten zijn:

- Zorgaanbieders met andere bedoelingen krijgen meer ruimte om toe te treden tot het zorglandschap in Twente.
- Er is een waterbedeffect voor gemeenten, die verantwoordelijk worden voor het actief toetsen van aanbieders op kwaliteitsvereisten.

Het was nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat deze werkzaamheden onderdeel zijn van een breder takenpakket dat verband houdt met inkoop, contractmanagement en contractbeheer.

7. **Traject Toekomstbesteding Werken JGZ: Verbreden inhoud en aanbod JGZ.** *(tijdens de kerntakendiscussie bekend als voorstel 8 binnen de pijler Jeugd)*

De JGZ speelt een belangrijke rol binnen de Hervormingsagenda, met name als het gaat om het versterken van de sociaal pedagogische basis; het deel van de sociale basis dat bijdraagt aan het opgroeien, opvoeden en ontwikkelen van jeugdigen. Doel van het traject Toekomstbestendig Werken is o.a. vanuit de JGZ meer impact te genereren en daarnaast de kennis en expertise binnen de JGZ beter te benutten bij de toegang tot jeugdhulp.

Bijlage 5:

Overzicht maatwerktaken

#	Taak	In opdracht van
1	Pedagogische gezinsondersteuning	13 gemeenten
2	Inloopsprekuren op school.	Losser
3	Inzet jeugdarts Passend Onderwijs.	Dinkelland, Losser, Oldenzaal
4	Participatie aan het integraal toegangsteam WIJZ om de toegankelijkheid, laagdrempeligheid en toeleiding naar zorg of voorliggende voorzieningen te verbeteren.	Losser
5	Inzet van het Ziekteverzuim Expertise Team (ZET) om direct hulp te bieden aan jongeren met complexe problematiek bij schoolverzuim en om expertise te ontwikkelen.	Bekostiging per casus
6	Pilot Jeugdhulpteams (Zorg intensieve scholen) om effectiever en efficiënter integraal onderwijs(ondersteuning) en jeugdhulp te bieden in de context van de school.	Bone, Hengelo, Hof van Twente
7	VVE (monitor). Gemeenten hebben een taak in het monitoren van VVE t.a.v. (non)bereik van VVE. Hiervoor geeft SamenTwente verwijzingen.	Op factuurbasis
8	Inzet van een logopedist.	Borne
9	Participatie van een jeugdarts Milieu en Gezondheid in werkgroepen als onderdeel stuurgroep Zorg en Veiligheid.	Dit wordt regionaal opgepakt
10	Participatie in het familiehuis, een plek waar ouders terecht kunnen voor hulp rondom het gezinsleven.	Enschede
11	Maatwerkafspraken LOES. Het gaat om het geven van online adviezen, het ontwikkelen van lokale LOES-nieuwsbrieven, de inzet van extra PCA, en het coördineren van LOES.	Almelo, Dinkelland, Hengelo, Haaksbergen, Hof van Twente, Oldenzaal, Tubbergen, Wierden, Twenterand, Rijssen-Holten
12	Het aanbieden van Integrale Vroeghulp (IVH) bij kinderen van 0 tot 7 jaar en te vroeg geboren kinderen. De hulp is bedoeld om vragen over ontwikkeling en gedrag te beantwoorden.	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand, Wierden
13	Participatie van een arts Milieu en Gezondheid bij de Commissie van Arrangementen, die bepaalt of een kind in aanmerking komt voor plaatsing binnen een speciale onderwijsvoorziening.	
14	Participatie van JVK/JA/VS in netwerken sociaal netwerk bij de thema's Kansrijke Start, Armoede en KNGG.	Hengelo, Oldenzaal
15	Participatie van JVK aan het Integraal Kind Centrum.	Almelo
16	Betrokkenheid bij diverse themalijnen van Twentse Koers om in samenwerking met gemeenten en ketenpartners meer impact te genereren. Het gaat om samenwerking op de themalijnen preventie en gezondheid, mentaal welbevinden en bestaanszekerheid	Dit wordt regionaal opgepakt
17	I&H Inspectie gastouders 100% - dit is een uitbreiding van een wettelijke taak.	Almelo, Enschede, Hengelo

18	Het project Nu Niet Zwanger leiden en coördineren. Dit project maakt onderdeel uit van de dienstverlening die SamenTwente aanbiedt op het thema seksuele gezondheid. Het project loopt formeel tot 1 mei 2025 en Het AO heeft besloten dit project door te laten lopen tot 1 januari 2026.	Dit wordt regionaal opgepakt, alle gemeenten doen mee.
19	Gezondheidssprekuren dak en thuislozen (valt onder OGGZ) om laagdrempelige eerstelijnszorg aan te bieden op een locatie in Enschede.	Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal.
20	Wijk GGD (valt onder OGGZ). Dit project is bedoeld om een snelle(re) signalering van personen met verward en zorgwekkend gedrag te herkennen en zo te kunnen voorzien in hun zorgbehoefte.	Almelo, Borne, Dinkelland, Haaksbergen, Oldenzaal en Tubbergen
21	Schoonmaakbudget OGGZ. SamenTwente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van schoonmaakacties en situaties waarin inwoners vanwege een stoornis of gedragsproblematiek hun huis vervuilen en geen draagkracht hebben om de rekening (volledig) zelf te betalen.	Almelo, Enschede, Hengelo
22	Hoofdfunctie meldpunt zorgwekkend gedrag OGGZ. Medewerkers van het meldpunt zorgwekkend gedrag voeren tijdens kantooruren een piket voor de hoofdfunctie.	Deze taak wordt uitgevoerd voor 13 van de 14 Twentse gemeenten.
23	Reizigerszorg: artsen van de GGD zijn medisch eindverantwoordelijk voor reizigersadvies en vaccinaties.	Een arts in dienst van de GGD is eindverantwoordelijk.
24	Ondersteuning Senioren Op Eigen Kracht (SOEK) voor 10 gemeenten; o.a. een kwaliteitsimpuls geven aan SOEK (gesprekskaarten op basis van positieve gezondheid) en agendasetting gezondheid senioren.	Deze taak wordt uitgevoerd voor 10 van de 14 Twentse gemeenten.
25	Regionale coördinatie JOGG voor 11 gemeenten; ondersteuning bij implementatie van JOGG-aanpak. Inzet op samenwerking en verbinding in de regionale aanpak en onderlinge uitwisseling tussen gemeenten. Regie op het regionale plan van aanpak en de ontwikkelingen en onderdelen die op Twents niveau opgepakt kunnen worden. Aanspreekpunt voor het landelijke JOGG-bureau.	Deze taak wordt uitgevoerd voor 11 van de 14 Twentse gemeenten.
26	Mentale gezondheid: maatwerk kwalitatief onderzoek, verkenning in afstemming met themalijn Twentse Koers	Haaksbergen
27	Gezonde leefomgeving: kwalitatief actie onderzoek deelname traject.	Losser, Wierden
28	In opdracht van gemeenten onderzoek uitvoeren naar specifiek onderwerpen. Denk aan wijkprofielen, middelengebruik, sport en bewegen.	Op factuurbasis
29	Vervoer: contractmanagement en beheer doelgroepenvervoer	10 gemeenten
30	Scheidingstafels: het leveren van een voorzitter voor de scheidingstafels van de gemeenten Tubbergen en Dinkelland.	Dinkelland, Tubbergen

Bijlage 6:

Informatieset taken organisatieonderdelen SamenTwente

Deze worden separaat meegezonden.

Bijlage 7:

Informatieset coalitiepartner Twentse Koers

Deze worden separaat meegezonden.

INFORMATIESET VOOR BESTUURDERSDAG

Kerntakendiscussie SamenTwente

25 september 2024

DEEL 1: ALGEMEEN

Samen Twente, scenario's en
afwegingskader

1. Samen Twente

In 2022 is SamenTwente als regionale samenwerking opgericht voor GGD Twente, Veilig Thuis Twente en OZJT. Ieder organisatieonderdeel heeft een eigen positie, identiteit en herkenbaarheid. Samen Twente komt voort uit de omvorming van de Regeling Regio Twente, waarbij samenwerking op het terrein van de gezondheid centraal wordt gesteld. De organisatieonderdelen worden ondersteund door de afdeling Bedrijfsvoering. SamenTwente is daarnaast gastheer voor Samen14, Twentse Koers en Kennispunt Twente¹. SamenTwente is deelnemer in twee van deze coalities. (Kennispunt en Twentse Koers). Door krachten te bundelen met gemeenten, ketenpartners en inwoners en gezamenlijk te focussen, is de regionale samenwerking versterkt op het gebied van gezonde, veilige en vitale inwoners in Twente.

SamenTwente werkt binnen de kaders van wetgeving en regionaal beleid. In de strategische koers uit 2022 zijn drie ontwikkelrichtingen voor alle levensfasen benoemd om kansen te benutten en betere resultaten te bereiken. De ontwikkelrichtingen zijn:

- Het versterken van de veerkracht van inwoners en de samenleving;
- Het ontzorgen, normaliseren en demedicaliseren, en;
- Het versterken van zorgpreventie en terugdringen van zorggebruik.

Daarnaast zijn in de strategische koers 8 leidende principes vastgesteld die inhoudelijk richting geven. Zij geven inhoudelijk richting aan de ontwikkeling van SamenTwente. De leidende principes zijn:

1. Wij werken aan maatschappelijke vraagstukken en gezamenlijke opgaven;
2. Wij zijn trots op wat we doen en bereiken en dragen dat uit;
3. Wij zijn complementair aan lokale situaties;
4. Wij hebben meerwaarde, werken integraal en creëren synergie;
5. Wij werken vanuit partnerschap en een brede netwerkaanpak;
6. Wij zijn transparant en hechten veel waarde aan zuiver besluiten en handelen;
7. Wij werken datagedreven en kennisgestuurd en zijn een lerende organisatie;
8. Wij zijn een uitvoeringsorganisatie en een ontwikkelpartner.

¹ SamenTwente voert bedrijfsvoeringstaken uit voor het Recreatieschap Twente (o.b.v. DVO).

2. De scenario's

Om het gesprek over de kerntaken van SamenTwente te kunnen voeren, werken we vanuit verschillende scenario's. In alle scenario's is het bestaande takenpakket van SamenTwente het vertrekpunt. We beschouwen de scenario's als ideaaltypische benaderingen van het takenpakket. Het gaat om min of meer samenhangende keuzes in het takenpakket op basis van een consequent doorgevoerde uitgangspunten. De scenario's vormen geen eindpunt, maar zijn het beginpunt voor het bestuurlijke gesprek. Waarschijnlijk levert de bespreking van de scenario's op dat - op basis van voorkeuren - mengvormen of alternatieven ontstaan.

De scenario's nader toegelicht:

A. Scenario A: Kern

Dit scenario bestaat uit een onderdelen, te weten de Absolute Kern (A.1) en Kern (A.2):

- **Scenario A.1. (Absolute Kern):**

Hoe ziet SamenTwente eruit als de organisatie alleen nog maar wettelijke taken uitvoert die gemeenten verplicht op regionale schaal moet uitvoeren en die nu door SamenTwente worden uitgevoerd, waarbij de uitvoering plaatsvindt op het minimum kwaliteitsniveau dat de wet, richtlijnen of algemeen geaccepteerde professionele normen vereisen. De taken die niet wettelijk verplicht regionaal moeten worden uitgevoerd, zijn elders ondergebracht of beëindigd.

- **Scenario A.2. (Kern):**

Dit scenario is aanvullend op scenario A.1, maar richt zich daarnaast ook op de taken die gemeenten wettelijk verplicht moeten uitvoeren en die nu door SamenTwente worden uitgevoerd. In dit scenario is het de vraag of SamenTwente deze taken blijft uitvoeren waarbij de inhoudelijke ambities naar een minimum zijn bijgesteld. Niet wettelijk verplichte taken kunnen elders ondergebracht zijn of beëindigd.

B. Scenario B (Koers):

In dit scenario wordt er van uitgegaan dat SamenTwente het bestaande takenpakket blijft uitvoeren. Om voorbereid te zijn op de toekomst is in beeld gebracht wat autonome ontwikkelingen betekenen voor SamenTwente om het bestaande takenpakket op het (bestaande) ambitieniveau in te vullen. Denk hierbij aan demografische veranderingen, aanpassing van wettelijke eisen, technologische ontwikkelingen, etc.. Het ambitieniveau waarop SamenTwente de taak moet uitvoeren wordt opnieuw vastgesteld en kan leiden tot bijstellen van ambities.

C. Scenario C (Ambitie):

In dit scenario wordt verkend of SamenTwente door andere keuzes in (de uitvoering van) het takenpakket méér of anders kan gaan doen om gemeentelijke ambities te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de totale kosten voor gemeenten (op termijn) dalen. De keuzes sluiten aan bij uitdagingen en/of knelpunten die gemeenten ervaren in het brede beleid rond gezondheid, veiligheid en zorg. Het kan ook gaan om taken die nu lokaal worden uitgevoerd, maar die gemeenten collectief regionaal onderbrengen bij SamenTwente, waardoor kwaliteit toeneemt en kwetsbaarheid en kosten afnemen.

Nul-scenario:

Het nul-scenario wijkt qua opzet af van A, B en C scenario, omdat in dit scenario de financiële opgave voorop staat. De kernvraag in dit scenario is: Welke keuzes kunnen we maken om in 2026 ten opzichte van 2025 een nullijn te hanteren? De nullijn definiëren we als: kostenneutraal voor gemeenten. Er wordt enkel rekening gehouden met de inflatiecorrectie in het gemeentefonds. Om dit nul-scenario samen te stellen, maken we gebruik van de inzichten uit de andere drie scenario's. Tijdens de werksessies wordt niet verder op dit scenario ingegaan.

Vragen om over na te denken

De vragen (om alvast over na te denken) zijn:

- Wat moet SamenTwente in ieder geval blijven doen – wat is de ondergrens?
- Hoe draagt de uitvoering van de taak bij aan gestelde doelen?
- Is het bijstellen van het ambitieniveau mogelijk en wenselijk?
- Is het logisch en wenselijk dat SamenTwente deze taak voor de regio blijf uitvoeren?

- Kan een andere organisatie deze taak ook uitvoeren en is dit wenselijk en logisch?
- In hoeverre is de taak of de activiteit onderdeel van een keten- c.q. netwerksamenwerking? Welk effect heeft een eventuele aanpassing op SamenTwente en andere organisaties (waterbedeffect)?
- Wat kan SamenTwente anders doen of waar kan zij mee stoppen?
- Zijn er taken die nu nog anderen worden uitgevoerd, maar waarvan het logischer is dat SamenTwente deze voor de regio uitvoert?
- Zijn er betere alternatieven voor de uitvoering van de taken?
- Waar liggen mogelijkheden om beter samen te werken en daarmee effectiviteit te verhogen?
- Wat zijn de (maatschappelijke) effecten van keuzes die worden gemaakt?
- Met welke toekomstige ontwikkelingen moet rekening worden gehouden?
- Welke risico's zijn er? Denk aan risico's voor inwoners, bestuurlijk, organisatorisch, financieel.
- Wat betekent dit voor de inzet van middelen (geld en capaciteit)?

3. Afwegingskader

We gebruiken een afwegingskader om de bouwstenen te rubriceren. Het afwegingskader is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

A. Het is een verplichte taak voor de regio

Het gaat hier om een wettelijk verplichte taak die op regionaal niveau moet worden georganiseerd. Het uitvoeren van de taak op regionaal niveau bij SamenTwente² staat niet ter discussie. De keuze gaat over:

- de hoogte van het ambitieniveau waarop de taak wordt uitgevoerd.

B. Het is een verplichte taak voor de gemeente

Het gaat hier om een taak die de gemeente verplicht moet (laten) uitvoeren. Het uitvoeren van de taak staat niet ter discussie. De keuze gaat over:

² Theoretisch zou je kunnen besluiten om een organisatieonderdeel uit SamenTwente te halen. Je moet het dan opnieuw in een regionaal samenwerkingsverband beleggen, omdat dit wettelijk is voorgeschreven. Hieraan is op basis van de gespreksronde geen behoefte gebleken en is vanwege transitiekosten en een evident waterbedeffect bij voorbaat kosteninefficiënt

- de hoogte van het ambitieniveau waarop de taak wordt uitgevoerd.
- wie de taak moet uitvoeren (denk aan waterbedeffect)

C. De taak wordt in opdracht van gemeenten uitgevoerd

Het gaat om een taak waar gemeenten (al dan niet collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren. De keuze gaat over:

- al dan niet beëindigen van de taak (denk aan waterbedeffect)
- de hoogte van het ambitieniveau waarop de taak wordt uitgevoerd.
- wie de taak moet uitvoeren (denk aan waterbedeffect)

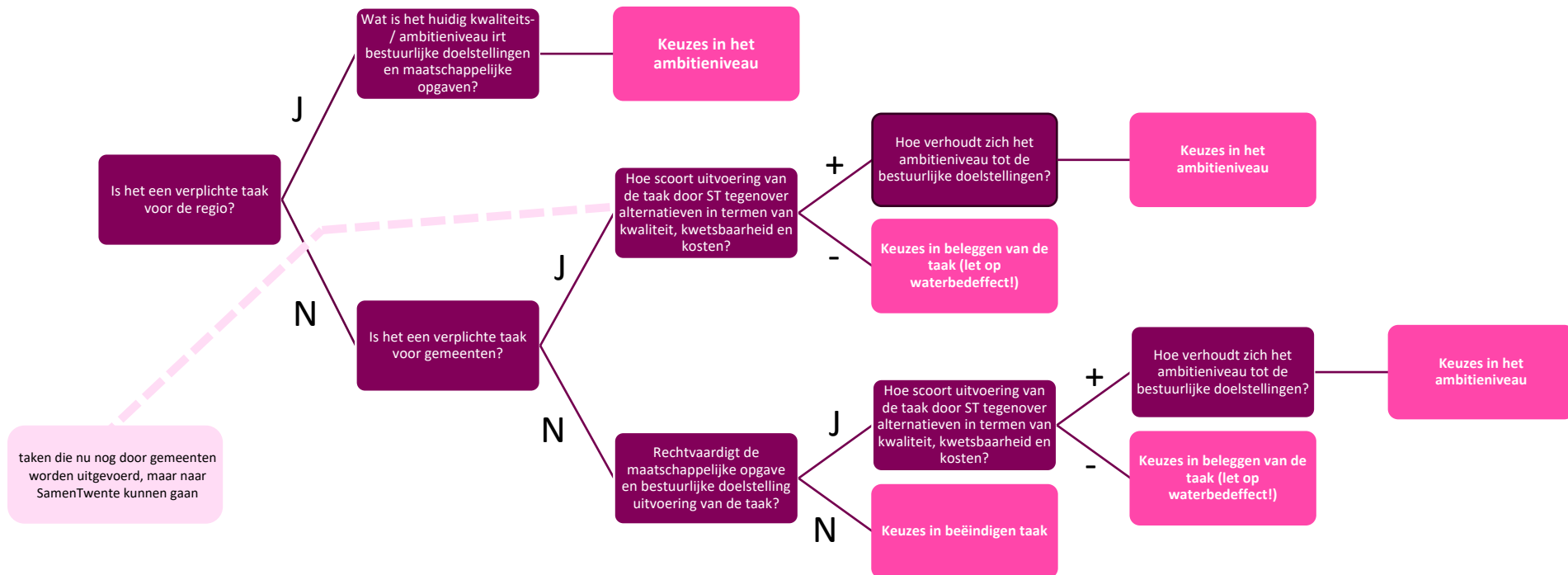
D. De taak wordt uitgevoerd zonder dat hier expliciete opdracht voor is gegeven.

Het gaat hier om een taak waar gemeenten geen opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren, maar die wel wordt door SamenTwente wordt uitgevoerd. De keuze gaat over:

- al dan niet beëindigen van de taak (denk aan waterbedeffect)
- wie de taak moet uitvoeren (denk aan waterbedeffect)
- de hoogte van het ambitieniveau waarop de taak wordt uitgevoerd.

Er kunnen ook taken zijn die nu nog lokaal door gemeenten of andere organisaties worden uitgevoerd, maar die in hun aard en uit oogpunt van kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid beter regionaal uitgevoerd kunnen worden. Deze kunnen in het afwegingskader worden ingebracht en toegevoegd.

Het afwegingskader schematisch afgebeeld:

DEEL 2: INFORMATIESET PER AFDELING

Inclusief bouwstenen

Inhoud

OZJT	12
1. De wettelijke basis voor OZJT	12
2. De context van OZJT	12
3. Bouwstenen: opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten.....	15
4. Financiën OZJT in SamenTwente	32
5. Gebruikte bronnen	33
JGZ	34
1. De wettelijke basis voor de JGZ in SamenTwente	34
2. De context van de JGZ	35
3. Benchmark JGZ	37
4. Bouwstenen: inzoomen op taken en activiteiten	38
5. Aanvullende opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten.....	40
6. Financiën JGZ in SamenTwente (exclusief overhead).....	43
7. Gebruikte bronnen	44
AGZ	46
1. De wettelijke basis voor AGZ	46
2. De taakgebieden van AGZ.....	46
3. De context van AGZ	47
4. Benchmark AGZ	65
5. Bouwstenen: opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten.....	66
6. Aanvullende opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten.....	74
7. Financiën, incl. capaciteit, GGD-AGZ in SamenTwente.....	76
8. Gebruikte bronnen	76
Staf	77
1. A. De wettelijke basis voor Staf GGD in Samen Twente	77
2. De context van de Stafafdeling (EGB & Crisisbeheersing)	79
5. Bouwstenen: inzoomen op taken en activiteiten	83
6. Aanvullende opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten.....	86
7. Financiën Staf in SamenTwente.....	87

8. Bijlage: rollen GGD en Twentse Koers op preventie en gezondheid	88
VTT	89
1. De wettelijke basis voor VTT in SamenTwente	89
2. De context van VTT	90
3. Bouwstenen: inzoomen op taken en activiteiten	93
4. Financiën VTT in SamenTwente	97
5. Gebruikte bronnen	97
Dienstverlening	98
1. Introductie	98
2. Context van Bestuur & Ondersteuning	98
3. Introductie overhead	103
3.1 Specifieke overhead	103
3.2 Generieke Overhead	104
3.3 Verdeling overhead en gemeentelijke bijdrage	104
4. Benchmarking overhead	105
4.1 Vensters voor Bedrijfsvoering	106
4.2 Handleiding Overheidstarieven	106
4.3 Berenschot IT-benchmark	106
4.4 Conclusie Benchmarking	107
5. Bouwstenen: inzoomen op taken, activiteiten en financiën	107
5.1 Taken en activiteiten	107
5.2 Totale financiële omvang	110
6. Scenario's	110
7. Gebruikte bronnen	113
Samenwerking	114
1. Het samen van SamenTwente anders organiseren	114
2. Samen Twente	115
3. Huidige situatie overlegstructuren	116
4. Vragen om over na te denken	119

OZJT

1. De wettelijke basis voor OZJT

Organisatieonderdeel:	OZJT
Programma uit begroting:	Toegang en Eerste Lijnsvoorziening & Overhead
Taakveld:	OZJT
Wettelijke taak:	Ja, deels.
Wettelijke basis:	Wmo/Jeugdwet Wet Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg <i>Gemeenten zijn verplicht om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg. De verplichte regionale samenwerking geldt voor de inkoop van kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering en bepaalde vormen van specialistische jeugdhulp. Het gaat dan om jeugdhulp die moeilijk op lokaal niveau te organiseren is, bijvoorbeeld vanwege de schaarste van de vraag of de complexiteit van de problematiek.</i>
Wel/niet verplicht GR	Nee. De gemeente kan ervoor kiezen: • De OZJT uit te laten voeren door de SamenTwente • OZJT door een andere organisatie te laten uitvoeren

2. De context van OZJT

OZJT bestaat sinds 2015 en is ingericht om de wettelijke regionale jeugdhulptaken uit te voeren. OZJT is zakelijk partner van Samen14 op het gebied van inkoop en contractmanagement van de zorg en jeugdhulp en vandaar voert OZJT ook opdrachten voor Samen14 uit. Dit zijn opdrachten gerelateerd aan jeugdhulp en Wmo die vanuit de regiogemeenten vrijwillig zijn overgedragen.

OZJT gaat voor een duurzaam en betaalbaar zorgstelsel voor Twente. Een stelsel waarbij de inwoners zo thuis mogelijk zelfstandig en zelfsturend kunnen leven en waarin zij dichtbij huis kunnen beschikken over goede, professionele zorg als ze dat nodig hebben. OZJT zorgt ervoor dat gemeenten dat kunnen realiseren voor hun inwoners door de inkoop, contractmanagement, monitoring en expertise efficiënt te organiseren voor alle 14 gemeenten. Zo hebben de gemeenten lokaal de handen vrij om te doen wat nodig is voor en met hun inwoners. Uiteindelijk werken OZJT en Samen14 ernaartoe dat de gemeenten een omslag kunnen maken van minder zorgconsumptie naar meer zorgpreventie.

OZJT heeft samen met gemeenten de volgende uitgangspunten voor de zorg opgesteld:

- Resultaatgericht werken
- Regie en keuzevrijheid inwoner centraal
- Integraal werken rond inwoner en het gezin
- Hoge kwaliteit, geen ruimte voor aanbieders die geen kwaliteit willen of kunnen bieden
- Verlagen administratieve lasten
- Duurzaam en betaalbaar stelsel

De voormalige bestuurscommissie OZJT heeft in 2017 de volgende strategische doelen benoemd:

- **Opdrachtgeverschap, zakelijk partnerschap.** Gemeenten zijn goede opdrachtgevers die ervoor zorgen dat werkafspraken goed beschreven zijn en worden nagekomen. OZJT en Samen14 streven naar een professionele sfeer waarbij afspreken en aanspreken normaal is. Tegelijkertijd handhaven OZJT en Samen14 strikt op aanbieders die niet de intentie hebben goede ondersteuning te bieden. Zij gaan langdurige overeenkomsten aan om de transformatieopgave het hoofd te bieden. Die opgave is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor betrokken aanbieders, inwoners en gemeenten.
- **Datagestuurd werken.** OZJT en Samen14 gebruiken informatie om met en van elkaar te leren. Ze wisselen expertise uit. Ze werken aan het doorontwikkelen van toegang en de regisseursrol, het doorontwikkelen van contractmanagement en de relatie met huisartsen, en draaien aan knoppen om het Twentse zorglandschap beheersbaar te houden.
- **Verbinden en verbreden sociaal domein.** OZJT en Samen14 verbinden vraagstukken in het sociaal domein met publieke gezondheid (GGD), Veiligheid (inclusief VTT), (passend) onderwijs/RMC en de participatiewet (economie en arbeidsmarkt).

Enkele cijfers

- In september 2023 waren er 407 aanbieders gecontracteerd.
- De waarde van overeenkomsten is ca 270mln euro per jaar.
- OZJT voert het contractmanagement uit voor 16 van de meest strategische jeugdhulpaanbieders in Twente.
- Gezamenlijk vertegenwoordigen die 16 aanbieders ruim 50% van de omzet in Twente. 85% van de omzet wordt geleverd door 28 aanbieders.
- De begrote kosten voor contractmanagement en contractbeheer zijn minder dan 1% van de omzet

In de actualiteit: Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

- In 2017 is landelijk besloten dat voor jeugdhulpaanbieders die in meerdere regio's werkzaam zijn, dan wel , in verband met de schaarste van het zorgtype/-aanbod, een zogenaamde accounthoudende regio “ wordt aangewezen. Deze accounthoudende regio is standaard de grootste regio van een jeugdhulpaanbieder, die naar andere regio's acteert bij risico's van discontinuïteit. Bij dreigende liquiditeitsproblemen bijvoorbeeld, bepalen de betreffende aanbieder en accounthoudende regio welke stappen gezet moeten worden. OZJT draagt namens de 14 gemeenten verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taak voor een viertal grote Jeugdhulpaanbieders.
- In juni 2021 is het convenant “bevorderen continuïteit jeugdhulp’ opgeleverd door Jeugdautoriteit. Uitvoering van dit convenant betekent dat alle jeugdhulp aanbieders met een omzet van meer dan 2 mln. een accounthoudende regio toegewezen krijgen op het moment dat de continuïteit in het geding komt. Twente kan worden aangewezen als accounthoudende regio. Of en hoe vaak dit het geval zal zijn is vooraf niet bekend.

3. Bouwstenen: opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
1	Regionaal contractmanagement en contractbeheer Jeugdhulp en Wmo (ondersteuning en verblijf)	Sinds 2015 is het regionaal contractmanagement een vaste basistaak voor de overgedragen taken. Contractmanagement voor de 16 grootste en strategische aanbieders. Gericht op kwaliteit, transformatie en continuïteit van zorg. Naast zakelijke afspraken worden ook afspraken gemaakt over doorontwikkeling van de zorg. OZJT richt zich primair op overeenkomsten van de meest strategisch jeugdhulpaanbieders in Twente. Het contractmanagement voor andere aanbieders is primair een verantwoordelijkheid van de lokale contractmanagers. Onder contractmanagement en contractbeheer vallen: • Contractbeheer • Strategisch contractmanagement • Leveranciersmanagement • Accounthouderschap strategische aanbieders • Juridische trajecten aanbieders (waaronder ingebrekestellingen en ontbindingen) • Advisering en ondersteuning aan lokale contractmanagers en toezichthouders m.b.t. niet strategische aanbieders • Deelname en input aan het Contractmanagersoverleg	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Begroting OZJT, begroting Samen14, gemeenten	OZJT en Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		Vaststellen subsidie JBJR en JZ+ en overeenkomsten met kleinschalige JZ+ en academische functie JGGZ. Accounthouderschap voor 4 aanbieders			
2	Toezicht en kwaliteit Jeugd en Wmo	We willen in Twente een zorglandschap creëren dat overzichtelijk, beheersbaar, voorspelbaar en transparant is. Beheersbaar en overzichtelijk betekent voor gemeenten: kwaliteit, doelmatigheid en betrouwbaarheid van de aanbieders staan voorop (Regiovisie Jeugd Twente). Daarnaast komt er een gezamenlijke aanpak op zorgfraude. Onder deze taak valt: - Proactief toezicht op kwaliteit bij gecontracteerde aanbieders - Toetsen aan bestek eisen - Uitvoeren van onderzoeken naar aanbieders - Monitoren van verbeterplannen - Adviseren en rapporteren aan contractmanagers - Gemeenten op aanvraag ondersteunen bij onderzoek incidenten/calamiteiten - Leveren van input aan doorontwikkeling samenwerking op toezicht - Het beoordelen van kwaliteit bij mutaties in het contract na gunning - Het doorontwikkelen van het barrièremodel - Vertalen landelijke ontwikkelingen naar de regio	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Begroting OZJT, begroting Samen14, gemeenten	OZJT en Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		- Gevraagd en ongevraagd adviseren op beleidsmatige en uitvoeringsaspecten De toezichthouder kwaliteit toetst bij zowel Wmo- als Jeugdhulpaanbieders de besteisen en zorgt voor opvolging en monitoring. Daarom wordt niet langer onderscheid gemaakt tussen Wmo en Jeugd. Een aantal Twentse gemeenten heeft aangegeven een extra opdracht te willen formuleren voor OZJT op dit thema. Deze werkzaamheden vallen nu nog buiten de opdracht: - Participatie SRT in casustafel en onderzoek/toezicht op rechtmatigheid bij Wmo-aanbieders - Onderzoek na calamiteiten/incidenten - Coördinatie gelijk na een incident/calamiteit - Preventief toezicht op kwaliteit bij aanbieders die maar in één deelnemende gemeente werken, als de gemeente geen 'eigen' toezichthouder kwaliteit heeft - Preventief toezicht op kwaliteit van (lokale) voorliggende voorzieningen, lokale toegang, terreinen binnen de Wmo zoals vervoer en HO, jeugdhulp			
3	Nieuwe inkoop Jeugdhulp 2025	Op basis van de Regiovisie Jeugdhulp Twente is per maart 2022 gestart met de strategische inkoop Jeugdhulp Twente. We staan aan de vooravond van een start van een inkooptraject voor ca 16.300 Twentse kinderen die jeugdhulp	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven	Gemeenten	OZJT en Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		ontvangen, daar zijn circa 400 aanbieders mee gemoeid. OZJT en Samen14 organiseren hieromheen een stevige, stabiele organisatie op inhoud en proces. Hieronder valt: • Opstellen visie en kaders • Strategiebepaling en uitwerken strategie, integraal gericht op het zorglandschap jeugd • Het uitwerken van de strategie pre inkoopsegment • Het daadwerkelijk inkopen, selecteren en gunnen van de jeugdhulp • Het afronden van de inkoop en implementeren/inregelen van de bedrijfsvoering bij gemeenten en zorgaanbieders • Informeren en communiceren naar inwoners en partners • Het OZJT ontving een bestuurlijke opdracht om 'indicatoren' op te nemen in de inkoop, om op deze wijze te sturen op ambities. Hiervoor wordt de komende maanden een proces met aanbieders doorlopen. De uitkomst heeft een significant effect op de toekomstige taak van het OZJT en de benodigde formatie.	aan SamenTwente om deze uit te voeren. Uitzondering is inkoop specialistische jeugdzorg. Dat is een taak die gemeenten verplicht regionaal moeten uitvoeren.		
4	Coördineren KIT	Deze opdracht heeft raakvlak met de vorige bouwsteen/taak, over het inkopen van jeugdhulp. Om te zorgen dat kwalitatief goede en rechtmatige zorg wordt verleend aan (kwetsbare) inwoners is het nodig om zorggelden juist te besteden en vooraf goed te toetsen op kwaliteitseisen. In 2022 is opdracht	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven	Gemeenten, project zorgfraude, begroting OZJT	OZJT en Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		gegeven om een instrument met een brede integrale werkwijze te ontwikkelen dat voor gunning ingezet moet worden. Dit heet het Kwaliteit en Integriteitsinstrument Twente ('KIT'). KIT vervangt het huidige barrièremodel. Er is reeds besloten dat KIT uitgevoerd gaat worden in 2024 en daartoe is sturing nodig. Activiteiten die voor deze opdracht uitgevoerd worden zijn: • Het trekken van KIT voor inkoop jeugdhulp en Wmo. • Trekken van het thema inkoop binnen het project Zorgfraude (Veiligheidsregio) • Inrichten verwerkingssysteem • In uitvoer brengen van communicatieplan integrale inkoop en KIT • Communiceren met portefeuillehouders • Lering trekken uit ervaringen van KIT • Coördineren registratie KIT na gunning bij nieuwe contracten (2025) • Indien nodig nieuwe Bibob-screenings uitvoeren • Implementeren KIT, inclusief betrekken van zorgkantoor en zorgverzekeraar • Deelnemen aan integrale projectgroep ter toetsing op project en proces • Evalueren	aan SamenTwente om deze uit te voeren.		

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
5	Scholing GI's Twents Model	GI's hebben verzocht om scholing, mede door veel wisselingen bij medewerkers. Het gaat om training op het Twents Model, de klantreis van toewijzingen, het afsprakenoverzicht, samenwerking toegang en GI en het zorgportaal. Deze training vergroot de kwaliteit van verwijzingen. Hieronder valt: • Het opzetten van scholing, voorbereiden en inplannen • Het geven van trainingen	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Gemeenten	OZJT en Samen14
6	Verlenging en inkoop medicatiecontrole	Vanaf 1 januari 2022 is een raamovereenkomst met een aantal ziekenhuizen voor medicatiecontrole bij medische comorbiditeit. Deze raamovereenkomst loopt af na 31 december 2024. Het projectteam ambulant heeft deze jeugdhulp niet meegenomen in de inkoop jeugdhulp, omdat de overeenkomst een andere looptijd kent dan de andere overeenkomsten voor jeugdhulp. De overeenkomst medicatiecontrole eindigt echter op 1 januari 2025 en biedt opties tot verlenging. De raamovereenkomst kan eenzijdig worden verlengd met een periode van tweemaal één jaar. Hier dienen de opdrachtnemers drie maanden voor het einde van de looptijd van de raamovereenkomst bericht over te krijgen.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	OZJT en Gemeenten	OZJT en Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		Activiteiten die hieronder vallen zijn: • Het besluit van verlenging ophalen bij AO Jeugd • Wenselijke wijzigingen in huidige overeenkomsten inventariseren bij gemeenten en ziekenhuizen, indien nodig besluit ophalen en verwerken • Verlengingsbrieven opstellen en in zorgportaal verwerken			
7	Bestuurlijke en ambtelijke samenwerking	Het voorbereiden, faciliteren en adviseren van bestuurlijke overleggen en het organiseren van ambtelijke overleggen. Hierbij aandacht hebben voor evaluaties, lobbyen, strategische afstemming en het zoeken naar synergie en meerwaarde in SamenTwente. Hieronder vallen: • DB en AB SamenTwente • BO Samen14 • Ambtelijke Commissie • AO Jeugd • AO Wmo • AO Vervoer • Platform Bedrijfsvoering • Contractmanagersoverleg • Gerelateerde werkgroepen	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Gemeenten	OZJT en Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
8	Regionaal plan afbouw Jeugdzorg Plus	Het plan van aanpak is erop gericht de instroom in Jeugdzorg Plus jaarlijks met minimaal 10% te verminderen vanaf 2023. In 2022 was dit nog 5%. Daarbij hanteren we de volgende subdoelen om dit te realiseren: • Het organiseren van een doorgaande zorglijn 'doen wat nodig is voor de jeugdige'; • Een betere en intensievere samenwerking aan de voorkant om instroom Jeugdzorg Plus te voorkomen; • Het verminderen van het aantal spoedmachtigingen voor gesloten jeugdzorg. In het Plan van Aanpak vastgoedtransitie Jeugdzorg Plus hebben de Gelderse en Overijsselse jeugdhulpregio's en de Jeugdzorg Plus aanbieders met elkaar een ambitie neergelegd: 'we maken de Jeugdzorg Plus in de huidige vorm overbodig in de periode 2021-2031'. Eén van de belangrijkste opdrachten om dit te kunnen bereiken is het verminderen van de instroom van jeugdigen in de Jeugdzorg Plus. Want minder instroom is natuurlijke afbouw van JeugdzorgPlus en draagt daarmee bij aan het overbodig maken van de Jeugdzorg Plus. Om dit te concretiseren hebben de Jeugdhulpregio's zich tot doel gesteld de instroom vanaf het jaar 2023 met 10% per jaar te verminderen. Per regio is hiervoor een plan opgesteld.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Projecten- en werkbudget OZJT, kennispunt/TMSD, begroting OZJT, Gemeenten	OZJT

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		Activiteiten zijn: • Het uitvoeren van het plan, begeleiden evt. vervolg • Analyse op data van de huidige situatie + monitoring • Het annoteren bestuurder voor bovenregionale overleggen			
9	Jeugdbeschermingstafels	Jeugdbeschermingstafels hebben als hoofddoel om de veiligheid van kinderen zo snel mogelijk te borgen. De positionering van de JBT is in 2021 gestart als pilot en datzelfde jaar afgerond. Er waren overwegend positieve geluiden over het functioneren en de uitgangspunten van de JBT en ook zijn ontwikkelpunten meegegeven. In 2022 besloot het AB om JBT te positioneren en financieren binnen het OZJT. In 2023 is JBT bezig geweest met het bestendigen van de huidige werkwijze en het finetunen van doelen. In 2023 is er een start gemaakt met de bedrijfsvoering. Activiteiten zijn: • Het uitvoeren van de JBT's • Besluitvorming over opbrengesten uit evaluatie aanpassen in document regionale werkwijze JBT • Bedrijfsvoering opzetten • Zichtbaarheid vergroten • Aanhaken bij ontwikkelingen in de jeugdbeschermingsketen • Monitoring bijhouden	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Begroting OZJT	OZJT

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
10	Ontwikkelagenda Jeugdbescherming Jeugdreclassering	In het 'inkooptraject' voor 2023 is afgesproken dat naast een tariefsverhoging van de maatregelhulp er een ontwikkelagenda opgesteld wordt met de regio's IJsselland, Twente en de drie Gecertificeerde Instellingen. In 2023 is gestart met de ontwikkelagenda, deze heeft zijn doorloop in 2024. De agenda ziet toe op een verbeterde samenwerking en beoogt te komen tot een reële normering en tariefstelling en een bedrijfsvoering die hierop is ingericht bij de GI's. De Overijsselse ontwikkelagenda GI's staat niet op zichzelf. De GI's werken in een netwerk samen om de zorg voor de kwetsbaarste kinderen te verbeteren. Er is een nauwe verbinding met, in Twente, de Regiovisie Jeugdhulp en de uitwerking daarvan in de Samenwerkingsagenda en het Toekomstscenario kind – en gezinsbescherming. Met IJsselland liggen de raakvlakken met name t.o.v. de regiovisie jeugd, vernieuwde werkwijze gedwongen kader jeugd en ook het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Eind 2023 er landelijk een caseloadnorm, prestatiebeschrijvingen en een landelijk tarief JBJR opgeleverd in de vorm van een convenant en kostprijsonderzoek van KPMG. We volgen deze landelijke definities en planning bij het bepalen van het Overijsselse tarief voor JB/JR. We maken werkbare afspraken voor de regio's. Dit is onderdeel van de ontwikkelagenda.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Kosten voor de helft voor IJsselland OZJT, resterende middelen komen uit het transformatiebudget	OZJT

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		In het kader hiervan wordt de planning van de ontwikkelagenda uitgevoerd. Activiteiten zijn: • Uitvoering plan • Begeleiding, evaluaties en vervolgstappen uitzetten			
11	Hervormingsagenda Jeugd	In 2022 hebben de Raden van de 14 Twentse gemeenten de Regiovisie Jeugdhulp Twente (vastgesteld, die richting geeft aan de doorontwikkeling van de Jeugdhulp in Twente. De leidende principes uit de Regiovisie zijn uitgewerkt in de meerjarige Samenwerkingsagenda Jeugd. In de zomer van 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld. De Hervormingsagenda bevat een groot pakket aan landelijke afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Het doel van dit pakket is om laagdrempelige en passende hulp voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties mogelijk te maken. In de Twentse Samenwerkingsagenda sluit OZJT zo goed mogelijk aan op de landelijke Hervormingsagenda. In 2024 zal hier uitvoering aan moeten worden gegeven in de regio. OZJT zal hierin de coördinatie op zich nemen voor het regionale gedeelte en dit afstemmen met de gemeenten. Daarnaast zal OZJT de landelijke ontwikkelingen volgen en in	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Begroting OZJT, gemeenten	OZJT

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		samenspraak met gemeenten input leveren ten aanzien van de (haalbaarheid van de) landelijke uitwerking.			
12	Monitoring en reflectie, Twentse monitoren sociaal domein	In opdracht van OZJT verzamelt, analyseert en duidt Kennispunt Twente data over Jeugdhulp, Wmo en de samenloop van Onderwijs-Jeugdhulp. De Twentse monitoren binnen het sociaal domein bieden strategische beleidsinformatie en tactische sturingsinformatie. De monitoren zijn erop gericht het regionale leerproces te faciliteren en bij te dragen aan de regionale ambities om doelmatige en effectieve hulp te bieden en de kosten te beheersen. Het biedt de basis voor dialoog en samen doorgroeien in de Twentse transformatieopgave. Datagedreven blijvend leren en verbeteren is daarom één van de leidende principes in de Regiovisie. Voor het vergelijken, monitoren en duiden binnen de regio, moet er een eenheid zijn in de wijze van uitvraag en de manier van bijhouden. Om samen goed beleid te kunnen maken, zijn betrouwbare informatie en verdiepende analyses nodig. Dit helpt effectiviteit en efficiency te vergroten, te innoveren en het draagvlak voor beleid te versterken. Om deze reden is de opdracht voor regionale monitoring en reflectie belegd bij OZJT en wordt deze uitgevoerd door Kennispunt Twente.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Begroting OZJT, Gemeenten, incidentele projectfinanciering	Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		Binnen deze taak wordt gewerkt aan de volgende monitoren en projecten: • Twentse Monitor Sociaal Domein • Twentse Onderwijs-Jeugd Monitor • Contractmanagementinformatie Jeugdhulp en Wmo • Twentse Monitor Jeugdbeschermingsketen Incidentele dekking is beschikbaar voor: • Datagedreven verlening, inkoop en contractmanagement • Het eventueel inzetten van een trusted third party bij de uitwisseling van persoonsgegevens • Ontwikkeling Twentse Monitor Aanpak Wachttijden Daarnaast worden vanuit deze taak kwartaal- en halfjaarlijkse rapportages opgeleverd en wordt ondersteuning aangeboden in de organisatie van verdiepende analyses			
13	Contractmanagement en -beheer Huishoudelijke Ondersteuning	OZJT/Samen14 voert volledig contractbeheer uit voor alle overeenkomsten HO, waarbij het zorgportaal wordt gebruikt. OZJT/Samen14 voeren ook contractmanagement uit voor alle overeenkomsten HO (16 aanbieders). En OZJT/Samen14 voert de regiefunctie uit op de gezamenlijke thema's. Voor alle aanbieders geldt dat bij lokaal overstijgende zaken zoals faillissement, beëindigen van overeenkomsten, ingebrekestellingen of verbetertrajecten naar aanleiding van	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren. Is nieuwe opdracht (verlenging) die	Begroting Samen14, Gemeenten, begroting OZJT	Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		voortgangsgesprekken, OZJT/Samen14 regievoerder is. Voor het contractbeheer en de managementinformatie wordt zoveel mogelijk aangesloten op de bestaande systemen. De toezichtfunctie maakt geen onderdeel uit van deze opdracht. Specifieke taken: • HO onderbrengen in het CRM • Volgen cao-ontwikkelingen en waar nodig hierop handelen • Organiseren eventuele verlenging • Sturing op managementrapportages//Twentse monitor • Regiefunctie contractmanagement HO op de gezamenlijke thema's. Hierbij de lead nemen in werkgroepen • Jaarlijkse indexering tarieven HO – zoals vastgelegd in artikel 2.2 van het bestek en rekening houdend met de AmvB reële tarieven. • Doorontwikkeling van HO in het Zorgportaal. • Inrichting van de regionale overlegstructuur voor HO in Extranet.	onlangs bestuurlijk is gegeven.		
14	Vervoer	Het doelgroepenvervoer namens de gemeenten (leerlingenvervoer, incidenteel maatwerk vervoer en het vervoer van en naar de dagbesteding en jeugdhulp) is in 2023 opnieuw aanbesteed. Dit is gebeurd namens 10 Twentse gemeenten; Hof van Twente en Almelo hebben een eigen pad	Het gaat hier om een taak waar gemeenten maatwerk opdracht voor hebben gegeven	Begroting OZJT, gemeenten	Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		gekozen, Rijssen-Holten en Borne waren de afgelopen jaren al niet betrokken. OZJT is verantwoordelijk voor: • Ondersteuning en facilitering van de deelnemende Twentse gemeenten bij de implementatie en opzetten van het contractmanagement rond de nieuwe vervoerscontracten. • Ondersteuning en facilitering van de implementatie van monitoring en contractmanagement software. • Contractmanagement en beheer voor het tijdelijk callcentercontract • Contractmanagement en beheer voor monitoring en contractbeheer software • De organisatie en coördinatie van het ambtelijk overleg doelgroepenvervoer ten behoeve van de afstemming tussen de verschillende percelen en om regionale zaken te bespreken. • Juiste, actuele en goed leesbare informatie t.a.v. het regiotaxivervoer op de website (SamenTwente) en eventuele communicatie hieromtrent. • Het gevraagd en ongevraagd adviseren en fungeren als vraagbaak voor de gemeenten op het gebied van doelgroepenvervoer.	aan SamenTwente om deze uit te voeren. Is nieuwe opdracht (verlenging) die onlangs bestuurlijk is gegeven tot 2029.		

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		Duidelijk is dat bovengenoemde taken (in ieder geval deels) regionaal opgepakt blijven worden voor de deelnemende gemeenten, maar het is de vraag of dit gepositioneerd wordt onder Samen14 of bij een coördinerende gemeente.			
15	Aanpak wachttijden jeugdhulp Twente	Implementeren van een meerjarige systemische aanpak van de wachttijden jeugdhulp Twente, duurzaam, concreet, met een lerende structuur, iteratief en ondersteund door data. De geformaliseerde ambitie is dat elk kind op tijd de juiste zorg krijgt. Zorgaanbieders en gemeenten zijn samen eigenaar van dit programma en dat moet tot uiting komen in de invulling van de governance. Kernpunt voor de werkwijze bij activiteiten is de iteratieve werkwijze. In samenspraak met de Kerngroep (een delegatie bestaande uit vertegenwoordigers van de zorgaanbieders, gemeentelijke toegang, contractmanagement en ervaringsdeskundigen) worden interventies afgesproken met deelopdrachten, met een selectie van deelnemende partijen en afzonderlijke monitoring van interventies en resultaten. Wanneer deze interventies succesvol zijn, worden deze planmatig opgeschaald op andere locaties met andere deelnemende partijen. Activiteiten zijn: • Aanpak complexe echtscheiding • Aanpak transformatiepoli/jeugdhuis	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren. Programma loopt uiterlijk medio 2025 af.	Budget wachttijden, eigen middelen OZJ (landelijk)	Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		• Iteratieve interventies gericht op instroom en samenwerking jeugdhulp – gemeentelijke toegang • Doorontwikkeling dashboard t.b.v. eenduidigheid van definities en wachttijdmeting • Communicatieaanpak om de resultaten van de iteratieve aanpak telkens te delen binnen de regio met alle relevante stakeholders			
16	Samenwerkingsagenda Jeugd	De Regiovisie is opgesteld om richting te geven aan de ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente. De leidende principes zijn de kaders voor het verbeteren. In de regionale meerjarige Samenwerkingsagenda zijn in de onderscheiden actielijnen de doelstellingen en pilots/interventies gespecificeerd. De doelstelling van de Samenwerkingsagenda is daarmee om de leidende principes te vertalen naar concrete projecten en interventies. Er zijn vier actielijnen met een eigen invulling van de projectstructuur. Per actielijn zijn er bestuurlijk trekkers benoemd. Het regionale beleid t.a.v. het Gedwongen Kader/Toekomstscenario wordt idealiter afgestemd binnen de Samenwerkingsagenda. Ook hier is sprake van een iteratieve aanpak. In samenspraak met de Stuurgroep Samenwerkingsagenda (een delegatie bestaande uit bestuurders van de zorgaanbieders, onderwijspartijen en gemeenten) worden interventies	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Budget samenwerkingsagenda, SPUK-middelen centrumgemeente, projectbudget	Samen14

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering	Uitvoering door
		afgesproken waarmee zal worden gestart. Wanneer deze interventies succesvol zijn, worden deze planmatig opgeschaald op andere locaties met andere deelnemende partijen. Er zullen nieuwe speerpunten/iteraties/projecten volgen op geleide van bestuurlijke prioriteiten. De Samenwerkingsagenda is het kader waarbinnen nieuwe speerpunten kunnen worden benoemd die om uitvoering vragen binnen de jeugdhulpregio Twente. Activiteiten zijn: • Versnellingsaanpak afbouw residentiële zorg • Onderwijs-zorg arrangementen op zorgintensieve scholen • Totstandkoming tactisch platform • Totstandkoming brede domeinoverstijgende analyse door gemeentelijke toegangen • Totstandkoming geïntegreerde ambulante zorg • Communicatieaanpak om de resultaten van de iteratieve aanpak telkens te delen binnen de regio met relevante stakeholders			

4. Financiën OZJT in SamenTwente

	Lasten	Baten overige instellingen	Overige bijdrage gemeente	Gemeentelijke bijdrage	Aanvullende financiering door:
OZJT	3.920.942	0	1.479.826	2.441.116	

5. Gebruikte bronnen

- OZJT/Samen14 Werkplan 2024 versie 1.0.
- Begroting SamenTwente 2024.
- Takenoverzichten gedeeld door Bart ter Horst in juli 2024.
- Verslagen van gesprekken Bart ter Horst met Lysias in juli 2024.

GGD-JGZ

1. De wettelijke basis voor de JGZ in SamenTrente

Gemeenten zijn op grond van artikel 2 van de Wet Publieke gezondheid verplicht tot bevorderen van de totstandkoming, de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (bevorderen, beschermen en bewaken). Ze dragen zorg voor uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (artikel 5 Wpg), Ouderengezondheidszorg (artikel 5a) en Infectieziektebestrijding (artikel 6 Wpg e.a.). Ook moeten gemeenten zorgen voor uitvoering van het vaccinatieprogramma (art. 6b). Voor nadere en uitgebreide toelichting op het landelijke richtlijn Basistakenpakket jeugd wordt verwezen naar pagina 16.

Organisatieonderdeel:	GGD
Programma uit begroting:	Volksgesondheid
Taakveld:	Jeugdgezondheidszorg
Wettelijke taak:	Ja
Wettelijke basis:	Wet publieke gezondheid a. Kerntaken Basispakket JGZ b. Rijksvaccinatieprogramma
Tevens uitvoering geven aan:	Contract COA (diensten derden)
Wel/niet verplicht GR	Nee. De gemeente kan ervoor kiezen: • De JGZ uit te laten voeren door de GGD • (Onderdelen van) De JGZ door een andere organisatie te laten uitvoeren (artikel 14 lid 4), onder de voorwaarde dat de organisatie aan alle kwaliteitseisen voldoet die gesteld worden aan zorgorganisaties

2. De context van de JGZ

De rijksoverheid heeft de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 de gezondste jeugd ter wereld heeft. Preventie vergroot hun kansen om op te groeien tot gezonde volwassenen. De kwaliteit van de ontwikkeling van een kind is namelijk van grote invloed op de gezondheid, economische en sociale resultaten van individuen en de maatschappij in het algemeen.

De JGZ draagt bij aan het gezond en veilig opgroeien van kinderen en jongeren (0-18-jarigen) in Twente in zijn/haar omgeving. Door:

- **Het tijdig bieden van de juiste hulp/zorg (incl. vaccineren) en voorkomen van problemen bij jeugdige(n)** door het systematisch volgen van de lichamelijke, psychosociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen en jongeren;
- **Het versterken van de eigen kracht jeugdige en gezin.** Door te normaliseren, het geven van voorlichting, advies en ondersteuning of door het voeren van enkele gesprekken om ouders en jongeren te ondersteunen en gerust te stellen,
- **Een gezonde leefomgeving voor de jeugdige(n) te stimuleren.** We adviseren gemeenten en scholen over collectieve maatregelen/activiteiten op basis van analyse van verkregen gegevens en bewezen interventies.

In Twente heeft de JGZ **ruim 120.000 kinderen in zorg**. Twee weken na de geboorte gaat JGZ op huisbezoek zodat het sociaal medisch dossier wordt opgestart en een beeld wordt gevormd van de thuissituatie waarin het kind gaat opgroeien. Vervolgens ziet JGZ kinderen (en ouders) o.b.v. wettelijke opdracht (BTP JGZ) ongeveer 19 keer gedurende hun jeugd en daarmee heeft de JGZ een **unieke positie binnen het Sociaal domein**.

De JGZ heeft een **spilfunctie in de samenwerking** met professionals uit onderwijs, voorschoolse voorzieningen, jeugdhulp, verloskundigen, kraamzorg, huisartsen en andere curatieve zorgverleners, buurtteams, gemeenten en andere relevante partijen. Als voorbeeld: samen met school, ouders en leerling heeft de JGZ een belangrijke rol bij het voorkomen van ziekteverzuim, stimuleren van schoolaanwezigheid (transitie).

Daarnaast levert de JGZ op diverse onderdelen **Maatwerk** bijv: Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugdgezondheid is een gespecialiseerde vorm van opvoedingsondersteuning voor gezinnen met enkelvoudige opvoedingsproblematiek. De begeleiding heeft tot doel om vroegtijdig samen met ouders en kind(eren) een oplossing te vinden voor opvoedingsproblemen en zo te voorkomen dat problemen verergeren en zwaarder zorggebruik wordt voorkomen.

En ook belangrijk om te realiseren is dat de JGZ **onderdeel is van een crisisorganisatie** en dat de JGZ professionals ook een bijdrage leveren tijdens eventuele crisis (uitbraak epidemieën, zorg voor de kinderen van de vluchtelingen uit Oekraïne).

Enkele cijfers

- Op jaarbasis circa 5700 nieuwgeboren kinderen
- Instroom nieuwkomers (0-18-jarigen): circa 1900 in 2023
- Aantal consulten 0-4-jarigen: circa 65.000 op jaarbasis
- Aantal consulten 4-18-jarigen: circa 23.000 op jaarbasis
- Circa 110.000 vaccinaties op jaarbasis

In de actualiteit: Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

De JGZ wordt geconfronteerd met diverse ontwikkelingen die effect hebben op de dienstverlening (zie ook de omgevingsanalyse). Naast de genoemde thema's in de omgevingsanalyse zien we in de maatschappelijke actualiteit een toenemend beroep op de JGZ:

- Toename complexiteit problematiek (algemeen)
- Toename Schoolziekteverzuim (65%) ook in relatie tot mentale problematiek jongeren.
- Toename nieuwkomers (60%), naast asielzoekers en Oekraïners is de instroom van “overige kinderen niet geboren in Nederland” toegenomen
- Toenemend beroep op de professionals om, binnen het Sociaal Domein, mee te denken over ontwikkelingen en Intensiever samen te werken met gemeenten en overige partners.
- Achtervang kraamzorg (a.g.v. afschaling zorg)
- Verschuiving werkzaamheden (ter ontlasting) artsen in de 1e en 2de lijn naar de 0de lijn (JGZ).

- Veranderende behoeften ouders t.a.v. de dienstverlening (flexibilisering/digitalisering)

Traject Toekomstbestendige JGZ

Gezien de toenemende druk op het zorgstelsel, is investeren op preventie al lang geen luxe meer, maar pure noodzaak. Om aan te sluiten bij alle ontwikkelingen is door de JGZ het traject Toekomstbestendige JGZ gestart. Het doel is om invulling te geven aan een toekomstbestendige JGZ zodat zij ook in de toekomst met impact van betekenis blijven voor alle kinderen en jongeren in Twente. Dat vraagt goed kijken naar de omgeving, de opgaven die hier uit naar voren komen en de manier van werken hierop laten aansluiten.

Bij JGZ is een ontwerpteam bezig met het uitwerken van de “Kindreis”. De Kindreis gaat over de reis die een kind (samen met de ouder) doorloopt in contact met de JGZ. De sleutelprincipes toekomstbestendige JGZ zijn:

- Van focus op het individuele kind naar het versterken van het kind en zijn omgeving
- Van iedereen hetzelfde naar uitgaan van en omgaan met verschil
- Van aanbodgericht op vorm en inhoud naar meer flexibele en digitale dienstverlening
- Van vastgestelde taken per professional naar slim en passend inzetten van (schaarse) menskracht
- Van aansluiten bij naar samenwerken en beïnvloeden in keten en netwerk als preventie expert

3. Benchmark JGZ

Gegevens op basis van de landelijke benchmark 2021

		Twente	Gemiddeld
1.	Aantal fte per 100.000 kinderen	104	116 (11 van 15)
2.	% Extra contactmomenten	21,4%	51,8% (18 van 20)

4. Bouwstenen: inzoomen op taken en activiteiten

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Afwegingskader
1	Basispakket Jeugdgezondheid³ In het BTK JGZ en Besluit publieke gezondheid is aangegeven welke activiteiten aan alle kinderen moeten worden aangeboden idem de onderwerpen waarover voorgelicht en geadviseerd moet worden. Financiering WPG via Gemeentefonds (Rijksbijdragen)	• Preventieve screenings zowel via huisbezoeken, als op consultatiebureaus (0-4 jaar) als op scholen (4-18 jaar) • Begeleiden van ziekteverzuim op scholen (zowel in individueel contact als deelname in SOT/SAT) • Signaleren, bieden en verwijzen van goede en snelle zorg en ondersteuning • Prenataal Huisbezoek • Geven van (laagdrempelig) voorlichting, advies en instructie aan ouders, zowel in de spreekkamer als via LOES en Adviespunt Jeugd (APJ) als via chatfunctie Groeigids.nl • Geven van voorlichting en advies aan jeugdigen, via o.a. JouwGGD • Participeren in regionale en diverse lokale netwerken • Adviseren van gemeenten en scholen over collectieve maatregelen/activiteiten op basis van analyse van verkregen gegevens, o.a. input diverse monitors (Kindermonitor/Gezondheidsmonitor Jeugd)	Het gaat hier om een taak die de gemeente verplicht moet (laten) uitvoeren.
2	Rijksvaccinatieprogramma en postnatale screening Financiering WPG via Gemeentefonds (Rijksbijdragen)	Voorkomen infectieziekten en besmetting en vroege opsporing van ziektes zorgt ervoor dat de behandeling op tijd kan starten: • Uitvoeren RVP (Bof, Mazelen, Rode Hond, Difterie, Tetanus, Kinkhoest, Polio, HPV, Hepatitis B, Hib, Pneumokokken, Meningokokken, Rota, Maternale Kinkhoest en Maternale griep) • Neonatale Gehoorscreening • Hielprikscreening	Het gaat hier om een taak die de gemeente verplicht moet (laten) uitvoeren.

³ In het BTK JGZ is aangegeven welke activiteiten aan alle kinderen moeten worden aangeboden

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Afwegingskader
3	Gezonde School Aanpak opdracht opdracht collectief Financiering: Via aanvullende gemeentelijke bijdrage en landelijke stimuleringsmiddelen	Stimuleren gezonde leefstijl. Deelnemende scholen werken met behulp van een stappenplan aan een gezondheidsthema dat de school zelf kiest. Voorbeelden van thema's zijn: Welbevinden, Voeding, Bewegen en Sport, Mediawijsheid of Relaties en Seksualiteit. Met circa 180 scholen wordt hier nu actief op samengewerkt.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.
4	Dienstverlening aan Oekraïense vluchtelingen Financiering: Meerkostenregeling Rijksoverheid: Ontheemden Oekraïne	Reguliere zorg aan: Oekraïense kinderen/gezinnen van -9 maanden -18 jaar	Het gaat hier om een taak die de gemeente in opdracht van het Rijk verplicht moet (laten) uitvoeren.
5	Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC Financiering: Regionaal (projectmatig t/m 2026)	Doel: voorkomen vroegtijdig schoolverlaten. Na afloop van dit traject wordt besloten over vervolginzet. Sluit aan bij de ambitie van de gemeenten/Twentse Belofte.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.
6	Programma's en activiteiten die deels vallen onder preventie op basis van de Jeugdwet. Actielijnen Samenwerkingsagenda Jeugd⁴. Financiering Geen (vanuit reguliere middelen)	Betreft hier o.a. de participatie van de JGZ in de schoolaanwezigheidsteam, interprofessioneel werken en thuiszitterstafel.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten geen expliciete opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren, maar die wel door SamenTwente wordt uitgevoerd.

⁴ De JGZ speelt een belangrijke rol binnen de Hervormingsagenda, met name als het gaat om het versterken van de sociaal pedagogische basis; het deel van de sociale basis dat bijdraagt aan het opgroeien, opvoeden en ontwikkelen van jeugdigen. De toegevoegde waarde van de JGZ ligt daarbij o.a. op het vlak van:

- Preventie en vroegsignalering van problemen bij kinderen en jongeren. Dit omvat onder andere gezondheidscontroles, vaccinaties, en het monitoren van de ontwikkeling.
- Voorlichting, educatie en monitoring
- Samenwerking met andere partijen: JGZ werkt samen met scholen, gemeenten, jeugdhulpverleners en andere zorgprofessionals om de zorg voor jeugdigen te optimaliseren. Hierbij wordt gekeken naar bredere aspecten in het leven van gezinnen, zoals schulden, ouders met ggz-problematiek, en vechtscheidingen.
- Verbinding met jeugdhulp en onderwijs: JGZ legt verbindingen tussen jeugdhulp en het onderwijs en kan doorverwijzen indien nodig.

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Afwegingskader
7	Pedagogische gezinsondersteuning (preventie op basis van de Jeugdwet) Dit wordt per gemeente opgepakt en is maatwerk. PGJ-professionals zijn in dienst bij de GGD Twente. Het wordt regionaal opgepakt sinds circa 2004.	Pedagogische Gezinsbegeleiding bij enkelvoudige opvoedingsvraagstukken. Door de JGZ-professionals deze activiteiten te laten uitvoeren, wordt optimaal gebruik gemaakt van de bekendheid en expertise van de JGZ. Effect: voorkomt verwijzing van ouders, kinderen en jongeren naar andere zorgverleners (geen geïndiceerde jeugdzorg). Dit project kent inmiddels een bestaansrecht van bijna 20 jaar.	Het gaat hier om een taak waar 13 gemeenten opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.
8	Jeugdgezondheidszorg asielzoekers	Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) heeft GGD GHOR Nederland geïnformeerd dat het PGA-contract (Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers) 'Jeugdgezondheidszorg asielzoekers' met twee jaar is verlengd, tot en met 30 september 2026. In 2025 wordt deze taak opnieuw aanbesteed. Financiering via Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). O.b.v. Contract Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers 'Jeugdgezondheidszorg asielzoekers'. Aanbestedingscontract COA en GGD GHOR	Het betreft een opdracht van de Rijksoverheid.

5. Aanvullende opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten

Het gaat hier om taken waar gemeenten specifieke opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.

#	GEEN kerntaak Basispakket (vrijwillig)	Opmerking	Financiering	Regionaal/lokaal
1	Inloopspreekuren op school	Is maatwerk voor gemeente Losser	Maatwerk	Lokaal
2	POBA	Inzet jeugdarts POBA (passend onderwijs) Noord Oost Twente. (Dit geldt voor de gemeenten	Maatwerk gemeenten: Dinkelland, Oldenzaal en Losser	Lokaal

#	GEEN kerntaak Basispakket (vrijwillig)	Opmerking	Financiering	Regionaal/lokaal
3	Participatie integraal toegangsteam WIJZ	Doel is vooral de toegankelijkheid, laagdrempeligheid en de toeleiding naar zorg of voorliggende voorziening inclusief preventie van burgers (ouders en kinderen) te verbeteren. Inbreng inhoudelijk expertise en advies m.b.t. (multiprobleem) casuïstiek i.r.t. de domeinen: zorg, jeugdwet, onderwijs, collectieve preventie, zorg en veiligheid en voorschoolse voorzieningen.	Maatwerk Losser	Lokaal
4	Ziekteverzuim Expertise Team (ZET)	Het Ziekteverzuim Expertise Team (ZET) is 2017 gestart. Doel daarbij was om enerzijds direct hulp te kunnen bieden aan jongeren met complexe problematiek bij schoolverzuim en daarnaast expertise te ontwikkelen.	Bekostiging per casus	Lokaal
5	Jeugdhulpteams (Zorg intensieve scholen)	Het doel van de pilot is om effectiever en efficiënter integraal onderwijs(ondersteuning) en jeugdhulp te bieden in de context van de school. Uitgangspunt is dat leerlingen van deze scholen bij een zorgvraag geholpen worden door het JHT. Dit om snel en nabij zorg te kunnen bieden en te voorkomen dat er zwaardere jeugdhulp ingezet moet worden.	Maatwerk: gemeenten Hengelo, Hof van Twente en Borne	Lokaal
6	VVE (monitor)	De gemeenten hebben een taak in het monitoren van VVE t.a.v. (non)bereik van VVE. Daar hebben ze de verwijzingen van de JGZ voor nodig en gegevens van de VVE aanbieders. Deze gegevens uitwisseling vindt plaats via een monitor aangeschaft door de gemeente waar de VVE aanbieder en JGZ gegevens dienen in te voeren.	Op factuur basis o.b.v. daadwerkelijke uren per gemeente.	Lokaal
7	Logopedist	Logopedist is bij de GGD Twente in dienst. De GGD factureert jaarlijks de volledige loonkosten aan de gemeente Borne.	Overeenkomst gemeente Borne sinds 2011	Lokaal
8	Participatie in werkgroepen als onderdeel stuurgroep Zorg en Veiligheid	Participatie Jeugdarts M+G in de werkgroepen Signaleren en Preventie en Integrale Samenwerking.	Vanuit reguliere middelen JGZ. Geen aanvullende financiering	Regionaal

#	GEEN kerntaak Basispakket (vrijwillig)	Opmerking	Financiering	Regionaal/lokaal
9	Participatie familiehuis	Het Familiehuis is een plek waar ouders terecht kunnen voor alles rondom het gezinsleven. Het is een plek voor alle hulp rondom gezinnen, van de zwangerschap tot aan de opvoeding.	Deels maatwerk gemeente Enschede	Lokaal
10	Maatwerkafspraken LOES	Het onderstaande wordt jaarlijks ingekocht: 1. <i>Online advies</i> Het beantwoorden van vragen die binnenkomen via het contactformulier op de LOES website. Deze vragen worden beantwoord door de pedagogen van PGJ. 2. <i>Regionale LOES nieuwsbrief</i> Gemeenten kopen extra lokale LOES nieuwsbrief in. 3. <i>PCA inzet</i> Extra PCA inzet in onder de noemer 'PCA inzet LOES'. 4. <i>LOES coördinatoren</i> Gemeenten hebben geen eigen LOES coördinatoren maar kopen dit in als JGZ maatwerk.	Maatwerk: 1) Hof van Twente, Rijssen-Holten, Wierden, Dinkelland, Tubbergen, Twenterand 2) Almelo, Hengelo, Twenterand 3) Almelo 4) Oldenzaal, Haaksbergen	Lokaal
11	Integrale Vroeghulp (IVH)	IVH is tijdige hulp aan kinderen van 0 tot 7 jaar en te vroeg geboren kinderen. De hulp wordt ingezet bij vragen over ontwikkeling of gedrag en wordt gegeven aan kind en ouder/verzorger. Integrale Vroeghulp bundelt kennis en ervaring van alle professionals binnen de keten van zorg en onderwijs. Integrale Vroeghulp biedt multidisciplinair overleg, advies en trajectbegeleiding vanuit het kernteam in Almelo voor de regio Twente Noord. Vanuit de JGZ participeert de orthopedagoog.	Uit JGZ reguliere middelen. Geen aanvullende financiering	Twenterand, Wierden, Almelo, Rijssen-Holten. Hellendoorn
12	Participatie Commissie van Arrangementen	De Commissie van Arrangementen (CVA) van de samenwerkingsverbanden bepaalt of een kind in aanmerking komt voor plaatsing binnen een speciale onderwijsvoorziening. Op basis van de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van het kind wordt wel of geen TLV afgegeven. Een arts M+G van de JGZ participeert in deze commissie.	Samenwerkingsverbanden Passend onderwijs	Lokaal

#	GEEN kerntaak Basispakket (vrijwillig)	Opmerking	Financiering	Regionaal/lokaal
13	Participatie sociaal netwerk	Deelname van JVK/JA/VS in netwerken sociaal domein op thema's Kansrijke start, Armoede en KNKG	Maatwerk gemeente Oldenzaal/Hengelo	Lokaal
14	Participatie IKC	Deelname JVK in IKC-verband (integraal kind centrum)	Maatwerk gemeente Almelo	Lokaal
15	Twentse Koers	Betrokkenheid op de themalijnen: • Preventie en gezondheid (Kansrijke start en KNKG) • Mentaal Welbevinden • Bestaanszekerheid (Kinderarmoede) Op een aantal thema's zien we mogelijkheden om in samenwerking met gemeenten en ketenpartners meer impact te genereren door te investeren in specifieke interventies kansrijke start en KNKG. Indien dit positief wordt ontvangen betekent dit aanvullende financiering door gemeenten.	Deels financiering Twentse Koers	Regionaal

6. Financiën JGZ in SamenTwente (exclusief overhead)

	Totale lasten		Totale baten		Inwonerbijdrage gemeente	
Totalen financieel	17.392.000		1.053.000		16.339.000	
% totaal SamenTwente	28%		18%		39%	
	Lasten	Baten overige instellingen	Overige bijdrage gemeente	Gemeentelijke bijdrage	Aanvullende financiering door:	
Jeugdgezondheidszorg	15.048.227	148.624	0	14.899.603	RIVM (hielprik)	
JGZ huisvesting (DB-locaties)	1.465.366	26.074	0	1.439.292	verhuur	
Aanvullende opdrachten	703.115	0	703.115	0	Aanvullende afspraken gemeente	

Contracten derden	175.591	175.591	0		Centraal Orgaan Asielzoekers
-------------------	---------	---------	---	--	---------------------------------

7. Gebruikte bronnen

- Wet Publieke Gezondheid: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/2024-04-13>
- Basispakket Jeugdgezondheid (NCJ): <https://www.ncj.nl/onderwerp/basispakket-jgz/>
- Landelijk Professioneel Kader: Uitvoering Basispakket Jeugdgezondheid (NCJ): <https://www.ncj.nl/wp-content/uploads/media-import/docs/9c8aba38-2e8d-4fef-a346-ab7dab7f8bc3.pdf>
- RIVM: Rijksvaccinatieprogramma: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/over-het-programma>
- Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente: <https://www.samen14.nl/regiovisie/samenwerkingsagenda-jeugdhulp-twente/default.aspx>
- Hervormingsagenda Jeugd: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/20/hervormingsagenda-jeugd-2023-2028>
- Omgevingsanalyse Toekomstbestendig Werken JGZ GGD Twente
- GGD GHOR: notitie relatie Hervormingsagenda en Jeugdgezondheid

Nadere toelichting wettelijk kader:

In het Basistakenpakket Jeugd is aangegeven welke activiteiten aan alle kinderen moeten worden aangeboden. De aard van de activiteiten en de manier van uitvoeren verschilt per leeftijd. Niet op alle leeftijden zullen alle genoemde activiteiten evenveel aandacht krijgen. Het uitgangspunt is dat bij iedere activiteit gekeken moet worden naar de specifieke omstandigheden van de jeugdige en zijn gezin/omgeving (Landelijke Professionele Kader). Bij alle activiteiten is het van belang om te beoordelen in welke vorm ze moeten worden aangeboden. Dat is geen afweging die de gemeente kan maken, maar dat is een professionele afweging die door de JGZ-professionals gemaakt wordt in overleg met de jongere en/of zijn ouders. In het Landelijk professionele Kader⁵ is aangegeven het

⁵ In eerst levensjaar (0-12 maanden) moeten 10 contactmomenten worden aangeboden. In de peuterfase (1-4 jaar) worden 5 contactmomenten aangeboden + deelname JGZ aan ondersteuningsnetwerk op school. In de periode 4-12 jaar worden gemiddeld 3 contacten + deelname JGZ aan het ondersteuningsnetwerk school aangeboden. In de periode 12-18 jaar worden gemiddeld 2 contacten aangeboden + deelname JGZ aan het ondersteuningsnetwerk school. In het Speciaal Onderwijs zijn de contacten afhankelijk van de levensfase en pro-actief en in overleg met de jeugdige/de ouders + deelname JGZ aan het ondersteuningsnetwerk SO.

aantal JGZ-contacten gekoppeld aan de verschillende ontwikkelingsfasen van een jeugdige. Sommige contacten zijn gekoppeld aan adviesleeftijden of -momenten; dit is omschreven in professionele richtlijnen en landelijke werkdocumenten, waaronder het Rijksvaccinatieprogramma. Alle contacten zijn op organisatieniveau voor elke jeugdige beschikbaar. De JGZ-professional komt in samenspraak met jeugdige en ouders tot het meest passende aanbod. Hiervoor hanteert de Jeugdgezondheid van GGD Twente de GIZ-methodiek (Gezamenlijk Inschatten van Zorgbehoeften). Deze evidence based methodiek draagt bij aan impactvolle preventie. De methodiek helpt gezinnen te bekrachtigen en hen actief te betrekken bij het identificeren van krachten en zorgbehoeften en bij het samen beslissen over passende hulp (persoonsgerichte zorg op maat). Problemen worden vroegtijdig herkend om grotere problemen te voorkomen.

AGZ

1. De wettelijke basis voor AGZ

Organisatieonderdeel:	GGD-AGZ
Programma uit begroting:	Volksgezondheid Begraafplaatsen en crematoria Samenkracht en burgerparticipatie
Taakgebieden:	Zie onderdeel 2.
Wettelijke taak:	Ja, deels. Bij context wordt per taakgebied de wettelijke basis benoemd.
Wel/niet verplicht GR	Een groot deel van de taken moet verplicht regionaal worden uitgevoerd. Voor een klein deel van de taken kan de gemeente ervoor kiezen: • De taken uit te laten voeren door de SamenTwente • De taken door een andere organisatie te laten uitvoeren

2. De taakgebieden van AGZ

AGZ is een afdeling waar veel van de wettelijke taken van de GGD zijn ondergebracht. AGZ bestaat uit de volgende taakgebieden:

1. Infectieziektebestrijding (IZB) en
VIP, LFI en Corona	5. Centrum seksueel geweld (CSG)
2. Inspectie & Hygiëne (I&H)	6. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)
3. Tuberculosebestrijding (TBC)	7. Milieu & Gezondheid (M&G)
4. Seksuele Gezondheid (SG)	8. Forensische Geneeskunde (FG)
	9. Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)

De afdeling heeft op verschillende onderdelen met maatwerktaken te maken waar jaarlijks of zoals in de overeenkomst opgenomen afspraken over worden gemaakt. Binnen de AGZ zien we bij verschillende teams behoefte aan flexibiliteit en capaciteit doordat de vraag aan de voorkant niet altijd helder is. Echter,

de krapte op de arbeidsmarkt neemt maatschappelijke en/of financiële risico's met zich mee. Voor een aantal teams is er geen structureel budget. Op dit moment lost de afdeling met incidentele gelden structurele tekorten op.

3. De context van AGZ

Hierna volgt een overzicht en beschrijving van elk van de 9 bovengenoemde taken die onder de AGZ vallen. Bij elke taak is ook de taaksoort en financiering gespecificeerd. We maken onderscheid in de volgende taaksoorten en financiering:

Taaksoort	Financiering
Basis	Gemeenten
Maatwerk	Verschillend: gemeente(n), Rijk of anders
Plus	Gemeenten
Aanvullend	Verschillend: gemeente(n), Rijk of anders (bijv. Politie of COA via GGD GHOR)

1. Infectieziektebestrijding (IZB)

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Taaksoort: basis

Wetgeving: Wet publieke gezondheid (Wpg)

Financiering: algemene infectieziektebestrijding (gemeentelijke bijdrage), overig zoals Corona, VIP en LFI (Rijksfinanciering)

Algemene infectieziektebestrijding (gemeentelijke bijdrage)

De Wet publieke gezondheid (Wpg) belegt de zorg voor de uitvoering van infectieziektebestrijding bij de gemeente, die het op haar beurt overdraagt aan de GGD. Onder de infectieziektebestrijding hoort volgens de Wpg in ieder geval:

- het nemen van algemene preventieve maatregelen op het gebied van infectieziekten;
- bestrijden van tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen; en
- bron- en contactonderzoek bij meldingen.

Het is gebruikelijk om bij de infectieziektebestrijding, uitgevoerd door de GGD, onderscheid te maken tussen de vakgebieden: algemene infectieziektebestrijding (IZB), reizigersadvisering en -vaccinatie, hygiëne en infectiepreventie (I&H), tuberculosebestrijding (TBC) en seksuele gezondheid (SG). Terwijl al deze vakgebieden zich richten op de bestrijding van infectieziekten is het onderscheid ook bij de GGD Twente te zien. Alleen al doordat het verschillende teams zijn. Samenwerking is er uiteraard volop, ook op regionaal en landelijk niveau.

Het hoofddoel van de *algemene infectieziektebestrijding* is: Het voorkomen van besmettingen door infectieziekteverwekkers, inclusief bijzonder resistente micro-organismen (BRMO), en de verspreiding ervan ter bescherming van de volksgezondheid.

Om dit hoofddoel te bereiken, zijn zeven kerntaken geformuleerd:

1. Bestrijden van infectieziekten en voorkomen van verdere verspreiding
2. Surveillance
3. Beleidsadvisering
4. Preventieactiviteiten
5. Netwerk en regie
6. Voorbereiding op grootschalige infectieziekte-uitbraken
7. Kennis en onderzoek

Versterking infectieziektebestrijding (rijkstaak)

Naar aanleiding van de coronapandemie (A-ziekte Covid-19) is landelijk het programma *Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid GGD (VIP)* gelanceerd. Dit loopt van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024. Dit vooruitlopend op een structurele investering vanuit VWS vanaf 2024 of 2025.

Het VIP-programma heeft als hoofddoel de basis ten aanzien van de infectieziektebestrijding op orde te brengen en urgente kwetsbaarheden op te lossen.

Het programma richt zich op vijf pijlers, namelijk:

- kwetsbaarheden wegnemen voor pandemische paraatheid;
- versterken van (boven)regionale monitoring en surveillance;
- versterken van de wetenschappelijke kennisinfrastructuur;
- samenwerken op bovenregionaal niveau;
- slim en versneld opleiden.

Ook is naar aanleiding van de coronapandemie het *Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI)* opgericht. De LFI speelt een cruciale rol in het landelijk sturen van een snelle opschaling van medisch-operationele processen en gecoördineerde operaties bij de uitbraak van Groep A-infectieziekten. Het LFI staat onder directe aansturing van de minister en is gepositioneerd bij het RIVM. De 25 regionale GGD'en in Nederland moeten in de komende jaren hun werkwijzen synchroniseren met de werkwijzen van het LFI.

Dit geldt ook voor de bouw van een nieuwe landelijke *informatievoorziening (IV)*. GGD'en zijn gevraagd hierin te participeren en in de komende jaren hun werkwijzen te synchroniseren met de werkwijzen van dit nieuwe landelijke systeem. Het huidige elektronische patiënten systeem (HP-zone) wordt vervangen voor een nieuwe voorziening.

Er wordt een *basisstructuur* ingericht voor *coronavaccinaties*; voor GGD Twente 38 prikken per week. Er wordt gewerkt vanuit een beperkt aantal pop-up locaties verspreid over Twente, om zo dicht mogelijk bij de mensen te vaccineren. Doelgroep zijn mensen met een hoog medisch risico en zwangere vrouwen. Ook vaccinaties van NMTW en bij instellingen zonder medische dienst zijn mogelijk. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor de verwachte Najaarscampagne 2024 in Q4: locatiestrategie, organisatie, etc. Tot 1 juni 2024 verzorgt AGZ tevens de HPV 18+ vaccinaties op dezelfde locaties als de corona vaccinaties.

Samenwerking

Op vlak van IZB wordt in Kring Oost Nederland, bestaande uit 5 GGD-en, te weten GGD IJsselland, GGD Noord Oost Gelderland, GGD Gelderland Zuid, Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) en GGD Twente (KON) en GGD Utrecht samengewerkt. Met deze samenwerking is geanticipeerd op de schaarste die er is onder IZB artsen en de versterking op infectieziektebestrijding.

Enkele cijfers

IZB is heel erg afhankelijk van wat er in de samenleving gebeurt. Zo waren er in Q2 van 2024 567 meldingen van melding plichtige ziekten. Van deze 567 meldingen betrof het 503 keer kinkhoest.

2. Inspectie & Hygiëne (I&H)

Taakvelden: 6.1.2 Samenkracht en burgerparticipatie en 7.1 Volksgezondheid

Taaksoort: basis, plus en maatwerk

Wetgeving: Wet kinderopvang, Wet op jeugdverblijven en Warenwet

Financiering: tarieftaak

Doel

Een belangrijke taak is het uitvoeren van inspecties kinderopvang in opdracht van de Twentse gemeenten. Inspecties worden uitgevoerd bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders en privaat gefinancierde jeugdverblijven. Daarnaast richt I&H zich op de technische hygiënezorg (THZ). Daarvoor worden inspecties uitgevoerd bij instellingen en voorzieningen waar getatoeëerd, gepiercet of permanente make up wordt gezet, bij seksbedrijven en bij AZC's en noodopvanglocaties voor vluchtelingen. Tevens vindt er evenementen-advisering plaats.

Ontwikkeling

Het toezicht op de gastouderopvang is inmiddels geïntensiveerd waarbij de wettelijke verplichting op een jaarlijkse steekproef is verhoogd van 5% naar 50% van de voorzieningen voor gastouderopvang. Bovendien moet iedere gastouder minstens één in de drie jaar geïnspecteerd worden.

De ambitie van het Landelijk Centrum Toezicht Kinderopvang (LCTK) was dat toezichthouders met ingang van 2024 het *“gedigitaliseerde veldinstrument pedagogische praktijk”* gaan gebruiken. Dit moet echter nog verder ontwikkeld worden. Het digitaliseren van het veldinstrument (gebruiksvriendelijker, overzichtelijker, handzamer) is een middel om het doel (een meer uniforme en kwalitatieve inspectie) te bereiken.

De afgelopen anderhalf jaar heeft LCTK met verschillende toezichthouders gewerkt aan de doorontwikkeling van het model risicoprofiel. Met dit *“doorontwikkeld Model Risicoprofiel”* kunnen toezichthouders, beter dan voorheen, uitdrukken in welke mate zij zorgen hebben ten aanzien van de naleving van kwaliteitseisen en waar die zorgen zitten. Het doel van het aangepaste model is beter (onderbouwd) advies te geven aan de gemeente waarbij tevens aandacht is voor elementen die kunnen/zullen leiden tot een meer uniforme toepassing.

3. Tuberculosebestrijding (TBC)

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Taaksoort: basis

Wetgeving: Wet publieke gezondheid (Wpg)

Financiering: gemeentelijke bijdrage

Landelijk sturen VWS, RIVM en KNCV steeds meer op samenwerking tussen de afdelingen TBC van meerdere GGD 'en. In Nederland zijn er 4 Regionale Expertise Centra (REC). Het samenwerkingsgebied waar GGD Twente onder valt is het Regionaal Expertise Centrum NO (Noord-Oost), bestaande uit Groningen, Drenthe, Friesland, Overijssel en Gelderland.

Doel

De doelstelling van de tuberculosebestrijding is tweeledig:

1. Preventief: de bevolking beschermen tegen een besmetting met de tuberculosebacterie;
2. Curatief: behandelen en begeleiden van patiënten met tuberculose.

Taken van Tuberculosebestrijding:

- Vroegtijdige opsporing en behandeling van patiënten en geïnfecteerden;

- Patiënten begeleiding (ter ondersteuning van therapietrouw en het voorkomen van recidieven)
- Bron en contactonderzoek;
- Periodiek screenen en/of vaccineren (risicogroepenbeleid);
- Het geven van voorlichting;
- Melding en rapportage aan de Inspectie, RIVM en de KNCV.

Ontwikkelingen

De komende jaren gaat tuberculosebestrijding zich waar mogelijk steeds meer richten op de preventieve kant van het werk. De wens is om minimaal de huidige kwaliteitsstandaard qua zorg te behouden.

Het Nationaal plan tuberculosebestrijding (NPT) is geüpdatet en bestrijkt de periode 2022-2025. Dit betreft een update, omdat:

- De wereldstrategie om de tbc-epidemie te beëindigen (WHO's End TB Strategy) niet is veranderd.
- Er zijn geen grote veranderingen op het gebied van preventie, diagnostiek en behandeling van tuberculose, waardoor een nieuwe opzet van het NPT niet nodig geacht wordt.
- Een aantal aanbevelingen nog steeds actueel is. Zo is de belangrijkste aanbeveling van het NPT, om migranten op latente tbc-infectie te onderzoeken.

Enkele cijfers

- Aantal verrichtingen TBC (tuberculoseziekte): 1.602 tot peildatum 1 juli 2024 t.o.v. 3.079 over heel 2023.
- Aantal patiënten TBC (tuberculoseziekte): 19 tot peildatum 1 juli 2024 t.o.v. 20 over heel 2023.
- Aantal TBI (tuberculoseinfectie) geïnfecteerden: 46 tot peildatum 1 juli 2024 t.o.v. 36 over heel 2023.

4. Seksuele Gezondheid

Taakveld: 7.1 volksgezondheid

Taaksoort: plustaak, basis, maatwerk

Wetgeving: Wet publieke gezondheid (Wpg)

Financiering: gemeentelijk, rijks

Doel

Seksuele gezondheid van GGD Twente zet in op het bevorderen van leuke, gezonde en gewenste seksuele relaties. Preventief wordt ingezet op risicogroepen zoals (kwetsbare) jongeren, sekswerkers en mannen die seks hebben met mannen. Om te zorgen dat jongeren seksueel gezond zijn en blijven, worden in het kader van SG professionals die met jongeren werken geadviseerd en getraind. Risicogroepen voor seksueel overdraagbare aandoeningen worden getest en behandeld waar nodig. Verdere verspreiding van SOA's wordt tegengegaan door het stimuleren van partnerwaarschuwing. Cliënten worden tijdens spreekuren gemotiveerd tot gezond seksueel gedrag. Op deze manier wordt ingezet op de seksuele gezondheid van inwoners van Twente.

Kerntaken seksuele gezondheid

- Het voorkomen, opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen.
- Het aanbieden van seksualiteitshulpverlening voor jongeren tot 25 jaar.
- Keuzehulpgesprekken bij ongeplande zwangerschappen.
- Het aanbieden van laagdrempelige publieksinformatie over seksuele gezondheid.
- Ondersteuning van professionals ter verbetering van de seksuele gezondheid van risicogroepen.
- Het ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en afstemmen van interventies.
- Surveillance: signalering van problematiek rondom seksuele gezondheid, risicogroepen, trends en ontwikkelingen op basis van (epidemiologisch) onderzoek en signalen uit de praktijk.
- Het in kaart brengen van determinanten van de seksuele gezondheidsproblemen als aanknopingspunten voor het formuleren van gezondheid bevorderende interventies gericht op seksuele gezondheid.
- Advisering op het terrein van seksuele gezondheid aan gemeenten en andere instellingen.

Rollen binnen seksuele gezondheid

Verpleegkundigen, consulent seksuele gezondheid en doktersassistenten binnen het team seksuele gezondheid, besteden het merendeel van de contracturen aan het uitvoeren van curatie en individuele preventie op de poli seksuele gezondheid. Daarnaast heeft iedere verpleegkundige en doktersassistente extra taken op preventie en bedrijfsvoering.

Sinds maart '23 is er een consulent seksuele gezondheid in dienst. Het doel van een consulent seksuele gezondheid binnen de poli seksuele gezondheid is: bieden van seksuologische counseling aan cliënten met vragen en problemen op gebied van seksuele gezondheid in verschillende levensfasen/ seksuele problemen, vragen en wensen voor jongeren <25 jaar/ intern en extern voorlichting en preventie uitvoeren en vormgeven/ de consulent kan collega's ondersteunen bij vraagstukken op het gebied van seksuele gezondheid.

Voor het project Nu Niet Zwanger werken de regionaal projectleider en inhoudelijk coördinator NNZ. “Nu Niet Zwanger” ondersteunt kwetsbare mensen (m/v) een bewuste keuze te maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger worden. De regionaal projectleider is vooral gericht op de projectmatige aanpak en uitbreiding van het project in meerdere gemeenten en zorginstellingen. De inhoudelijk coördinator is meer gericht op het oppakken of begeleiden van complexe casuïstiek, het netwerken en het geven van voorlichting.

Daarnaast is binnen het team seksuele gezondheid een preventieteam gevormd, bestaande uit twee verpleegkundigen, de preventiecoördinator, de adviseur gezonde school en de adviseur gezondheidsbevordering. Deze keuze is gemaakt om preventie steviger te borgen binnen het werkveld van seksuele gezondheid. Hieronder wordt een beknopte samenvatting gegeven van de verschillende rollen binnen het preventieteam.

De adviseur gezonde school ondersteunt scholen in Twente die aan de slag willen met het thema relaties en seksualiteit volgens de “Gezonde School Aanpak”. Scholen die deelnemen aan de stimuleringsregeling relaties en seksualiteit worden in dit proces begeleid door de adviseur gezonde school. De adviseur heeft ook als taak om scholen die nog geen aandacht besteden aan het thema en/of nog geen gebruik maken van een regeling, te enthousiasmeren en waar nodig te adviseren en begeleiden. De adviseur gezonde school is trainer in het vlaggensysteem en diverse lesmethoden.

De preventiecoördinator ondersteunt proactief op het vlak van individuele preventie en collectieve preventie van risicogroepen en zorgt voor borging van activiteiten in plannen. De preventie coördinator heeft goed zicht op en contact met de sectoren jongerenwerk, jeugdzorg en welzijnswerk. Zij motiveert, inspireert en begeleidt deze organisaties bij het borgen van het thema relaties en seksualiteit in beleid. Waar nodig adviseert zij over training/bijbscholing en voert deze uit. Ook draagt de preventiecoördinator zorg voor structurele monitoring (evaluaties en volgsysteem). Tenslotte heeft de preventiecoördinator tot taak om de doelgroep jongeren te bereiken via collectieve preventie (online en offline).

De twee verpleegkundigen in het preventieteam zijn trainers in het vlaggensysteem en diverse lesmethoden. Zij geven voornamelijk trainingen aan intermediairs (onderwijs, jeugdzorg, jongerenwerk). Hierin trekken zij samen op met de andere personen binnen het preventieteam. Daar waar mogelijk pakken de twee verpleegkundigen ook andere preventietaken op.

De adviseur gezondheidsbevordering (adviseur GB) signaleert wat zich in de maatschappij afspeelt, duidt data uit onderzoeken en vertaalt deze signalen en data naar beleid (en actieplannen). Hierbij is afstemming en samenwerking met andere disciplines binnen de GGD, zoals epidemiologie en beleid essentieel. De adviseur gezondheidsbevordering neemt het voortouw in het vormen van visieplannen, rekening houdend met alle beleidskaders. Daarnaast is de adviseur gezondheidsbevordering een verbinder (intern, lokaal, regionaal en landelijk), agendasetter en heeft zij taken in regionale en landelijke werkgroepen. De discipline gezondheidsbevordering helpt het team seksuele gezondheid om in te spelen op actualiteiten en om effectieve interventies te ontwikkelen voor nieuwe en bestaande vraagstukken.

Ontwikkelingen

De dienstverlening van de GGD Twente is afgestemd op de hoogte van de Aanvullende Seksuele Gezondheid, (ASG-gelden, uitkering via het ministerie). Er vindt al jaren een discussie plaats over de herverdeling van ASG-gelden (gelden) en PrEP-gelden. Welke consequenties dit gaat hebben en op welke termijn is nog niet bekend.

Vanaf 1 januari 2025 wordt een vervolgtest voor chlamydia niet meer uitgevoerd vanuit de GGD. Er wordt niet verwacht dat het aantal consulten vermindert, maar wel dat de lab-kosten minder zijn.

Enkele cijfers

- Op jaarbasis dient GGD Twente 3600 consulten te realiseren.
- Met de peildatum 1 juli heeft GGD Twente er 2.578 gerealiseerd. De prognose is dat GGD Twente op 140% productie uitkomt in 2024.

5. Centrum seksueel geweld

Taaksoort: plus

Wetgeving: Wet publieke gezondheid (Wpg) en Wmo

Financiering: door centrumgemeente

Het CSG Twente-Achterhoek is onderdeel van een landelijk dekkend netwerk in Nederland. Sinds begin 2018 zijn er 16 locaties van het Centrum Seksueel Geweld in Nederland. Elke burger kan binnen een uur reizen een CSG bereiken. Het CSG Twente-Achterhoek sluit aan bij landelijk beleid. De landelijke kwaliteitscriteria zijn leidend bij de opzet en werkwijze van het CSG Twente-Achterhoek. In 2015 is in Twente gestart met het CSG en in 2016 is het werkgebied van het CSG Twente uitgebreid naar de Achterhoek. In september 2019 is een nieuw samenwerkingsconvenant van het Centrum Seksueel Geweld ondertekend waarbij zich 10 organisaties hebben aangesloten.

Doel

Vanuit het CSG wordt acute, laagdrempelige en multidisciplinaire hulp aangeboden aan slachtoffers van seksueel geweld door middel van het bijeen brengen van alle bestaande en noodzakelijke expertise. Het centrum is 24 uur per dag bereikbaar. Daarnaast worden consultatievragen van professionals en vragen van slachtoffers van niet acuut seksueel geweld beantwoord. Landelijk wordt een website beheerd en wordt ook een chatfunctie aangeboden.

Ontwikkelingen

Landelijk is sinds 2021 een groei van 33% zichtbaar. Deze toename geeft opnieuw aan dat, steeds meer mensen de weg naar het CSG weten te vinden. De verdeling acute versus niet-acute slachtoffers is veranderd vergeleken met voorgaande jaren. Bij niet acute casuïstiek (langer dan 7 dagen geleden) heeft de

hulpvraag meestal betrekking op psychische klachten. Echter, het komt ook voor, m.n. bij slachtoffers die zich in de eerste maanden na het seksueel geweld melden, dat er alsnog behoefte is aan contact met politie en/of dat er vragen zijn op medisch vlak.

Ook binnen het CSG Twente-Achterhoek zien we een sterke stijging van de aantallen. Niet alleen dat, we zien ook dat de vragen complexer worden en meer tijd vragen.

Voor 2023 is daarom nog ruimer dan vorig jaar begroot. We gaan hierbij uit dat zich 100 slachtoffers van acuut geweld, 90 van niet acuut geweld en 180 adviesvragen zullen melden bij het CSG. Om dit te kunnen bereiken blijft het belangrijk dat zowel burgers als professionals het CSG goed weten te vinden. In overleg met de afdeling communicatie Regio Twente en de landelijke coördinator communicatie CSG wordt bekeken waar we gaan aansluiten bij de landelijke naamsbekendheid campagne(s) en welke activiteiten we in het communicatieplan gaan wegzetten.

Landelijke wil het CSG Twente-Achterhoek zich het komende jaar, ook door de sterke toename van adviesvragen, blijven richten op de doorontwikkelen van de consultfunctie en in het algemeen het versterken van de positie van het CSG. Er is landelijk hard gewerkt aan een basisformat voor de begroting, zodat elke CSG dezelfde uitgangspunten hanteert bij de subsidieaanvraag. De begroting van onze CSG sluit hier al maximaal bij aan.

Vanaf 1 januari 2022 loopt er tot 1 januari 2024 een pilot 'online seksueel geweld', waarbij ook slachtoffers van online seksueel geweld geholpen worden door het CSG. In 2022 zijn er binnen het CSG Twente-Achterhoek in totaal 4 meldingen van online-misbruik geweest. Zoveel mogelijk wordt aangesloten bij activiteiten die dit onderwerp regionaal onder de aandacht brengt (bv. met politie teamblauw aanwezig in de 'sextortion bus'). Nauwe samenwerkingen met organisaties zoals 'Help Wanted' blijven daarnaast van belang.

Enkele cijfers

- Aantal aanmeldingen Centrum Seksueel Geweld: 63 tot peildatum 1 juli 2024 ten opzichte van 89 over heel 2023.

6. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Taakvelden: 6.1.2 Samenkracht en burgerparticipatie.

Taaksoort: basis, plus en maatwerk (basistaak: meldpunt zorgwekkend gedrag, meldpunt woningvervuiling. maatwerk taken: gezondheidssprekuren, wijk GGD, hoorfunctie. plus: schoonmaakbudget)

Wetgeving: Wet kinderopvang, Wmo, Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg WVGZ, Wet op jeugdverblijven en Warenwet

Financiering: gemeentelijk bijdrage, bijdrage centrum gemeente, landelijke subsidie.

Doel

Het beschermen van de volksgezondheid tegen vervuiling, verspreiding van ziekten en gevaar t.a.v. brandveiligheid door volgepakte woningen. Plus het beschermen van de individuele gezondheid en veiligheid van mensen in kwetsbare omstandigheden, door vroegtijdig toeleiding naar zorg en/ of voorzien van basale medische zorg.

GGD Twente voert voor alle 14 gemeenten twee taken uit op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). Dit zijn:

1. Meldpunt woningvervuiling voor de gehele regio Twente. GGD Twente beheert het Meldpunt woningvervuiling, waarbij mensen vanuit een (vervuiling) overlast of zorgsignaal bij de GGD worden gemeld. Het doel van hulp bieden bij vervuiling problematiek is beoordelen of er een risico bestaat voor de volksgezondheid. Indien dit het geval is dan wordt er een plan van aanpak opgesteld om de woning op te schonen. Het betreft over het algemeen mensen zonder directe hulpvraag, de hulpvraag komt dan ook vanuit de omgeving. OGGZ komt alleen in actie als er reeds een andere zorgpartij betrokken is bij de cliënt. Reden is dat vervuiling vaak een symptoom is van achterliggende problematiek die begeleid moet worden. Indien er nog geen andere hulpverlening bij de casus betrokken is, geleidt de GGD de melding door naar de verantwoordelijke zorgprofessional van de betreffende gemeente met als doel hulpverlening in gang te zetten.
2. Meldpunt zorgwekkend gedrag Twente: ontvangen van meldingen en uitvoeren van verkennend onderzoek wet verplichte GGZ voor alle 14 gemeenten. Soms leidt een ernstige psychische aandoening bij iemand ertoe dat hij een gevaar voor zichzelf of anderen is. Tot voor kort was een verplichte opname in een instelling de enige manier om deze mensen te helpen en het gevaar weg te nemen. De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WVGZ, ingangsdatum 1 januari 2020) maakt het mogelijk om verplichte zorg zoals het toedienen van verplichte medicatie of het uitoefenen van toezicht op

betrokkene, poliklinisch of bij iemand thuis te geven. Om de beoordeling of verplichte zorg nodig is voert het meldpunt zorgwekkend gedrag onderzoek uit. Advies hierover wordt doorgeleid naar de officier van Justitie die hierin besluitvormend is.

Daarnaast worden meldingen aangenomen die zijn binnengekomen bij het landelijk meldpunt zorgwekkend gedrag. Dit gaat om niet acute meldingen en per melding wordt gezocht naar een goede verwijzing voor hulpverlening en of medische zorg.

Het meldpunt ontvangt sinds mei 2023 volgens landelijke afspraken, politiezorgmeldingen middels het i28 formulier. Ook hier betreft het niet acute meldingen waarbij gekeken wordt naar goede opvolging. In 2024 is er subsidie beschikbaar vanuit de subsidieaanvraag 'Domein overstijgend samenwerken onbegrepen gedrag Twente', waarbij de opvolging van politiemeldingen in projectvorm is opgenomen. Middels de financiële bijdrage vanuit deze subsidie is de inzet van een extra verpleegkundige voor de opvolging van de politiemeldingen voor 1,5 jaar gedekt en wordt er onderzocht hoe structurele werkproces met daarbij financiering na 2024 wordt ingevuld.

GGD Twente voert voor een aantal gemeenten maatwerktaken uit op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). Dit zijn:

1. Medewerkers van het meldpunt zorgwekkend gedrag voeren tijdens kantoortijden een piket voor de hoorfunctie in het kader van de wet VGGZ uit. Wij doen dit voor 13 van de 14 Twentse gemeenten. Indien er cliënten in het kader van deze wet gehoord moeten worden, voeren zij dit binnen 1 uur na aanmelding uit.
2. Gezondheidssprekuren dak- en thuislozen wordt in opdracht van de centrum gemeente Enschede door GGD Twente georganiseerd. Het spreekuur is toegankelijk voor dak en thuislozen vanuit de gemeente Enschede, Hengelo, Borne, Oldenzaal, Losser, Dinkelland, Hof van Twente en Haaksbergen. Doel is het laagdrempelig aanbieden van eerstelijns zorg aan dak- en thuislozen. Hiervoor voert de GGD twee keer per week een spreekuur binnen de maatschappelijke opvang Humanitas onder Dak. Er vindt triage en doorgeleiding naar huisarts, tandarts, apotheek, een andere instantie, SOA of TBC afdeling plaats. Daarnaast worden er eenvoudige behandelingen/ adviezen gegeven en contacten onderhouden met netwerkpartners. Naast het reguliere spreekuur voeren we een avondsprekuren met daarbij een medische intake bij bezoekers van de WinterNachtOpvang bij Humanitas Onder Dak. Deze intake is gericht op het verlenen van preventieve zorg en waar nodig verwijzen naar het reguliere spreekuur. De WinterNachtOpvang vindt plaats tussen Oktober tot en met April.

3. Wijk GGD voor de gemeenten Almelo, Borne, Haaksbergen, Tubbergen en Dinkelland. Doel is om een snelle(re) signalering op het juiste moment te voorzien van (passende opvolging van de) zorgbehoefte voor mensen die niet snel geneigd zijn zelf een hulpvraag te stellen. De verwachting is dat daarmee voorkomen wordt dat mensen verder wegzakken, in de problemen komen, de situatie escaleert of maatschappelijke onrust ontstaat. Daarnaast heeft de wijk GGD tot doel de doelgroep personen met zorgwekkend gedrag in beeld te brengen en heldere samenwerkingsafspraken met betrokken partijen te maken.

Verwachte ontwikkelingen

- OGGZ gaat over op het cliëntendossier PGAX. Alle werkprocessen krijgen een eigen vangnet in dit dossier. De GGD moet investeren in het volgen van scholing, deelname aan werkgroepen rondom inrichting van PGAX en verzoeken tot aanpassingen waar het nog niet helemaal naar wens verloopt. Gemeenten betalen voor GGD Twente het gebruik van PGAX.
- GGD Twente gaat deelnemen aan de kenniswerkplaats onbegrepen gedrag en zal de overeenkomst hiertoe ondertekenen. Doel van deze kenniswerkplaats is op inhoud de verbinding zoeken met partners en meer samen te werken waar dat nodig is.

Enkele cijfers

- OGGZ: Aantal meldingen zorgwekkend gedrag: 578 tot peildatum 1 juli 2024 t.o.v. 853 over heel 2023.
- OGGZ: Gemiddeld aantal politiemeldingen per maand: 71 in 2024 tot peildatum 1 juli 2024 t.o.v. 30 over heel 2023.

7. Milieu en Gezondheid

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Taaksoort: basis

Wetgeving: Wet publieke gezondheid (Wpg)

GGD Twente en GGD IJsselland werken samen aan deze taak zodat er specialistisch gewerkt kan (blijven) worden.

Financiering: gemeentelijke bijdrage

Doel

Medisch milieukundige kennis - relatie tussen milieufactoren en gezondheid - bij inwoners en gemeenten in Twente te bevorderen door voorlichting, educatie en advies over de invloed van milieufactoren (binnenshuis en buitenshuis) op de gezondheid. Om zo gezondheidsschade te voorkomen en/of te beperken en maatschappelijke onrust de dempen. Dit zal zich uiten door minder gezondheidsschade als gevolg van milieufactoren en door minder meldingen en vragen (adviesvragen aan de GGD) door inwoners en gemeenten bij (vermoedens van) aanwezigheid van milieufactoren.

M&G houdt zich primair bezig met:

- Gezondheidsbescherming: milieuthema's waar gezondheidsrisico's, of ongerustheid, hinder en/of overlast, te verwachten zijn. Zoals: luchtkwaliteit, klimaatverandering (hitte), geluidsoverlast, binnenmilieu en meer.
- Gezondheidsbevordering: thema's in de leefomgeving die de gezondheid positief kunnen beïnvloeden, zoals een beweegvriendelijke omgeving en adviseren over wat te doen op warme dagen.

Basistaken vanuit de wet publieke gezondheid

- a. Signaleren van de ongewenste situaties
- b. Adviseren van de bevolking over risico's, incl. gezondheidkundig advies over gevaarlijke stoffen, in het bijzonder bij rampen of dreiging van rampen.
- c. Beantwoorden van vragen uit de bevolking en het geven van voorlichting.
- d. Het verrichten van onderzoek.

De werkzaamheden van M&G richten zich voornamelijk op het beperken van de impact van factoren uit de leefomgeving, op de gezondheid van de mensen.

Landelijk zijn er afspraken gemaakt rondom de kennisinfrastructuur van M&G.

- De GGD'en werken binnen milieu en gezondheid met de 1-5-25 structuur;
- Hierbij is de 1 het RIVM, het land is opgedeeld in 5 bovenregio's, waardoor de kennis en standpunten snel bij de 25 GGD'en terecht komt;

- Per bovenregio is er een regio-adviseur vanuit het RIVM voor inhoudelijke ondersteuning. Het is van belang dat er in elke landelijke werkgroep iemand vanuit één van de 5 bovenregio's deelneemt. Daarmee komt de inbreng vanuit alle 25 GGD regio's in de landelijke werkgroepen, omdat de 5 bovenregio's afstemmen met de GGD'en in hun regio;
- Er zijn landelijke werkgroepen op diverse thema's: binnenmilieu, elektromagnetische velden; lucht, geluid, klimaat, energietransitie, luchtvaart, ruimtelijke ordening, et cetera. In al deze werkgroepen neemt ook iemand van het RIVM deel;
- Er is een verbinding naar het Programmacollege Milieu en Gezondheid en Bestuurscommissie preventie en gezonde leefomgeving.

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Verwachting dat er meer PFAS-bodemverontreinigingen worden aangetroffen.
- Toename aan vragen over schimmel en ventilatie.
- Bepaling gebieden grote clusters windturbines.
- Uitvoering GALA gezonde leefomgeving.
- Industrie en gezondheid (bijv. asfaltcentrale)

Maatschappelijke ontwikkelingen

- De omgevingswet, ingevoerd per 1 januari 2024, leidt tot een uitbreiding van de werkzaamheden van het team Milieu en Gezondheid.
- Maatschappelijke opgaven die het werk van M&G raken: klimaat, energietransitie, woningbouwopgave, stikstofreductie.

8. Forensische Geneeskunde

Taakveld: 7.5 | Begraafplaatsen en crematoria

Taaksoort: basis en aanvullend

Wetgeving: Wet publieke gezondheid (Wpg)

Financiering: gemeentelijke bijdrage en politie

Doel

De forensische geneeskunde zorgt voor een objectief medisch oordeel over doodsoorzaken, letsels van slachtoffers en de gezondheidstoestand van verdachten en daders. Deze unieke medische discipline staat ten dienste van gemeenten, politie en justitie. De forensische geneeskunde (FG) is van groot maatschappelijk belang: het levert een bijdrage aan het (straf)recht, de openbare orde en is een belangrijke pijler van de publieke gezondheid.

Bij de GGD'en werken artsen en verpleegkundigen die gespecialiseerd zijn in de forensische geneeskunde. Deze forensisch artsen houden zich bezig met de acute medische basiszorg voor arrestanten, het uitvoeren letsel -en zedenonderzoek bij slachtoffers van misdrijven en huiselijk geweld, sporenonderzoek bij verdachten, overlijdensonderzoek en de lijkschouw bij overledenen (bij vermoedens) van niet-natuurlijk overlijden.

In grote lijnen bestaat de Forensische Geneeskunde uit:

- Forensisch Medische Expertise (FME)
- Lijkschouw
- Medische Arrestantenzorg

Het aantal verrichtingen neemt toe, terwijl er landelijk een tekort is aan forensische artsen. Het is door dit tekort keer op keer een uitdaging om capaciteitsproblemen te voorkomen. De reden van de tekorten bij forensisch artsen zit hem in de duur van de opleiding (3 jaar) en de specifieke inhoud van het vak.

Ontwikkelingen

- Samenwerking met 5 GGD'en binnen Kring Oost Nederland (KON) bestaande uit GGD IJsselland, GGD Noord Oost Gelderland, GGD Gelderland Zuid, Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) en GGD Twente.
- Ondanks dat de KON bestaat uit 5 GGD, werken we vanuit 4 werkgebieden, dit vraagt een vermindering van inzet en hiermee zetten we de beperkte capaciteit efficiënt in.
- De landelijke FME-tarieven zijn nog niet vastgesteld, dit geeft financiële onzekerheid voor de uitvoerende organisaties voor onze regio de GGD.
- Er loopt een landelijke aanbesteding voor de Medische Arrestanten Zorg (MAZ), dit geeft eveneens financiële onzekerheid voor de uitvoerende organisatie voor de GGD in onze regio.

- De schaarste van artsen en de wettelijke bepaalde beschikbaarheid op alle drie de taken (FME, MAZ en gemeentelijke lijkschouw) die 24-7 beschikbaarheid betreft neemt forse kosten met zich mee. Dus het samenvoegen van de bovenstaande diensten, maakt de uitvoering van FG kostendekkend.
- Kring Oost Nederland werkt met taakdifferentiatie, dat wil zeggen dat Kring Oost Nederland verpleegkundigen en basisartsen inzet, die niet-complexe en eenvoudige taken kunnen en mogen oppakken.

Enkele cijfers

- Forensische Geneeskunde (FG): Aantal lijkschouwen: 218 tot peildatum 1 juli 2024 ten opzichte van 450 over heel 2023.
- Forensische Geneeskunde (FG): Aantal lijkschouwen na euthanasie: 181 tot peildatum 1 juli 2024 ten opzichte van 284 over heel 2023.

9. Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

Taaksoort: aanvullende dienst

Wetgeving: Wpg

Financiering: door COA/GGD GHOR Nederland

Asielzoekers en statushouders in het AZC hebben recht op medische zorg. Het COA financiert deze zorg. De GGD heeft voor deze doelgroep de verantwoordelijkheid voor de publieke gezondheidszorg. Voor asielzoekers richt deze zorg zich op het voorkomen van ziekten, voorlichting en controles. De GGD zorgt voor vaccinaties bij kinderen en controleert de hygiëne in de opvangcentra.

Ontwikkelingen

- Naast asielzoekers en statushouders wordt de aandacht ook gericht op het geven van voorlichtingen aan Oekraïners. De financiering hiervan via een SPUK-regeling is nog niet rond en loopt via de gemeente Wierden voor alle gemeenten in de regio Twente.
- Voor het geven van voorlichtingen aan statushouders is de financiering niet structureel geregeld.

- Er komen steeds meer en ook kleinere AZC's (totaal zijn het er nu 8) en dit vraagt extra en ook flexibele inzet. Een deel van de voorlichtingen wordt 's avonds gegeven. Het samenstellen van homogene taalgroepen is soms lastig.
- De instroom van asielzoekers duurt voort waardoor er steeds meer AZC's komen en er ook steeds meer behoefte is aan voorlichtingen. Voorlichtingen aan statushouders worden gedaan voor zover er mogelijkheden zijn binnen de beschikbare capaciteit.

Enkele cijfers

- Aantal AZC's (waar voorlichting wordt gegeven): 6 (Enschede, Hengelo, Haaksbergen, Delden, Almelo, Wierden); aantal neemt nog steeds toe.
- Aantal voorlichtingen asielzoekers: 125 tot peildatum 1 juli 2024 (2023: 106 voorlichtingen) - doel 2024 aantal voorlichtingen: minimaal 156; Aantal deelnemers: 1.174 tot peildatum 1 juli 2024 (2023: 1.000).
- Aantal voorlichtingen statushouders: 20 tot peildatum 1 juli 2024 (2023: 33); Aantal deelnemers: 290 tot peildatum 1 juli 2024 (2023: 374)

4. Benchmark AGZ

Gegevens op basis van de landelijke benchmark 2021

		Twente	Gemiddeld
1.	Aantal fte THZ per 100.000 inwoners (exclusief formatie kinderopvang)	0,1 fte	0,3 fte
2.	Aantal fte medisch milieukundigen per 100.000 inwoners	0,28 fte	0,42 fte
3.	Aantal lijkschouwingen per 100.000 inwoners (exclusief euthanasie)	63,9	59,5
4.	Aantal lijkschouwingen per 100.000 inwoners (na euthanasie)	42,6	40,1
5.	Formatie infectieziekten, volgens nieuwe norm	9,22 fte	16,4 fte

5. Bouwstenen: opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
1	Infectieziektebestrijding IZB (exclusief TBC en SOA)	Algemene taken infectieziektebestrijding: • Kerntaak 1; bestrijden van Infectieziekten en voorkomen van verdere verspreiding. Acteren op de meldingen van individuele casuïstiek, meldingen van uitbraken volgens artikel 26 en signalen en tijdig en adequaat inzetten van benodigde bestrijdingsmaatregelen. • Kerntaak 2; surveillance. Het consequent verzamelen, analyseren en interpreteren van data over infectieziekten met als doel om gericht acties uit te voeren voor het tegengaan van verspreiding van infectieziekten. • Kerntaak 3; beleidsadvisering. Integrale samenwerking met andere GGD-professionals en adviseren, gevraagd en ongevraagd, en ondersteunen van stakeholders en ketenpartners over de publieke gezondheid en het regionale en lokale volksgezondheidsbeleid. • Kerntaak 4; preventieactiviteiten. Het zo goed als mogelijk voorkomen dat mensen een infectieziekte krijgen door te voorkomen dat ze besmet raken en te voorkomen dat besmetting tot ziekte leidt. Ook, maar in mindere mate, bezig met vroege opsporing van een infectieziekte (secundaire preventie) en het beperken van gezondheidsschade door een infectieziekte (tertiaire preventie). • Kerntaak 5; netwerk en regie. Samenwerken met en verbinden van (zorg)professionals en andere ketenpartners om (bedreigingen van) infectieziekten effectief te kunnen voorkomen of indammen.	Verplichte taak voor gemeenten die verplicht regionaal moet worden belegd. De versterkende taken infectieziektebestrijding zijn een Rijksopdracht.	De algemene taken infectieziektebestrijding zijn gefinancierd door een gemeentelijke bijdrage en rijksbijdragen (nog te verwerken in begroting 2025). De versterkende taken infectieziektebestrijding zijn gefinancierd via SPUK's.

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
		• Kerntaak 6; voorbereiding op grootschalige infectieziekten uitbraken. Voorbereidingen treffen voor regionale uitvoering van infectieziektebestrijding bij een grootschalige infectieziekte-uitbraak heeft als doel om tijdig en adequaat te kunnen handelen bij een uitbraak. • Kerntaak 7; kennis en onderzoek. Richtlijnontwikkeling en opleiden van voldoende IZB-professionals alsook professionalisering en academisering van het vakgebied. Versterkende taken infectieziektebestrijding: • Versterking infectieziekte (VIP) 2023/2024 • Aansluiting LFI (PP: Pandemische Paraatheid) 2024/2025/2026 • Coronabestrijding 2024 • IV (nieuwe landelijke informatievoorziening) De uitvoering van infectieziektebestrijding is conform richtlijnen RIVM. GGD'en werken in de bestrijding van infectieziekten samen met het RIVM, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en regionale ketenpartners zoals laboratoria, huisartsen, ziekenhuizen en veterinaire artsen. Er is specifieke aandacht voor instellingen waar mensen verblijven of samenkomen die kwetsbaar zijn voor infectieziekten, zoals de VVT-sector (verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg), ziekenhuizen, gehandicaptenzorg, kindercentra, basisscholen en asielzoekerscentra.		

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
		Op vlak van IZB wordt in Kring Oost Nederland, bestaande uit 5 GGD-en, te weten GGD IJsselland, GGD Noord Oost Gelderland, GGD Gelderland Zuid, Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) en GGD Twente (KON) en GGD Utrecht samengewerkt. Met deze samenwerking is geanticipeerd op de schaarste die er is onder IZB artsen en de versterking op infectieziektebestrijding.		
2	Inspectie en Hygiëne (I&H)	De belangrijkste taak van is het uitvoeren van inspecties kinderopvang in opdracht van de Twentse gemeenten. Inspecties worden uitgevoerd bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders en privaat gefinancierde jeugdverblijven. Er wordt nauw samengewerkt met de gemeenten in Twente die hierin de handhavende rol hebben. Taken die in dit kader worden uitgevoerd zijn: • Vragen en signalen of klachten van de burger, gemeenten en beroepsbeoefenaren; • Toezicht in het kader van de Wko bij kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang; • Toezicht houden op gastouderbureaus en voorzieningen voor gastouderopvang; • Uitvoering van inspecties bij AZC's en noodopvanglocaties voor vluchtelingen; • Evenementenadvisering; • Inspectie van privaat gefinancierde jeugdverblijven. Daarnaast is er de technische hygiënezorg die bestaat uit inspecties bij instellingen en voorzieningen waar	Een deel van de taken is een verplichte taak voor gemeenten die verplicht regionaal moet worden belegd. Wettelijke taak voor gemeenten, niet verplicht onderbrengen bij GGD voor: inspectie seksbedrijven en advisering evenementen	Gemeentelijke bijdrage (tarieftaak o.b.v. factuur) Overige bijdrage anders: COA en Veiligheidsregio (evenementenadvisering)

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
		getatoeëerd, gepiercet of permanente make up wordt gezet, bij seksbedrijven en bij AZC's en noodopvanglocaties voor vluchtelingen. Tevens vindt er evenementen-advisering plaats. Taken die in dit kader worden uitgevoerd zijn: • Inspecteren van instellingen en voorzieningen waar getatoeëerd, gepiercet of permanente make up wordt gezet. Deze inspecties worden verricht in het kader van het Warenwetbesluit tatoeëren en piercen. De GGD is hierin gemandateerd als vergunningverlener; • Inspectie van seksbedrijven; • Afhankelijk van het feit of de GGD wel of niet aangewezen is als toezichthouder van een instelling heeft een THZ inspectie een toetsend karakter (in het geval dat de GGD toezichthouder is) en/of een adviserend karakter (als de GGD geen toezichthouder is).		
3	Tuberculose (TBC)	De doelstelling van de tuberculosebestrijding is preventief (beschermen bevolking tbc besmetting) en curatief (behandelen en begeleiden patiënten met tbc). Taken: • Vroegtijdig opsporen en behandeling patiënten en geïnfecteerden; • Patiëntenbegeleiding (ondersteuning therapietrouw en voorkomen recidieven); • Bron en contactonderzoek; • Periodiek screenen en/of vaccineren (risicogroepen); • Het geven van voorlichting; • Melding en rapportage Inspectie, RIVM en de KNCV.	Verplichte taak voor gemeenten die verplicht regionaal moet worden belegd.	Gemeentelijke bijdrage en opbrengsten van de verzekerde zorg, COA en particulieren

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
		Het samenwerkingsgebied waar GGD Twente onder valt is het Regionaal Expertise Centrum NO (Noord-Oost), bestaande uit Groningen, Drenthe, Friesland, Overijssel en Gelderland.		
4	Seksuele Gezondheid (SG)	Inzet is gericht op het bevorderen van leuke, gezonde en gewenste seksuele relaties. Er wordt invulling gegeven aan de kerntaken: • Het voorkomen, opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen. • Het aanbieden van seksualiteitshulpverlening voor jongeren tot 25 jaar. • Keuzehulpgesprekken bij ongeplande zwangerschappen • Het aanbieden van laagdrempelige publieksinformatie over seksuele gezondheid. • Ondersteuning van professionals ter verbetering van de seksuele gezondheid van risicogroepen. • Het ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en afstemmen van interventies. • Surveillance: signalering van problematiek rondom seksuele gezondheid, risicogroepen, trends en ontwikkelingen op basis van (epidemiologisch) onderzoek en signalen uit de praktijk. • Het in kaart brengen van determinanten van de seksuele gezondheidsproblemen als aanknopingspunten voor het formuleren van gezondheid bevorderende interventies gericht op seksuele gezondheid. • Advisering op het terrein van seksuele gezondheid aan gemeenten en andere instellingen.	Verplichte taak voor gemeenten en verplicht regionaal beleggen. Aanvullende taken zijn in opdracht van het rijk	Gemeentelijke bijdrage Aanvullende taak: Rijkssubsidie (voor aanvullende seksuele gezondheid) Ontwikkeling: gesprek over hoofdlijnenakkoord plaatsgevonden, 10% korting op ASG-regeling

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
		Aanvullende taken zijn: • Aanvullende seksuele gezondheid (ASG): betreft SOA-zorg voor hoog risicogroepen, en PrEP (veilig en preventief medicijn om te voorkomen dat iemand HIV oploopt) en een vorm keuzehulp voor houden/niet houden zwangerschappen (keuzehulpgesprekken (vroegere FIOM). • Collectieve preventie • Advies gezonde school: voorlichting op (middelbare) scholen		
5	Centrum Seksueel Geweld (CSG)	Het CSG biedt acute, laagdrempelige en multidisciplinaire hulp aan slachtoffers van seksueel geweld door middel van het bijeenbrengen van alle bestaande en noodzakelijke expertise. Het centrum is 24 uur per dag bereikbaar. Het CSG Twente-Achterhoek is onderdeel van een landelijk dekkend netwerk. Centrumgemeente Enschede is opdrachtgever. Het CSG verleent ook medische zorg, zoals het geven van vaccinaties, morning-afterpil en zwangerschapstest verleend. Na het bezoek wordt nazorg verleend en psycho-educatie gegeven. Samen met een arts/psycholoog wordt er een inschatting gemaakt of verdere medische en psychosociale hulpverlening noodzakelijk is. De getroffene wordt door het CSG gedurende de eerste 4-6 weken begeleid. Het CSG beantwoordt consultatie vragen van professionals en vragen van slachtoffers van niet acuut seksueel geweld.	Verplichte taak voor gemeenten (Wmo). Landelijk centrum seksueel geweld heeft bepaald dat er 16 locaties zijn verspreid over Nederland.	Financiering via centrumgemeente (Enschede) <u>Ontwikkeling:</u> Op basis van aangepaste uitgangspunten subsidie nog aanpassen (omhoog)

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
		Landelijk wordt er een website beheerd en wordt er ook een chatfunctie aangeboden.		
6	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)	Doel van deze dienstverlening is het beschermen van de: • volksgezondheid tegen vervuiling, verspreiding van ziekten en gevaar als gevolg van bijvoorbeeld brandveiligheid door volgepakte woningen; • beschermen van de individuele gezondheid en veiligheid van mensen in kwetsbare omstandigheden, door vroegtijdig toeleiding naar zorg en/of voorzien van basale medische zorg. Hiertoe zijn de meldpunten woningvervuiling en zorgwekkend gedrag (inclusief politiemeldingen) ingericht.	Verplichte taak voor gemeenten. Mag regionaal worden belegd. Gemeenten zijn verplicht om meldingen aan te kunnen nemen.	Gemeentelijke bijdrage. Voor de jaren 2024 en 2025 is een extra incidentele bijdrage voor woningvervuiling. Overige bijdrage gemeenten betreffen aanvullende taken van gemeenten (zie hoofdstuk 6) Voor politiemeldingen is er (i.s.m. gemeenten) via een ZonMw-subsidie extra incidentele financiering voor 2024 t/m juli 2025.
7	Milieu en Gezondheid (M&G)	M&G draagt bij aan het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving in Twente. Centraal staat de relatie tussen milieufactoren en gezondheid. Een divers werkveld variërend van gezondheidkundige risicobeoordelingen van verontreinigingen in de bodem of lucht, verstoring door geluid, geur, licht, straling maar ook nazorg bij rampen en incidenten. Basistaken zijn: • Signaleren van de ongewenste situaties • Adviseren van de bevolking over risico's. Dit is inclusief gezondheidkundig advies over gevaarlijke stoffen, in het bijzonder bij rampen of dreiging van rampen. Of bijvoorbeeld adviseren over gezondheidsrisico's bij schimmel in woningen.	Verplichte taak voor gemeenten die verplicht regionaal moet worden belegd.	Gemeentelijke bijdrage. Voor de jaren 2024 en 2025 is een extra incidentele bijdrage.

#	Bouwsteen	Opmerking	Afwegingskader	Financiering
		- Beantwoorden van vragen uit de bevolking en het geven van voorlichting. - Het verrichten van onderzoek.		
8	Forensische Geneeskunde (FG)	Belangrijkste werkzaamheden zijn lijkschouw, forensisch medisch onderzoek (en letselschade interpretaties), euthanasie, medische arrestantenzorg en bloedproeven. Er wordt samengewerkt met 5 GGD'en binnen Kring Oost Nederland om tekort aan forensische artsen op te vangen. De schaarste van artsen en de wettelijke bepaalde beschikbaarheid op de taken FME, MAZ en gemeentelijke lijkschouw die 24-7 beschikbaarheid betreft, brengen forse kosten met zich mee. Het samenvoegen van de bovenstaande diensten maakt de uitvoering van FG kostendekkend. De landelijke FME-tarieven zijn nog niet vastgesteld, dit geeft financiële onzekerheid voor de uitvoerende organisaties voor onze regio de GGD. Er loopt een landelijke aanbesteding voor de Medische Arrestanten Zorg (MAZ), dit geeft eveneens financiële onzekerheid voor de uitvoerende organisatie voor de GGD in onze regio.	Verplichte taak voor gemeenten, Mag regionaal worden belegd Uitvoering FME en MAZ is een aanvullende dienst. De aanbesteding MAZ loopt.	Gemeentelijke bijdrage. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 is een extra incidentele bijdrage (overige bijdrage gemeente). Overige bijdrage anders: MAZ en FME Politie
9	Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)	Betreft activiteiten gezondheidsbevordering asielzoekers en statushouders die verblijven in AZC's, met als doel kennis over gezondheidsthema's te vergroten. Er worden op locaties voorlichtingen gegeven over thema's: Gezond in Nederland, Gezondheidszorg in Nederland, Omgaan met stress, Opvoeden in twee culturen, Roken, Voeding, Seksuele gezondheid en Veilig zwemmen De vraag ontstaat om ook voorlichting aan Oekraïners te geven.	Dit betreft een rijksopdracht met middelen van gemeenten.	De COA financiert via GGD GHOR de voorlichting aan asielzoekers. Nog geen financiering voor voorlichting Oekraïners.

6. Aanvullende opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten

Het gaat hier om taken waar gemeenten specifieke opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.

#	GEEN kerntaak Basispakket (vrijwillig)	Opmerking	Financiering	Regionaal/lokaal
1	I&H Inspectie gastouders 100%	Dit is een uitbreiding op de wettelijke taak. 3 gemeenten kiezen voor 100% inspectie op de gastouders.	Maatwerk financiering door de gemeenten Almelo, Hengelo en Enschede	Lokaal
2	Nu niet zwanger (valt onder SG)	Zet zich in op het voorkomen van onbedoelde zwangerschappen voor de meest kwetsbaren in de samenleving. Het is een onderdeel van het landelijke actieprogramma Kansrijke Start dat zich richt op de eerste duidend dagen van een kind. AGZ levert projectleiding en inhoudelijk coördinator. Trainingen in het werkveld die met kwetsbare doelgroepen te maken hebben. Ook contact met de mensen zelf. Vanaf 1 oktober 2024 zijn alle 14 gemeenten aangehaakt. Het project loopt formeel tot 1 mei 2025. Op verzoek van gemeenten wordt een voorstel voor het AO voorbereid om dit project te continueren. Project heeft effect.	Gemeentelijke bijdrage van alle 14 gemeenten	Lokaal
3	Gezondheidssprekuur dak en thuislozen (valt onder OGGZ)	Het spreekuur is toegankelijk voor dak en thuislozen vanuit de gemeente Enschede, Hengelo, Borne, Oldenzaal, Losser, Dinkelland, Hof van Twente en Haaksbergen. Doel is laagdrempelig aanbieden van eerstelijns zorg. Naast de reguliere opvang wordt ook een avondsprekuur gehouden in de locatie waar winternacht opvang is georganiseerd.	Maatwerk via de centrumgemeente Enschede	Lokaal

#	GEEN kerntaak Basispakket (vrijwillig)	Opmerking	Financiering	Regionaal/lokaal
4	Wijk GGD (valt onder OGGZ)	Het doel van dit project is om een snelle(re) signalering van personen met verward- en zorgwekkend gedrag te herkennen en zo op het juiste moment te kunnen voorzien in de zorgbehoefte van deze persoon. Relevante subdoelen zijn het in kaart brengen van verwarde personen, het inzetten op een daling van het aantal meldingen van overlast door verwarde personen bij de politie en het bereiken van een beter samenwerkingsverband tussen politie, sociale wijkteams, bemoeizorg, crisisdiensten en binnen de zorgstructuur van de betreffende gemeente. Mogelijk starten binnenkort nog 2 gemeenten (Hof van Twente en Oldenzaal).	Maatwerk financiering voor de gemeenten Borne, Haaksbergen, Tubbergen, Dinkelland en Almelo	Lokaal
5	Schoonmaakbudget OGGZ	Uitvoeren van schoonmaakacties en situaties waarin inwoners vanwege een stoornis of gedragsproblematiek hun huis vervuilen en geen draagkracht hebben om de rekening (volledig) zelf te betalen.	Maatwerk financiering door de gemeenten Almelo, Hengelo en Enschede.	Lokaal
6	Hoofunctie meldpunt zorgwekkend gedrag OGGZ	Voordat een burgemeester een crisismaatregel kan nemen, moet de betrokkene worden gehoord. Medewerkers van het meldpunt zorgwekkend gedrag voeren tijdens kantoortijden een piket voor de hoofunctie in het kader van de wet VGGZ uit. Wij doen dit voor 13 van de 14 Twentse gemeenten. Indien er cliënten in het kader van deze wet gehoord moeten worden, voeren zij dit binnen 1 uur na aanmelding uit.	Maatwerk financiering door de deelnemende gemeenten. Eén gemeente maakt geen gebruik van deze dienst.	
7	Reizigerszorg	GGD Twente heeft reizigersadvies en reizigersinenting (vaccinaties) aan Travel Health Clinic (THC) overgedragen. Health Clinic verzorgt de spreekuren. De artsen van de GGD zijn medisch eindverantwoordelijk en ook op de website van de GGD wordt voor reizigersadvies verwezen naar THC.	Geeft financieel voordeel voor gemeenten	

7. Financiën, incl. capaciteit, GGD-AGZ in SamenTwente⁶

Team	Lasten	Overige bijdrage gemeente	Overige bijdrage anders	Gemeentelijke bijdrage	Fte
Infectieziektebestrijding (IZB)	€ 1.012.140	€ 0	€ 126.486	€ 885.654	9,22
Inspectie & Hygiëne (I&H)	€ 1.076.107	€ 1.308.215	€ 37.456	-€ 269.565	12,64
Tuberculose (TBC)	€ 742.121	€ 0	€ 128.400	€ 613.720	6,56
Seksuele Gezondheid (SG)	€ 1.598.043	€ 0	€ 1.177.230	€ 420.814	12,33
Centrum Seksueel Geweld (CSG)	€ 207.376	€ 207.376	€ 0	€ 0	0,50
Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)	€ 958.693	€ 310.468	€ 0	€ 648.225	6,78
Milieu & Gezondheid (M&G)	€ 489.973	€ 0	€ 0	€ 489.973	2,83
Forensische geneeskunde (FG)	€ 1.457.459	€ 514.634	€ 525.857	€ 416.968	3,86
Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00
Reizigerszorg (RAV)	€ 33.441	€ 0	€ 86.170	-€ 52.729	0,00
Totaal	€ 7.575.353	€ 2.340.693	€ 2.081.599	€ 3.153.060	54,72

8. Gebruikte bronnen

- Afdelingsplan en werkplannen GGD-AGZ 2024
- Begroting SamenTwente 2024
- Benchmark GGD-GHOR Nederland 2021
- Adviesrapport 'De kerntaken van de infectieziektebestrijding' (september 2022)
- Gesprekken en documenten van medewerkers team AGZ

⁶ 'Projecten', waaronder COVID-19-vaccinatiecampagne en Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid (VIP), zijn uit het financieel overzicht gelaten. De financiering ervan loopt via het Rijk. Op diverse onderdelen moeten nog actualisaties zowel in euro's als in fte's plaatsvinden, bijvoorbeeld in verband met subsidies, etc. Dit heeft geen invloed op de gemeentelijke bijdrage.

GGD-Staf

1. A. De wettelijke basis voor Staf GGD in Samen Twente

Gemeenten zijn op grond van artikel 2 van de **Wet Publieke gezondheid (Wpg)** verplicht tot bevorderen van de totstandkoming, de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (bevorderen, beschermen en bewaken)⁷.

- Artikel 2, lid 2a: het verwerven van, op epidemiologische analyse gebaseerd, inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking;
- Artikel 2, lid 2b: het elke vier jaar, voorafgaand aan de opstelling van de nota gemeentelijke gezondheidsbeleid, bedoeld in artikel 13, tweede lid, op landelijk gelijkvormige wijze verzamelen en analyseren van gegevens over deze gezondheidssituatie;
- Artikel 2, lid 2c: het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen;
- Artikel 2, lid 2d: het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering;
- Artikel 15: Het college van burgemeester en wethouders draagt er zorg voor dat de gemeentelijke gezondheidsdienst beschikt over deskundigen op de volgende terreinen:
 - a. sociale geneeskunde,
 - b. epidemiologie,**
 - c. sociale verpleegkunde,
 - d. gezondheidsbevordering, en**
 - e. gedragswetenschappen**
- Artikel 16: Voordat besluiten worden genomen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de publieke gezondheidszorg vraagt het college van burgemeester en wethouders advies aan de gemeentelijke gezondheidsdienst.

⁷ Wet Publieke Gezondheid: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/2024-04-13>

B. De wettelijke basis voor crisisbeheersing van de GGD SamenTwente

Wet Veiligheidsregio's, Art. 33 (lid 1 t/m 3)⁸: GGD Twente is bij rampen en crises verantwoordelijk voor 4 processen. Dit zijn medische milieukunde (MMK), infectieziektebestrijding (IZB), psychosociale hulpverlening (PSH) en gezondheidsonderzoek na ongevallen en rampen (GOR). Het GGD Rampen Opvang Plan (GROP) beschrijft de taakverdeling en samenwerking bij deze 4 processen tijdens een ramp:

1. Infectieziektebestrijding: bij infectieziekte-uitbraken, zoals corona.
2. Medische milieukunde: zoals bij een ontploffing of bij een brand waarbij gevaarlijke stoffen vrijkomen.
3. Psychosociale hulpverlening: coördinatie van de psychosociale hulpverlening, bijvoorbeeld bij opvang van slachtoffers na een ramp, bij gezinsdrama's, of zedenzaken.
4. Gezondheidsonderzoek bij rampen: bij een crisis waarbij behoefte is aan advies over of inzet van een gezondheidsonderzoek.

GGD Twente heeft een aantal crisiscoördinatoren. Tijdens een ramp of crisis zitten zij het crisisteam voor en pakken de coördinatie op. Deze crisiscoördinatoren hebben om de beurt dienst (24/7 piket). Er is altijd 1 crisiscoördinator beschikbaar. Het crisisteam komt in actie in afstemming met de directeur Publieke Gezondheid.

Organisatieonderdeel:	GGD - Staf
Programma uit begroting:	Volksgezondheid
Taakveld:	Volksgezondheid (7.1) Crisisbeheersing en brandweer (1.1)
Wettelijke taak:	Ja
Wettelijke basis:	a. Wet publieke gezondheid b. Wet veiligheidsregio's
Wel/niet verplicht GR	Ja

⁸ Wet veiligheidsregio's, artikel 33: [Wet veiligheidsregio's - BWBR0027466 \(overheid.nl\)](https://wetten.overheid.nl/BWBR0027466)

2. De context van de Stafafdeling (EGB & Crisisbeheersing)

Organisatie

De stafafdeling voert als onderdeel van de GGD publieke gezondheidstaken uit voor de veertien gemeenten. Vanuit team EGB werken epidemiologen/onderzoekers, adviseurs gezondheidsbevordering en publieke gezondheid nauw met elkaar samen, om zo bij te dragen aan beleid dat leidt tot een gezond(er) Twente. Hoewel de stafafdeling organisatorisch als plek van expertise, onderzoek en (beleids)advies separaat is georganiseerd binnen de GGD, is het evident dat de Staf ten dienste staat aan de hele GGD.

- EGB geeft gemeenten inzicht in de gezondheid van de Twentse bevolking. Daarmee kunnen zij de juiste prioriteiten voor hun beleid te stellen.
- EGB ondersteunt gemeenten bij het maken van samenhangend beleid dat op effectieve manier zorgt dat inwoners van Twente gezond worden, zijn en blijven.
- EGB levert kennis over hoe je groepen mensen beweegt tot gezond gedrag. Op basis van GGD onderzoeksdata (trends), maatschappelijke signalen en analyse van laatste wetenschappelijke inzichten brengen we risicofactoren en kansen in beeld en maken we de vertaalslag naar handelingsperspectieven die gemeenten gebruiken voor de lokale uitvoering.

Naast epidemiologie, gezondheidsbevordering en advies publieke gezondheid, wordt binnen de afdeling ook uitvoering gegeven aan de GGD-taken ten aanzien van crisisbeheersing.

Om nog beter te kunnen reageren op maatschappelijke ontwikkelingen en vragen vanuit de gemeenten, is in 2024 de ontwikkeling in gang gezet om proactief kennis en expertise te ontsluiten voor zowel de GGD als voor de gemeenten.

Formatie

Epidemiologie: 5,67 fte

Beleid: 3 fte

Gezondheidsbevordering: 2,8 fte

Gezonde Generaties in Twente

Gezondheid is ons grootste goed, als mens en als (Twentse) samenleving. Ondertussen zijn de uitdagingen voor onze publieke gezondheid stevig. Vanwege vergrijzing en toenemende druk op de zorg, bestaat steeds meer het besef dat er veel winst valt te behalen in de beweging naar de voorkant, waarin een gezonde samenleving centraal staat. En dat is nodig, want de urgentie is hoog⁹. Het is onacceptabel dat er grote gezondheidsverschillen zijn in Twente en dat daarin zelfs een kloof is tussen Twente en de rest van Nederland. Daarom hebben we met elkaar afgesproken om te sturen op het verkleinen van deze kloof. Deze ambitie is uitgewerkt in de langjarige regionale visie op Publieke Gezondheid¹⁰, die is vastgesteld door alle veertien gemeenten en GGD Twente. De visie beschrijft drie uitgangspunten voor het werken aan gezondheidsvraagstukken (brede kijk op gezondheid, samenhang in beleid, gericht investeren voor gelijke kansen) en geeft focus door een keuze in gezondheidsthema's: mentale gezondheid, leefstijl, beschermen & vaccineren en leefomgeving. Deze thema's passen bij de geschetste landelijke ontwikkelingen, de gezondheidsmonitors, en sluiten naadloos aan op de drie ontwikkelrichtingen van SamenTwente: versterken veerkracht, normaliseren en versterken preventie.

In de actualiteit: relevante maatschappelijke ontwikkelingen

- De afgelopen periode zijn op landelijk niveau diverse akkoorden gesloten tussen gemeenten, zorgkantoren en zorgpartijen. Om met een integrale aanpak te zorgen voor een gezonde generatie in 2040. Een generatie met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis¹¹. Deze akkoorden passen bij bovenstaande ingezette koers in Twente.
- In november 2024 publiceert het RIVM de nieuwe Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV). Deze beschrijft drie grote opgaven:
 1. Toenemende ongezondheid van Nederlanders, onder andere op leefstijl (overgewicht en middelengebruik), leefstijl gerelateerde aandoeningen (hart- en vaatziekten en diabetes) en mentale gezondheid. In Twente liggen de percentages overgewicht, obesitas en overmatig alcoholgebruik ruim boven het landelijk gemiddelde. Ook ligt het percentage rokende en vappende jongeren in Twente hoger dan landelijk. Twente volgt de landelijke ontwikkeling dat we onder alle doelgroepen steeds meer mentale problematiek zien.

⁹ Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA): [pdf \(overheid.nl\)](https://overheid.nl)

¹⁰ Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente. 2023

¹¹ [Onder meer Nationaal Preventieakkoord \(NPA\)](#), [Landelijke Nota Gezondheidsbeleid \(2020-2024\)](#), [Integraal Zorgakkoord \(IZA\)](#) en het [Gezond en Actief Leven Akkoord \(GALA\)](#).

2. Stijging van de zorgvraag door vergrijzende bevolking. Twente is een sterk vergrijzende regio. De verwachting is dat het percentage ouderen in Twente tussen 2020 en 2040 verdubbelt. Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder ligt in de regio Twente hoger dan het gemiddelde in Nederland. Aan deze stijgende zorgvraag kan moeilijker worden voldaan vanwege krapte op de arbeidsmarkt van zorgpersoneel. En met minder volwassenen (18-65-jarigen) per oudere (65+), zal de druk op mantelzorg ook groter worden. Het gemiddelde mantelzorgpotentieel ligt in Twente lager dan het landelijk gemiddelde en daalt in de periode 2023 tot 2040 van 8,5% naar 3,6%.
 3. De invloed van leefomgeving op gezondheid. We gaan een toekomst tegemoet waarin we steeds vaker geconfronteerd zullen worden met chronische aandoeningen en infectieziekten. Daar zullen we onze leefomgeving en leefgewoonten op aan moeten passen. Klimaatverandering zorgt voor andere infectieziekten in onze leefomgeving. Ook de energietransitie heeft invloed op het landschap en de leefomgeving. Het is belangrijk om gezondheid mee te nemen in de planvorming voor het inrichten van de leefomgeving.
- Zowel in onze eigen werkzaamheden als in het contact met gemeenten, merken we dat er een toenemend besef is dat inzetten op gezondheid complex is, en wat anders vraagt dan het voorkomen van ziekte. Werken vanuit ‘Positieve Gezondheid’ staat veelal beschreven in beleidsstukken, maar het daadwerkelijk denken en handelen vanuit een brede kijk op gezondheid is in de praktijk een uitdaging.
 - De eigenaren van het langjarige visiestuk op Publieke Gezondheid, zijn ook deelnemers in/eigenaar van Twentse Koers. Inzet is deze preventie-infrastructuur goed en duurzaam te verbinden met de GGD, om zo voor de toekomst een versterkte basisstructuur publieke gezondheid te realiseren (zie bijlage voor de rolverdeling GGD – Twentse Koers).
 - Steeds meer gemeenten gebruiken data in toenemende mate als belangrijke input voor gezondheidsbeleid. Een mooie ontwikkeling, die resulteert in een stijgende vraag naar doorlopende (lokale), actuele cijfers en aanvullend kwalitatief onderzoek. Hierover is zorgvuldige afstemming met Kennispunt Twente.

3. Enkele cijfers

Met de Gezondheidsmonitors geeft GGD Twente een overzicht van de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van de Twentse bevolking. De gegevens worden gebruikt om (gezondheids-)beleid te maken op lokaal, regionaal en landelijk niveau. De Gezondheidsmonitors zijn grootschalige vragenlijstonderzoeken. Per doelgroep (kind, jeugd, jongvolwassenen en volwassenen en ouderen) verzamelt GGD Twente op een gelijke wijze lokale en regionale cijfers.

	Aantal respondenten vragenlijst onderzoeken				
	2020	2021	2022	2023	2024
Kind (ouders van 0-12-jarigen)		11.587			

Jeugd (klas 2 en 4 van de middelbare school)			5.379	9.273	
Jongvolwassenen (16 t/m 25-jarigen)			3.584		6.300
Volwassenen en ouderen (18 t/m 64-jarigen en 65-plussers)	24.242		14.146		
Verdiepende onderzoeken (panelonderzoeken)			Hoge energie-prijzen = 1.800	Sociale bezig-heden = 2.043 Koel blijven bij hitte = 1305 Alcohol drinken is normaal, of toch niet = 1.688	Vallen en voorkomen vallen = 1.936

4. Benchmark

Gegevens op basis van de landelijke benchmark 2021¹²

		Twente	Gemiddeld landelijk
1	Aantal fte epidemiologie per 100.000 inwoners	0,6	0,6
2	Aantal fte gezondheidsbevordering per 100.000 inwoners ¹³	1,03	1,5
3	GGD betrokken bij ontwikkeling/uitvoering lokale preventieakkoorden	64%	92%

¹² [GGD-Benchmark-2021-definitief.pdf \(ggdghor.nl\)](#)

¹³ Totaal aantal fte binnen gehele GGD. Dus ook gezondheidsbevordering van organisatieonderdelen AGZ en JGZ.

5. Bouwstenen: inzoomen op taken en activiteiten

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding/wat doen we daarvoor	Afwegingskader
1	Gevraagd en ongevraagd inhoudelijke en procesmatige advisering Publieke Gezondheid aan Twentse gemeenten, GGD intern en/of maatschappelijke partners.	1.1 Vertalen landelijk beleid, trends en agendasetting van relevante gezondheidsonderwerpen, naar zowel intern (voor AGZ, JGZ, MT, CMT) als regionaal en lokaal. Voorbeeld: Positieve Gezondheid, invoering Omgevingswet en wijziging wet integrale suïcidepreventie. 1.2 Intermediair tussen landelijk en regionaal/lokaal (o.a. GGD/GHOR, VWS, RIVM, Trimbos) ten behoeve van lokale advisering. 1.3 Contact met regionale kennispartners (o.a. UT en Saxion) 1.4 Inhoudelijke- en procesondersteuning bij vraagstukken op het gebied van en/of het mede formuleren van lokaal gezondheidsbeleid. Onder meer op basis van data uit de Twentse gezondheidsverkenning. Voorbeeld: ontwikkeling regionale visie, input voor lokale gezondheidsnota's – inclusief GALA. 1.5 Inhoudelijke- en procesondersteuning van ambtelijke werkgroepen in het kader van regionale samenwerking. 1.6 Inhoudelijke- en procesondersteuning regionale preventie infrastructuur Twentse Koers (verbinding met de hele GGD). 1.7 Attenderen op of penvoerderschap relevante subsidieaanvragen. Voorbeeld: ZonMw calls gezonde leefomgeving (gemeente Losser/Wierden) en mentale gezondheid. 1.8 Relatiebeheer 14 gemeenten. Bijvoorbeeld beantwoording raadvragen. 1.9 Interne beleidsondersteuning- en advisering. Denk aan: in kaart brengen JGZ instroom jeugdigen, stand van zaken in kaart brengen prenataal huisbezoek alle 14 gemeenten, advisering rondom invoeren nieuwe Wet integrale suïcidepreventie.	Dit zijn taken die gemeente verplicht moeten (laten) uitvoeren in kader van artikel 2 b en c (zie paragraaf 1a over de wettelijke basis van de Staf GGD), maar niet verplicht aan de GGD zijn toegewezen. Ze worden gefinancierd door inwonerbijdragen. Dit zijn taken die gemeente verplicht moeten (laten) uitvoeren in kader van artikel 16 (zie paragraaf 1a over de wettelijke basis van de Staf GGD), en verplicht aan de GGD zijn toegewezen. Ze worden gefinancierd door inwonerbijdragen.

2	Gezondheidsbevordering: adviezen gezonde leefstijl	2.1 Advisering op alcoholontmoediging, denk aan ontwikkeling Toolkit alcoholontmoediging - GGD Twente, en regionale werkgroepen met diverse samenwerkingspartners, landelijke campagnes agenderen. 2.2 Advisering op rookvrij. Waaronder concretisering landelijke beweging Rookvrije Generatie en lokale ondersteuning. 2.3 Advisering terugdringen drugsgebruik, waaronder lokale plan van aanpak middelengebruik. 2.4 Advisering gezonde leefomgeving, waaronder deelname regionale omgevings Tafel, programmamanagers overleg Omgevingswet. 2.5 Mentale gezondheid, naast onderzoek afstemming met JGZ en Twentse over een integrale aanpak.	Dit zijn taken die in de Wpg zijn vastgelegd voor gezondheidsbevordering en die worden gefinancierd door inwonerbijdragen. De gemeenten hebben deze taken aan de GGD toegewezen. Het gaat om een verplichting gerelateerd aan artikel 2 lid d, het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering. Punten 2.1 t/m 2.3 (2.5 in verkenning tot planvorming) betreffen taken waarvoor de gemeenten (collectief) opdracht hebben gegeven vanuit Lokale preventieakkoorden, met daarin opgenomen uitgangspunten vanuit de Bestuursagenda 2020-2023. Nu zijn deze vastgelegd in het Regioplan Twente (vanuit IZA/GALA) waar aanpak middelengebruik is opgenomen en wordt uitgevoerd met (project)leiding vanuit GGD¹⁴.
3	Onderzoeken en monitoren: inzicht geven in de gezondheidssituatie van kinderen, jeugd, jongvolwassenen, volwassenen en ouderen. Ter ondersteuning van gemeenten, GGD, maatschappelijke partners, Twentse inwoners.	3.1 Ontwikkelen, uitzetten, analyseren en rapporteren¹⁵ van grootschalige vragenlijstonderzoeken voor vier doelgroepen (kind, jeugd, jongvolwassenen en volwassenen en ouderen) op regionaal, gemeente- en wijkniveau. 3.2 Onderzoekers, adviseurs gezondheidsbevordering en publieke gezondheid duiden en presenteren gezamenlijk onderzoeksresultaten. Zij vormen handelingsperspectieven voor gemeenten en maatschappelijke partners. Om zo de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van doelgericht lokaal gezondheidsbeleid te stimuleren.	Dit zijn taken die in de Wpg zijn vastgelegd en verplicht regionaal aan de GGD zijn toegewezen, gefinancierd door inwonerbijdrage. Het gaat hier om een taak die de gemeente verplicht moet (laten) uitvoeren. *Noot: Kindmonitor en Monitor Jongvolwassenen worden nog niet regulier in landelijk verband uitgevoerd.
4	Datagedreven werken, om zo data (nog beter) te laten werken voor gemeenten.	4.1 Beschikbaar stellen van onderzoeksresultaten en andere gezondheidsgerelateerde informatie via onze digitale database www.twentsegezondheidsverkenning.nl voor gemeenten en inwoners. 4.2 Beantwoorden actuele maatschappelijke vraagstukken door het uitvoeren van panelonderzoeken. 4.3 Verdiepend (kwantitatief of kwalitatief) onderzoek op gezondheidsmonitors. Dit brengt risicogroepen in kaart en biedt mogelijkheden om belangrijke gezondheidsthema's nader te duiden.	Dit is geen wettelijk verplichte taak van gemeenten, maar opgenomen in strategische koers 2022: Leidende principes SamenTwente: 'Wij werken datagedreven en kennis gestuurd en zijn een lerende organisatie'. Alle acties worden gefinancierd door inwonersbijdragen.

¹⁴ [Regioplan Twente | Twentse Koers](#)

¹⁵ Rapportage van regionale (Twente) en lokale (gemeente en/of wijken) onderzoeksresultaten d.m.v. tabellenboeken en online rapportages op onze www.twentsegezondheidsverkenning.nl;

		4.4 Afstemming en samenwerking zoeken met interne en externe organisaties, zoals Kennispunt Twente, Twentse Koers. Denk aan totstandkoming Regiobeeld Twente 2023¹⁴. 4.5 Datagedreven werken binnen de GGD aanjagen om goed onderbouwd keuzes te kunnen maken (voor betere zorg en/of optimaliseren werkprocessen); voor nadere duiding van trends en te bepalen beleid en interventies. 4.6 Doorontwikkeling datagedreven werken om de beleids- en besluitvorming van SamenTwente, de gemeenten, maatschappelijke partners en samenwerkingsverbanden in onze regio (nog meer en beter) te onderbouwen.	
5	Gezondheidsonderzoek bij rampen	In geval van een incident, crisis, groot ongeval of ramp wordt op verzoek van het bevoegd gezag onderzoek gedaan naar de psychische en/of fysieke gezondheidseffecten op de getroffen inwoners (bijv. Monstertruckdrama Haaksbergen). Dit levert gegevens op voor de hulpverlening en geeft het signaal af dat getroffen serieus worden genomen.	Dit zijn taken die in de Wpg zijn vastgelegd en aan de GGD zijn toegewezen. Het gaat hier om een taak die de gemeente verplicht moet (laten) uitvoeren.
6	Crisisbeheersing. GGD Twente is voorbereid op de uitvoering van haar taken ten tijde van crisis	Omdat de GGD ook een crisisorganisatie is, is hier een onderdeel voor ingericht. Het onderdeel crisisbeheersing gaat over het actueel houden van de planvorming in voorbereiding op crisis en het trainen en geoefend houden van de medewerkers die een rol hebben tijdens crisis. Daarvoor vindt ook afstemming plaats met de GHOR. De GGD dient te allen tijde klaar te staan om bovenstaande processen uit te voeren: • Onderhouden van planvorming • Trainen en geoefend houden crisisfunctionarissen (OTO) • Afstemming met de VRT /GHOR • Afstemming met ketenpartners in de regio • 24/7 bereikbaar zijn voor crisiscoördinator en PSH-procesleider De crisiscoördinator coördineert het proces publieke gezondheidszorg en adviseert de algemeen commandant geneeskundige zorg (ACGZ) daarover. Dit is een 24/7 piketfunctie.	Dit zijn taken die in de Wet Veiligheidsregio's zijn vastgelegd en verplicht aan de GGD zijn toegewezen.

6. Aanvullende opdrachten, trajecten en maatwerkactiviteiten

Het gaat hier om taken waar gemeenten specifieke opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.

	GEEN kerntaak Basispakket (vrijwillig)	Financiering	Regionaal/lokaal
1.	Ondersteuning Senioren Op Eigen Kracht (SOEK) voor 10 gemeenten; o.a. een kwaliteitsimpuls geven aan SOEK (gesprekskaarten op basis van positieve gezondheid) en agendasetting gezondheid senioren.	Het gaat hier om een taak waar 10 gemeenten gebruikmaken van de dienstverlening van de GGD.	
2.	Regionale coördinatie JOGG voor 11 gemeenten; ondersteuning bij implementatie van JOGG-aanpak. Inzet op samenwerking en verbinding in de regionale aanpak en onderlinge uitwisseling tussen gemeenten. Regie op het regionale plan van aanpak en de ontwikkelingen en onderdelen die op Twents niveau opgepakt kunnen worden. Aanspreekpunt voor het landelijke JOGG-bureau.	Het gaat om een taak waar gemeenten geen expliciete opdracht voor hebben gegeven, maar 11 gemeenten deelnemen.	
3.	Mentale gezondheid: maatwerk kwalitatief onderzoek Haaksbergen, verkenning in afstemming met themalijn Twentse Koers)	Financiering door gem. Haaksbergen en deel GGD vanuit GALA (versterking expertisefunctie GGD)	Lokale uitvoering, regionale kennisversterking
4.	Gezonde leefomgeving: kwalitatief actie onderzoek deelname traject met Losser en Wierden.	Maatwerk: Subsidie ZONMW	Lokaal
5.	In opdracht van gemeenten onderzoek uitvoeren naar specifiek onderwerpen. Denk aan wijkprofielen, middelengebruik, sport en bewegen.	Financiering door desbetreffende gemeente.	Lokaal

7. Financiën Staf in SamenTwente

	Totale lasten		Totale baten		Inwonerbijdrage gemeente
Totalen financieel	1.079.400		1.079.400		1.079.400
% totaal SamenTwente	1,7%		1,7%		2,6%
	Lasten	Baten overige instellingen	Overige bijdrage gemeente	Gemeentelijke bijdrage	Aanvullende financiering door:
Adv. Lokaal gezondheidsbeleid	346.300			346.300	
Inzicht in gezh. Situatie /TGV	271.100			271.100	
Epidemiologisch onderzoek	230.700			230.700	
Gezondheidsbevordering	321.300			321.300	

8. Bijlage: rollen GGD en Twentse Koers op preventie en gezondheid

● Preventie en gezondheid

Twentse Koers en GGD
Samenwerken en versterken

 	
GGD: • Kennispartner • Uitvoering • Langdurige (bredere) opdracht • Eigenaar van Twentse Koers	Twentse Koers: • Aanjagen en versterken • Domeinoverstijgend verbinden • Projectmatig: afgebakend

Twentse Koers

VTT

1. De wettelijke basis voor VTT in SamenTwente

In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 zijn de taken en bevoegdheden van Veilig Thuis geregeld.

Volgens de wet heeft Veilig Thuis de volgende taken:

- Advies geven over geweld in afhankelijkheidsrelaties;
- Meldingen in ontvangst nemen;
- Veiligheidsbeoordeling: Onderzoek doen of er daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- De nodige vervolgstappen in gang zetten in de vorm van overdragen naar vrijwillige hulp, de Raad voor de Kinderbescherming informeren en/of melding doen bij de politie;
- Terugkoppeling aan de melder en betrokkenen;
- Monitoren of de veiligheidsvoorwaarden worden nageleefd.

Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis heeft deze wettelijke taken uitgewerkt in het Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019.

Organisatieonderdeel:	Veilig Thuis Twente
Programma uit begroting:	Toegang en eerste lijnsvoorziening
Wettelijke taak:	Ja
Wettelijke basis:	Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO)
Tevens uitvoering geven aan:	Maatwerktaken voor Twentse gemeenten, zoals inzet van juridische, gedragswetenschappelijk expertise, het uitvoeren van de crisisdienst, het uitvoeren van het tijdelijk huisverbod en het geven van voorlichting.
Wel/niet verplicht GR	Het is niet verplicht om Veilig Thuis in een GR onder te brengen. Het moet wel een juridische entiteit zijn. De gemeente kan kiezen voor:

	• VTT uit te laten voeren door een gemeenschappelijke regeling (publiekrechtelijke vorm) • VTT uit te laten voeren door een private organisatie, bijvoorbeeld een stichting. Er zal landelijk een keuze worden gemaakt voor een variant. Het is daarmee onwaarschijnlijk dat er nog keuzevrijheid is. Welke kant het op gaat is nog niet duidelijk, maar op basis van het AEF-rapport over de varianten van de Regionale Veiligheidsteams binnen het toekomstscenario lijkt een publiekrechtelijke variant meer waarschijnlijk.
--	---

2. De context van VTT

Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld. Voor kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Elke regio heeft een eigen Veilig Thuisorganisatie. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning. Zowel aan slachtoffers, plegers en omstanders als professionals.

In de afgelopen jaren is het aantal meldingen dat VTT ontving sterk gestegen. Datzelfde geldt voor het aantal adviezen dat VTT heeft gegeven. Deze groei heeft ertoe geleid dat er wachtlijsten zijn ontstaan en dat het niet meer lukt om te voldoen aan de wettelijke doorlooptijden. Ook is de focus vrijwel volledig op het primaire proces komen te liggen, ten koste van maatwerktaken als het geven van voorlichtingen, het aansluiten bij MDO's en het aansluiten bij regionale werkgroepen en ontwikkelingen.

Enkele cijfers (op jaarbasis over 2023)

- 4214 meldingen van geweld in afhankelijkheidsrelaties
- 3470 adviezen over geweld in afhankelijkheidsrelaties
- 437 keer een vervolg binnen VTT (onderzoek of voorwaarden en vervolg)
- 579 monitormomenten
- 1900 meldingen zijn opgepakt door het crisisteam
- Er is 85 keer een tijdelijk huisverbod opgelegd

Onderstaand kader geeft een beeld van het type meldingen dat VTT ontvangt:

- Een 11-jarig meisje moest toezien hoe haar vader haar moeder met een mes levensbedreigend verwondde.
- Twee kinderen van 2 en 5 jaar zijn door de spoedeisende psychiatrie aangetroffen bij een psychotische moeder.
- Een meisje van 14 jaar vertelt op school dat ze niet meer naar huis wil, omdat haar stiefmoeder haar achterstelt ten opzichte van haar halfzusjes.
- Een 16-jarig meisje loopt vlak voor de zomervakantie weg omdat ze bang is uitgehuwelijkt te worden.
- Een verslaafde vrouw meldt zich na acht maanden zwangerschap bij het ziekenhuis voor de eerste zwangerschapscontrole.
- Een 4-jarige jongen is alleen thuis en staat te huilen in een open raam op de derde verdieping.
- Een dementerende vrouw wordt door haar dochter vastgebonden, zodat ze zelf even rustig weg kan om boodschappen te doen
- Een volwassen zoon woont bij zijn hulpbehoevende vader en heeft beschikking over de bankpas. Geld van vader gaat op aan drugs
- Een baby van enkele dagen wordt door de kinderarts gemeld vanwege ernstig, levensbedreigend en onverklaarbaar letsel

In de actualiteit: Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

Het is deels gissen wat de oorzaak is van de toename van het beroep dat op Veilig Thuis wordt gedaan, maar de feitelijkheid is dat dit gebeurt. Wat de professionals zien is dat er bijvoorbeeld vaker dan voorheen sprake is van jong volwassenen langer thuis moeten blijven wonen omdat zij geen woning kunnen vinden, of ouders die tijdens en na een scheiding in hetzelfde huis wonen. Ook is een toename zichtbaar in mentale problemen. Verder is vanuit de Twentse visie Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling regelmatig aandacht voor dit thema gevraagd bij professionals, wat mogelijk ook bijgedragen heeft aan de toename van meldingen. Een andere verklaring is dat Huiselijk Geweld en kindermishandeling daadwerkelijk is toegenomen in de afgelopen jaren.

Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

In juli 2023 is het Programmaplan ‘Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming’ gepubliceerd. In dit programmaplan is op hoofdlijnen geschetst hoe de kind- en gezinsbescherming er over zo’n vijf tot tien jaar uit zou kunnen zien. Het Toekomstscenario gaat uit van de volgende organisatie en werkwijze¹:

- Om kinderen en volwassenen (0 – 100), gezinnen en huishoudens heen staat het lokaal (wijk)team dat hulp verleent.
- Er is voor een gezin of huishouden één vast gezicht binnen het lokaal (wijk)team dat indien nodig samen optrekt met een professional uit een op te richten regionale veiligheidsorganisatie met als werknaam regionaal veiligheidsteam.

- Het regionaal veiligheidsteam heeft (ten opzichte van het lokaal team) aanvullende expertise en bevoegdheden op gebied van veiligheidsvraagstukken in gezinnen en huishoudens. In deze organisatie zouden functies van de GI's, Veilig Thuis en de RvdK samengebracht worden, waarbij nog wordt gekeken of de nu beoogde functies passend zijn of juist anders moeten worden ingevuld dan wel aanvulling behoeven. Intussen is helder dat de toetsende functie van de RvdK niet past binnen het regionaal veiligheidsteam.
- Professionals van lokale teams, regionale veiligheidsteams en specialistische aanbieders werken gezins-/ systeemgericht en in gezamenlijkheid (integraal) aan het effectief en duurzaam borgen van veiligheid. Professionals worden gefaciliteerd om samen te werken en een lerende omgeving te vormen.
- Dicht bij deze professionals en gezinnen staat een netwerk van specialisten met kennis van kinderen, volwassenen en specifieke uitingsvormen van geweld.

In Twente heeft een werkgroep bestaande uit Gemeenten, Jeugdbescherming Overijssel, Raad van de Kinderscherming en VTT in 2023 reeds gezamenlijk nagedacht over verdergaande samenwerking in pilot-vorm, in voorbereiding op de komst van het toekomstscenario. Deze pilots zijn niet gestart, onder meer wegens het niet tijdig kunnen leveren van de personele bezetting door deelnemers in het toekomstige regionale veiligheidsteam en door het vertrek van de projectleider. Centrumgemeente Enschede heeft intussen HHM opdracht gegeven om dit voor Twente weer vlot te trekken.

De ministeries van VWS en V&J zijn voornemens in september een voorkeursvariant te kiezen voor de vormgeving van de RVT's. Op dit moment is niet duidelijk of dit gehaald gaat worden.

3. Bouwstenen: inzoomen op taken en activiteiten

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Afwegingskader	Financiering
1	Wettelijke taken Veilig Thuis Veilig Thuis Twente voert de wettelijke taken van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling uit	• Verstrekt advies en biedt zo nodig ondersteuning aan degene die een vermoeden heeft van huiselijk geweld of kindermishandeling, over de stappen die hij of zij kan ondernemen. • Fungeert als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. • Onderzoekt of er daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling (dienst Onderzoek). • Beoordeelt of er na een melding stappen gezet moeten worden en zo ja welke veiligheidsvoorschriften te stellen (w.o. dienst Voorwaarden en Vervolg). • Schakelt zo nodig passende hulpverlening in. Hier ligt het primaat lokaal, maar Veilig Thuis Twente kan hierin vanuit haar wettelijke taken en bevoegdheden een rol spelen. Dit speelt in de praktijk vooral bij crisissituaties. • Stelt zo nodig de politie of de Raad voor de Kinderbescherming in kennis van een melding. Als VTT een verzoek tot onderzoek indient bij de Raad voor de Kinderbescherming, stelt VTT de gemeente daarvan meteen of uiterlijk de eerst volgende werkdag in kennis • Rapporteert terug aan de melder over wat VTT met de melding heeft gedaan • Monitoren gedurende een periode van gemiddeld anderhalf jaar.	Verplichte taak voor gemeenten die verplicht regionaal moet worden belegd.	Gemeentelijke bijdrage en een bijdrage vanuit de centrumgemeente.

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Afwegingskader	Financiering
2	Crisisdienst uitvoeren voor de 14 Twentse gemeenten. Functioneert als crisisdienst voor huiselijk geweld en vermoedens van kindermishandeling. Daarnaast neemt de crisisdienst van VTT andere spoedeisende situaties in behandeling.	• de crisisdienst, die (telefonisch en zo nodig eerste bezoek), 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar en inzetbaar is, bij meldingen van huiselijk geweld, vermoedens van kindermishandeling en andere spoedeisende situaties. Aansluitend kan de crisisdienst van VTT zo nodig direct verwijzen naar en voorzien in warme overdracht naar crisishulpverlening of gemeente. • de bereikbaarheid buiten kantooruren voor gerelateerde organisaties. Dit betreft de volledige bereikbaarheid buiten kantooruren van de Maatschappelijk Werk instellingen (Madi's) binnen de regio Twente. • de eerste acties rondom de Wet Tijdelijk Huisverbod buiten kantooruren.	Het gaat hier om een taak die de gemeente verplicht moet (laten) uitvoeren.	Gemeentelijke bijdrage en een bijdrage vanuit de centrumgemeente.
3	Regionaal maatwerk: adviseren gemeenten	• Levert deskundigheid in de omgang met huiselijk geweld en kindermishandeling, in het bijzonder bij huisverbod en ernstige huiselijk geweld zaken met een acute gevaar dreiging • Juridische zaken, gericht op jeugdzorg, bijvoorbeeld omtrent gezag status, grensproblematiek, uitleg met betrekking tot de Jeugdwet, et cetera • Gedragswetenschap, bedoeld om binnen de toegang tot de jeugdzorg een afweging te maken over opvoedingsproblematiek en het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek voor het gezinssysteem. VTT vult deze functie niet in per individuele gemeente, maar vanuit een gezamenlijke pool beschikbaar gesteld aan gemeenten	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Gemeentelijke bijdrage en een bijdrage vanuit de centrumgemeente.

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Afwegingskader	Financiering
		Expertise bijzondere vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling: denk hierbij aan bijvoorbeeld eer gerelateerd geweld en ouderenmishandeling.		
4	Regionaal maatwerk: voorlichting en preventie	- Organiseert preventie- en deskundigheidsbevorderingsactiviteiten - Preventie, gericht op het afstemmen vanuit Veilig Thuis met het veld, denk hierbij aan huisartsen, kinderartsen, GGD, onderwijs, kinderopvang en GGZ. Deze expertise wordt ook ingezet voor advies bij de implementatie van de meldcode bij verschillende doelgroepen, waaronder onderwijs	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Gemeentelijke bijdrage en een bijdrage vanuit de centrumgemeente.
5	Regionaal maatwerk: tijdelijk huisverbod De politie-eenheid Oost streeft in de gehele eenheid waar zij verantwoordelijk voor is (Gelderland en Overijssel) een zelfde werkwijze tijdelijke huisverboden (THV) na. Twente heeft zich hieraan gecommitteerd.	Voor de werkwijze in Twente betekent dit dat er met name in de voorfase van het THV eerder gezamenlijk opgetrokken wordt door de Hulpofficier van Justitie (HOvJ) en hulpverlening, lees Veilig Thuis. De HOvJ informeert niet alleen de hulpverlening maar HOvJ en VTT trekken gezamenlijk op bij het afnemen van het RIHG.	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Deze taak wordt gefinancierd door Centrumgemeente Enschede
6	Expertisecentrum Geweld in afhankelijkheidsrelaties	- Stelt haar deskundigen beschikbaar en inzetbaar voor VTT intern, bij het uitvoeren van de wettelijke en regionaal maatwerk-taken - Consultatie in het lokale veld van de maatschappelijke zorg, in het bijzonder de jeugdhulp. Consultatie van experts is niet hetzelfde als het gebruikmaken van VTT in de wettelijke rol van advies en melding	Het gaat hier om een taak waar gemeenten (collectief) opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Gemeentelijke bijdrage en een bijdrage vanuit de centrumgemeente.

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Afwegingskader	Financiering
		- Gedragswetenschappers inzetten voor maximaal 15 uren per gemeente per jaar voor tests en onderzoeken, als onderdeel van de uren gemeenten hebben voor de inzet van gedragswetenschappers - Preventie- en deskundigheid bevorderende activiteiten (aan professionals in het lokale sociale domein). - Expertise bijzondere vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling: denk hierbij aan bijvoorbeeld eer gerelateerd geweld en ouderenmishandeling.		
7	Chatfunctie Via de chatfunctie kunnen inwoners op een laagdrempelige manier anoniem advies te vragen bij Veilig Thuis.	VTT heeft samen met vier andere VT-organisaties een contactmogelijkheid via de chat georganiseerd. VTT bemenst deze chat één dag per week, de andere dagen worden door de 4 andere VT-organisaties bemenst.	Het gaat hier om een taak waar bijna alle gemeenten opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren.	Deze taak wordt gefinancierd door Centrumgemeente Enschede
8	Inzet Meerjarenagenda Landelijk Netwerk Veilig Thuis Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVt) heeft eind juni 2021 een Meerjarenagenda 2022-2025 (MJA)	De meerjarenagenda beoogt een kwaliteitsverbetering op zowel landelijk als regionaal niveau en biedt meerwaarde voor de werkwijze richting medewerkers en gezinnen. De MJA bevat 4 actielijnen: Actielijn 1: 'advies, melding en crisis HG/KM 0-100 Actielijn 2: één integraal beschermings- en veiligheidsonderzoek 0-100 Actielijn 3: Landelijk/bovenregionaal kennis- en expertisecentrum HG/KM Actielijn 4: Netwerksamenwerking HG/KM	Het gaat hier om een taak waar bijna alle gemeenten opdracht voor hebben gegeven aan SamenTwente om deze uit te voeren. Deze taak wordt gefinancierd door Centrumgemeente Enschede	Gemeentelijke bijdrage en een bijdrage vanuit de centrumgemeente.

4. Financiën VTT in SamenTwente

2025	Totale lasten	Gemeentelijke bijdrage	Overige bijdrage gemeente*
Totalen financieel	€ 6.061.095	€ 2.783.283	€ 3.277.812

*Subsidie vanuit DUVO-gelden centrumgemeente Enschede

5. Gebruikte bronnen

- Wet Maatschappelijke Ondersteuning: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/2024-04-13>
- Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-79dad0a9-c043-4a8b-8d15-f65d288242d2/pdf>
- Onderzoeksrapport Inrichting Regionale Veiligheidsteams: <https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/actueel/weblog/2024/07/onderzoeksrapport-inrichting-regionale-veiligheidsteams>
- Gesprekken met medewerker en manager VTT

Dienstverlening

1. Introductie

Ter voorbereiding op de bestuurdersdag op 25 september worden vanuit de primaire processen een aantal scenario's uitgewerkt als onderlegger voor het bestuurlijke gesprek. In de periode juli – augustus worden daaromtrent tevens werksessies gepland om op inhoud de diepte in te gaan met alle betrokkenen.

In de situatie van de Bedrijfsvoering bij SamenTwente ligt de situatie alleen iets anders. Onder het Programma Bestuur & Ondersteuning valt namelijk deze Bedrijfsvoering voor SamenTwente en deze bevat geen eigenstandige kerntaken. De activiteiten van deze afdeling zijn ter ondersteuning aan de primaire processen. Dat betekent dat keuzes in scenario's bij het primaire proces daarna 1-op-1 de Bedrijfsvoering raken en vice versa. Daarom is een werksessie betreffende dit bedrijfssonderdeel nu niet zinvol.

Wel zijn er veel logische vragen. Denk aan een nadere duiding van het programma Bestuur & Ondersteuning (wat zit daarin?), wat is nu overhead (wij onderscheiden generiek versus specifiek), hoe verhouden de kosten bij SamenTwente zich ten opzichte van andere organisaties (benchmarking) en wat zijn mogelijke scenario's bij Bedrijfsvoering.

Dit informatiepakket dient om de lezer meer achtergrondinformatie te geven over deze onderwerpen. En daarmee een beter totaalbeeld over dit deel van de begroting van SamenTwente. In overleg met Lysias zal mogelijk op een later moment alsnog een werksessie worden gepland ter voorbereiding op de bestuurdersdag van 25 september.

2. Context van Bestuur & Ondersteuning

Het programma Bestuur & Ondersteuning bevat zoals het al aangeeft twee onderdelen:

1. Bestuur en Concern; hier vallen bestuur gerelateerde kosten onder, concern brede kosten en bijvoorbeeld treasury. Verderop in dit stuk gaan we op de details hiervan in.
2. Ondersteuning; dit is de afdeling Bedrijfsvoering. Deze afdeling is volledig ten dienste van de primaire processen en bevat alle kosten voor onder andere formatie en overige kosten. Onder de primaire processen vallen GGD, VTT en OZJT voor SamenTwente. Via een DVO levert Bedrijfsvoering dienstverlening aan de gastorganisaties Kennispunt Twente en Twentse Koers maar ook aan de GR Recreatieschap via een eigen DVO. Ook hier gaan we verderop op meer details in.

De ondersteuning (verder Bedrijfsvoering) is veruit het grootste deel van de programmabegroting Bestuur & Ondersteuning. De missie van Bedrijfsvoering luidt als volgt:

“Als gelijkwaardige partner werken wij op strategisch, tactisch en operationeel niveau aan een optimale dienstverlening met als doel bij te dragen aan het succes van de organisatie. Wij beheersen en voeren uit en geven gevraagd en ongevraagd advies over alle bedrijfsvoeringstaken”.

Strategie Bedrijfsvoering

Om die missie na te streven wordt binnen de afdeling Bedrijfsvoering gewerkt met een zogenaamde A3 strategie. Deze bevat 4 hoofddoelstellingen. Bij Bedrijfsvoering;

1. Werken wij professioneel en deskundig;
2. Zijn wij in control;
3. Maken wij onze impact zichtbaar;
4. Werken wij proactief en innovatief.

Aan deze hoofddoelstellingen zijn strategieën gekoppeld, de meetfactoren om succes te kunnen meten en concrete acties. Dit A3 is vervolgens ook op teamniveau uitgewerkt.

Periodiek is er op managementniveau overleg met het primaire proces over de dienstverlening, zowel in het Centraal Managementteam als 1-op-1 met de managers. Daarnaast vindt er een jaarlijkse evaluatie plaats inclusief het afstemmen van de verwachtingen voor het komende jaar, dit geldt ook voor de dienstverlening die op basis van een DVO plaatsvindt.

Financiering Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering is onderdeel van de programmabegroting Bestuur & Ondersteuning. Hieronder betreft dit programma de eerste 3 regels van de totale begroting.

Bouwstenen (Bedragen x € 1.000)	Bedragen x € 1.000			%
	Lasten	Baten	Gemeentelijke bijdrage	Lasten begroting 2025
Bedrijfsvoering	12.496	364	12.132	19,87%
Bestuur & Directie	268	244	24	0,43%

Concern	757	45	712	1,20%
Kennispunt Twente	-295 ¹⁶	0	-295	-0,47%
Twentse Koers	-579 ¹⁷	0	-579	-0,92%
Samen14	0 ¹⁸	0	0	0,00%
Recreatieschap Twente	0	678 ¹⁹	-678	0,00%
Totaal	12.648	1.331	11.316	20,11%

Wanneer er extra ondersteuning gevraagd wordt vanuit het primaire proces, wordt altijd samen gekeken hoe die vraag tot stand is gekomen. Heeft een onderdeel van SamenTwente bijvoorbeeld een extra taak gekregen? En zo ja, is bij de financiering van die taak voldoende rekening gehouden met de benodigde ondersteuning en de financiering daarvan?

Want de afdeling Bedrijfsvoering heeft geen eigen bewegingsruimte in de begroting, er zijn geen eigenstandige kerntaken. De totale begroting is vanuit een historisch perspectief opgebouwd vanuit alle taken die ooit bij het primaire proces zijn belegd met de bijbehorende ondersteuning die daarbij is gevraagd. De begroting wijzigt alleen door indexatie en door extra ontvangen overheaddekking voor nieuwe taken bij het primaire proces.

Uitzondering in 2025 is wel de begrotingsuitzetting op Informatiemanagement en Techniek (waaronder Privacy), maar dat is feitelijk een inhaalslag van de afgelopen jaren en wordt mede gedreven door de wettelijke en technologische ontwikkelingen van de laatste jaren. In de begroting is daarvoor een structureel bedrag opgenomen voor 1.231.000 euro vanaf 2025.

Het grootste deel van de begroting Bestuur & Ondersteuning (circa 90%) wordt dan ook gedekt door de gemeentelijke bijdrage. Daarbij worden er geen langlopende verplichtingen aangegaan als er geen structurele middelen zijn ontvangen. In dat geval wordt gekozen voor inhuur wat wel duurder is. Maar zo wordt er control gehouden over de kosten binnen Bedrijfsvoering.

Formatie en bezetting

De begrote formatie bij Bedrijfsvoering is in totaal 65 fte in 2024. Het management van Bedrijfsvoering bestaat uit 1 manager en 5 teamleiders.

¹⁶ Via een interne verrekening vindt er een doorbelasting van de lasten plaats op basis van de DVO.

¹⁷ Via een interne verrekening vindt er een doorbelasting van de lasten plaats op basis van de DVO.

¹⁸ Incidentele projecten, waarvoor gedurende het jaar 2025 overhead voor wordt doorberekend.

¹⁹ Dienstverlening van Bedrijfsvoering aan Recreatieschap Twente die op basis van DVO in rekening wordt gebracht.

Ten tijde van de veranderopdracht van Regio Twente naar SamenTwente was er voor Bedrijfsvoering 62 fte aan formatie in de begroting opgenomen. De minimale groei komt vooral door de groei van Twentse Koers en de extra taken die er bij de primaire processen bij zijn gekomen. Voor 2025 zien we dat groeien naar 72 fte, dat komt vooral door de uitbreiding op Informatiemanagement & Technologie.

Naast de vaste formatie die in de begroting is opgenomen zien we in de werkelijkheid een grotere bezetting in fte bij Bedrijfsvoering. Dat komt bijvoorbeeld door ondersteuning op de bestrijding van Covid (vaccinatiecampagnes), incidentele investeringen zoals op informatieveiligheid, grote projecten of tijdelijke financiering bij het primaire proces. Zo zien we dat er medio 2024 circa 86 fte werkzaam is bij Bedrijfsvoering. De extra fte betreffen dan tijdelijke contracten die afgedekt zijn met incidentele opbrengsten.

Actualiteiten & Toekomstige ontwikkelingen

Bij Bedrijfsvoering zijn alle ondersteunende diensten belegd. Gezien de verscheidenheid van primaire processen die worden ondersteund heeft de afdeling ook continu te maken met veranderingen in de context. Denk daarbij bijvoorbeeld aan continue wettelijke wijzigingen. Voor de komende jaren ziet de afdeling wat dat betreft nog veel veranderingen aan komen.

Soms gaat dat over meer Bedrijfsvoering gerelateerde ontwikkelingen (die ook het primaire proces raken) zoals de Wet open overheid of de NIS2 (Network and Information Security richtlijn) of certificering in de sector. Hiervoor worden doorgaans door gemeenschappelijke regelingen geen extra externe middelen ontvangen vanuit het Rijk bijvoorbeeld, soms krijgen gemeenten wel compensatie voor dergelijke ontwikkelingen.

Maar ook wordt de Bedrijfsvoering geconfronteerd met andere behoeften vanuit de primaire processen. Denk daarbij maar aan de ontwikkelingen bij GGD GHOR waar de 25 GGD'en zich in verenigd hebben. Na de Covid pandemie volgen de ontwikkelingen zich daar snel op. In een tempo welke door Bedrijfsvoering niet te volgen is zonder extra capaciteit. Ook spelen veranderde eisen in de primaire processen (registraties, subsidievoorwaarden, factuurrichtlijnen) een rol.

Ook zien we een groei bij onze gastorganisaties. Zowel in aantal medewerkers en de daarbij komende ondersteuning die vereist is als ook soorten dienstverlening die niet altijd hetzelfde is als bij de kern van SamenTwente.

Gevolgen veranderopdracht Regio Twente

De veranderopdracht Regio Twente heeft grote impact gehad op de Bedrijfsvoering. Door de ontvlechting van diverse organisatieonderdelen ontstond er vanaf de begroting 2021 een structurele taakstelling voor Bedrijfsvoering van € 1,6 miljoen. Deze taakstelling is voor een bedrag van € 0,83 miljoen ingevuld in de bedrijfsvoering door diverse maatregelen te treffen zoals het verlagen van verschillende budgetten via de kaasschaafmethode.

Op 27 januari 2021 heeft het algemeen bestuur de belangrijkste maatregel getroffen voor structurele invulling van de taakstelling. Na overweging van diverse scenario's heeft het algemeen bestuur besloten om de Bedrijfsvoering voor de nieuwe GR Recreatieschap Twente te beleggen bij SamenTwente. Hierdoor ontstaan voor de Twentse gemeenten geen frictiekosten, wordt de continuïteit van dienstverlening geborgd, evenals de huidige kwaliteit en wordt eventuele kwetsbaarheid verminderd. In de uitvoering is door SamenTwente een DVO afgesloten. Door de bedrijfsvoeringsdiensten niet te ontvlechten is de taakstelling van € 1,6 miljoen voor een bedrag van € 0,57 miljoen structureel ingevuld. Met deze structurele invulling en de invulling via de kaasschaafmethode van € 0,83 miljoen, resteerde er nog een structureel in te vullen bedrag van € 0,2 miljoen. Deze taakstelling kon niet meer gevonden worden in bedrijfsvoering omdat de overhead door de vele taakstellingen maximaal uitgeput was. Deze opgave is door de transitie van Regio Twente achtergebleven bij SamenTwente. In de begroting van 2024 is de taakstelling van € 0,2 miljoen structureel ingevuld door te bezuinigen in het primair proces van SamenTwente.

Het volledig ontvlechten van de bedrijfsvoering door het niet (blijven) leveren van de bedrijfsvoeringsdiensten aan het Recreatieschap zou tot een forse taakstelling bij SamenTwente leiden en daarbij zouden vele efficiency voordelen voor de beide GR'en (en dus voor de 14 Twentse gemeenten) komen te vervallen. De huidige DVO richt zich vooralsnog op het kwaliteitsniveau van de dienstverlening. Ontvlechting zal hoe dan ook tot een forse niet in te vullen te taakstelling leiden bij SamenTwente, omdat er sprake is van veel 'rest fte'. SamenTwente zal niet in fte kunnen afschalen, omdat een medewerker met bijvoorbeeld een full time dienstverband, 4u per week voor deze GR werkzaam is.

Als gevolg van de veranderopdracht is er bij Bedrijfsvoering ook een taakstelling ontstaan op het onderdeel Huisvesting (onderdeel van het initieel) ingevulde bedrag van € 833.000. Onder andere Twenteboard en de Provincie Overijssel hebben destijds de keuze gemaakt zich elders te huisvesten. Als gevolg daarvan werden de inkomsten voor algemene kosten zoals de receptie fors lager. Hiervoor dient Bedrijfsvoering nog een structurele taakstelling van € 86.000 in te vullen. Tot op heden is deze incidenteel ingevuld.

Overigens is het huurcontract van het Twentehuis verlengd tot en met 28 februari 2033 met een optie om 5 jaar te verlengen. Dit is inclusief de onderhuur van de Veiligheidsregio. Zij hebben inmiddels het huurdeel opgezegd per 28 februari 2028. Op dat moment zal SamenTwente een verdieping moeten afstoten (contractueel ook zo ingebouwd in het hoofdcontract) om een taakstelling te voorkomen.

Conclusie

Na de ontvlechting van Regio Twente is een bezuiniging van € 1,6 miljoen gerealiseerd en na de uitbreiding van de taken (Twentse Koers e.a.) is de bedrijfsvoering beperkt gegroeid.

3. Introductie overhead

Inleiding

Naast onze primaire processen en taken kent SamenTwente net zoals de gemeenten ook functies, bijbehorende systemen en aanverwante baten en lasten ter ondersteuning van deze primaire taken. Dit wordt geduid als de ondersteunende functies, oftewel als overhead. Overhead is echter onlosmakelijk verbonden met het primair proces, omdat er zonder overhead geen sprake is van sturing of van ondersteuning van medewerkers die de primaire processen uitvoeren. In dit hoofdstuk leggen we uit hoe SamenTwente omgaat met overhead, welke definitie we hanteren en hoe we de overhead verdelen.

Definitie overhead

Om te voorkomen dat er verschillen gaan optreden in de wijze van toerekening van de overhead is een algemene definitie van overhead voorgeschreven in artikel 1 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording). Deze definitie hanteert SamenTwente. Onder overhead verstaat het BBV: “alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”. Het uitgangspunt van het BBV is ook om (uitvoeringslasten) zoveel als mogelijk direct toe te rekenen aan het primaire proces. Alle functies, bijbehorende systemen en aanverwante baten en lasten en die rechtstreeks aan een specifieke taak binnen een direct taakveld (zoals volksgezondheid) zijn toe te wijzen, maken dan ook onderdeel uit van de overige (primaire) taakvelden en niet van het taakveld 0.4 overhead.

Soorten overhead bij SamenTwente

Om goed inzicht te hebben in de overhead onderscheiden wij in de begroting twee soorten overhead:

1. Specifieke overhead: dit is de directe overhead. Met andere woorden, dit is de programmaoverhead (zowel in de basistaken als in de coalitions of the willing) en betreft alle kosten van leidinggevende en ondersteunende functies die binnen de programma's/directe taakvelden zijn georganiseerd.
2. Generieke overhead: dit is de indirecte overhead. Met andere woorden, alle kosten van de ondersteunende taken binnen de zogenaamde PIOFIJACH-functies (personeel, informatisering, organisatie, financiën, juridische zaken, archivering, communicatie en huisvesting in het Twentehuis).

3.1 Specifieke overhead

De directe overhead oftewel programmaoverhead is bij SamenTwente decentraal georganiseerd binnen de afdelingen van het primaire proces. Denk hierbij aan managementfuncties, teamleiders, secretariële-functies en beleid. Deze overhead is in de begroting separaat inzichtelijk op het taakveld overhead maar wel gekoppeld aan het primaire proces. Deze overhead en de sturing hierop valt onder de verantwoordelijkheid van het management van het primaire proces. De omvang van de specifieke overhead is:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Omvang overhead Begroting 2025	Lasten Begroting 2025	%
Specifieke overhead (Programma-overhead)	5.283	62.881	8,4%
Totaal	5.283	62.881	8.4%

3.2 Generieke Overhead

De generieke overhead oftewel PIOFJACH-overhead is bij SamenTwente centraal georganiseerd in het programma Bestuur & Ondersteuning. Centrale organisatie geeft voordelen op het gebied van kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid. De uitwisselbaarheid c.q. vervangbaarheid van generieke functies is bijvoorbeeld beter geborgd. Daarnaast geeft een centrale organisatie voordelen op het gebied van sturing, visie- en kadervorming. De generieke overhead valt onder de verantwoordelijkheid van het management van Bedrijfsvoering. De omvang van de generieke overhead is:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Omvang overhead Begroting 2025	Lasten Begroting 2025	%
Generieke overhead (PIOFJACH-overhead)	11.005	62.881	17,5%
Totaal	11.005	62.881	17,5%

3.3 Verdeling overhead en gemeentelijke bijdrage

De gehele begroting van SamenTwente is voor ongeveer 80% qua baten afhankelijk van de Twentse gemeenten. De overige 20% betreft baten van de coalitions of the willing (veelal gemeenten en Rijksoverheid) en/of (specifieke) subsidies van het Rijk.

De grootste baat voor SamenTwente is de gemeentelijke bijdrage (67%) als algemeen dekkingsmiddel. Dit betreft een dekkingsmiddel voor zowel de directe kosten als voor de overhead ten behoeve van de uitvoering van de taken afgesproken in de Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente.

In de notitie Verbonden Partijen van de commissie BBV zijn regels afgesproken over de wijze waarop zowel gemeenten als SamenTwente de gemeentelijke bijdrage dienen te verantwoorden. Om de transparantie en onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten te bevorderen is het van belang dat het uitbesteden van taken aan derden of het onderbrengen van taken bij gemeenschappelijke regelingen op een éénduidige wijze plaatsvindt. Dit betekent dat gemeenschappelijke regelingen de directe lasten (niet-overhead) verantwoorden op de taakvelden van het primaire proces en de overhead verantwoorden op het taakveld overhead. De bijdrage (baten) van de deelnemers (gemeentelijke bijdrage) wordt door gemeenschappelijke regelingen vervolgens verantwoord op de directe taakvelden (taakvelden primair proces).

Dit betekent dat de overhead op basis van intern vastgestelde criteria wordt verdeeld over de directe taakvelden. In de begroting heeft SamenTwente uiteengezet op basis van welke criteria de overhead wordt verdeeld:

- de specifieke overhead heeft een directe koppeling met het primaire proces en wordt daarom direct (geen verdeling) toegerekend aan het betreffende taakveld van het primair proces.
- de generieke overhead heeft een indirecte koppeling met het primaire proces en wordt daarom extracomptabel verdeeld op basis van omvang van de lasten van de primaire taakvelden.

4. Benchmarking overhead

Inleiding

In het vorige hoofdstuk heeft u een introductie gehad over wat overhead nou inhoudt bij SamenTwente.. In dit hoofdstuk gaan we nader in op benchmarken (spiegelen) van de overhead. Benchmarking past binnen de strategische bedrijfsvoering om te weten waar je nu eigenlijk staat. Want pas als je weet waar je staat, kun je bepalen waar je naar toe wilt. Via benchmarking van de overhead houden we ons daarom een periodieke spiegel voor om het gesprek te voeren of we nog wel het juiste doen. Moeten we bijvoorbeeld ergens in investeren of juist afschalen? Daarom is het belangrijk om een aantal overhead indicatoren goed in beeld te hebben.

Kanttekening bij benchmarking

Bij het beoordelen van benchmark-indicatoren is het belangrijk om te realiseren dat het verhaal achter een indicator minstens zo belangrijk is. Cruciaal is een goed begrip van de uitkomsten van een benchmark voordat we conclusies en waardeoordelen trekken. Want iedere indicator heeft een eigen verhaal. En doordat organisaties verschillend zijn is vergelijken vaak lastig.

Meervoudig kijken

Belangrijk bij benchmarking is om het meervoudig te doen. Dit wil zeggen vanuit verschillende invalshoeken. Het vertrouwen in de resultaten neemt toe als meerdere bronnen en invalshoeken in samenhang worden bekeken. Daarom gebruikt SamenTwente meerdere vormen van benchmarking. In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

4.1 Vensters voor Bedrijfsvoering

Vensters voor Bedrijfsvoering is een instrument waarmee gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen zicht kunnen krijgen op het presteren en functioneren van hun bedrijfsvoering en dit kunnen spiegelen aan andere publieke organisaties. SamenTwente doet periodiek mee aan dit vergelijkingsinstrument. Vorig jaar (2023) heeft SamenTwente voor het laatst meegedaan aan de Vensters voor Bedrijfsvoering. Hierbij is data gebruikt van 2022. Omdat de Vensters initieel bedoeld is voor gemeenten, kan SamenTwente als uitvoeringsorganisatie maar beperkt meedoen met de benchmark.

Uitkomsten benchmark

In de Vensters is onze totale overhead formatie (generieke en specifieke overhead) afgezet ten opzichte van de totale personele formatie van SamenTwente. Hieruit blijkt dat de overheadformatie bij SamenTwente 23% bedraagt en daarmee lager is dan het gemiddelde van de benchmark van 26,6%. Uit de benchmark blijkt ook dat het percentage bedrijfsvoering-overhead (generieke overhead) bij SamenTwente 14,9% bedraagt. Het gemiddelde percentage is 19,9%. Binnen de bedrijfsvoering -overhead valt uit de benchmark vooral op dat SamenTwente op het gebied van ICT krap georganiseerd is. De ICT bedraagt bij SamenTwente 2,5% van de overhead, terwijl het gemiddelde van de benchmark voor ICT 4,4% bedraagt.

4.2 Handleiding Overheadstarieven

Het tweede vergelijkingsinstrument wat SamenTwente gebruikt is de Handleiding Overheadstarieven. Deze Handleiding wordt door het Rijk gebruikt voor het in rekening brengen van kosten, werkzaamheden en diensten op basis van gemiddelden binnen de overheid. Volgens het Rijk kan de Handleiding ook gebruikt worden voor benchmarking. De Handleiding van het jaar 2024 is door SamenTwente afgezet ten opzichte van de gewijzigde programmabegroting 2024.

Uitkomsten benchmark

In de Handleiding Overheadstarieven is de generieke overhead (excl. communicatie en financiën) bepaald op € 26.000 *per fte*. Als we op dezelfde wijze de generieke overhead exclusief communicatie en financiën berekenen, komen we voor SamenTwente uit op een bedrag van € 21.700 *per fte*. Dit is bijna 20% lager dan het gemiddelde uit de Handleiding.

4.3 Berenschot IT-benchmark

Om de noodzakelijke randvoorwaarden voor SamenTwente op het gebied van informatiemanagement, beveiliging en privacy beter inzichtelijk te krijgen, is in 2023 een IT benchmarkonderzoek uitgevoerd door adviesbureau Berenschot.

Uitkomsten benchmark

Uit de benchmark is onder meer gebleken dat gezien de aard van de organisatie SamenTwente en de autonome ontwikkelingen, de formatie op informatiemanagement, informatiebeveiliging en privacy onderbezet is. Vergeleken met soortgelijke organisaties (grootte en mate van informatiegevoeligheid) zou er sprake moeten zijn van een minimale formatie van 15,5 fte. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de aanwezigheid van gasten als Kennispunt Twente, Samen14 en Twentse Koers. Ter vergelijking, vóór de uitbreiding van de begroting 2024 op het vlak van informatiemanagement, -beveiliging en privacy, bedroeg de formatie 5 fte. Vanaf 2025 kan deze formatie met circa 6 fte worden uitgebreid (en dus totaal 11 fte wat onder de minimale omvang ligt die door Berenschot is geadviseerd).

4.4 Conclusie Benchmarking

Door meervoudig te kijken naar diverse benchmarks kunnen we stellen dat SamenTwente scherp georganiseerd is op het vlak van overhead. Op het vlak van informatiemanagement, -beveiliging en privacy zelfs iets te scherp. Daarom is in 2024 wordt vanaf 2025 24 naar aanleiding van onder meer de Berenschot benchmark, door het algemeen bestuur besloten om per 2024 stapsgewijs te investeren om de risico's op dit vlak beter te beheersen en weerbaarder te worden. Bij deze investering is gekozen voor het middelste scenario van investeren en niet voor het scenario uit de Berenschot benchmark. Met deze uitbreiding is er gezien de snelle ontwikkelingen op dit vlak geen zekerheid of er in de toekomst geen aanvullend budget nodig is.

5. Bouwstenen: inzoomen op taken, activiteiten en financiën

5.1 Taken en activiteiten

Generieke overhead: dit is de indirecte overhead. Met andere woorden, alle kosten van de ondersteunende taken binnen de zogenaamde PIOFJACH-functies (personeel, informatisering, organisatie, financiën, juridische zaken, archivering, communicatie en huisvesting in het Twentehuis).

#	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding	Wijze van financiering
Bedrijfsvoering			
1.	HR	• Personeels- en salarisadministratie • Advies op HR- en organisatievraagstukken • Recrutment • Arbeidsmarktmarketing	Gemeentelijke bijdrage

2.	Informatiemanagement en Technologie	• Servicedesk ICT • ICT-infrastructuur • Informatiebeveiliging & privacy • Functioneel beheer • Digitale archivering	Gemeentelijke bijdrage
3.	Financiën & Inkoop	• Financiële administratie • Advies op financiële vraagstukken • Uitvoering van de P&C-cyclus en interne controle. • Aanbesteding diensten en producten • Contractbeheer	Gemeentelijke bijdrage
4.	Juridische Zaken	• Advies op juridische vraagstukken • Wet- en regelgeving op verschillende rechtsgebieden, zoals arbeidsrecht en gezondheidsrecht • Klachtenprocedure	Gemeentelijke bijdrage
5.	Communicatie	• Ondersteuning bij het plaatsen van content • Advies op communicatie vraagstukken • Digitale toegankelijkheid • Arbeidsmarktcommunicatie	Gemeentelijke bijdrage
6.	Facilitaire Zaken	• Secretariaat Bedrijfsvoering • Receptie en Servicepunt • Catering, schoonmaak en beveiliging • Advies op facilitaire vraagstukken • Beheer Twentehuis	Gemeentelijke bijdrage Huuropbrengsten VRT en Travel Health Clinic
7.	Kwaliteit & Arbo	• Standaardiseren en optimaliseren van processen in centraal kwaliteitssysteem • Incident- en risicomanagement • Signaleren risico's of afwijkingen • Begeleiding van interne en externe audits incl. certificeringen • Uitvoeren Arbobeleid	Gemeentelijke bijdrage
8.	Directie en Algemeen	• Bestuurlijke ondersteuning • Concern control • Functionaris Gegevensbescherming	Gemeentelijke bijdrage

Bestuur & Directie			
9.	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	• DB/AB overleggen • Advies ter ondersteuning van DB/AB	Gemeentelijke bijdrage
10.	Euregio	• Salarissen twee medewerkers Euregio vanuit overgang van Regio Twente (eindigende constructie)	Doorbelasting Euregio
Concern			
11.	Ondernemingsraad	• OR overleggen • Advies ter ondersteuning van OR • Scholing OR-leden	Gemeentelijke bijdrage
12.	Concernkosten	• Centraal gepositioneerde budgetten voor geheel SamenTwente • Verzekeringen • Accountantskosten	Gemeentelijke bijdrage
13.	Treasury	• Schatkistbankieren • Langlopende geldlening BNG	Renteopbrengsten Gemeentelijke bijdrage
Dienstverlening aan Coalitions en Recreatieschap Twente			
14.	Kennispunt Twente	• Ondersteuning vanuit afdeling Bedrijfsvoering van SamenTwente ten behoeve van de Bedrijfsvoering van gastorganisatie Kennispunt Twente.	DVO Kennispunt en SamenTwente. Doorbelasting vindt plaats via een interne verrekening o.b.v. het rekenmodel.
15.	Twentse Koers	• Ondersteuning vanuit afdeling Bedrijfsvoering van SamenTwente ten behoeve van de Bedrijfsvoering van gastorganisatie Twentse Koers.	DVO Twentse Koers en SamenTwente. Doorbelasting vindt plaats via een interne verrekening o.b.v. het rekenmodel.
16.	Recreatieschap Twente	• Ondersteuning vanuit afdeling Bedrijfsvoering van SamenTwente ten behoeve van de Bedrijfsvoering van aparte GR Recreatieschap Twente.	DVO Recreatieschap Twente en SamenTwente Doorbelasting vindt plaats via een uitgaande factuur naar GR Recreatieschap Twente.
17	Samen14	• Ondersteuning vanuit afdeling Bedrijfsvoering van SamenTwente aan de diverse projecten.	Interne doorberekeningen

5.2 Totale financiële omvang

Totaaltabel met financiële omvang in baten, lasten en gemeentelijke bijdrage, wellicht op taakveld niveau of op niveau Bedrijfsvoering, Bestuur & Directie, Concern en dienstverlening derden maar bij voorkeur niet op activiteitsniveau, in % ten opzichte van totale begroting. Cijfers begroting 2025:

Bouwstenen (Bedragen x € 1.000)	Bedragen x € 1.000			%
	Lasten	Baten	Gemeentelijke bijdrage	Lasten begroting 2025
Bedrijfsvoering	12.496	364	12.132	19,87%
Bestuur & Directie	268	244	24	0,43%
Concern	757	45	712	1,20%
Kennispunt Twente	-295 ²⁰	0	-295	-0,47%
Twentse Koers	-579 ²¹	0	-579	-0,92%
Samen14	0 ²²	0	0	0,00%
Recreatieschap Twente	0	678 ²³	-678	0,00%
Totaal	12.648	1.331	11.316	20,11%

6. Scenario's

Kerntaken

Zoals eerder gezegd bevat het Programma Bestuur & Ondersteuning geen eigen kerntaken. Alle uitgevoerde taken in dit programma worden uitgevoerd ter ondersteuning aan het bestuur of de primaire processen van SamenTwente.

In tegenstelling tot de discussie bij de primaire processen kan er ten aanzien van dit Programma dan ook geen inhoudelijke kerntakendiscussie volgen op het Programma. Al snel worden hier dan keuzes op kosten gemaakt, wat niet de primaire insteek van de kerntakendiscussie is.

²⁰ Via een interne verrekening vindt er een doorbelasting van de lasten plaats op basis van de DVO.

²¹ Via een interne verrekening vindt er een doorbelasting van de lasten plaats op basis van de DVO.

²² Incidentele projecten, waarvoor gedurende het jaar 2025 overhead voor wordt doorberekend.

²³ Dienstverlening van Bedrijfsvoering aan Recreatieschap Twente die op basis van DVO in rekening wordt gebracht.

Kostenverlaging

Bij Bedrijfsvoering zijn er geen inhoudelijke kerntaken maar alleen ondersteunende taken voor het primaire proces. Hierdoor kun je alleen ‘snijden’ in de kosten, maar raakt dat direct het primaire proces. Dus activiteiten niet langer uitvoeren zodat kosten zich niet meer voor doen.

Het schrappen van activiteiten heeft dus direct een effect op de ondersteuning van de primaire processen. Er is bijvoorbeeld minder juridische ondersteuning aanwezig, of bij financiën, of bij communicatie etc. Doordat er de voorgaande jaren al fors is bezuinigd op de overhead is de huidige ondersteuning op de primaire processen al (te) krap. Schrappen van activiteiten zal dus tot problemen leiden. Daarbij betreffen het vooral personele kosten die moeten worden afgebouwd in een aantal jaren.

Schaalvoordelen

In de meeste gevallen worden de ondersteunende activiteiten uitgevoerd voor niet 1 specifiek primair proces binnen SamenTwente. Een uitzondering daarop is in sommige gevallen de GGD vanwege de grootte van dit onderdeel.

Voor de beeldvorming worden hier een aantal voorbeelden genoemd waarop het schaalvoordeel binnen SamenTwente is georganiseerd:

- Een arbeidsjurist die werkt voor de GGD, VTT, OZJT, Twentse Koers, Kennispunt Twente en de GR Recreatieschap.
- Een business controller die voor de GGD en Twentse Koers werkt.
- Een HR-adviseur die voor Bedrijfsvoering en OZJT werkt.
- Communicatieadviseurs die werkzaam zijn op aandachtsgebieden voor alle primaire processen.
- Een informatie adviseur die werkzaam is voor alle primaire processen.

Zouden we deze dienstverlening opknippen of kleiner maken dan zou het in kleinere (en vaak duurdere) delen moeten worden georganiseerd of zou het niet kunnen worden georganiseerd omdat er bijvoorbeeld 6 uren arbeid moet worden georganiseerd. Dan blijft er alleen een duurder alternatief van inhuur over. Door de schaalvoordelen zijn een aantal functies ook minder kwetsbaar (1mansfuncties).

Stoppen met dienstverlening gemeenschappelijke regeling Recreatieschap

De dienstverlening vanuit de afdeling Bedrijfsvoering aan de GR Recreatieschap is in stand gehouden bij de veranderopdracht in 2022. Een belangrijke reden was dat het opknippen van deze dienstverlening zou leiden tot verlies van schaalvoordelen en daarmee tot extra kosten bij beide Gemeenschappelijke Regelingen. Maar de dienstverlening is minimaal op hetzelfde niveau gehouden als ten tijde van Regio Twente.

Stoppen met de dienstverlening aan de GR Recreatieschap vanuit de afdeling Bedrijfsvoering zou leiden tot een meer zuivere vorm van dienstverlening bij SamenTwente. Immers, er is meer focus op de onderdelen van de GR SamenTwente.

Hieruit vloeit dan wel 1 op 1 een taakstelling uit voort. Want de ondersteuning bevat veelal een beperkt aantal uren ondersteuning, bijvoorbeeld 6 uren per week voor een PIOFJACH-adviseur. Bij het stoppen van de DVO zal dekking van die kosten stoppen, maar contractvermindering zal nagenoeg onmogelijk zijn. Tevens moet de GR Recreatieschap zelf deze kosten moeten gaan maken om de dienstverlening elders te kunnen organiseren.

Daarnaast worden een deel van de meer algemene overhead kosten ook door deze GR gedragen, denk aan bijdragen in de kosten voor licenties en netwerkkosten. De totale bijdrage van de GR Recreatieschap in de overheadkosten van SamenTwente is 677.940 euro in 2025. Bij het stop zetten van deze DVO zal de taakstelling voor SamenTwente ongeveer deze hoogte hebben, maar is in de praktijk niet volledig te realiseren.

Het recreatieschap (ook GR gemeenten) moet de overhead/bedrijfsvoering anders gaan organiseren. Hierdoor treedt het waterbedeffect op voor gemeenten. De kosten verdwijnen niet voor gemeenten en het is het de verwachting dat een zelfstandige bedrijfsvoering door het recreatieschap duurder zal worden omdat voor een aantal functies een minimale capaciteit nodig is.

Stoppen met dienstverlening aan Kennispunt Twente en Twentse Koers

Gemeenten kunnen er overigens ook voor kiezen om deze twee gasten niet langer onder te brengen bij SamenTwente. Een groot deel van de kosten in de beide DVO's is 1 op 1 gelinkt aan de concrete ondersteuning. Hier is meer flexibiliteit dan bij de GR Recreatieschap.

Stoppen met deze dienstverlening zal echter niet tot minder kosten leiden, maar tot het verplaatsen van deze kosten (niet langer binnen SamenTwente). Financiering vindt hier ook niet plaats via de gemeentelijke bijdrage van SamenTwente.

Belangrijk; stoppen met deze dienstverlening zal deels wel leiden tot minder schaalvoordelen en dus indirect tot hogere kosten (bijvoorbeeld een medewerker is werkzaam voor Twentse Koers en de GGD) en ook hier zal dan het waterbed effect optreden.

Samenwerkingskansen op gebied van Bedrijfsvoering

Door het construct van de GR SamenTwente zijn deze er in beperkte mate. Als er bijvoorbeeld op landelijk niveau bij GGD GHOR wordt samengewerkt dan vraagt het bij SamenTwente vaak al een bredere investering zodat VTT en OZJT ook kunnen aanhaken.

Tegelijk biedt het soms ook schaalvoordelen, zodat de hele GR kan meeliften op een ontwikkeling.

Regionale samenwerking ligt vaak meer voor de hand. Bijvoorbeeld door samen aanbestedingen uit te voeren of mogelijk zelfs taken centraal te beleggen.

SamenTwente is een actieve deelnemer in het Platform Bedrijfsvoering voor de gemeenten en GR'en. SamenTwente is daarin regelmatig initiatiefnemer en aanjager om activiteiten gezamenlijk op te pakken. De ervaring is alleen wel dat een groot aantal gemeenten en GR'en te klein zijn om dan ook proactief aan te haken, ondanks dat de wil er is.

SamenTwente is qua grootte in fte na de 3 grote gemeenten de eerstvolgende organisatie qua omvang. De situatie kan zich er wel toe lenen om juist regionale taken centraal bij een GR te beleggen, SamenTwente ligt dan voor de hand. Dit ligt alleen niet in lijn met de uitgangspunten van de GR SamenTwente met focus op gezondheid, veiligheid en vitaliteit. En tijdens de veranderopdracht is ook juist andersom besloten. Dus meer samenwerking op bedrijfsvoering via de GR SamenTwente zal eerst een verdieping vereisen in het licht van de GR.

Scenario scherpe keuzes Bedrijfsvoering

Als we kijken naar mogelijkheden om te besparen op de kosten bij het Programma Bestuur & Ondersteuning dan richten we ons op te maken scherpe keuzes. Belangrijk om te realiseren is dat voor dat er bezuinigd kan worden op de personele kosten, vraagt het om een verdere verdieping en moeten de effecten op de primaire processen eerst onderzocht worden.

De consequenties van de scherpe keuzes en de financiële omvang zijn hieronder uiteengezet:

Geen parkeergarage Twentehuis (kan geëffectueerd worden per 1 maart 2033) :

- Mogelijke besparing van ongeveer € 62.000 per jaar (€ 350 per parkeerplaats per jaar; SamenTwente huurt 178 parkeerplaatsen voor ongeveer 700 medewerkers).
- Onwenselijk effect in relatie tot de arbeidsmarkt en bereikbaarheid.
- Deze besparing leidt waarschijnlijk tot meer reiskosten waardoor per saldo weinig bespaard kan worden.
- Verlagen ICT-afschrijvingsbudget:
 - Besparing van circa € 100.000 per jaar.
 - Gezien de ontwikkeling op het gebied van digitalisering en informatiemanagement is het de vraag hoe wenselijk dit is. Zal mogelijk over enkele jaren tot problemen leiden, want hier zien wij juist een toename in gewenste investeringen in het primaire proces.

De effecten van het bezuinigen op deze kosten raken niet alleen het Programma Bestuur & Ondersteuning. Dit zijn kosten die worden gemaakt voor al het personeel van SamenTwente maar ook voor bezoekers, bestuurders en ketenpartners en raakt in die zin vooral een grotere groep buiten het Programma Bestuur & Ondersteuning.

7. Gebruikte bronnen

- Programmabegroting 2025 SamenTwente
- BBV en notities commissie BBV Verbonden Partijen en Overhead
- Benchmark gegevens van Vensters voor bedrijfsvoering, Berenschot IT, Overheidstarieven.

Samenwerking

1. Het samen van SamenTwente anders organiseren

De effectiviteit van SamenTwente wordt mede bepaald door de samenwerking tussen gemeenten en SamenTwente. Het AB heeft mede daarom aanvullend op de kerntakendiscussie opdracht gegeven om te onderzoeken of de samenwerking anders kan worden georganiseerd. Om deze opdracht in te vullen is een ambtelijke challenge georganiseerd met als hoofdvraag:

Wat is het ambtelijke ‘aanbod’ voor verbeteringen in de samenwerking?

De challenge richt zich op:

- Onderzoek of er efficiencywinst is te behalen door de samenwerking anders te organiseren. Het gaat daarbij om het proces waarmee je voorstellen voorlegt. Hierbij wordt gekeken naar alle niveaus; bestuurlijk en ook ambtelijk. Invalshoeken zijn processtappen, rolverdeling en -invulling, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Er wordt gekeken naar dubbelingen en overlap in besprekingen, wie waar ‘iets’ van moet vinden en borgen van de integraliteit.
- Onderzoek hoe de effectiviteit van de gezamenlijke inzet kan worden versterkt. Voor versterking gezondheid en transformatie (jeugd)zorg is lokale en regionale inzet nodig. Het vraagt om congruente sturing op vier niveaus van Bestuur – management – beleid – uitvoering. En ook over de vraag hoe wordt omgegaan met onderlinge afhankelijkheden (bv. beschikbaarheid voorliggende voorzieningen, toegang).

2. Samen Twente

In 2021 is SamenTwente als regionale samenwerking -vanuit de voormalige regio Twente- opgericht voor GGD Twente, Veilig Thuis Twente en OZJT. Ieder organisatieonderdeel in SamenTwente heeft een eigen positie, identiteit en herkenbaarheid. Samen Twente komt voort uit de omvorming van de Regeling Regio Twente, waarbij samenwerking op het terrein van de gezondheid centraal wordt gesteld. Door krachten te bundelen met gemeenten, ketenpartners en inwoners en gezamenlijk te focussen, is de regionale samenwerking op het gebied van gezonde, veilige en vitale inwoners in Twente versterkt. De organisatieonderdelen worden ondersteund door de afdeling Bedrijfsvoering. SamenTwente is daarnaast gastheer voor Samen14, Twentse Koers en Kennispunt Twente. SamenTwente is deelnemer in twee van deze coalities. (Kennispunt Twente en Twentse Koers).

SamenTwente werkt binnen de kaders van wetgeving en regionaal beleid. In de strategische koers uit 2022 zijn drie ontwikkelrichtingen voor alle levensfasen benoemd om kansen te benutten en betere resultaten te bereiken. De ontwikkelrichtingen zijn:

- Het versterken van de veerkracht van inwoners en de samenleving;
- Het ontzorgen, normaliseren en demedicaliseren, en;
- Het versterken van zorgpreventie en terugdringen van zorggebruik.

Daarnaast zijn in de strategische koers 8 leidende principes vastgesteld. Zij geven inhoudelijk richting aan de ontwikkeling van SamenTwente. De leidende principes zijn:

9. Wij werken aan maatschappelijke vraagstukken en gezamenlijke opgaven;
10. Wij zijn trots op wat we doen en bereiken en dragen dat uit;
11. Wij zijn complementair aan lokale situaties;
12. Wij hebben meerwaarde, werken integraal en creëren synergie;
13. Wij werken vanuit partnerschap en een brede netwerkaanpak;
14. Wij zijn transparant en hechten veel waarde aan zuiver besluiten en handelen;
15. Wij werken datagedreven en kennisgestuurd en zijn een lerende organisatie;
16. Wij zijn een uitvoeringsorganisatie en een ontwikkelpartner.

3. Huidige situatie overlegstructuren

Het proces van de ambtelijke advisering volgt de indeling van de 3 organisatieonderdelen GGD, VTT en OZJT. Hiervoor zijn 3 ambtelijke overleggen (AO's): AO publieke gezondheid (PG), het AO Jeugd en het AO huiselijk geweld en kindermishandeling (HG/KM). Als een ambtelijk voorstel naar het bestuur van SamenTwente moet worden gebracht, gaat dat altijd via één van deze AO's. Doel is om regie te hebben en alle gemeenten de kans hebben om betrokken te zijn.

In het AO worden vraagstukken vanuit de gemeenten en vanuit SamenTwente ingebracht. De opbrengst gaat via het Centraal Management Team (CMT) van SamenTwente naar het Dagelijks Bestuur (DB) en evt. Algemeen Bestuur (AB) van SamenTwente. Er loopt ook een lijn vanuit AO naar de wethouder gemeente en de colleges van B&W. Daar vindt bespreking of standpuntbepaling plaats die weer wordt meegenomen naar een bestuurlijk overleg of het AB. Waar het AB niet bevoegd is om te besluiten loopt de besluitvorming vaak via de 14 colleges van de Twentse gemeenten.

Alle AO's hebben ook een afstemmingsfunctie voor gemeenten onderling, al dan niet met het betrokken onderdeel van SamenTwente. Het AO huiselijk geweld en kindermishandeling heeft nadrukkelijk ook de rol als afstemmingsoverleg voor de centrumgemeente Enschede. Dit overleg gebruikt de centrumgemeente Enschede om haar taken en verantwoordelijkheden op het gebied van vrouwenopvang met de andere Twentse gemeenten en VTT af te stemmen. Het AO Jeugd heeft nadrukkelijk ook de rol als afstemmingsoverleg voor de centrumgemeente Enschede of in de hoedanigheid als coördinerende gemeente Enschede (SPUK's).

Voor Jeugd is ook een ambtelijke commissie (AC) in het leven geroepen. Deze gaat over de inzet van ambtelijke capaciteit of het beschikbaar stellen van budget. De AC Jeugd heeft een relatie met OZJT en Samen14.

SamenTwente is gastheer voor de coalities: Samen14, Kennispunt Twente (KP) en Twentse Koers (TK). Elke coalitie heeft een eigen bestuurlijk gremium en AO('s). De deelnemers verschillen per coalitie. De input komt vanuit de deelnemers van de coalitie, veelal gemeenten. Bij TK en KP kan SamenTwente -als onderdeel van de coalitie- ook input leveren en heeft dus meerdere rollen in die samenwerkingen.

Naast deze overleggen zijn er meer ambtelijke overleggen, werkgroepen, afstemmingsgroepen, projectgroepen, etc.. Het voert te ver om deze hier ook allemaal te beschrijven. Dit laat onverlet om deze overleggen wel in het vizier te hebben als nagedacht wordt over hoe de samenwerking efficiënter en effectiever kan worden vormgegeven.

Complex als er samenloop is

Er wordt complexiteit ervaren als vraagstukken beleidsterreinen overlappen. Als onderwerpen op inhoud in samenhang moeten worden voorbereid, maar uiteindelijk op verschillende bestuurlijke tafels moeten komen, omdat de bevoegdheden over die tafels verdeeld zijn. Er ontstaan dan meerdere sporen. Hoewel dit bij alle AO's kan voorkomen, wordt vaak genoemd dat dit plaatsvindt bij OZJT en Samen14 en ook tussen Twentse Koers en GGD Twente.

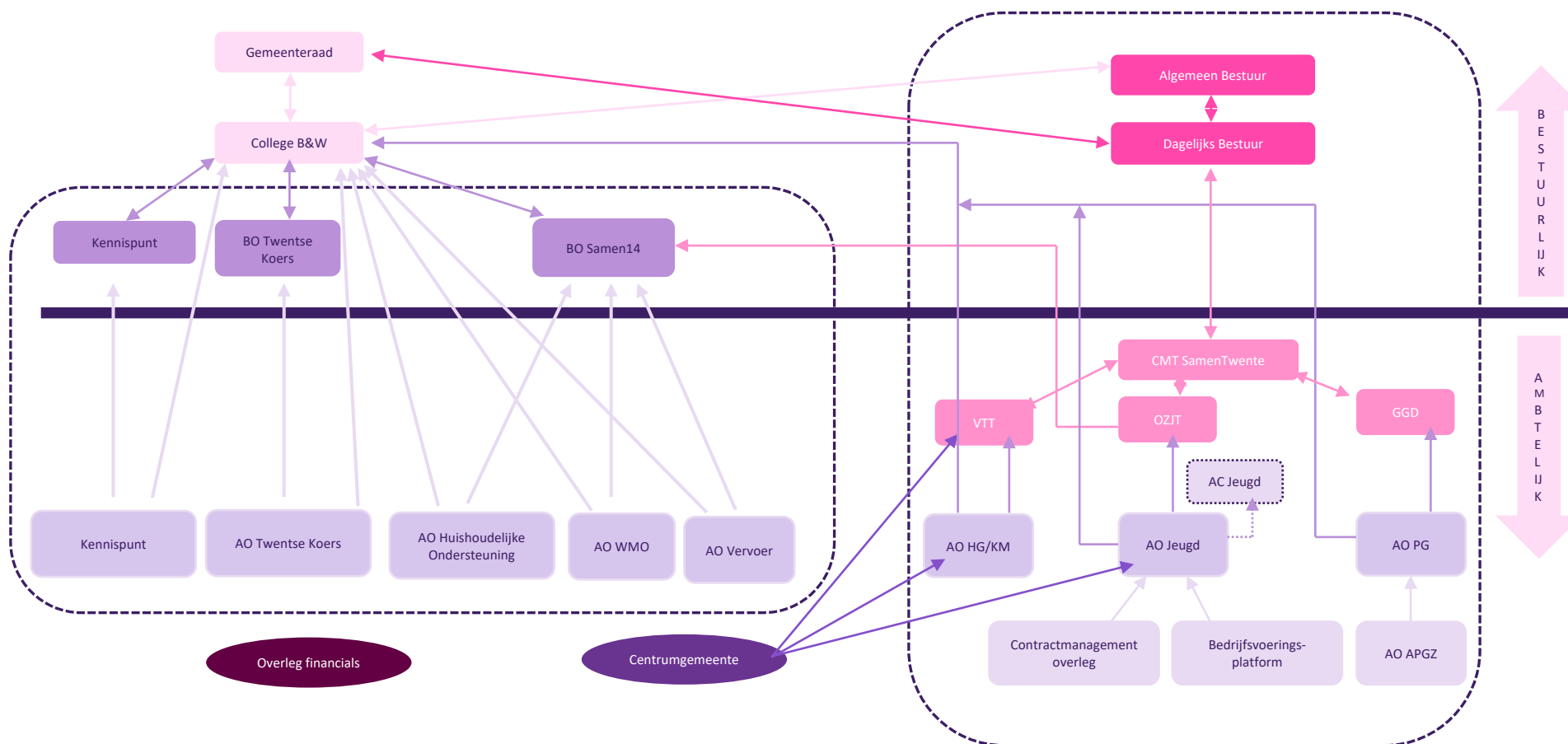
Doorlooptijden zijn lang

Een ander veelgehoord geluid is dat de doorlooptijden om tot besluitvorming lang duren. De ambtelijke processen die in de gemeenten worden doorlopen verschillen. En als een onderwerp in meerdere AO's (ook van de coalities) moet worden besproken, vraagt dit veel tijd. Dit vraagt veel tijd in de voorbereiding en de afstemming en zorgt ook dat besluitvormingsprocessen lang duren.

Rolduidelijkheid en verantwoordelijkheid

Het is niet altijd duidelijk wie waar over gaat en op welke tafel(s) over het onderwerp moet worden gesproken. Dit vraagt om afstemming aan de voorkant en kan bij bestuurders (en vast ook ambtelijk) voor ruis en onduidelijkheid zorgen. Dit komt bespreking van de inhoud nooit ten goede. Duidelijkheid over rollen en bevoegdheden helpt hierbij. Daarnaast speelt hier ook dat er een dubbele verantwoordelijkheid en loyaliteit is; lokaal ('pet wethouder') en regionaal ('pet AB-bestuurder'). Dit geldt zowel ambtelijk als bestuurlijk. DB leden hebben daarnaast ook nog de bestuurlijke pet voor de organisatie van SamenTwente.

Huidige structuur in kaart gebracht (voor zover mogelijk en bekend)

4. Vragen om over na te denken

- Waar liggen mogelijkheden om beter samen te werken en daarmee effectiviteit te verhogen?
- Waar liggen mogelijkheden om efficiënter met elkaar samen te werken?
- Waar is 'laaghangend fruit' mogelijk?
- Welke rollen en verantwoordelijkheden zijn er te verdelen?
- Wie moet waar iets van vinden?
- Waar kan de samenwerking worden verbeterd? Denk hierbij aan de harde kant (proces, structuur etc.) en aan de zachte kant van samenwerken (hoe gaan jullie met elkaar om, aanspreken, etc.)?

Bronnen

- Introductie en informatie ambtelijke advisering SamenTwente (herijking is work in progress, juli 2024)
- Opbrengst bespreking in AO Publieke gezondheid (25 juni 2024)
- Overzicht samenwerkingsstructuren SamenTwente (ppt-sheet, 2024)

Informatiepakket Twentse Koers

Voor:	Algemeen Bestuur SamenTwente Afschrift aan: Bestuurlijk Overleg Twentse Koers
Datum:	31 oktober 2024

Vooraf

In het kader van de kerntakendiscussie van SamenTwente, en in het bijzonder voor de bestuurdersdag (algemeen bestuur SamenTwente) van 25 september 2024, zijn voor de organisatieonderdelen van SamenTwente, zgn. informatiepakketten samengesteld. Twentse Koers maakt geen onderdeel uit van SamenTwente en vormt geen onderdeel van de kerntakendiscussie. Er zijn nl. 3 wezenlijke verschillen met de organisatieonderdelen van SamenTwente (GGD Twente, OZJT en VTT):

1. Twentse Koers wordt volledig gefinancierd uit externe middelen en niet gefinancierd door de gemeenten. De baten bestaan uit landelijke en provinciale (subsidie)middelen;
2. Twentse Koers heeft 17 eigenaren; naast de 14 Twentse gemeenten zijn dit zorgverzekeraar en zorgkantoor Menzis, SamenTwente en Provincie Overijssel.
3. Twentse Koers richt zich op domeinoverstijgende regionale samenwerking, de samenwerking tussen sociaal domein EN zorg. Er wordt programmatisch gewerkt in projecten. De inzet van Twentse Koers is strategisch van aard en bedoeld voor het aanjagen, verbinden en concretiseren van het maken van domeinoverstijgende afspraken. Activiteiten van Twentse Koers kennen altijd "een kop en een staart" en zijn nooit operationeel en structureel. De implementatie vindt lokaal naar eigen wens en behoefte plaats, dus lokaal wordt de impact gemaakt. De inwoner kent de Twentse Koers niet. De inwoners kennen de deelnemende partijen zoals gemeenten, huisartsen en zorg- en welzijnsaanbieders. Deze partijen worden "achter de schermen" ondersteund en verbonden door de Twentse Koers.

Om bestuurders meer inzicht te geven in wat Twentse Koers is en doet, is door SamenTwente en de begeleidingscommissie van de kerntakendiscussie gevraagd om een soortgelijk informatiepakket voor Twentse Koers samen te stellen. Met dit document wordt tegemoet gekomen aan deze vraag. Dit informatiepakket is informerend voor het Algemeen Bestuur (AB) van SamenTwente. Buiten het gastheerschap kent het AB van SamenTwente geen betrokkenheid en verantwoordelijkheid met betrekking tot Twentse Koers. Twentse Koers kent een eigen bestuurlijk en besluitvormend gremium, namelijk het Bestuurlijk Overleg Twentse Koers ondersteund door het Ambtelijk Overleg Twentse Koers.

Strategisch en domeinoverstijgend

Twentse Koers is een strategische samenwerking tussen de Twentse gemeenten, Menzis, SamenTwente en de provincie. Samen koersen ze op gezondheid, passende zorg en ondersteuning in Twente, zodat de zorg en ondersteuning kwalitatief goed, beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar blijft. Dit doet Twentse Koers samen met meer dan 300 partners in het werkveld. Denk hierbij aan zorgaanbieders, welzijnsstichtingen, huisartsen, onderwijsinstellingen en inwonersinitiatieven. Twentse Koers bevordert de samenwerking op het snijvlak van

zorg, welzijn en wonen. Door initiatieven, krachten en inzet slim te verbinden in de regio, versterken we slagvaardigheid in het realiseren van de juiste zorg op de juiste plek voor de inwoners van Twente.

Twentse Koers versterkt de samenwerking tussen het publieke, medische en sociale domein. Er wordt strategisch en regionaal samengewerkt om impact te maken en ondersteunend en dienstbaar te zijn aan de lokale uitvoering. Eigenaren en partners kunnen afspraken en beleid passend maken voor hun eigen organisatie en doelgroepen. De uitvoering is dus altijd lokaal, waardoor het aansluit bij (de behoefte van) de inwoners en op maat uitgerold wordt wat het beste past.

Twentse Koers is een programmaorganisatie en werkt vanuit 5 themalijnen met momenteel 26 regionale projecten. Deze worden regionaal, domeinoverstijgend en onafhankelijk gecoördineerd en begeleid door projectleiders en -medewerkers. Als zogenaamde 'coalition of the willing' kunnen gemeenten zelf bepalen of en aan welke projecten zij lokaal deelnemen en verder implementeren. Eventueel kunnen gemeenten hierbij ondersteuning inzetten van allround/lokaal projectleiders van Twentse Koers. Hoe dit is georganiseerd en wordt uitgevoerd, staat verderop in dit document nader beschreven.

In dit document beschrijven we de volgende onderwerpen:

1. De basis voor Twentse Koers
 - a. Samenwerking tussen 17 eigenaren (Samenwerkingsovereenkomst)
 - b. Gastheerorganisatie Twentse Koers (Dienstverleningsovereenkomst)
2. De context van Twentse Koers; Visie en uitgangspunten
3. Bouwstenen: inzoomen op taken en activiteiten
4. Financiën Twentse Koers
5. Gebruikte bronnen

1. De basis voor Twentse Koers

Ontstaansgeschiedenis

Integrale samenwerkingsagenda Twente

Na de decentralisaties in de zorg en het sociaal domein ontstond de behoefte tussen gemeenten en zorgverzekeraar/zorgkantoor om samen te werken. Inwoners hebben echter vaak gelijktijdig dan wel doorstromend met zorg en ondersteuning vanuit de verschillende wetten en domeinen van doen. In 2017 startte het idee voor een brede Twentse samenwerking rondom zorg en het sociaal domein met een project rondom schulden. Vanuit de inhoudelijke successen en enthousiasme ontstonden in de jaren daarna steeds meer projecten en regionale verbindingen. Vanaf 2019 gebeurde dit vanuit een breed programma onder de naam 'Integrale Samenwerkingsagenda Twente'. Na een onafhankelijke evaluatie werd eind 2021 unaniem ingestemd met een vijfjarige verlenging van de samenwerking. Tegelijkertijd werd een vernieuwde werkagenda vastgesteld en de naam gewijzigd in 'Twentse Koers'. Inhoudelijk stond de samenwerking stevig. Maar mede door de groei, de landelijke vraagstukken en het meerjarenperspectief, ontstond de noodzaak voor betere borging en organisatie van de governance van het programma.

In 2022 en 2023 zijn diverse landelijke akkoorden opgesteld op het gebied van gezondheid, zorg en ondersteuning, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO). Deze akkoorden benadrukken het belang van samenwerking tussen organisaties vanuit verschillende domeinen en het inrichten van een governance. Voor Twente was dit een bevestiging om het programma Twentse Koers te verstevigen en vooral door te gaan.

In april 2023 is de samenwerkingsovereenkomst getekend door alle 17 eigenaren van de Twentse Koers. Dit betekent dat de governance, waaronder de (financiële) afspraken en overleg- en besluitvormingsstructuren, formeel zijn geborgd en dat de samenwerking toekomstbestendig is. Verderop in dit hoofdstuk wordt de samenwerkingsovereenkomst en wat dit betekent nader toegelicht.

Vanuit IZA was elke regio verplicht een regiobeeld en regioplan op te stellen. In mei 2023 is het [Regiobeeld Twente 2023](#) opgeleverd. Het Regiobeeld brengt de uitdagingen voor Twente in beeld met een overzicht en prognose van de belangrijkste data over o.a. zorgvraag, -aanbod, gezondheid, en bevolkingsontwikkeling. Het Regiobeeld geeft inzicht in de zorgbehoefte van de Twentse inwoners. Daarnaast geeft het inzicht in de capaciteit en prestaties van de zorg, het sociaal domein en de ondersteuning in de regio.

Het Regiobeeld vormt de basis voor het Regioplan Twente. Het [Regioplan Twente](#) is van en voor heel Twente. Voor de uitwerking van het regioplan is daarom een intensief proces gevolgd, waarbij input is opgehaald bij betrokken gemeenten, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, inwoners, etc. Ook hebben de regionale partijen in het regioplan opgenomen wat de belangrijkste prioritaire opgaven voor de toekomst zijn en hoe deze gezamenlijk worden aangepakt. Met al deze input is een breed gedragen regioplan tot stand gekomen in samenwerking met het netwerk Twente Beter, een Twentse samenwerking tussen (medische) zorgaanbieders. In december 2023 is het Regioplan Twente, en daarmee ook de werkagenda van Twentse Koers, vastgesteld door de eigenaren van Twentse Koers. Dat betekent dat de themalijnen en de projecten altijd een bijdrage moeten leveren aan de doelen zoals die in het regioplan beschreven zijn.

Governance en afspraken

De governance en afspraken zijn formeel geborgd in de door alle 17 eigenaren getekende [Samenwerkingsovereenkomst Twentse Koers](#). Deze samenwerkingsovereenkomst kent een privaatrechtelijke grondslag, omdat dit past in het karakter van de samenwerking: een netwerksamenwerking. In de samenwerkingsovereenkomst zijn verschillende rollen vastgelegd, die hieronder nader omschreven worden.

Bestuurlijk Overleg (BO)

Een afvaardiging van bestuurders van alle 17 eigenaren (14 gemeenten, Menzis, SamenTwente en Provincie Overijssel) vormen samen het BO. Technisch betekent dit: Eigenaren wijzen elk één deelnemer en een plaatsvervanger aan. Het BO wijst uit zijn midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter aan.

In de samenwerkingsovereenkomst is uitgewerkt onder welke voorwaarden besluitvorming plaatsvindt.

Het BO is, als gremium, opdrachtgever voor Twentse Koers. Doel van het BO is:

- Visie- en strategievorming op proces en majeure ontwikkelingen en thema's die de domein overstijgende samenwerking tussen alle eigenaren betreffen. De werkagenda van Twentse Koers is leidend;
- Regievoering op en bestuurlijke monitoring van de voortgang van de werkagenda van Twentse Koers.

Thema's die in het BO aan de orde komen hebben altijd een strategisch en/of tactisch karakter. Voorbeelden zijn: landelijke wetgeving en beleidskaders, strategische ontwikkeling van de netwerksamenwerking, grote subsidieaanvragen (> 150.000 euro) en het vaststellen dan wel bijstellen van de werkagenda en bestaande financiering. Het BO kan een besluitvormend (agenda, subsidieaanvragen, jaarrekeningen), opiniërend/beeldvormend, oordeelsvormend en/of adviserend karakter hebben. Afhankelijk van de status van agendapunten in het BO, maakt het BO procesafspraken. Verder is het BO de opdrachtgever van Twentse Koers en stuurt het BO de manager inhoudelijk aan. Het BO komt minimaal drie keer per jaar bijeen.

Vanuit de gemeenten geldt een bestuurlijke taakverdeling per themalijn. De zgn. bestuurlijk trekkers zijn voor de desbetreffende themalijn het bestuurlijk aanspreekpunt voor partners en medewerkers van de programmaorganisatie. Bestuurlijk trekkers zien toe op de inhoudelijke voortgang van de projecten binnen de desbetreffende themalijn. Ook zijn deze bestuurlijk trekkers verantwoordelijk voor het meenemen van alle BO-leden met betrekking tot het thema. De bestuurlijk trekkers zijn per themalijn aangevuld met één bestuurlijk trekker vanuit zorg (bij de themalijn Bestaanszekerheid betreft dit Stadsbank Oost Nederland) en één bestuurlijk trekker vanuit welzijn.

Programmateam

Het programmateam bestaat uit een afvaardiging van elk type eigenaar: één persoon vanuit de zorgverzekeraar-zorgkantoor, één persoon vanuit SamenTwente, één persoon vanuit provincie Overijssel en twee personen vanuit de 14 Twentse gemeenten, dit zijn de voorzitter en vicevoorzitter van het Ambtelijk Overleg (AO). De manager van Twentse Koers is voorzitter van het programmateam. Het programmateam heeft als doel om te komen tot integraliteit in de aanpak, organisatie en processen. Vergaderingen van het AO en BO Twentse Koers worden hier voorbereid.

Ambtelijk Overleg (AO)

Het AO bestaat uit de leden van het programmateam, aangevuld met één medewerker per gemeente die niet deelneemt in het programmateam. Hierdoor zijn alle 17 Partijen ambtelijk vertegenwoordigd in het AO. De AO leden zijn ambtelijk aanspreekpunt voor hun organisatie en daarmee contactpersoon voor hun deelnemer in het BO evenals voor de programmaorganisatie. Het AO dient als klankbord en adviesplatform voor de manager, het programmateam en het BO. In het AO vindt de voorbereiding van het BO plaats. De agendastukken van het BO worden doorgenomen, eventuele hoogtepunten en knelpunten worden afgestemd, nieuwe initiatieven worden besproken en er wordt stilgestaan bij voortgang en monitoring van de werkagenda van Twentse Koers. Zie voor meer informatie de werkafspraken die in het voorjaar van 2024 zijn opgesteld met het AO Twentse Koers. Hierin is o.a. afgesproken dat de inhoud van het programma Twentse Koers en dus de themalijnen en projecten worden besproken en behandeld in de bestaande AO's. Bijvoorbeeld het AO publieke gezondheid en het AO Wmo.

Programmaoverleg

Bij het programmaoverleg zijn alle medewerkers van Twentse Koers aanwezig. Onderwerpen die in dit overleg aan de orde komen zijn programma-inhoudelijk of organisatorisch van aard. Het programmaoverleg heeft tot

doel om te komen tot integraliteit in de aanpak en uitvoering van de diverse projecten en processen. Tijdens dit overleg worden medewerkers ook geïnformeerd over organisatievraagstukken en -ontwikkelingen. Met het overleg wordt verbinding gestimuleerd en betrokkenheid gehouden tussen en met de medewerkers van de programmaorganisatie.

Personele organisatie

Twentse Koers kent de volgende personele indeling, in aantal fte's (Peildatum 1 november 2024):

- 1,0 Manager: Algehele leiding van de programma organisatie
- 3,31 Themaleiders: Inhoudelijke aansturing van de themalijnen. Hieronder vallen regionale projectleiders en allround (lokale) projectleiders.
- 0,88 Teamcoördinator: Personele aansturing van de projectleiders
- 0,77 Programmasecretaris: Coördinatie van de interne organisatie en processen (waaronder de P&C cyclus)
- 1,0 Kwartiermaker datagedreven werken
- 1,55 Managementassistenten: Secretariële ondersteuning
- 8,95 Regionale projectleiders: zijn verantwoordelijk voor de regionale projectplannen
- 14,09 Allround (lokale) projectleiders: lokale implementatie
- 1,66 Projectmedewerkers.

In totaal (peildatum 1 november 2024) bestaat de organisatie uit 42 medewerkers (excl. Bedrijfsvoering via SamenTwente) en is de personele omvang van de organisatie 33,21 fte.

Twentse Koers en SamenTwente

SamenTwente is gastheerorganisatie voor de Twentse Koers. In de rol van gastheer verleent SamenTwente aan de Twentse Koers:

1. werkgeverschap ten behoeve van de medewerkers van de Programmaorganisatie;
2. huisvesting en andere (organisatorische) voorzieningen;
3. ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering, waaronder financiële en juridische ondersteuning, met inachtneming van de daarvoor binnen de gastheerorganisatie gehanteerde kostenstructuur.

De dienstverlening van SamenTwente aan Twentse Koers is nader omschreven en vastgelegd in een tussen SamenTwente en de manager Twentse Koers namens de 17 eigenaren gesloten dienstverleningsovereenkomst (DVO), waarvan de looptijd gelijk is aan de duur van de Samenwerkingsovereenkomst. Jaarlijks wordt deze geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Deze wordt ter informatie gedeeld met het AO en het BO. In deze DVO is opgenomen dat Twentse Koers en SamenTwente samenwerken op basis van vertrouwen. Dit betekent dat beide partijen afspraken nakomen, ze open en transparant zijn in wat ze doen, ook als zaken niet goed gaan, en elkaar hier actief van op de hoogte houden. In de onderlinge relatie wordt gestreefd naar partnerschap.

2. De context van Twentse Koers

Visie Twentse Koers

De inwoner van Twente staat altijd centraal. Het overkoepelende doel hierbij is meer gezonde levensjaren voor inwoners van Twente te realiseren. Het functioneren van onze inwoners, en daarmee het verhogen van de kwaliteit van leven en zelfredzaamheid, is het vertrekpunt. We leggen de focus op positieve gezondheid, preventie en vroegsignalering. Samen zetten we ons in voor het normaliseren en demedicaliseren, een goede ketensamenwerking en ontwikkelen we preventieve en laagdrempelige aanpakken. Zo houden we de zorg kwalitatief goed, beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar.

Binnen Twentse Koers werken we strategisch, regionaal en domeinoverstijgend samen. Samen kunnen we impact maken en lokale uitvoering ondersteunen en dienen. De uitvoering is altijd lokaal. Eigenaren en partners kunnen afspraken en beleid passend maken voor hun eigen organisatie en bij de lokale behoefte. D.w.z. eigenaren kunnen datgene doen wat voor hun inwoners of doelgroep nodig is. Samen versterken we de samenwerking tussen het publieke-, medische- en sociale domein.

Algemene uitgangspunten

Twentse Koers is en blijft een dynamisch programma, waarin we thematisch werken. Dit betekent dat Twentse Koers altijd werkt op basis van actualiteiten en gezamenlijke urgentie. Hier kan de werkagenda op worden aangepast. Het programma kent een aantal uitgangspunten om de samenwerking optimaal in te zetten:

- **Samen versterken we de samenwerking tussen het publieke-, medische- en sociale domein.**
Domein overstijgende samenwerking is noodzakelijk. Om tot passende oplossingen te komen voor de uitdagingen van de toekomst, leggen we verbinding tussen de zorg en het sociaal domein, met de focus op gezondheid. Daarom moet er commitment zijn vanuit de verschillende sectoren en organisaties. Hierbij moeten de partijen zich allemaal echt durven in te zetten voor de gezamenlijke opgaves en accepteren dat de kosten en baten verschillend kunnen vallen. De overkoepelende maatschappelijke opbrengst staat centraal.
- **Urgentie en prioriteiten stellen.**
Prioritering van thema's en projecten gebeurt aan de hand van gezamenlijke urgentie.

Inhoudelijke uitgangspunten

Om te komen tot een duurzame verandering in ons zorgstelsel, is het belangrijk in te blijven zetten op een aantal inhoudelijke uitgangspunten:

- Inwonersparticipatie;
- Positieve gezondheid;
- Terugdringen sociaal economische gezondheidsverschillen;
- Inclusie;
- Toekomstbestendige arbeidsmarkt;
- Technologie en digitalisering;
- Datagedreven werken;
- Inkoop, toezicht en kwaliteit.

Binnen alle themalijnen is aandacht voor deze overkoepelende onderwerpen. Een kans van slagen zit namelijk niet alleen in de start of uitvoering van een project, maar ook in een omslag en intrinsieke motivatie van de betrokken partijen en/of samenleving. De uitgangspunten dienen als basis en worden meegenomen in de projecten van Twentse Koers. De inhoudelijke uitgangspunten komen dan ook, in meer of mindere mate, terug in alle projecten.

3. Bouwstenen: Taken en activiteiten

Binnen Twentse Koers werken we met 5 themalijnen. Hieronder bieden we een overzicht van de verschillende themalijnen en de regionale projecten die vanuit de themalijn worden aangestuurd. Zoals eerder vermeld, maar goed om bij het lezen van het onderstaande overzicht nog even bij stil te staan; Twentse Koers is verantwoordelijk voor de regionale projecten die een bijdrage moeten leveren aan de maatschappelijke regionale doelstellingen. Elke eigenaar beslist zelf welke projecten hij lokaal wil implementeren. Dit voorziet in lokale behoefte tot maatwerk.

De vijf themalijnen binnen Twentse Koers zijn:

1. Bestaanszekerheid
2. Preventie en gezondheid
3. Mentale gezondheid
4. Ouderen
5. Jeugd

	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding (Uit de themalijn in de Tussentijdse rapportage / het Jaarplan)	Financiering
1	Themalijn bestaanszekerheid	Binnen de themalijn bestaanszekerheid richten we ons op het vergroten van bestaanszekerheid in Twente. Bestaanszekerheid is een randvoorwaarde voor het welzijn van alle inwoners en voorkomt problemen op diverse leefgebieden. Veel Twentse inwoners hebben moeite om financieel rond te komen. Ze kampen met (ernstige) geldzorgen, problematische schulden of leven rondom de armoedegrens. Dit heeft enorme consequenties, ook op andere leefgebieden. Geldzorgen leiden vaak tot problemen op het gebied van huisvesting, gezondheid en welzijn, en belemmeren de toegang en deelname aan bijvoorbeeld onderwijs, sport en vrijetijdsactiviteiten. De stress, eenzaamheid en uitsluiting die gepaard gaan met financiële zorgen, maken het moeilijk voor mensen om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Achter deze situaties schuilt veel schaamte, verdriet en leed.	Financiering van deze lijn is uit de SPUK IZA en SPUK GALA programma 15

	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding (Uit de themalijn in de Tussentijdse rapportage / het Jaarplan)	Financiering
		Projecten onder deze themalijn zijn: - Welzijn op recept - Jongeren en schulden - Kinderarmoede - Bereik vergroten aanpak geldzorgen - Collectieve zorgverzekering-gemeentepolis - Maatwerk multiproblematiek - Artificial Intelligence	
2	Themalijn preventie en gezondheid	Vanuit de themalijn preventie en gezondheid streven we naar een gezondere Twentse bevolking. Want voorkomen is beter dan genezen. We bevorderen een gezonde leefstijl vanuit een integrale benadering. Dit vraagt om een brede preventieve infrastructuur. Vanuit de brede visie van positieve gezondheid, ondersteunen en stimuleren we inwoners om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. De gezondheidssituatie in Twente is zorgwekkend. In Twente zijn relatief meer inwoners met een lagere sociaaleconomische status dan het landelijk gemiddelde. Ook is in Twente meer overgewicht dan vergeleken met het landelijke gemiddelde. 56% van de Twentse volwassenen heeft overgewicht en we zien een daling in het aantal mensen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen. Ook is alcoholgebruik in Twente een groot probleem. Zo valt 12% van de volwassenen in Twente onder zware drinkers terwijl het landelijke gemiddelde 10% is. Projecten onder deze themalijn zijn: - Kansrijke start en kansrijk opgroeien - Gezonde koers voor kinderen - Volwassenen naar gezond(er) gewicht - Valpreventie - Aanpak middelengebruik - In beweging met - Versterken zelfstandigheid bij licht verstandelijke beperking - Positieve gezondheid.	Financiering van deze lijn is uit de SPUK IZA, SPUK GALA programma 15 en subsidie Provincie Overijssel.

	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding (Uit de themalijn in de Tussentijdse rapportage / het Jaarplan)	Financiering
3	Themalijn Mentale gezondheid	Binnen de themalijn mentale gezondheid streven we naar het vergroten van het mentaal welbevinden en zingeving van en voor alle inwoners van Twente. Daarnaast willen we dat goede geestelijke gezondheidszorg en -ondersteuning beschikbaar blijft voor mensen die dat nodig hebben. Want een goede mentale gezondheid heeft direct effect op de algehele gezondheid van inwoners. De meeste inwoners van Twente ervaren hun eigen gezondheid als (zeer) goed. Toch liggen de wachttijden voor behandeling in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) in Twente hoger dan het landelijk gemiddelde. Met name de mentale gezondheid van jongeren (16-25 jaar) staat onder druk. Dit alles vraagt om een andere integrale en preventieve aanpak. De gewenste transformatie vereist een brede betrokkenheid van het sociaal domein, welzijn en zorg. Binnen de themalijn mentale gezondheid wordt op projectniveau domeinoverstijgend samengewerkt met het samenwerkingsverband Twente Beter. Projecten onder deze themalijn zijn: - Aanpak wachttijden - Participatie naar vermogen - Mentale gezondheids- en herstelcentra - Onafhankelijke cliëntondersteuning - Terugdringen instroom Wlz GGZ - Mentale gezondheid jongeren	Financiering van deze lijn is uit de SPUK IZA en SPUK cliëntondersteuning
4	Themalijn Ouderen	Binnen de themalijn ouderen focussen we ons op het aantoonbaar verbeteren van de gezondheid en kwaliteit van het leven van de ouder wordende Twentse inwoner. Hierdoor kunnen inwoners zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven wonen en actief deelnemen aan de samenleving, met behoud van zelfregie en verantwoordelijkheid. Twente is een sterk vergrijzende regio. De verwachting is dat het percentage ouderen in Twente tussen 2020 en 2040	Financiering van deze lijn is uit de SPUK IZA en Regiodeal Twente

	Bouwsteen	Inhoudelijke duiding (Uit de themalijn in de Tussentijdse rapportage / het Jaarplan)	Financiering
		verdubbelt. De groep ouderen wordt groter en de gemiddelde leeftijd wordt steeds hoger. Naast de toename van het aantal oudere inwoners, is er sprake van arbeidsmarktkrapte binnen de zorg en het welzijn. Ook zal de druk op mantelzorgers fors toenemen. Dit vraagt om een andere integrale en preventieve aanpak. De gewenste transformatie vereist een brede betrokkenheid van het sociaal domein, welzijn en zorg en om deze reden werken we actief samen. Onder deze themalijn vallen de volgende projecten: - Doorstroom Wlz - Gezond en zelfredzaam ouder worden - Subproject: Deskundigheidsbevordering Huishoudelijke ondersteuning - Bennie Oud - Respijtzorg-Logeerszorg - Subproject Samenwerkingskracht Mantelzorg (ontwerpend onderzoek) - Samenwerken in de wijk - Subproject: Samen indiceren - Wonen en zorg	
5	Themalijn jeugd	Voor deze themalijn is de verbinding gelegd met de Samenwerkingsagenda jeugd en hervormingsagenda jeugd. In opdracht van en op verzoek van bestuurders is een projectleider Jeugd ondergebracht bij Twentse Koers. Dit houdt in dat deze medewerker personeel technisch gezien valt onder Twentse Koers, maar inhoudelijk werkt ten behoeve van de Samenwerkingsagenda Jeugd (actielijn 3: sociale basis jeugd).	

4. Financiën Twentse Koers

In tegenstelling tot de organisatieonderdelen van SamenTwente, wordt Twentse Koers niet gefinancierd door de gemeenten. De baten bestaan uit rijkssubsidiemiddelen, zoals SPUK IZA en SPUK GALA, en ook uit provinciale subsidie. Het huidige programma met financiering is ingeregeld tot 31 december 2026. Momenteel wordt er al gewerkt aan verschillende financieringsvormen voor bepaalde projecten, voor een langere periode dan 31 december 2026. Denk hierbij aan verschillende IZA transformatiefondsaanvragen, Regiodeal aanvragen en ZonMw subsidies.

Een overzicht van de baten en lasten over 2024 ziet er als volgt uit. (Op basis van de begroting, inclusief de begrotingswijziging van juli '24.)

Baten	Begroting (incl. wijziging)	Lasten	Begroting (incl. wijziging)
SPUK IZA	€ 5.326.438	Programmaorganisatie algemeen	€ 1.846.422
SPUK GALA – Programma 15	€ 211.356	Themalijn Bestaanszekerheid	€ 592.428
SPUK GALA 2023	€ 169.711	Themalijn Mentale Gezondheid	€ 493.013
SPUK cliënt-ondersteuning	€ 75.601	Themalijn Preventie en Gezondheid	€ 677.381
Provincie Overijssel	€ 492.832	Themalijn Ouderen	€ 337.380
		Overig budget projecten	€ 160.000
		Lokale inzet en bekostiging*	€ 1.085.570
		Bijdragen aan gemeenten	€ 700.000
		Positief resultaat	€ 383.744
Totaal	€ 6.275.938	Totaal	€ 6.275.938
Risicoreserve	€ 496.165	Risicoreserve	€ 496.165
Totaal incl. reserve	€ 6.772.103	Totaal incl. reserve	€ 6.772.103

)* Het bedrag voor de lokale inzet en bekostiging betreft voor 2024 geen volledig jaar, omdat deze projectleiders hoofdzakelijk pas medio 2024 zijn gestart. Nu deze projectleiders en -medewerkers volop aan de slag zijn, zal de lokale inzet en bekostiging vanaf 2025 aanzienlijk hoger zijn. Deze medewerkers zijn beschikbaar voor lokale

ondersteuning (tussen 1 en 1,66 FTE per gemeente) passend bij de lokale behoeftes en worden dus door de gemeenten inhoudelijk aangestuurd.

5. Gebruikte bronnen

De bronnen die zijn gebruikt voor het samenstellen van dit informatiepakket zijn de volgende documenten van Twentse Koers:

- Samenwerkingsovereenkomst;
- Dienstverleningsovereenkomst;
- Regiobeeld Twente;
- Regioplan Twente;
- Tussentijdse rapportage Twentse Koers 2024;
- Website Twentse Koers;
- Praatplaten Twentse Koers.

Gemeenten	Aantal inwoners	Aantal jeugdigen	Autonome ontwikkelingen (bedragen in € excl. Indexaties)		
			Veilig Thuis Twente	Forensische geneeskunde	Totaal autonome ontwikkelingen
			Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	
Almelo	74.317	13.729	114.003	52.188	166.191
Borne	24.639	5.112	37.796	17.303	55.099
Dinkelland	26.739	4.832	41.018	18.777	59.795
Enschede	161.738	27.521	248.107	113.579	361.686
Haaksbergen	24.359	4.337	37.367	17.106	54.473
Hellendoorn	36.264	6.848	55.629	25.466	81.095
Hengelo	83.058	14.437	127.411	58.327	185.738
Hof van Twente	35.446	6.139	54.374	24.892	79.266
Losser	23.376	4.225	35.859	16.416	52.274
Olenzaal	31.794	5.838	48.772	22.327	71.099
Rijssen-Holten	38.675	8.965	59.328	27.159	86.487
Tubbergen	21.397	4.059	32.823	15.026	47.849
Twenterand	34.073	7.140	52.268	23.927	76.196
Wierden	24.931	5.072	38.244	17.508	55.752
Totaal	640.806	118.254	983.000	450.000	1.433.000

Gemeenten	Aantal inwoners	Aantal jeugdigen	Voorstellen scenario kern (bedragen in € excl. Indexaties)						
			Beindigen of versoberen Gezonde school aanpak	Inzet seksuele gezondheid versoberen	Stoppen met adviesrol ihkv omgevingswet	Terugbrengen gevraagd en ongevraagd advies	Stoppen met extra inzet meldpunt woningvervuiling	Beindigen extra inzet meldpunt zorgwekkend gedrag	Totaal financieel effect scenario kern
			Op basis van jeugdigen	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	
Almelo	74.317	13.729	-21.478	-9.278	-15.541	-2.899	-11.018	0	-60.213
Borne	24.639	5.112	-7.997	-3.076	-5.152	-961	-3.653	0	-20.840
Dinkelland	26.739	4.832	-7.559	-3.338	-5.591	-1.043	-3.964	0	-21.496
Enschede	161.738	27.521	-43.055	-20.192	-33.821	-6.310	-23.978	0	-127.356
Haaksbergen	24.359	4.337	-6.785	-3.041	-5.094	-950	-3.611	0	-19.481
Hellendoorn	36.264	6.848	-10.713	-4.527	-7.583	-1.415	-5.376	0	-29.615
Hengelo	83.058	14.437	-22.586	-10.369	-17.368	-3.240	-12.313	0	-65.877
Hof van Twente	35.446	6.139	-9.604	-4.425	-7.412	-1.383	-5.255	0	-28.079
Losser	23.376	4.225	-6.610	-2.918	-4.888	-912	-3.466	0	-18.794
Olenzaal	31.794	5.838	-9.133	-3.969	-6.648	-1.240	-4.713	0	-25.705
Rijssen-Holten	38.675	8.965	-14.025	-4.828	-8.087	-1.509	-5.734	0	-34.183
Tubbergen	21.397	4.059	-6.350	-2.671	-4.474	-835	-3.172	0	-17.503
Twenterand	34.073	7.140	-11.170	-4.254	-7.125	-1.329	-5.051	0	-28.930
Wierden	24.931	5.072	-7.935	-3.112	-5.213	-973	-3.696	0	-20.929
Totaal	640.806	118.254	-185.000	-80.000	-134.000	-25.000	-95.000	0	-519.000

Gemeenten	Totaal autonome ontwikkelingen	Totaal financieel effect scenario kern	Financieel totaal saldo- effect voorstellen kern
Almelo	166.191	-60.213	105.978
Borne	55.099	-20.840	34.259
Dinkelland	59.795	-21.496	38.299
Enschede	361.686	-127.356	234.330
Haaksbergen	54.473	-19.481	34.991
Hellendoorn	81.095	-29.615	51.481
Hengelo	185.738	-65.877	119.861
Hof van Twente	79.266	-28.079	51.187
Losser	52.274	-18.794	33.481
Olenzaal	71.099	-25.705	45.394
Rijssen-Holten	86.487	-34.183	52.304
Tubbergen	47.849	-17.503	30.346
Twenterand	76.196	-28.930	47.266
Wierden	55.752	-20.929	34.823
Totaal	1.433.000	-519.000	914.000

Gemeenten	Aantal inwoners	Aantal jeugdigen	Autonome ontwikkelingen (bedragen in € excl. Indexaties)		
			Veilig Thuis Twente	Forensische geneeskunde	Totaal autonome ontwikkelingen
			Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	
Almelo	74.317	13.729	114.003	52.188	166.191
Borne	24.639	5.112	37.796	17.303	55.099
Dinkelland	26.739	4.832	41.018	18.777	59.795
Enschede	161.738	27.521	248.107	113.579	361.686
Haaksbergen	24.359	4.337	37.367	17.106	54.473
Hellendoorn	36.264	6.848	55.629	25.466	81.095
Hengelo	83.058	14.437	127.411	58.327	185.738
Hof van Twente	35.446	6.139	54.374	24.892	79.266
Losser	23.376	4.225	35.859	16.416	52.274
Olenzaal	31.794	5.838	48.772	22.327	71.099
Rijssen-Holten	38.675	8.965	59.328	27.159	86.487
Tubbergen	21.397	4.059	32.823	15.026	47.849
Twenterand	34.073	7.140	52.268	23.927	76.196
Wierden	24.931	5.072	38.244	17.508	55.752
Totaal	640.806	118.254	983.000	450.000	1.433.000

Gemeenten	Aantal inwoners	Aantal jeugdigen	Voorstellen scenario koers (bedragen in € excl. Indexaties)						
			Continueren Gezonde school aanpak	Inzet seksuele gezondheid handhaven	Bepaalde adviesrol ihkv omgevingswet	Handhaven adviesrol publieke gezondheid	Handhaven extra inzet meldpunt woningvervuiling	Handhaven extra inzet meldpunt zorgwekkend gedrag	Totaal financieel effect scenario koers
			Op basis van jeugdigen	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	Op basis van inwoners	
Almelo	74.317	13.729	-	-	-	11.597	-	13.569	25.166
Borne	24.639	5.112	-	-	-	3.845	-	4.499	8.344
Dinkelland	26.739	4.832	-	-	-	4.173	-	4.882	9.055
Enschede	161.738	27.521	-	-	-	25.240	-	29.531	54.770
Haaksbergen	24.359	4.337	-	-	-	3.801	-	4.448	8.249
Hellendoorn	36.264	6.848	-	-	-	5.659	-	6.621	12.280
Hengelo	83.058	14.437	-	-	-	12.961	-	15.165	28.126
Hof van Twente	35.446	6.139	-	-	-	5.531	-	6.472	12.003
Losser	23.376	4.225	-	-	-	3.648	-	4.268	7.916
Olenzaal	31.794	5.838	-	-	-	4.962	-	5.805	10.767
Rijssen-Holten	38.675	8.965	-	-	-	6.035	-	7.061	13.097
Tubbergen	21.397	4.059	-	-	-	3.339	-	3.907	7.246
Twenterand	34.073	7.140	-	-	-	5.317	-	6.221	11.538
Wierden	24.931	5.072	-	-	-	3.891	-	4.552	8.443
Totaal	640.806	118.254	0	0	0	100.000	0	117.000	217.000

Gemeenten	Totaal autonome ontwikkelingen	Totaal financieel effect scenario kern	Financieel totaal saldo-effect voorstellen koers
Almelo	166.191	25.166	191.358
Borne	55.099	8.344	63.443
Dinkelland	59.795	9.055	68.850
Enschede	361.686	54.770	416.456
Haaksbergen	54.473	8.249	62.722
Hellendoorn	81.095	12.280	93.376
Hengelo	185.738	28.126	213.865
Hof van Twente	79.266	12.003	91.269
Losser	52.274	7.916	60.190
Olenzaal	71.099	10.767	81.866
Rijssen-Holten	86.487	13.097	99.584
Tubbergen	47.849	7.246	55.095
Twenterand	76.196	11.538	87.734
Wierden	55.752	8.443	64.194
Totaal	1.433.000	217.000	1.650.000

Memo

Aan
Algemeen Bestuur

Van
Dagelijks Bestuur

Datum
13 februari 2025

Onderwerp
Reflectie DB
kerntakendiscussie

Reflectie dagelijks bestuur op de kerntakendiscussie

1. Inleiding

Op 14 februari 2024 heeft u besloten een discussie te willen voeren over de kerntaken van SamenTwente. Met deze kerntakendiscussie kunnen keuzes worden gemaakt om het goede te blijven doen voor de inwoners van Twente op het gebied van Gezond, Veilig & Vitaal. Ter voorbereiding op uw oordeelsvormende vergadering over de kerntakendiscussie, geven wij in deze memo een reflectie over de kerntakendiscussie.

2. Leeswijzer

In deze reflectie zullen wij kort stilstaan bij de opdrachtformulering van de kerntakendiscussie, onze maatschappelijke en organisatorische context, reflectie op het proces van de kerntakendiscussie tot nu toe en onze beelden bij het vervolg hiervan.

3. Opdrachtformulering kerntakendiscussie

Lysias Advies (hierna: Lysias) heeft opdracht gekregen om het proces te begeleiden. Om tot een opdrachtformulering te komen heeft Lysias verkennende gesprekken gevoerd met bestuurders en adviseurs. Op 10 juli 2024 is de opdracht vastgesteld, waarbij u heeft gekozen om de kerntakendiscussie te voeren langs de lijn van de inhoud en keuzes te maken om het goede te blijven doen voor de Twentse inwoners.

4. Context van SamenTwente

4.1 Organisatorische context – een blik op het verleden

Voordat we via de kerntakendiscussie vooruitkijken is het belangrijk kort stil te staan bij waar onze organisatie vandaan komt. SamenTwente is ontstaan naar aanleiding van de veranderopdracht Regio Twente. De uitgangspunten van de veranderopdracht waren: focus op inhoudelijke thema's, transparantie, eenvoud en minder bestuurlijke drukte. Het resultaat van de transitie van Regio Twente moest zijn dat dit structureel efficiency, effectiviteit en financieel voordeel oplevert voor de gemeenten. Op 10 juni 2021 is het eindplan van de veranderopdracht vastgesteld en is SamenTwente ontstaan. Per 2024 is de veranderopdracht volledig uitgevoerd. In het eindplan is uiteengezet dat de veranderopdracht voor de gemeenten geleid heeft tot een incidentele besparing op de gemeentelijke bijdrage voor de periode 2021 tot en met 2024 van jaarlijks € 524.000. Vanaf 2025 heeft de veranderopdracht geleid tot een structurele besparing voor gemeenten van jaarlijks € 260.000. Om deze besparingen te kunnen realiseren moesten er voor € 1,6 miljoen aan structurele ombuigingen gerealiseerd worden. Het restant hiervan, € 88.000, moet door SamenTwente per heden nog gerealiseerd worden.

4.2 Maatschappelijke context

Onze maatschappij is volop in beweging, er spelen grote maatschappelijke vraagstukken. Het weerbarstige pad van de kerntakendiscussie weerspiegelt volgens ons de realiteit van

de ingewikkelde bestuurlijke context als gevolg van de maatschappelijke en financiële complexiteit waarvoor we gezamenlijk verantwoordelijk zijn. Wij realiseren ons dat het een enorme opgave is om ondanks de Rijkskortingen een sociaal vangnet in stand te houden. We voelen ons als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten nadrukkelijk onderdeel van deze opgave. We zien de kerntakendiscussie als een noodzakelijk proces van ijking van de gezamenlijke opgave. Daarom komen we graag samen tot een keuze hoe we het beste kunnen blijven doen voor, in de eerste plaats, de Twentse inwoners, gemeenten en medewerkers van SamenTwente.

5. Reflectie op proces kerntakendiscussie en rol bestuur SamenTwente

Via de kerntakendiscussie heeft u als doel gesteld een besluit te nemen om het juiste te blijven doen voor de inwoners van Twente, tegen benodigde middelen. Wij vinden het belangrijk dat u, in de rol van verlengd lokaal bestuur, verantwoordelijkheid neemt om te komen tot een besluit. Daarbij willen we stilstaan bij de opdracht aan Lysias om de kerntakendiscussie te voeren vanuit de inhoud. Besluitvorming dient ons inziens dan ook langs de inhoudelijke lijn plaats te vinden. Financiën mogen niet leidend worden in het afronden van deze inhoudelijke kerntakendiscussie. Tegelijkertijd is het belangrijk om in het proces en bij de besluitvorming gezamenlijkheid in belangen te vinden.

6. Reflectie op vervolg

6.1 Samenhang en duidelijkheid over vervolgopdrachten

Inmiddels bestaan in de kerntakendiscussie een aantal onderwerpen die nadere uitwerking behoeven, waarvan de uitwerking voor een integrale afweging van de voorstellen bekeken dienen te worden.

- Brede business case Jeugd inclusief OZJT;
- Opdracht Enschede – governance Jeugd;
- Opdracht Samenwerking – het Samen van SamenTwente;

SamenTwente heeft behoefte aan duidelijkheid met betrekking tot de inhoud, opdrachtgeverschap, benodigde ambtelijke inzet, de tijd waarop en verdere concrete uitvoering rondom de business case Jeugd en het effect hiervan op de voorstellen die de JGZ en OZJT raken. Ook heeft de Governance-Jeugd-opdracht raakvlak met de business case en in het verlengde daarvan met OZJT en de JGZ. Daarnaast is het van belang dat er meer duidelijkheid is rondom de verwachtingen over wat de opdracht Samenwerking gaat opleveren.

6.2 Focus op de langere termijn

SamenTwente speelt een belangrijke rol bij onze maatschappelijke opgaven. Deze opgaven vergen investeringen aan de voorkant en een lange adem. De cirkel van geweld duurzaam verbreken, de jeugd gezonder te laten opgroeien, en daarmee het beroep op de jeugdzorg terugdringen, vergen een lange termijn focus. Het zou ons inziens de ambitie moeten zijn om van SamenTwente, via structurele en duurzame keuzes, een toekomstbestendige organisatie te maken. Hieronder verstaan wij een organisatie die met een stevige basis van uit te voeren taken, wendbaar en flexibel kan reageren op de landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen van de toekomst en op vragen van gemeenten en stakeholders. Dit om een zo optimaal mogelijk effect op de gezondheid van onze inwoners te realiseren. Hoewel tijdens de bestuurdersdag op 16 januari de wens uitgesproken werd om meer gezamenlijk op te trekken in de wijze waarin gemeenten lokaal preventief kunnen investeren om regionale inzet aan de achterkant (meldpunten, VTT, jeugdzorg en GGD inzet) te voorkomen, lijken gemeenten meer geneigd te zijn te kiezen voor het kern scenario. Hoewel wij de keuze hiervoor vanwege de zware financiële

opgaven kunnen begrijpen, moeten we ons realiseren dat deze keuzes gevolgen hebben voor de door SamenTwente vastgestelde inhoudelijke visies.

6.3 Welke kansen zien we

SamenTwente bevindt zich ten aanzien van een aantal belangrijke taken met onze dienstverlening aan de achterkant van de keten. Er is sprake van zogenaamde '*autonome ontwikkelingen*'. Denk aan de volumetoename bij Veilig Thuis Twente en bij de meldpunten Zorgwekkend gedrag en Woningvervuiling. Het omkeren van de volumetoename ligt daarmee buiten onze invloedssfeer. Wij verwachten dat de volumetoename en de bijbehorende vraag aan SamenTwente de komende jaren verder toeneemt. Investerings op gemeentelijk en regionaal niveau in het voorliggende veld kunnen mogelijk leiden tot het verminderen van de regionale volumetoename.

Op dit moment worden gemeentelijke investeringen in de voorkant weinig op elkaar afgestemd. U heeft daarom aangegeven hierbij kansen te zien in het uitwerken van de samenwerkingsopdracht. We willen effectief samenwerken aan opgaven in de regio. Naar onze mening moet hiermee een vertrekpunt ontstaan voor een nieuwe strategische dialoog over de Twentse samenwerking, waarmee we:

- Toewerken naar een focus op de 'voorkant' om regionale trends te keren, waardoor inzet van mensen en middelen vanuit gemeenten en SamenTwente op de wat langere termijn kunnen afnemen.
- Prioriteren op welke opgaven we gezamenlijk gaan inzetten.
- Bij de inhoudelijke overwegingen bewust aandacht hebben voor de afweging lokaal ten opzichte van regionaal. Welke investering doen we op gemeentelijk niveau en welke op regionaal niveau. Het doel hierbij blijft altijd het bereiken van het maximale maatschappelijke effect.
- Onderzoeken op welke wijze we de ambtelijke en bestuurlijke afstemming op elkaar laten aansluiten om tot het optimale besluitvormingsproces te komen. Hoe zijn we ambtelijk georganiseerd (rollen, taken, verwachtingen etc.).

Informatienota AB

Voorstel van het dagelijks bestuur

12 februari 2025

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000048	5 maart 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
C1	Overig	

Onderwerp

Interne Managementletter 2024

Kennis te nemen van

1. De Interne Managementletter 2024

Inleiding

Voor u ligt de interne managementletter, opgesteld door de interne auditfunctie, met de uitkomsten van de tussentijdse interne controle werkzaamheden op onze belangrijkste financiële processen. Deze werkzaamheden (audits) zijn uitgevoerd op basis van het door uw vastgestelde interne controleplan en vormen de basis voor het afgeven van de verantwoording over rechtmatigheid in de jaarrekening 2024. De interne auditfunctie rapporteert op deze wijze aan het ambtelijk management, aan ons als dagelijks bestuur en aan u als algemeen bestuur. Separaat ontvangt u de Board- en IT letter van de accountant met haar tussentijdse bevindingen. Op 14 februari 2025 heeft de adviescommissie gesproken over de interne managementletter. Naar aanleiding van deze bespreking heeft de commissie een adviesbrief opgesteld voor uw bestuur. Dit advies is ook separaat toegevoegd

Kernboodschap

1.1 Met de interne managementletter kan er een parallel getrokken worden met de wijze waarop de accountant rapporteert

Via een interne managementletter wordt op een vergelijkbare wijze als de accountant, intern gerapporteerd over onze interne beheersing. Als we de bevindingen van de interne auditfunctie en de bevindingen van de accountant (Eshuis) over elkaar heen leggen, kunnen we constateren dat deze rapportages elkaar mooi aanvullen en ons op de belangrijkste punten scherp houden. De interne auditfunctie rapporteert over de focusgebieden en de mate van het in control zijn op de (financieel belangrijkste) processen. Het is kostbaar en tijdrovend om iedere euro die kan leiden tot onrechtmatig handelen te controleren en te verantwoorden. Daarom wordt gefocust op de belangrijke aandachtsgebieden en wordt rekening gehouden met de door uw vastgestelde verantwoordingsgrens van 3% van de lasten (voor 2024 ongeveer € 2,1 miljoen) en een rapporteringsgrens van € 100.000.

1.2 Uit de overall beeld van de interne managementletter blijkt dat de interne beheersing voldoende is

De beheersing in de belangrijkste financiële processen scoort een voldoende. Er is zichtbaar gewerkt aan het opvolgen van de bevindingen van de interne auditfunctie en er is opvolging gegeven aan de bevindingen van de accountant. Dat de processen een voldoende scoren wil niet zeggen dat alles goed gaat.

1.3 Er is zowel een onrechtmatigheid als een onduidelijkheid geconstateerd bij de Versnellingsaanpak Jeugd

Van alle gecontroleerde processen is door interne auditfunctie alleen in het proces inkoop en aanbesteding een onrechtmatigheid (fout) aangetroffen die de rapporteringsgrens van € 100.000 overschrijdt. De Versnellingsaanpak Jeugd Twente is aan het werk om het aantal en duur van de uitplaatsingen in Twente terug te dringen. Voor de begeleiding van deze transformatie is eind 2023 een opdracht verleend aan een organisatie voor € 250.000. De werkelijke kosten over 2024 zullen ongeveer € 300.000 (excl. Btw) bedragen. Deze opdracht is ten onrechte niet Europees aanbesteed. Deze onrechtmatigheid zal bij de jaarrekening 2024 als een fout worden opgenomen worden in onze rechtmatigheidsverantwoording.

Daarnaast vinden er op dit moment vanuit SamenTwente ook uitbetalingen (zoals bevoorschottingen) plaats voor inzet van ambulante hulpverleners van zorgaanbieders ten behoeve van Team Anders. Op het moment van schrijven gaat het om een totaalbedrag van ongeveer € 240.000. Onder de bevoorschottingen zit geen overeenkomst ten grondslag tussen SamenTwente/OZJT en de zorgaanbieders. Daarom is de prestatielevering momenteel niet vast te stellen. De nood om een verandering te realiseren binnen het sociaal domein is groot. Via de Versnellingsaanpak Jeugd Twente wordt met multidisciplinaire teams out-of-the-box gedacht en de bedachte oplossingen worden ook direct uitgevoerd. Het gevaar hierbij is dat er door de snelheid, minder aandacht is voor bedrijfsmatige consequenties voor SamenTwente. Onrechtmatigheden liggen dan op de loer. Wij nemen het advies van de interne auditfunctie over en zullen zorgdragen voor betere borging van de bedrijfsmatige consequenties.

1.4 Er zijn in het proces fiscaliteit geen fouten gesignaleerd maar wel risico's die nog niet voldoende beheerst worden

Door de interne auditfunctie is geconstateerd dat kilometerregistraties van de dienstauto's, om te borgen dat er geen sprake is van privé gebruik, voor verbetering vatbaar is. Om deze verbetering te realiseren wordt een aanbesteding voorbereid voor het leasen van dienstauto's. In de aanbesteding wordt ook rekening gehouden met een geautomatiseerde kilometerregistratie.

De Belastingdienst heeft aangegeven dat met ingang van 1 januari 2025 het handhavingsmoratorium op de Wet DBA vervalt en dat zij gaat handhaven op (schijn)zelfstandigheid van ZZP 'ers. In verband met overmacht wordt door de organisatie veelvuldig gebruik gemaakt van ZZP-forensische artsen. Deze casus en de impact van de Wet DBA hierop is goed in beeld en wordt afgestemd met de fiscus. Maar binnen de organisatie wordt er daarnaast op diverse andere plekken (langdurig) gebruik

gemaakt van ZZP'ers. De impact van de Wet DBA hierop is nog integraal in beeld. Dit wordt momenteel in beeld gebracht.

1.5 Interne beheersing vraagt blijvend aandacht

We zijn nooit "klaar" met het versterken van de interne beheersing. We moeten aandacht blijven geven aan onze kritische financiële processen en de nodige stappen blijven maken. Daarbij zullen we constant de afweging moeten blijven maken tussen enerzijds de optimalisatie van processen en interne beheersing en anderzijds de extra werkzaamheden die dat met zich meebrengt en het extra voordeel dat ermee wordt behaald.

Communicatie

Geen.

Vervolg

1. De interne controlewerkzaamheden 2024 worden afgerond en de bevindingen worden opgenomen in de jaarrekening 2024. In de jaarrekening zal het DB een verantwoording afgeven.
2. Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2024 stelt de accountant het rapport van bevindingen op over getrouwheid.
3. Het rapport van bevindingen van de accountant wordt besproken in de auditcommissie.
4. De commissie stelt op basis van deze bespreking een adviesbrief op voor uw bestuur.
5. De jaarstukken 2024 en het rapport van bevindingen met advies van de auditcommissie worden behandeld in uw vergadering van 9 juli 2025.

Bijlagen

1. Interne Managementletter 2024

Besproken

[tekst]

Enschede

5-3-2025

secretaris

K.M. Leferink

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

Interne Managementletter 2024

bevindingen en conclusies
verbijzonderde interne controle

Gezond,
veilig
& vitaal

samentwente.nl

&
Samen
Twente

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	1
2. Samenvatting belangrijkste bevindingen	2
3. Interne controle en rechtmatigheid, hoe zat het ook alweer?.....	3
4. Bevindingen Eshuis accountants 2023 en opvolging	4
4.1 Opvolging van de bevindingen	4
5. Actualiteiten 2024	5
6. Focusgebieden	6
6.1 Tussentijdse conclusie.....	6
6.2 Opzet en bestaan processen 2024.....	6
6.2.1 Inkoop en aanbesteding	6
6.2.2 Personeel en salarissen.....	7
6.2.3 Forensische geneeskunde en Inspectie & Hygiene	7
6.2.4 Memoriaalboekingen	8
6.2.5 IT-omgeving financiële systemen.....	8
6.2.6 Treasury	8
6.2.7 Fiscaliteit	8
6.2.8 Integriteit en frauderisico's	9
6.3 Overige werkzaamheden	9

1. Inleiding

Met genoegen presenteren wij u de interne managementletter 2024 met daarin opgenomen de geconstateerde bevindingen in de interne beheersing op basis van de uitgevoerde verbijzonderde interne controlewerkzaamheden in het jaar 2024. De verrichte werkzaamheden zijn gericht op de focusgebieden die zijn opgenomen in het interne controleplan, dat in december '22 is vastgesteld door het Algemeen bestuur.

Met deze interne managementletter wordt de tussentijdse mate van beheersing in de belangrijkste financiële processen uiteengezet. De inhoud is een uitvloeisel van de verbijzonderde interne controles die zijn uitgevoerd om de werking van de beheersmaatregelen in de processen te toetsen. Bovendien worden de bevindingen en aanbevelingen vanuit de managementletter van de accountant weergegeven, inclusief de opvolging van de organisatie. Na de interne managementletter volgt de managementletter van de accountant en na afloop van de jaarrekeningcontrole volgt het rapport van bevindingen van de accountant. De conclusies van de verbijzonderde interne controle worden over het gehele jaar opgenomen in de jaarstukken 2024.

Deze interne managementletter is zoals afgesproken in het interne controleplan opgesteld door de interne auditfunctie (derde verdedigingslinie).

Leeswijzer

Deze rapportage begint met een samenvatting van de belangrijkste bevindingen. In het hoofdstuk daarna vind er een korte uiteenzetting plaats over de functie van interne controle. Gevolgd door een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van de accountant in 2023 en de opvolging ervan door de organisatie. Afgesloten wordt met een toelichting op de beoordeelde processen en de bevindingen die daarbij zijn geconstateerd.

2. Samenvatting belangrijkste bevindingen

Van alle gecontroleerde processen is alleen in het proces inkoop en aanbesteding een onrechtmatigheid (fout) aangetroffen die de rapportage grens van € 100.000 overschrijdt. Deze onrechtmatigheid wordt hieronder nader toegelicht.

Versnellingsaanpak Jeugd Twente / Samenwerkingsagenda OZJT/Samen14

De jeugdhulp moet transformeren. Te veel uithuisplaatsingen, hoge kosten en teruglopende kwaliteit. De Versnellingsaanpak Jeugd Twente is aan het werk om het aantal en duur van de uitplaatsingen in Twente terug te dringen. Met extra budget en creatieve oplossingen wordt onderzocht hoe het anders kan in de Jeugdzorg.

Voor de begeleiding van deze transformatie is eind 2023 een opdracht verleend aan een organisatie voor € 250.000. Deze opdracht is ten onrechte niet Europees aanbesteed. Deze afwijking zal bij de jaarrekening 2024 als rechtmatigheidsfout opgenomen worden in de rechtmatigheidsverantwoording. De verwachting is dat de werkelijke uitgaven van dit project bij de jaarrekening 2024 uitkomen op een bedrag van ongeveer € 300.000.

Daarnaast vinden er op dit moment vanuit SamenTwente ook uitbetalingen plaats voor inzet van ambulante hulpverleners van zorgaanbieders. Op het moment van schrijven gaat het om een totaalbedrag (lasten) van ongeveer € 240.000. Het is op dit moment niet duidelijk wie aan de lat de staat voor de vaststelling van de prestatielevering. Is dat SamenTwente of zijn dat de gemeenten die ook de inkoopcontracten hebben gesloten? Ook is niet duidelijk of deze lasten überhaupt door SamenTwente in de exploitatie verantwoord moeten worden en bovendien moeten er nog afspraken gemaakt worden over de dekking (baten).

Advies

De nood om een verandering te realiseren binnen het sociaal domein is groot. Via de Versnellingsaanpak Jeugd Twente wordt met multidisciplinaire teams out-of-the-box gedacht en de bedachte oplossingen worden ook direct uitgevoerd. Het gevaar hierbij is dat er door de snelheid, minder aandacht is voor bedrijfsmatige consequenties voor SamenTwente van de bedachte oplossingen.

(Inkoop)onrechtmatigheden liggen dan op de loer net zoals mogelijke consequenties op het gebied van prestatieleveringen.

Het is noodzakelijk dat dit soort transformaties niet alleen vanuit de inhoud worden aangevlogen. Het is belangrijk dat binnen de multidisciplinaire teams ook voldoende kennis zit die vooraf de bedrijfsmatige consequenties van de bedachte oplossingen toetst.

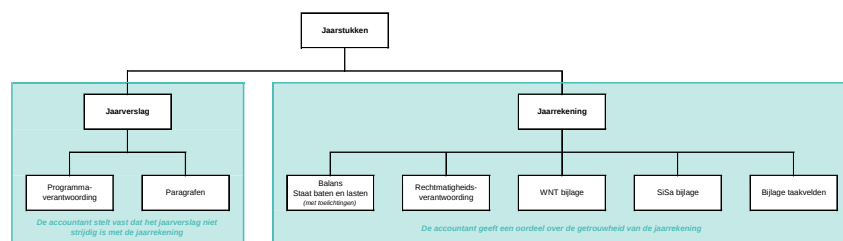
3. Interne controle en rechtmatigheid, hoe zat het ook alweer?

Inleiding

De publieke sector balanceert voortdurend tussen het maximaliseren van maatschappelijke impact, en de beperkte beschikbaarheid van middelen. Met het vaststellen van de begroting geeft het algemeen bestuur opdracht aan het dagelijks bestuur om de inhoudelijke doelen te realiseren binnen de budgetten die zij daarvoor beschikbaar stelt.

Tussentijds rapporteert het dagelijks bestuur, via de bestuursrapportage, over de uitvoering van beleid, de voortgang van de verschillende programma's en financiële ontwikkelingen. Hiermee vormt de Bestuursrapportage hét instrument voor het bestuur om tussentijds sturing te geven.

Na afloop van het boekjaar legt het dagelijks bestuur, onder overlegging van de jaarstukken, verantwoording af aan het algemeen bestuur over de bereikte resultaten en de besteding van de middelen. De componenten van de jaarstukken zijn daarmee als volgt schematisch weer te geven:

In wet- en regelgeving is opgenomen dat de jaarstukken voorzien moeten zijn van een rechtmatigheidsverantwoording (van het dagelijks bestuur) en van een getrouwheidsverklaring van de accountant. Om een getrouwe en rechtmatige verantwoording te borgen moet er door het dagelijks bestuur een beheersingssysteem ingericht zijn. Hoe we dit bij SamenTwente hebben ingericht is uiteengezet in ons [interne controleplan](#).

De interne auditfunctie (auditor en concerncontroller) van SamenTwente draagt zorg voor de uitvoering van het interne controleplan. Dit doen wij door op een systematische wijze interne controles (audits) uit te voeren.

Rechtsmatigheidsverantwoording

De rechtsmatigheidsverantwoording is per 2023 een feit. Het dagelijks bestuur heeft in 2023 voor het eerst een verantwoording afgelegd af over de mate van rechtmatig handelen.

In het BBV is bepaald dat de rechtsmatigheidsverantwoording zich moet richten op 3 criteria:

1. Voorwaardencriterium (in hoeverre houden we ons aan wet-regelgeving).
2. Begrotingscriterium (in hoeverre wordt afgeweken van de vastgestelde begroting).
3. Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium (in hoeverre kunnen derden misbruik maken van regelingen van SamenTwente). Dit onderwerp speelt niet bij SamenTwente aangezien wij geen regelingen voor derden hebben.

Daarnaast heeft het algemeen bestuur van SamenTwente ervoor gekozen om de verantwoordingsgrens te stellen op 3% van de begrote lasten (inclusief reserves). Dit is voor 2024 een bedrag van € 2,15 miljoen. De rapportagegrens is gesteld op een vast bedrag van € 100.000.

Rechtsmatigheidsverantwoording in relatie tot deze interne managementletter

Het dagelijks bestuur van SamenTwente geeft al jaren een uitspraak over de rechtmatigheid via deze interne managementletter. Dus voor ons is het in grote mate een continuering van deze rapportage zoals we dat al deden.

Het is goed om te realiseren dat deze interne managementletter breder rapporteert dan strikt noodzakelijk voor de rechtsmatigheidsverantwoording. In deze letter treft u bijvoorbeeld ook inzichten aan over de mate van beheersing in financiële IT-systemen. Dit is niet vereist vanuit de rechtsmatigheidsverantwoording. Daarnaast focust de rechtsmatigheidsverantwoording zich niet op getrouwheid. In de praktijk is het dagelijks bestuur ook verantwoordelijk voor een getrouwe jaarrekening. Dus bij de uitvoering van de interne controles,

focussen we ons ook op de getrouwheid van baten en lasten (volledigheid, juistheid, prestatieleveringen etc.).

4. Bevindingen Eshuis accountants 2023 en opvolging

Het algemeen bestuur heeft aan Eshuis Registeraccountants (*hierna: Eshuis*) de opdracht gegeven voor de jaarrekeningcontrole. Als onderdeel van die controle doen zij onder andere onderzoek naar de administratieve organisatie en de interne beheersing. De bevindingen leggen zij vast in de boardletter

In de [boardletter 2023](#) hebben zij de volgende significante processen onderkend:

- Rechtmatigheidsverantwoording
- Informatieveiligheid
- Inkopen en aanbestedingen
- Personeel en salarissen
- Forensische geneeskunde
- Inspectie & Hygiëne
- Vaccinaties JGZ
- Memoriaalboekingen
- Treasury

Hun oordeel over opzet en bestaan van bovenstaande processen is weergegeven op basis van een driepuntsschaal; toereikend, toereikend met verbetermogelijkheden of verbetermogelijkheden. Processen gekwalificeerd als 'Toereikend met verbetermogelijkheden' vragen op de middellange termijn aandacht. Processen met de kwalificatie 'Verbetermogelijkheden' vragen op korte termijn (voor de volgende jaarrekeningcontrole) aandacht.

De processen 'Inkopen en betalingen' en 'Memoriaalboekingen' zijn gekwalificeerd als Toereikend met verbetermogelijkheden. De onderstaande drie detailbevindingen/risico's zijn gerapporteerd:

1. Vier-ogen principe memoriaalboekingen
Risico dat foutieve boekingen worden verwerkt in de financiële administratie.
2. Registratie prestatielevering inkoop en aanbestedingen
Risico dat er niet een afdoende onderbouwing gegeven kan worden of er sprake is van een rechtmatigheidsfout.

3. Betaalbestand

Risico op onrechtmatige onttrekking van financiële middelen door het wijzigen van het bankrekeningnummer in het betaalbestand.

In 2023 heeft Eshuis ook een IT-audit uitgevoerd. Deze audit heeft de IT-beheersing van de belangrijkste financiële systemen als focus. In de [auditletter 2023](#) zijn door Eshuis de volgende detailbevindingen gerapporteerd met de hoogste prioriteit:

4. Aanvragen en goedkeuren van autorisaties
Dit proces is belegd bij de financiële administratie. De accountant beveelt aan om dit proces niet bij financiën te beleggen (functiescheiding).
5. Tijdig intrekken van autorisaties en het monitoren van actieve gebruikersaccounts
Afmeldingen van gebruikers wordt niet tijdig doorgevoerd en daarnaast is er geen vastgestelde procedure voor beoordeling van actieve gebruikersaccountants op toegewezen rechten.

4.1 Opvolging van de bevindingen

Hieronder treft u een overzicht aan van de opvolging van de bevindingen van de accountant.

1. Vier-ogen principe memoriaalboekingen
De opzet van de verbijzonderde interne controle op de memoriaalboekingen is met ingang van 2024 herzien. Van alle resultaat-beïnvloedende boekingen $\geq$ k. € 50 wordt beoordeeld of het vier-ogen principe is toegepast.
2. Registratie prestatielevering inkoop en aanbestedingen
Bij de controle op de jaarrekening worden deze VIC-werkzaamheden uitgevoerd. Dit zal gaan op de zelfde wijze als vorig jaar. Namelijk risicogericht met focus op de prestatieleveringen van ingehuurd personeel. De prestatieleveringen worden getoetst in het platform van Staffing Management. De opdrachtgevers geven voordat facturen worden betaald in dit systeem hun akkoord.
3. Betaalbestand
Er is een API koppeling aangemaakt waardoor het betaalbestand vanuit de financiële administratie automatisch wordt doorgezet naar

de bank. Bij het aanmaken van het betaalbestand genereert het systeem een Opdrachtbrief met daarop een Integriteitskenmerk. Autorisatie van het betaalbestand vindt plaats door een andere functionaris. Hij/zij controleert in de bank of het Integriteitskenmerk van de batch overeenkomt met het Integriteitskenmerk op de opdrachtbrief.

4. Aanvragen en goedkeuren van autorisaties
Per 1 november 2024 is een functiescheiding aangebracht bij het toekennen en goedkeuren van autorisaties. Dit is ondergebracht bij functioneel beheerders in team ICT en niet meer bij de lijnorganisatie (financiële administratie).
5. Tijdig intrekken van autorisaties en het monitoren van actieve gebruikersaccounts
De organisatie maakt bij de opvolging van deze bevinding onderscheid tussen een structurele oplossing en een tijdelijke oplossing. Voor de structurele oplossing wordt er gewerkt aan een IT-tool (Identity access management). In de tussentijd wordt er door Applicatiebeheer en de door de financiële adviseurs periodiek beoordeeld welke actieve gebruikers welke rechten zouden mogen hebben.

Op basis van bovengenoemde ontwikkelingen is het eigen oordeel over het risico niveau 2024 ten opzichte van 2023 van de door de accountant geconstateerde bevindingen, hieronder weergegeven:

Bevinding	Risico niveau 2024 t.o.v. 2023		
	gedaald	ongewijzigd	gestegen
1. Vier-ogen principe memoriaal			
2. Prestatie-levering inkoop			
3. Betaalbestand			
4. Goedkeuren autorisaties			
5. Periodieke beoordeling autorisaties (financiële IT-systemen)			

5. Actualiteiten 2024

In deze paragraaf worden de belangrijkste actualiteiten, ontwikkelingen en gebeurtenissen benoemd.

Financiële verordening 2024

Ervaringen opgedaan over het eerste jaar van de rechtmatigheidsverantwoording hebben in 2024 tot een wijziging van de [Financiële Verordening](#) geleid. In deze versie is de verantwoordingsgrens verhoogd van 1% naar 3% van de totale lasten (incl. toevoegingen aan reserves).

Toegevoegd aan de verordening is een bepaling over de tijdigheid van het melden van lastenonderschrijdingen en afwijkingen in de baten. Op basis van deze bepaling zijn voornoemde afwijkingen tijdig mits ze zijn gemeld in de bestuursrapportage(s) en/of via de jaarrekening.

Aanbesteding accountantsdiensten

Het huidige contract met de accountant loopt tot en met de boekjaren 2025. Om tijdig een accountant te kunnen aanwijzen voor de boekjaren 2026 en verder zijn de voorbereidingen gestart voor een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure. Het algemeen bestuur heeft op 16 oktober 2024 ingestemd met wederom een gezamenlijke aanbesteding met een aantal Twentse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. De auditcommissie heeft van het algemeen bestuur de volmacht gekregen om in dit proces een aantal handelingen te morgen uitvoeren (zoals opstellen programma van eisen en het doen van de beoordelingen.

Doorontwikkeling verbijzonderde interne controle

De interne controle omvat het beoordelen van de risico's, het ontwikkelen en implementeren van controleprocedures om deze risico's te beheersen en het monitoren van de effectiviteit van deze procedures. Het doel is om dat efficiënt en effectief in te richten. Bij de verdere doorontwikkeling willen we nog meer risicogericht gaan werken en meer gebruik willen maken van data-analyses. In 2024 willen we het interne controleplan updaten waarin deze lijn zal worden uitgewerkt.

6. Focusgebieden

Met het interne controleplan zijn met algemeen bestuur de processen en focusgebieden afgesproken waaraan de interne audit functie voor het belangrijkste deel haar tijd en aandacht zal besteden. Ook is daarin vastgelegd dat de interne audit functie over deze focusgebieden expliciet zal rapporteren. In dit hoofdstuk is per focusgebied een paragraaf opgenomen waarin de bevindingen van 2024 zijn uitgewerkt

6.1 Tussentijdse conclusie

Mate van in control	Interne managementletter 2024
1. Inkopen en aanbestedingen	
2. Personeel en salarissen	
3. Forensische geneeskunde en Inspectie & Hygiene	
4. Memoriaalboekingen	
5. IT-Omgeving financiële systemen	
6. Treasury	
7. Fiscale beheersing	
8. Integriteit en frauderisico's	

Legenda:

Groen = In control (mogelijk nog efficiency voordeel te behalen)
Oranje = nog niet helemaal in control (er zijn kleine verbeterpunten)
Rood = niet in control (er zijn grote verbeterpunten)

6.2 Opzet en bestaan processen 2024

Onderstaand volgt een (korte) uiteenzetting van de werkzaamheden en bevindingen.

6.2.1 Inkoop en aanbesteding

Ook in 2024 is een spendanalyse uitgevoerd. Uit de analyse komen 36 dossiers naar voren, waarvan het inkoopvolume de Europese aanbestedingsdrempel cumulatief overtreft, zijnde € 221.000 over de periode 2021-2024. Van de 36 dossier is er bij 1 dossier een onrechtmatigheid geconstateerd en bij 1 een onduidelijkheid.

Onrechtmatigheid

In 2023 hebben er twee ontwerpateliers onder begeleiding van externe partij plaatsgevonden voor inventarisatie van een versnellingsaanpak Jeugd, waarbij het doel is om het aantal uithuisplaatsingen fors te verminderen en naar een 'zo thuis mogelijke' situatie te gaan. Om deze doelen te kunnen verwezenlijken zou ook een multidisciplinair ambulant specialistisch team opgezet gaan worden dat regionaal inzetbaar is.

Voor bovenstaande is in eerste instantie één offerte uitgevraagd. De geraamde waarde hiervan bedroeg € 19.500, waarmee de opdracht onder de € 25.000 bleef en er geen aanbesteding nodig was. Eind 2023 is vervolgens bij deze zelfde externe partij een offerte aangevraagd en goedgekeurd van € 250.000. Bij deze opdracht is de inkoopadviseur niet betrokken. Gezien de hoogte van de offerte (€ 250.000) had een EU-aanbestedingsprocedure moeten worden opgestart. Ook in het geval dat deze externe partij de enige partij zou zijn geweest die deze diensten kon aanbieden, had een aanbestedingsprocedure moeten worden opgestart. Dit is ten onrechte niet gebeurd.

Onduidelijkheid

De onduidelijkheid van 2024 is ook vorig jaar als onduidelijk gerapporteerd. Dit heeft te maken met de doorlopende licentiekosten van het huidige digitaal dossier JGZ. Dit dossier is in 2024 opnieuw aanbesteed en in juni 2024 is de opdracht gegund aan een nieuwe leverancier. De verwachting is dat het nieuwe dossier halverwege 2025 in gebruik genomen gaat worden. Dit betekent dat de kosten van het huidige dossier in 2024 ook als een onduidelijkheid worden aangemerkt. De totale onduidelijkheid wordt voor 2024 geschat op € 330.000.

Afwijkingsbesluiten

Het dagelijks bestuur is bevoegd om van het inkoop- en aanbestedingsbeleid SamenTwente af te wijken. De afwijkingen worden via een adviesvoorstel voorgelegd aan het dagelijks bestuur. Onderstaande afwijkingen zijn op het moment van schrijven goedgekeurd. Bij de interne controle is geconstateerd dat er geen kader ligt waaraan een adviesvoorstel aan het dagelijks bestuur moet voldoen in geval van afwijking en in hoeverre inkoopadviseur hierbij betrokken is.

Afwijkingsbesluiten	
Onderwerp	Waarde
Toekomstbestendig werken JGZ	€ 150.000
Werving en selectie	€ 58.000
Advieswerkzaamheden inkooptraject jeugdhulp 2025	€ 87.000
Totaal	€ 295.000

Activiteiten ter versterking van het proces aanbestedingen

In 2024 hebben diverse activiteiten plaatsgevonden om het proces verder te versterken. De spendanalyse wordt opgesteld vanuit een rapportage ingericht in QlikSense (BI-tool). Dit zorgt ervoor dat de gebruikte data aansluit met de financiële administratie. Daarnaast zijn er ook voor de operationeel inkopers dashboard ingericht. Onder andere het dashboard waarmee uitgaven zonder contract zichtbaar worden gemaakt (contract rapportage). Op deze manier is heel snel te achterhalen, of “onbekende” uitgaven boven een bepaalde grens zijn ontstaan. Indien dit het geval is, wordt de uitgave onder de aandacht gebracht van de verantwoordelijke Operationeel Inkoper. Dit moet de bewustwording verder versterken.

Prestatielevering

Bij de controle op de prestatieleveringen is geconstateerd dat er vanuit SamenTwente uitbetalingen plaatsvinden voor inzet van ambulante hulpverleners van zorgaanbieders. Op het moment van schrijven gaat het om een totaalbedrag (lasten) van ongeveer € 200.000. Het is op dit moment niet duidelijk wie aan de lat de staat voor de vaststelling van de prestatielevering. Is dat SamenTwente of zijn dat de gemeenten die ook de inkoopcontracten hebben gesloten? Ook is niet duidelijk of deze lasten überhaupt door SamenTwente in de exploitatie verantwoord moeten worden en bovendien moeten er nog afspraken gemaakt worden over de dekking (baten).

Net zoals bij de jaarrekening 2023 zal ook in 2024 de prestatielevering van inhuur van personeel plaatsvinden via Staffing Inhuurdesk. Zij maken gebruik van een eigen platform voor registratie en facturering. Binnen het platform is geborgd dat uitsluitend de, door inhuurder, geautoriseerde uren worden gefactureerd.

Het zetten van de hielprikken is uitbesteed. Het tarief per prik is gelijk aan de vergoeding die van het Ministerie wordt ontvangen. De juistheid

van de lasten is beoordeeld door de gefactureerde lasten af te zetten tegen de baten die van het Ministerie zijn ontvangen.

Daarnaast zijn vanuit de VIC-werkzaamheden drietal facturen geselecteerd ter vaststelling van de prestatielevering bij de Twentse Koers. Deze facturen (€ totaal 177.000) zijn in december volledig ten laste gebracht van boekjaar 2024. Samen met betrokkenen zijn we momenteel de prestatielevering en op basis hiervan de toekrekening aan 2024, aan het onderzoeken. Op het moment schrijven kunnen we nog geen oordeel vellen hierover.

6.2.2 Personeel en salarissen

Driemaandelijks wordt het bestaan van de aansluiting tussen salaris- en financiële administratie vastgesteld.

Bij deze werkzaamheden wordt ook de ontwikkeling van het werkgeversdeel sociale lasten beoordeeld. Steekproefgewijs is op individueel niveau de juistheid van de werknemers- en werkgeverslast van de pensioenpremie en de inhouding van de Loonheffing beoordeeld. De salarisadministratie selecteert elk kwartaal zelfstandig een aantal mutaties en controleert bijv. de in-/uitstroom. Toepassing van wijzigingen in het wettelijk (bruto) CAO loon zijn integraal gecontroleerd. Bij deze werkzaamheden zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

6.2.3 Forensische geneeskunde en Inspectie & Hygiene

De werkzaamheden van Forensisch geneeskundigen worden geregistreerd in een aparte applicatie. De tarieven in die applicatie zijn aangesloten met de vastgestelde tarieven.

De verantwoorde baten naar de gemeenten zijn integraal beoordeeld aan de hand van een dump van alle data (uitgevoerde werkzaamheden). Op basis van de verrichte werkzaamheden is geconcludeerd dat:

- a. De tarievenlijst op enkele onderdelen verduidelijkt kan worden. Onder andere de toepassing van het afwijkende tarief voor de eerste 30 min. van de lijkschouw kan nog niet worden vastgesteld. Dit vergt nog nader onderzoek.
- b. Bij de registratie van de handeling handmatig de keuze wordt gemaakt voor dag-/avond of weekend/feestdagen. Aangezien hiervoor andere tarieven gelden leidt een onjuiste registratie tot een onjuiste

declaratie. Uit de werkzaamheden blijkt dat dit slechts incidenteel optreedt.

Inspectie & Hygiëne

De werkzaamheden in het kader van Inspectie & Hygiëne worden binnen de afdeling geregistreerd in een aparte applicatie. Tweemaandelijks leveren zij een export van de data aan voor verwerking in de financiële administratie. Steekproefsgewijs is de toepassing van het juiste tarief gecontroleerd. Hierbij zijn geen bevindingen geconstateerd.

6.2.4 Memoriaalboekingen

Maandelijks wordt van de boekingen met resultaatimpact > k. € 50 gecontroleerd of het 4-ogen controle is toegepast en wordt de aanwezigheid van de specificatie beoordeeld. Hierbij zijn geen bevindingen geconstateerd.

6.2.5 IT-omgeving financiële systemen

De logisch toegang tot de financiële administratie wordt bewaakt door periodiek de lijst van uitgestroomde medewerkers te matchen met de actuele gebruikers.

Om misbruik van rechten door internen te vermijden doet applicatie beheer periodiek een uitvraag om de lijst met actieve gebruikers te controleren. De werking van dit proces is bij de interne controle vastgesteld en er zijn geen bevindingen geconstateerd. De functiescheiding tussen functioneel beheer en applicatie beheer is per 1 november 2024 ingericht. Deze beheersmaatregelen heeft daarom dit jaar grotendeels nog niet gewerkt en zal vanaf volgend jaar beoordeeld worden.

6.2.6 Treasury

Zoals eerder gemeld wordt het betaalbestand vanuit de financiële administratie automatisch doorgezet naar de bank. Hierbij genereert het systeem een Integriteitskenmerk. Autorisatie van het betaalbestand vindt plaats door een andere functionaris. Hij/zij controleert in de bank of het Integriteitskenmerk van de batch overeenkomt met het Integriteitskenmerk op de opdrachtbrief.

Aanvullend worden maandelijks uit de betaalbatches vier posten geselecteerd. Van deze selectie wordt vastgesteld dat de betaling

overeenkomt met het factuurbedrag en dat het bankrekening nummer van de begunstigde overeenkomt met het bankrekening nummer op de factuur.

Bij de controle van dit proces zijn geen bevindingen geconstateerd.

Gedurende het jaar 2024 zijn geen leningen of garanties verstrekt of aangetrokken. De liquide middelen die niet onmiddellijk nodig zijn, worden, conform de Wet financiering decentrale overheden, aangehouden op de rekening courant met het Ministerie (zgn. schatkistbankieren). In overeenstemming met het treasurystatuut kunnen overtollige middelen bij schatkist op een deposito worden gezet. Dit is niet geval geweest.

6.2.7 Fiscaliteit

Op basis van het fiscaal statuut van SamenTwente wordt jaarlijks een fiscale risicoanalyse en een fiscaal jaarplan opgesteld. Uit de interne controle is gebleken dat nog niet alle werkzaamheden uit het jaarplan zijn uitgevoerd. De beoordeling van de btw-labeling en de werkkostenregeling dient nog plaats te vinden. Dit geldt ook voor de herbeoordeling of (bepaalde) vennootschapsbelastingplicht zijn. Deze beoordelingen staan gepland in het vierde kwartaal.

Bij de interne controle is geconstateerd dat de kilometerregistratie van de dienstauto's voor verbetering vatbaar is. De dienstauto's worden op dit moment op drie plekken binnen de organisatie beheerd en de kilometerregistratie wordt op diverse manieren geadmistreerd. Dit is voor verbetering vatbaar. Een aanbesteding van de dienstauto's wordt op dit moment voorbereid en hierin zal ook aandacht zijn voor een kilometerregistratiesysteem (track-trace). De verwachting is dat dit per 1-1-2026 tot verbetering van de kilometerregistratie zal leiden. Het is belangrijk om in de tussentijd te onderzoeken welke quick-wins er te behalen zijn bij het verbeteren van de huidige kilometerregistratie.

Wet DBA

De Belastingdienst heeft aangegeven dat met ingang van 1 januari 2025 het handhavingsmoratorium op de Wet DBA vervalt en dat zij gaat handhaven op (schijn)zelfstandigheid ZZP'ers. In verband met overmacht wordt door de organisatie veelvuldig gebruik gemaakt van ZZP-forensische artsen. Er is een eerste impactanalyse gemaakt van de Wet DBA op SamenTwente en hieruit blijkt dat de impact naar

waarschijnlijkheid op het onderdeel forensische het grootst zal zijn. Op dit moment wordt een verdiepende memo opgesteld over de impact van de Wet DBA op de forensische dienstverlening. De verwachting is dat deze memo aan de orde komt in het jaarlijkse klantgesprek met de belastingdienst. Dit gesprek is gepland in december 2024.

6.2.8 Integriteit en frauderisico's

Bij het uitvoeren van de verbijzonderde interne controles door interne auditfunctie is er aandacht voor frauderisico's. Hierbij zijn er geen fraudes geconstateerd.

De vorig jaar gemelde juridische procedure als gevolg van datadiefstal uit de systemen die gebruikt worden voor de coronabestrijding via het landelijke callcenter, loopt momenteel nog steeds.

6.3 Overige werkzaamheden

Begrotingsrechtmatigheid:

Voor de begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de geautoriseerde begroting. Er is een technische begrotingswijziging op route gebracht die, mits geautoriseerd, resulteert in de onderstaande begroting:

Bedragen * € 1.000		Primair begroot	Actueel begroot
Lasten	GGD Twente	29.189	38.088
	OZJT	3.468	3.497
	VTT	5.999	6.925
	Veranderopdracht	-	77
	Bestuur en Ondersteuning	10.786	11.990
	Coalition of the Willing	3.379	11.007
(sub-)totaal lasten		52.821	71.585
Baten	GGD Twente	6.988	15.279
	OZJT	677	705
	VTT	2.736	3.069
	Veranderopdracht	-	77
	Bestuur en Ondersteuning	1.276	1.658
	Coalition of the Willing	3.379	11.007
(sub-)totaal baten		15.057	31.797
Dekking gemeentelijke bijdrage		37.764	39.788
Saldo		-	-

In eerste instantie zal worden beoordeeld of de verantwoording in de jaarrekening binnen deze geautoriseerde budgetten blijft.

Een overschrijving van de geautoriseerde programmalasten (incl. toevoegingen aan de reserves) en/of het geautoriseerde investeringsbudget, is per definitie onrechtmatig. Een overschrijding van de verantwoordingsgrens van 3% (± m. € 2,2 bij mln. € 72 lasten) leidt tot het oordeel dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen.

De rechtmatigheid van een onderschrijding van de begrote lasten en een afwijking van de begrote baten (hoger of lager) is afhankelijk van het tijdstip waarop de afwijking gemeld is. In de Financiële verordening is de tijdigheid gedefinieerd.

Vaccinaties JGZ

De juistheid van het tarief voor de hieprijs is beoordeeld aan de hand van de PSIE tariefbeschikking 2024 die is afgegeven door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Steekproefgewijs zijn de verantwoorde baten aangesloten met de betaalspecificatie

die wordt ontvangen van het RIVM. Hierbij zijn geen bevindingen geconstateerd.

Gezond,
veilig
& vitaal

&
Samen
Twente

Gezond,
veilig
& vitaal

samentwente.nl

&
Samen
Twente

Informatienota AB

Voorstel van het dagelijks bestuur

12 februari 2025

Openbaar	Registratienummer	Datum
Ja	2025-000048	5 maart 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
C2	Bedrijfsvoering	

Onderwerp

Boardletter en IT-Managementletter 2024 van Eshuis accountants

Kennis te nemen van

1. De boardletter 2024 van de accountant.
2. De IT-letter 2024 van de accountant (in verband met gevoelige informatie is de IT-letter op het beveiligde deel van het Extranet geplaatst).

Inleiding

De accountant heeft via de board- en de IT letter haar rapportage over de tussentijdse controle voor de jaarrekening 2024 uitgebracht. Hierin zijn vooral de uitkomsten van haar beoordeling van het interne beheerssysteem beschreven. Deze beoordeling voert de accountant uit om een verklaring over getrouwheid van de jaarrekening 2024 af te kunnen geven. In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de rechtmatigheid. Hiervoor hebben wij een interne managementletter 2024 opgesteld. Deze treft u via een separaat voorstel aan. De board- en de IT letter zijn op 14 februari jl. door de accountant in de vergadering van de auditcommissie toegelicht. Naar aanleiding van deze bespreking heeft de commissie een adviesbrief opgesteld voor uw bestuur. Dit advies is separaat toegevoegd.

Kernboodschap

1.1 Uit de Boardletter blijkt dat de interne beheersing op orde is

Op basis van de door uitgevoerde werkzaamheden concludeert de accountant dat, net als voorgaand jaar, de interne beheersing van voldoende niveau is. Er zijn geen processen waarbij de interne beheersing niet toereikend is. Dit wil niet zeggen dat alles goed gaat en dat er geen ruimte is voor verbetering.

1.2 Aan bevindingen van de accountant wordt opvolging gegeven

De accountant maakt in de Boardletter onderscheid tussen algemene aanbevelingen (vanaf pagina 4) en procesaanbevelingen (vanaf pagina 14). Bij de procesaanbevelingen in de Boardletter treft u ook de reactie van het management aan. Hieruit blijkt dat beide procesaanbevelingen in 2025 opvolging

zullen krijgen. Hieronder treft u een overzicht aan met onze reactie over de algemene aanbevelingen van de accountant:

Aanbeveling	Reactie dagelijks bestuur
1. Twentse Koers: Maak geformaliseerde en dus afdwingbare afspraken over dat de financiële risico's voor SamenTwente, via de 14 Twentse gemeenten worden gedekt.	Wij nemen dit advies over en zullen dit inbrengen in het Bestuurlijk Overleg Twentse Koers.
2. Rechtmatigheidsverantwoording: Wij vragen aandacht voor het vaststellen van het normenkader 2024.	Het normenkader staat ter vaststelling geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur van 5 maart 2025.
3. Rechtmatigheidsverantwoording: Stel een risicomatrix op om duidelijker onderscheid te maken tussen rechtmatigheids- en getrouwheidsrisico's.	Wij nemen dit advies over.
4. Wet DBA: Wij adviseren u om een integrale risico analyse uit te voeren in het kader van de Wet DBA.	Wij nemen dit advies over. De organisatie heeft een eerste impactanalyse opgesteld. Hieruit blijkt dat de impact van de Wet DBA mogelijk het grootst is bij het onderdeel Forensische Geneeskunde. Door overmacht wordt namelijk bij dit onderdeel structureel gebruik gemaakt van ZZP-artsen. Met de belastingdienst is afgesproken dat we onze analyse en standpunt hierover afstemmen. Daarnaast wordt momenteel een integrale analyse opgesteld.
5. Zorgfraude: In het beheersingsgebied tussen contractering en productieverantwoording zien wij nog verbeterkansen in een duidelijke taakverdeling tussen u en de gemeenten.	OZJT heeft de taak om te zorgen voor de productieverantwoording van de contractering. Hiervoor zal er in gesprek worden gegaan met de gemeenten over de taakverdeling. Daarentegen heeft OZJT niet de taak om zorgfraude te voorkomen. Wel wordt er hiervoor door OZJT deelgenomen aan de proeftuin Zorgfraude van de veiligheidsregio. Ook wordt er aan de voorkant met het KIT (Kwaliteit en Integriteitsinstrument Twente) onderzoek gedaan om malafide aanbieders te weren.

1.3 Bij de toelichting over relevante actualiteiten staat de accountant ook stil bij de kerntakendiscussie

In hoofdstuk 6 (pagina 16 en verder) schetst de accountant de complexe maatschappelijke en financiële realiteit van de gemeenten. Dit heeft ook zijn weerslag op SamenTwente die als verlengd

lokaal bestuur ook te maken heeft met dezelfde problematiek. Mede in het kader hiervan wordt een kerntakendiscussie gevoerd. In het kader hiervan geeft de accountant aan u mee om aandacht te hebben voor een reëel sluitende begroting.

2.1 Uit de IT-managementletter blijkt dat onze IT- opgave groot is

Eshuis accountants voert jaarlijks een IT-audit uit. Dit betreft een audit met alleen een focus op IT-systemen en risico's die het meest relevant zijn voor de jaarrekeningcontrole. In verband met bedrijfsgevoelige informatie, is de IT-letter op verzoek van de accountant niet openbaar gedeeld. Deze letter is op het beveiligde deel van het Extranet (achter het slotje) geplaatst. Zoals u weet zijn we fors aan het investeren in informatiemanagement, -veiligheid en privacy. De begroting is hiervoor vanaf halverwege 2024 stapsgewijs uitgebreid. Uit de samenvatting van de IT-audit (pagina 9) blijkt dat onze IT-beheersing in 2024 een verbetering laat zien ten opzichte van 2023.

2.2 Aan bevindingen van de accountant wordt opvolging gegeven

Vanaf pagina 11 treft u detailbevindingen aan van de IT-audit. Deze bevindingen worden door het management opgevolgd. De twee detailbevindingen met het hoogste risico gaan over het uitgeven van rechten (toegang tot en bevoegdheden in financiële applicaties). Vanaf november 2024 heeft de organisatie functiescheidingen aangebracht bij het uitgeven van rechten. Omdat de IT-audit over het hele jaar 2024 rapporteert, komt deze verbetering ten opzichte van vorig jaar niet goed tot haar recht. Hierdoor blijft de bevinding en aanbeveling van de accountant staan. We verwachten dat deze bevindingen in de volgende IT-letter zijn opgelost.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

1. In mei start de jaarrekeningcontrole 2024.
2. Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole stelt de accountant het rapport van bevindingen op.
3. Het rapport van bevindingen wordt besproken in de auditcommissie.
4. De jaarstukken 2024, het rapport van bevindingen worden behandeld in uw vergadering van 9 juli 2025.

Bijlagen

1. Boardletter 2024
2. IT-managementletter 2024 (te vinden op het beveiligde deel van het Extranet)
3. Adviesbrief auditcommissie

Besproken

[tekst]

Enschede

5-3-2025

secretaris

K.M. Leferink

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink

BOARDLETTER 2024

SamenTwente

29 januari 2025

Per saldo persoonlijker

Independent Member of
PrimeGlobal

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Aan het algemeen bestuur van SamenTwente

Geacht bestuur,

U heeft Eshuis Registeraccountants opdracht gegeven om de jaarrekening 2024 van SamenTwente te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing bij de SamenTwente. Hiervoor hebben wij in het najaar van 2024 onze interim-controle uitgevoerd. Naar aanleiding daarvan brengen wij deze boardletter uit.

Hierin richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de processen die wij hebben onderzocht om een bijdrage te leveren aan de interne beheersing en het zelf controlerend vermogen van uw gemeenschappelijke regeling. Wij tekenen daarbij aan dat onze controle dus niet is gericht op het uitspreken van een oordeel over het geheel van interne beheersingsmaatregelen (inclusief effectiviteit en efficiency) van SamenTwente.

Wij beginnen deze boardletter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de (significante) risico's die wij bij de controle van SamenTwente onderkennen. Daarna geven wij een oordeel op hoe de relevante processen zijn opgezet en adviseren wij u over verbetermogelijkheden. Daaronder vallen ook onderwerpen die bij het opmaken van de jaarrekening uw aandacht vragen. Als laatste hebben wij nog enkele actualiteiten opgenomen.

Wij willen de betrokken medewerkers van uw gemeenschappelijke regeling bedanken voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.,

drs. C.L. (Caroline) Willems RA

→ Inhoudsopgave

→ Management-
samenvatting

→ Risico's

→ Procesbeheersing

→ Detailbevindingen

→ Vooruitblik

→ Actualiteiten

→ Bijlagen

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	4
2. De belangrijkste risico's	8
3. Totaaloverzicht procesbeheersing	9
4. Detailbevindingen	13
5. Vooruitblik naar de jaarrekening	15
6. Relevante actualiteiten	16
Bijlagen	21

- Inhoudsopgave
- **Management-samenvatting**
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

1. Managementsamenvatting

Vanuit de interimcontrole concluderen wij dat de interne beheersing bij uw gemeenschappelijke regeling van voldoende niveau is. Ook hebben wij opgemerkt dat aanbevelingen die we in eerdere jaren met elkaar hebben gecommuniceerd serieus worden genomen en waar mogelijk in de organisatie wordt opgepakt. De verbetermogelijkheden die wij in deze interimcontrole nog zien brengen wij in het navolgende onder uw aandacht. De boodschappen waarbij een **A** vermeld staat betreffen aanbevelingen, die welke een **M** bevatten betreffen een mededeling.

Twentse Koers (A)

Tijdens de interimcontrole 2024 hebben we aandacht gehad voor de Twentse Koers. Middels een aanvullende overeenkomst tussen de 14 Twentse gemeenten en SamenTwente is afgesproken om de financiële risico's op het moment van stopzetten van de Twentse Koers te dekken via de 14 Twentse gemeenten. Deze afspraak is echter niet geformaliseerd en dus niet afdwingbaar. Wij adviseren u de afspraken schriftelijk vast te leggen. SamenTwente is gastheerorganisatie binnen de samenwerking en neemt vanuit deze rol het werkgeverschap van de medewerkers van de Twentse Koers op zich en hiermee de voortvloeiende rechten en plichten. Hierdoor zijn alle medewerkers van de Twentse Koers opgenomen op de loonlijst bij SamenTwente.

Bevindingen IT audit (M)

De uitkomsten van de IT audit zijn in een separate managementletter IT opgenomen. Als de bevindingen daar aanleiding toe geven, dan zullen wij er in ons accountantsverslag bij de jaarrekening nader op ingaan.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf boekjaar 2023 neemt het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Als accountant geven wij alleen nog een getrouwheidsoordeel, waarbij de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening valt onder dit getrouwheidsoordeel.

Om de rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen stellen zijn er in de afgelopen jaren grote stappen gezet door de organisatie. Wel is er nog ruimte voor wat finetuning op enkele punten. Hieronder geven wij een korte samenvatting van de belangrijkste stappen en aandachtspunten die door uw gemeenschappelijke regeling zijn genomen om tot een goed onderbouwde rechtmatigheidsverantwoording te komen voor het huidige jaar.

Op 16 oktober 2024 is de financiële verordening 2024 door het algemeen bestuur vastgesteld. In de nieuwe financiële verordening is onder andere ten aanzien van het begrotingscriterium het tijdig melden van baten over- en

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

onderschrijdingen en lasten onderschrijdingen geadresseerd. Verder is de verantwoordingsgrens verhoogd van 1% naar 3% van de gerealiseerde lasten. De rapportagegrens is niet aangepast en blijft € 100.000.

Beleid (A)

U hebt de beleidsmatig noodzakelijke stappen gezet. Belangrijke uitgangspunten van het financiële beheer liggen vast in de financiële verordening op basis van de Gemeentewet artikel 212. Daarin zijn ook de verantwoordelijkheden t.a.v. het toetsen van het rechtmatig handelen binnen uw gemeenschappelijke regeling opgenomen. In de financiële verordening is benoemd dat het normenkader elk jaar vastgesteld dient te worden door het algemeen bestuur. In 2024 is het normenkader rechtmatigheid nog niet vastgesteld door het algemeen bestuur, hiervoor vragen wij uw aandacht.

Gedegen risicoanalyse t.a.v. het voorwaarden criterium (A)

De rechtmatigheidsverantwoording vraagt een gedegen risicoanalyse op het normenkader binnen uw gemeenschappelijke regeling. Ofwel in beeld brengen welke regelingen in uw normenkader voorwaarden bevatten die risico's t.a.v. financiële rechtmatigheid bevatten. U mag dit doen op basis van de rapporteringstolerantie welke het algemeen bestuur heeft vastgesteld op 3% van het totaal van de lasten.

Op dit moment is de risicoanalyse nog niet ver genoeg uitgediept in de door u opgezette risicomatrix. De vastlegging van de uit te voeren werkzaamheden per geïdentificeerd risico dient in de risicomatrix nog te worden aangevuld, alsmede de uitkomsten daarvan op basis waarvan het rechtmatigheidsoordeel kan worden gegeven. Wij hebben tijdens onze interimcontrole vastgesteld dat uw VIC al veel controlewerkzaamheden heeft uitgevoerd. Echter is nog niet geheel duidelijk welke werkzaamheden in het kader van rechtmatigheid zijn uitgevoerd omdat een directe relatie met de risicomatrix ontbreekt. Wij kunnen daarom op dit moment niet beoordelen in hoeverre voldoende werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.

U heeft aangegeven de risicomatrix voor het einde van het jaar helemaal bijgewerkt te hebben zodat ook uw uitgevoerde werkzaamheden hieraan kunt koppelen en conclusies kunt opnemen.

Wij hebben vastgesteld dat u ten aanzien van de analyse van onrechtmatigheden omtrent EU-aanbestedingen een spendanalyse heeft opgesteld tot en met 30 juni 2024. Wij hebben geen aanleiding gezien hierop tijdens onze interimcontrole detailwerkzaamheden uit te voeren. Deze zullen wij bij onze balanscontrole oppakken.

Uw eigen bevindingen bij deze spendanalyse over het eerste half jaar van 2024 zijn de volgende:

1. Er is sprake van een onrechtmatigheid ten aanzien van het aangaan van een verplichting ter hoogte van € 250.000 waarbij ten onrechte niet is aanbesteed;
2. Er is sprake van een onduidelijkheid ter hoogte van naar verwachting € 330.000 over 2024, dit komt voort uit voorgaande jaren en heeft te maken met de kosten van het huidige digitale dossier JGZ. Aanbesteding voor het

nieuwe dossier heeft reeds plaatsgevonden, waarbij het de verwachting is dat het nieuwe dossier halverwege 2025 in gebruik zal worden genomen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Hoewel rechtmatigheid niet meer onder de directe controle van de accountant valt, vragen wij uw aandacht voor het voorkomen van ongewilde afwijkingen van het aanbestedingsbeleid.

De door u uitgevoerde werkzaamheden als onderbouwing van het in de jaarrekening op te nemen rechtmatigheidsoordeel gaan wij bij onze jaarrekeningcontrole controleren. Vanuit de interimcontrole hebben wij een aanbeveling die mee zal moeten worden genomen in het beleid. Er is namelijk geen procedure opgesteld rondom de controle van de prestatielevering.

Foutevaluatie (M)

De uitvoering van de hiervoor beschreven interne controle werkzaamheden zal ongetwijfeld leiden tot bevindingen. Dat is niet anders dan voorgaande jaren. Anders is wel, dat u nu zelf de conclusies trekt aangaande de rechtmatigheid. Dat betreft drie criteria, het voorwaarden criterium, de begrotingsrechtmatigheid en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium. Belangrijk is een goede evaluatie van de geconstateerde bevindingen. Wat ging er fout, betreft het incidenten, of structurele fouten? U moet deze foutenevaluatie nog vorm geven. De foutenevaluatie helpt u om bevindingen te vertalen naar structurele aanpassingen in de interne beheersing.

Uitwerken M&O criterium (M)

De Kadernota rechtmatigheid 2024 vraagt van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen een vastlegging van de uitgangspunten en de filosofie ten aanzien van het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Een beleidsnotitie wordt gezien als een goed instrument. U heeft geen M&O beleid opgesteld, aangezien SamenTwente geen regelingen voor derden heeft.

Begrotingsrechtmatigheid (M)

U dient zelf over de begrotingsrechtmatigheid te rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording en/of de paragraaf bedrijfsvoering. Het gaat om lastenoverschrijdingen op programmaniveau en (investerings-)kredieten te monitoren en bij overschrijdingen deze als onrechtmatigheden op te nemen in de rechtmatigheidsverantwoording. Wanneer de overschrijdingen conform beleid zijn is er verder geen actie noodzakelijk.

Indien overschrijdingen niet conform beleid zijn dan worden deze overschrijdingen toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag. Ook onderschrijdingen van lasten of onder- of overschrijdingen van baten kunnen leiden tot een begrotingsonrechtmatigheid en dienen toegelicht te worden.

Wij hebben vastgesteld dat uw gemeenschappelijke regeling voldoende aandacht heeft binnen de P&C-cyclus voor dit onderwerp. Voor een gemeenschappelijke regeling is het altijd moeilijk om op het budget te sturen omdat de cyclus

- Inhoudsopgave
- **Management-samenvatting**
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

uitgaat van een vaste P&C momenten en niet van een doorlopend proces. U bent zich daarvan bewust en stuurt bij binnen de vaste begrotingsmomenten. Eventuele afwijkingen die te laat komen worden wel gecommuniceerd met het bestuur maar leiden dan niet tot een begrotingswijziging. Deze omstandigheid is bekend bij het bestuur.

Handhaving wet DBA (A)

Vanaf 1 januari 2025 zal de Belastingdienst de Wet DBA actief gaan handhaven om schijnzelfstandigheid te voorkomen. Dit heeft belangrijke gevolgen voor organisaties die gebruikmaken van ingehuurd krachten, zoals forensische artsen. Wij adviseren u om prioriteit te geven aan het opstellen van een beleid en de gevolgen hiervan zorgvuldig mee te nemen in uw risicoafwegingen.

De Belastingdienst heeft aangekondigd dat er nieuwe, scherpere criteria komen voor de handhaving. Zo wordt een wettelijke fictie ingevoerd waarbij uurtarieven onder de € 35 automatisch als dienstbetrekking worden beschouwd. Daarnaast wordt het criterium rondom 'aansturing' aangescherpt. Het is belangrijk om te realiseren dat niet-naleving aanzienlijke gevolgen kan hebben, ondanks de beperkte handhavingscapaciteit bij de Belastingdienst. Dit komt mede doordat aan alle criteria cumulatief voldaan moet worden, waar voorheen meer materiële beoordeling plaatsvond.

In uw situatie, waarin veel gebruik wordt gemaakt van ingehuurd forensische artsen, is het van belang om zowel het huidige als toekomstige personeelsbeleid kritisch te beoordelen. Wij adviseren u om een integrale analyse uit te voeren van het ingehuurd personeel en alle contracten tegen het licht te houden in het kader van de nieuwe wetgeving. Inmiddels bent u in overleg getreden met de Belastingdienst; met hen heeft u afgesproken om uw standpunt over de inhuur van ZZP-artsen voor de forensische dienstverlening nader af te stemmen.

Zorgfraude (A)

Het huidige zorgstelsel blijkt in de WMO en Jeugdzorg bepaalde vormen van zorgfraude in de hand te werken. Zowel 'zorgcowboys' als ondermijning vanuit de onderwereld zijn daarin thema's. In Twente is men vroeg ingestapt in het bestrijden van deze fraude maar ook in de rest van Nederland komt fraudebestrijding in de zorg prominent op tafel. Binnen de context van de Twentse fraudepreventie merken wij dat gemeentes nadrukkelijk naar OZJT/Samen14 kijken omdat de contractering van aan u is uitbesteed. In fraudepreventie is contractering inderdaad een belangrijke maatregel om ongewenste partijen uit te sluiten. Na contractering volgt echter ook monitoring en toetsing. Deze ligt deels bij de gemeenten in de vorm van de productieverantwoording. De productieverantwoording is echter niet in alle gevallen voldoende gebleken om fraude te voorkomen. In het beheersingsgebied tussen contractering en productieverantwoording zien wij nog verbeterkansen in een duidelijke taakverdeling tussen u en de gemeenten. Wij denken graag met u mee vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- **Risico's**
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

2. De belangrijkste risico's

Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij SamenTwente de belangrijkste risico's zien die tot mogelijke afwijkingen dan wel onzekerheden in de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling kunnen leiden. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door bijv. fouten uit het verleden, belangrijke gebeurtenissen en voorschriften van onze beroepsorganisatie. Voor het jaar 2024 onderkennen wij de volgende belangrijkste risico's:

Risico	Motivatie	Significant risico	Fraude-risico	Plan steunen op AO/IB
Doorbreken interne beheersing door management	Het hiernaast genoemde risico ziet niet toe op een specifieke post, maar is op basis van onze controlestandaarden voorgeschreven bij iedere controle en de daaraan gekoppelde standaardwerkzaamheden dienen door ons uitgevoerd te worden, dan wel dienen wij aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren op (onderdelen van) de verantwoording, in casu de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling.			
De rechtmatigheids-verantwoording geeft geen getrouw beeld	Het opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening over boekjaar 2024 is formeel sinds vorig boekjaar een vereiste. Regelgeving, kaders en praktische handvaten zijn relatief laat verschenen en het komen tot een algehele aanpak in de controle hierop vergt veel van uw organisatie en de interne controlefunctie. Daarnaast is in het eerste jaar gebleken dat er in veel opzichten nog ervaringen worden opgedaan van hetgeen werkt en wat niet werkt. Voor dit jaar schenken wij hier extra aandacht aan. Het significante risico ligt op begrotingsrechtmatigheid.			

De aard van de significante risico's brengt met zich mee dat wij met name bij de controle van de jaarrekening hier aandacht aan besteden. In ons accountantsverslag dat wij naar aanleiding van de controle van de jaarrekening uitbrengen zullen wij rapporteren hoe deze significante risico's zijn afgedekt.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- **Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

3. Totaaloverzicht procesbeheersing

Onderstaand vatten wij ons oordeel over de opzet en het bestaan van de beheersing per proces samen. Ten aanzien van opzet en bestaan geven wij het proces een classificatie mee:

Verbetermogelijkheden:

Binnen het proces is sprake van significant risico en/of er is sprake van verschillende tekortkomingen/observaties binnen de AO/IB en vragen hier op korte termijn uw aandacht voor;

Toereikend met verbetermogelijkheden:

Binnen het proces is sprake van verhoogd risico en/of er is sprake van verschillende observaties binnen de AO/IB en vragen hier op middellange termijn uw aandacht voor;

Toereikend:

Binnen het proces is sprake van risico en er is geen sprake van observaties binnen de AO/IB. Hiermee concluderen wij dat dit proces in opzet en bestaan voldoende is om het proces van het opstellen van de jaarrekening te ondersteunen.

Proces	Conclusie 2024	Conclusie 2023
Rechtmatigheidsverantwoording	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden
Informatieveiligheid	IT middels eigen managementletter	IT middels eigen managementletter
Inkopen en betalingen	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden
Personeel en salarissen	Toereikend	Toereikend
Forensische geneeskunde	Toereikend	Toereikend
Inspectie & Hygiëne	Toereikend	Toereikend
Vaccinaties JGZ	Toereikend	Toereikend
Memoriaalboekingen	Toereikend met verbetermogelijkheden	Toereikend met verbetermogelijkheden
Treasury	Toereikend	Toereikend

Op basis van de tot op heden door ons uitgevoerde werkzaamheden concluderen wij dat de interne beheersing bij SamenTwente van voldoende niveau is. Uit onze beoordeling van de opzet en het bestaan van de diverse processen blijken een aantal verbetermogelijkheden. Onze aanbevelingen treft u in het volgende hoofdstuk aan. Voor wat betreft de naleving van onze aanbevelingen van vorig jaar verwijzen wij u naar de bijlage.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- **Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Samenwerkingsvorm

Wij willen per jaareinde gebruik maken van de werkzaamheden van de VIC door de VIC te zien als relevante beheersmaatregel waar we op kunnen steunen. Dit vereist echter dat de VIC qua opzet, bestaan het werking voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Aangezien deze controle nog zal doorlopen tot circa februari/maart 2024 kunnen wij per heden nog geen uitsluitsel geven of wij kunnen steunen op de VIC-functie. Hieronder ziet u de status per november 2024 van deze controle. Per jaareinde zullen wij zogenoemde herbeoordelingen van de werkzaamheden van de VIC uitvoeren. Op basis hiervan dienen wij te concluderen of deze werkzaamheden naar behoeven zijn uitgevoerd ten einde te steunen op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Opzet en bestaan VIC

Ten aanzien van de opzet en bestaan van de VIC als beheersmaatregel dienen wij de volgende aspecten en aandachtspunten te evalueren (bron: consultatiedocument-nba-handreiking-1152-rechtmatigheidsverantwoording-26-juni-2023):

- Bedreigingen ten aanzien van de objectiviteit van de VIC-functie, zoals vooringenomenheid, belangenverstrengeling en oneigenlijke beïnvloeding van anderen binnen de organisatie.
- De mate van deskundigheid, vaardigheid, professionaliteit en het gebruik van technische hulpmiddelen.
- De systematische, gedisciplineerde aanpak en documentatie van de audittrail.
- Het interne controleproces als geheel (uitvoering, review, hoor en wederhoor, rapportage).
- De door de organisatie getroffen kwaliteitsmaatregelen.
- De aard en reikwijdte van de VIC-functie (de mate van benodigde professionele oordeelsvorming, de geplande werkzaamheden in relatie tot de geïdentificeerde risico's).

Op de volgende pagina geven wij onze evaluatie van bovenstaande aandachtspunten bij SamenTwente.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- **Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Status opzet en bestaan VIC

Proces	Voldoende	Voor verbetering vatbaar / onduidelijk	Toelichting
Objectiviteit	☒		Voldoende gewaarborgd
Deskundigheid, vaardigheid, professionaliteit en gebruik van technische hulpmiddelen	☒		Voldoende gewaarborgd
Systematische en gedisciplineerde aanpak, documentatie en audittrail		☒	Inkijk controleplan (zie volgende pagina) is voldoende. Realisatie controleplan moet nog blijken per jaareinde bij afronding werkzaamheden VIC. Wel zijn er t/m interimcontrole 2024 al VIC werkzaamheden uitgevoerd.
Intern controleproces als geheel (uitvoering, review, hoor en wederhoor en rapportage)	☒		In het VIC plan is het proces rondom de rechtmatigheidsverantwoording goed uiteengezet. De uit te voeren stappen zijn opgedeeld in 6 fasen, van voorbereiding tot het verstrekken van de rechtmatigheidsverantwoording door het DB.
Door organisatie getroffen kwaliteitsmaatregelen	☒		Er is een kwaliteitshandboek (MAVIM) opgesteld en tevens is er een team "kwaliteit en arbo" met 3 kwaliteitsadviseurs en 2 kwaliteitsmedewerkers.
Aard en reikwijdte van de VIC-functie (de mate van benodigde professionele oordeelsvorming, de geplande werkzaamheden in relatie tot de geïdentificeerde risico's).		☒	Moet nog blijken per jaareinde bij afronding werkzaamheden VIC. De opzet van het VIC plan is voldoende solide maar is nog onderhanden waardoor wij nog geen inzicht hebben in de gehele risicoanalyse en of daarmee alle stromen in voldoende mate in scope zijn zonder risico op een rechtmatigheidsfout.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- **Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

In het VIC plan zijn vanuit de risicoanalyse de top 10 focusgebieden opgenomen, van Inkoop & aanbesteding tot Misbruik en oneigenlijk gebruik, integriteit en frauderisico's. De risicoanalyse is uitgevoerd op basis van weging van diverse aspecten. Dit zijn impact, kans, complexiteit in de wet en regelgeving, prioriteit bevindingen managementletter en wijzigingen in proces/systeem. De inschatting per post/proces is gemaakt in samenwerking met de financieel adviseurs en de procesbetrokkenen.

Over het eerste half jaar 2024 zijn voor de diverse focusgebieden al controlewerkzaamheden uitgevoerd welke uitgebreid zijn vastgelegd. Definitieve rapportage van de bevindingen en verbeterpunten zouden in de interne managementletter worden opgenomen. Deze interne managementletter hebben we ingezien.

De gestructureerde vastlegging van de reeds over het eerste half jaar uitgevoerde werkzaamheden (en de nog over het tweede half jaar uit te voeren werkzaamheden) in een format waaruit de rode draad blijkt van normenkader, geconstateerde risico's, uit te voeren werkzaamheden, bevindingen en impact voor de rechtmatigheidsverantwoording is momenteel nog onderhanden. Wij zijn zeer te spreken over de opzet van het model welke hiervoor gebruikt gaat worden. Wel dient deze vastlegging een laatste finetuning, zie hiervoor het al eerder benoemde onder de management-samenvatting.

Voor het tweede half jaar dienen de controlewerkzaamheden intern nog te worden uitgevoerd. Wij zullen dan ook tijdens de jaarrekeningcontrole de totale uitkomsten van alle werkzaamheden in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording beoordelen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

4. Detailbevindingen

BEVINDING 1: 4-ogen principe memoriaalboekingen

Observatie

Een vast onderdeel van de VIC-controles betreft de toetsing van memoriaalboekingen. Tijdens de controlewerkzaamheden over het eerste halfjaar heeft de VIC twee belangrijke bevindingen gedaan:

1. **Q1-controles:** Bij de controles over het eerste kwartaal is één boeking vastgesteld waarbij de laatste wijzigingsdatum ná afronding van de 4-ogencontrole-workflow ligt.
2. **Q3-controles:** Bij de controles over het derde kwartaal zijn zes boekingen aangetroffen die na het doorlopen van de workflow zijn gewijzigd.

Daarnaast is gebleken dat het na het aanmaken en goedkeuren van een memoriaalboeking nog steeds mogelijk is om deze te wijzigen of te verwijderen. Vorig jaar zijn maatregelen genomen om deze mogelijkheid uit te sluiten door de rechten instellingen in AFAS aan te passen. Echter, uit de huidige VIC-controles blijkt dat deze maatregel nog niet effectief functioneert.

Er bestaat nog onduidelijkheid binnen de VIC over:

- Of memoriaalboekingen daadwerkelijk na autorisatie kunnen worden gewijzigd;
- Of de waargenomen wijzigingen daadwerkelijk tot inhoudelijke aanpassingen in de memoriaalboekingen hebben geleid, of dat dit mogelijk een systeemfout betreft.

Bovendien is niet duidelijk welke aanvullende controlewerkzaamheden de VIC heeft uitgevoerd om de impact van de geconstateerde wijzigingen op de memoriaalboekingen vast te stellen.

Risico / impact jaarrekening

Het risico is aanwezig dat er foutieve memoriaalboekingen met resultaatimpact worden geboekt en verwerkt in de financiële administratie als het gevolg van de mogelijkheid tot wijzigen na autorisatie van de boeking.

Aanbeveling

Wij adviseren u na te gaan of memoriaalboekingen daadwerkelijk na autorisatie gewijzigd kunnen worden en welk effect de wijzigingen na autorisatie hebben gehad zoals geconstateerd door de VIC.

Reactie management

Door een beperkt aantal medewerkers kunnen memoriaalboekingen gewijzigd worden. Wij onderzoeken momenteel wat hiervan de redenen zijn. Om foutieve boekingen te voorkomen wordt vanuit de VIC gegevensgerichte controle uitgevoerd op de gewijzigde memoriaalboekingen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

BEVINDING 2: Prestatielevering inkoop & aanbestedingen niet vastgelegd

Observatie

Uit de VIC controle op de inkoop en aanbesteding blijkt dat ten aanzien van de prestatielevering niets is gecontroleerd en vastgelegd. Als reden hiervoor wordt aangegeven dat het proces hiervoor nog niet is ingericht.

Risico / impact jaarrekening

Het risico bestaat hierdoor dat er ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording niet een afdoende onderbouwing gegeven kan worden of er ten aanzien van inkoop en aanbesteding wel of niet sprake is van een fout ten aanzien van de rechtmatigheid.

Aanbeveling

Wij bevelen aan om ten aanzien van de inkoop en aanbestedingen ook de prestatielevering te controleren en bevindingen daaromtrent vast te leggen.

Reactie management

De controle op de prestatielevering vindt vanuit de VIC plaats bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Het idee hier achter is dat bij de jaarrekening de lasten volledig in beeld zijn. We zullen voor 2025 in het VIC-plan de check op de prestatielevering ook periodiek gedurende het jaar borgen. Het is goed om te realiseren dat de prestatielevering wel in de lijn is geborgd. Bijvoorbeeld, voordat uren van ingehuurd personeel worden uitbetaald, worden de gedeclareerde uren geaccordeerd door de opdrachtgevers in een hiervoor ingericht portaal.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- **Vooruitblik**
- Actualiteiten
- Bijlagen

5. Vooruitblik naar de jaarrekening

5.1 Verslaggevingskader

In het BBV zijn ten opzichte van voorgaand jaar geen belangrijke wijzigingen aangebracht, ook heeft de commissie BBV op het moment van het schrijven van deze boardletter geen essentiële nieuwe standpunten of notities gepubliceerd.

5.2 Nota misbruik en oneigenlijk gebruik beleid 2023 e.v.

Vanaf maart 2024 is deze nota actueel geworden. Deze is opgesteld ter voorkomen van risico op c.q. ontdekken en herstel van ontdekte misbruik en oneigenlijk gebruik als 3^e component van de specifieke financiële rechtmatigheid. Met de landelijk verplichte invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf verslagjaar 2023 blijft het bestuur verantwoordelijk voor de getrouwheid en financiële rechtmatigheid maar daarnaast legt het bestuur nu ook expliciet verantwoording af over het financieel rechtmatig handelen van de gemeenschappelijke regeling.

Eén van de 9 financiële rechtmatigheidscriteria dat met de gemeentelijke interne beheersingsorganisatie beheerst moet worden en waarop tijdens de interne controles van de kritische processen getoetst moet worden is het criterium van Misbruik en Oneigenlijk gebruik. Dit onderwerp speelt niet bij SamenTwente aangezien er geen regelingen voor derden worden afgegeven.

5.3 Wet Normering Topinkomens

De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2024 niet meer bedragen dan € 223.000 per jaar. Daarnaast dienen instellingen de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

5.4 Jaarrekeningcontrole en aandachtspunten vanuit de interim-controle

Een belangrijk aandachtspunt in aanloop naar de jaarrekeningcontrole is het afronden van de formele zaken ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording. Hierover is eerder in deze boardletter gerapporteerd en graag verwijzen wij dan ook daarnaar.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- **Actualiteiten**
- Bijlagen

6. Relevante actualiteiten

Verslaggeving en controle

In de verslaggeving is de belangrijkste wijziging de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023. Ten aanzien van de door de accountant te hanteren materialiteit lijkt er binnenkort sprake van verandering. In de huidige tekst van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden is een grens opgenomen van 1% van het totaal van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Het rijk en de beroepsorganisatie van accountants zijn met elkaar in gesprek om dit te veranderen in 2% van het lastentotaal, waarbij fouten en onzekerheden bij elkaar worden geteld en er dus nog maar één materialiteitsgrens wordt gehanteerd. Hierover is ten tijde van het schrijven van deze boardletter nog geen uitspraak geweest.

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in de financiering

De maatschappelijke realiteit is dat de maatschappij volop in beweging is. Er spelen grote maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van onderwerpen als klimaat, duurzaamheid, oorlogen, migratie. De houdbaarheid en betaalbaarheid van systemen heeft op verschillende niveaus de aandacht. Het zorgstelsel, de pensioenen, de organisatie en financiering van de publieke sector, het zijn slechts enkele voorbeelden van vraagstukken die op de agenda staan.

Gemeenten en in verlengstuk verbonden gemeenschappelijke regelingen hebben langs alle kanten te maken met de effecten van de maatschappelijke thema's en vraagstukken, en daar zitten veel factoren aan die voor gemeenten en GR-en niet of nauwelijks rechtstreeks beïnvloedbaar zijn. De hoogte en de verdeling van het Gemeentefonds worden door het Rijk vastgesteld. Hoewel gemeenten de afgelopen jaren veelal positieve resultaten hadden op hun exploitatierekening, zijn naar de huidige stand van de gegevens de verwachtingen voor 2026 (Ravijnjaar) en verder, donker te noemen. Vanuit het hoofdlijnen akkoord lijken er meer financiële problemen op de gemeenten af te komen. Hiermee in het verlengde dan ook bij de gemeenschappelijke regelingen. Ook op GR SamenTwente zou dit van invloed kunnen zijn op de hoogte van de dienstverlening en de bijdragen van de deelnemende gemeenten.

Ook op GR SamenTwente zou dit van invloed kunnen zijn op de samenstelling en intensiteit van de dienstverlening en de bijdragen van de deelnemende gemeenten. U voert momenteel kerntakendiscussie bij SamenTwente waarbij u onder meer zicht wilt krijgen op de taakuitvoering van de organisatie en de financiële (on)mogelijkheden voor bezuinigingen. De uitkomsten hiervan kunnen mogelijk financiële consequenties hebben in 2025. Wij geven u mee om in het kader van de continuïteit van de organisatie aandacht te hebben voor een reëel sluitende begroting.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Duurzaamheidsverslaggeving

De Global Goals zijn 17 door de VN gedefinieerde doelstellingen gericht op het realiseren van een duurzame en inclusieve samenleving (de zogenaamde “SDG doelstellingen”). Doelstellingen die aansluiten op de rol, taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. Doelstellingen die uitdagen tot samenwerking binnen en tussen gemeenten, maar zeker ook vragen om samenwerking met het bedrijfsleven.

Hoewel duurzaamheid in meer of mindere mate al een onderwerp is binnen de gemeente en gemeenschappelijke regelingen, is het (integraal) toepassen ervan veelal een uitdaging. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn:

Samenwerken (extern):

- Het belang van een nieuwe balans tussen economische, ecologische en sociale ontwikkeling
- Het voordeel van samenwerking tussen overheid, ondernemingen en onderwijs (“triple helix”)

Samenwerken (intern):

- Hoe zorg je dat het duurzaamheidsvraagstuk een vraagstuk van de gehele gemeenschappelijke regeling is en niet van een aantal deelgebieden? Hoe werk je samen om het gemeenschappelijk doel te bereiken?

Planning & Control:

- Denken vanuit (meervoudige) waarden voor je organisatie (mens, milieu en financieel)
- Hoe meet je impact van duurzaamheidsmaatregelen?
- Hoe zorg je dat duurzaamheid een integraal onderdeel binnen de organisatie wordt?

Hoewel bovenstaande aspecten een rol (gaan) spelen, zou het mogelijk zinvol zijn te starten met een vorm van duurzaamheidsverslaggeving. We merken dat deze behoefte nadrukkelijk binnen de publieke sector bestaat en inmiddels zorginstellingen en onderwijsinstellingen al van start gaan met het kunnen verantwoorden over het thema duurzaamheid. Deze instellingen hebben net als gemeenten en gemeenschappelijke regelingen nog geen (wettelijke) verplichting ten aanzien van duurzaamheidsverslaggeving, maar deze verplichting zal er op (korte) termijn naar verwachting wel komen (mede vanwege de behoefte aan het gelijke speelveld tussen private en publieke sector).

Hiertoe wordt veelal de vrijwillige duurzaamheidsverslaggeving (“VSME”) gehanteerd, die speciaal ontwikkeld is voor het MKB. Dit is een zeer beknopte versie van de Europese duurzaamheidsverslaggeving (“CSRD”). Het is een vertrekpunt om:

- Over de verschillende aspecten van duurzaamheid te rapporteren (mens, milieu en governance)
- Te verkennen waar de verantwoordelijkheid en impact van de gemeente en gemeenschappelijke regeling start en stopt
- Daarmee het gesprek intern te voeren en te komen tot een actieplan duurzaamheid

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

In de praktijk merken wij, gebaseerd op inmiddels ruim 10 ondersteuningstrajecten CSRD bij bedrijven, dat alleen al het bewust worden van de discrepantie tussen jullie huidige positie binnen de (waarde)keten en de gewenste/verwachte positie een belangrijke uitkomst is van het proces om te komen tot een eerste duurzaamheidsverslag. Het leidt in veel gevallen dan ook tot een concreet actieplan duurzaamheid voor de komende jaren.

Overigens komen de elementen van de VSME (o.a. materialiteitsanalyse, stakeholderdialoog) ook terug in de CSRD. Daarmee is de VSME een goede opstap om te komen tot een eerste duurzaamheidsverslag. Wachten op de sector met betrekking tot duurzaamheids-verslaggeving specifiek voor gemeenten en gemeenschappelijk regelingen lijkt daarmee niet langer een optie.

BIO2, NIS2 en ENSIA IT-audit

Met de recente ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging binnen de overheid willen wij u op de hoogte brengen van de veranderingen die een impact zullen hebben op uw gemeenschappelijke regeling. Deze ontwikkelingen zijn met name relevant voor de inrichting van risicomanagement, de ENSIA IT-audit en de algemene naleving van de nieuwe wet- en regelgeving met betrekking tot informatiebeveiliging. Hieronder beschrijven wij de belangrijkste aandachtspunten en wat dit voor uw organisatie betekent.

In augustus 2024 is de vernieuwde Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2) officieel gelanceerd. Deze vernieuwde versie komt voort uit een grondige evaluatie van de huidige BIO en introduceert de eisen van de NIS2-richtlijn binnen de overheid. Het doel van BIO2 is om informatiebeveiliging binnen alle lagen van de overheid te verbeteren en te uniformeren, waardoor een veiliger digitale omgeving ontstaat. Een belangrijk aspect van BIO2 is de vereenvoudiging van de maatregelen en voorschriften, waarbij bijna 60% van de eerdere voorschriften zijn gereduceerd. Dit maakt het voor overheidsorganisaties eenvoudiger om te voldoen aan de eisen, zonder in te boeten op de kwaliteit van de beveiliging. Daarnaast worden er drie Basisbeveiligingsniveaus (BBN) geïntroduceerd, die inspelen op de specifieke behoeften van verschillende overheidsorganisaties. Dit stelt gemeenten en in het verlengde gemeenschappelijke regelingen in staat om maatregelen te implementeren die aansluiten op hun risicoprofiel.

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- BIO2 richt zich sterk op risicomanagement, waardoor u als gemeenschappelijke regeling uw informatiebeveiligingsbeleid op basis van risicoanalyses dient in te richten.
- De rol van bestuurders wordt versterkt, wat betekent dat zij een grotere verantwoordelijkheid zullen dragen in het vormgeven en bewaken van het informatiebeveiligingsbeleid.
- Er is een duidelijke reductie in het aantal voorschriften, wat de implementatie eenvoudiger maakt, maar tegelijkertijd vraagt om een scherpere focus op maatwerkbeveiliging en het naleven van de kernmaatregelen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

NIS2 – Europese Richtlijn voor Cyberweerbaarheid

Vanaf januari 2025 zal de Europese NIS2-richtlijn (Network and Information Security) in werking treden. Deze regelgeving is van cruciaal belang voor alle overheidsorganisaties en vitale sectoren, omdat het hen verplicht om hun cyberweerbaarheid verder te versterken. De exacte implementatiedatum wordt later bevestigd, maar het is belangrijk dat gemeenten zich hier tijdig op voorbereiden.

BIO2 fungeert als het normenkader voor gemeenten en in het verlengde voor gemeenschappelijke regelingen om aan de eisen van de NIS2-richtlijn te voldoen. Dit betekent dat uw organisatie niet alleen moet voldoen aan de eisen die specifiek door BIO2 worden gesteld, maar ook aan de bredere Europese verplichtingen rondom netwerk- en informatiebeveiliging. Deze nieuwe kaders zullen naar verwachting een aanzienlijke impact hebben op de wijze waarop uw organisatie haar digitale veiligheid organiseert.

Een ander belangrijk aspect van de NIS2-richtlijn is de verplichting om incidenten tijdig te rapporteren aan bevoegde autoriteiten. Dit vereist dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen een goed ingericht incidentresponsproces hebben, waarbij ze snel kunnen reageren op cyberaanvallen of datalekken en deze binnen een gestelde termijn rapporteren. Dit zal leiden tot een betere coördinatie tussen gemeenten en nationale of Europese instanties op het gebied van cyberveiligheid.

Aanpassing van de ENSIA IT-audit

Een ingrijpend gevolg van de invoering van BIO2 is de herziening van de ENSIA IT-audit. Deze ENSIA IT is niet direct op uw organisatie van toepassing, maar zou wellicht vanuit de ketenverantwoordelijkheid opgelegd kunnen worden door de deelnemers in uw GR. Voor uw organisatie zou dat gaan betekenen dat de jaarlijkse verantwoording op het gebied van informatiebeveiliging een nieuwe structuur en aanpak vereist. De ENSIA-audit zal dan moeten worden aangepast om te voldoen aan de eisen van BIO2, wat vraagt om een meer op risico's gebaseerde benadering.

Wat vraagt dit van uw gemeenschappelijke regeling?

- Een herinrichting van het auditproces, waarbij de focus komt te liggen op de nieuwe basisbeveiligingsniveaus (BBN) zoals geïntroduceerd in BIO2.
- Een intensievere samenwerking tussen uw interne controleafdelingen en de externe IT-auditors, met als doel om een toekomstbestendige verantwoording op het gebied van informatiebeveiliging te waarborgen.
- De verwachting is dat deze veranderingen niet alleen van invloed zullen zijn op de rapportage, maar ook op de manier waarop informatiebeveiligingsrisico's binnen de organisatie worden gemonitord en aangepakt.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Bijlagen

Conclusie en Advies

De invoering van BIO2, de komst van de NIS2-richtlijn en de aanpassing van de ENSIA IT-audit vragen om een grondige herziening van uw informatiebeveiligingsbeleid. Wij adviseren u om zo spoedig mogelijk te starten met de implementatie van de benodigde maatregelen. Vanuit Eshuis IT-audit & Assurance kunnen wij u ondersteunen bij de inrichting van deze processen, de aanpassing van de verantwoording en het uitvoeren van de ENSIA IT-audit volgens de nieuwe kaders.

Wij raden aan om op korte termijn de verantwoordelijkheden rondom informatiebeveiliging opnieuw te evalueren en in te richten, en waar nodig bij te sturen. Door proactief aan de slag te gaan met deze ontwikkelingen, zorgt uw organisatie ervoor dat zij tijdig voldoet aan de eisen van zowel de BIO2 als de NIS2-richtlijn, en voorkomt u mogelijke knelpunten in het auditproces.

Eshuis

Bijlagen

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- **Bijlagen**

Bijlage 1: Bevindingen voorgaand jaar

Onderstaande bevindingen zijn afkomstig uit de boardletter 2023 welke in dit jaar zijn opgevolgd. Wij hebben deze bevindingen opgenomen ten behoeve van de ontwikkelingen van de administratieve organisatie en interne beheersing van SamenTwente ten opzichte van voorgaand jaar.

BEVINDING 3: Betaalbestand te wijzigen voor inlezen in bankomgeving

Observatie

Ten aanzien van het betaalproces hebben wij tijdens de interimcontrole vastgesteld dat een door de financiële administratie aangemaakt betaalbestand (PAIN001) kan worden gewijzigd alvorens deze in te lezen in de bankomgeving. Dit aangepaste betaalbestand kan vervolgens zonder foutmelding betaald worden door daartoe bevoegde personen, niet zijnde de persoon die het betaalbestand heeft aangepast. Waarna de afboeking van de crediteuren automatisch plaatsvindt in de financiële administratie.

Reactie management

Wij onderkennen dit risico. Enerzijds nemen wij uw advies over door tijdelijk verbijzonderde interne controle uit te voeren op het betaalbestand. Nog belangrijker vinden wij om ons betaalsysteem dusdanig aan te passen dat er sprake is van een systeemcontrole en daardoor minder aanvullende interne controles nodig zijn. Vanaf eind 2023 hebben wij in overleg met onze huisbankier een automatische koppeling gelegd tussen onze financiële administratie en de bankomgeving. Hierdoor wordt het betaalbestand automatisch ingelezen en wordt de kans op aanpassing van dit bestand verkleind.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- **Bijlagen**

Bijlage 2: Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van GR SamenTweente

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Eshuis ingebed.

Ons zijn geen relaties bekend tussen Eshuis Registeraccountants B.V. en haar zuster- en of dochterondernemingen en de GR SamenTweente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Eshuis beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Eshuis.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze partners en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- **Bijlagen**

Bijlage 3: Disclaimer en beperking in het gebruik

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en deze bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen. Wij attenderen u erop dat deze boardletter is opgesteld ten behoeve van het bestuur van de GR en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

Bezoekadres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

Contact
053 4876 65 43

Kvk nummer
08195873

Aan de leden van het algemeen bestuur

Geachte leden,

Betreft
Advies
auditcommissie

Dagtekening
Enschede,
14 februari 2025

Ons kenmerk

-

Uw kenmerk

-

Onze commissie heeft de taak uw bestuur te adviseren over de jaarrekening, de accountantscontroles (incl. rechtmatigheidsverantwoording) en de planning & control cyclus. In de vergadering van 14 februari jl. hebben wij de Boardletter en IT-letter van 2024 besproken die naar aanleiding van de tussentijdse accountantscontrole is uitgebracht door Eshuis accountants (hierna: accountant). Ook hebben wij in ons overleg de interne managementletter 2024 besproken. Deze letter wordt in verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld door de interne auditfunctie van SamenTwente. Met deze brief informeren wij u over de belangrijkste uitkomsten van onze bespreking.

Boardletter 2024

Belangrijkste bevindingen

De accountant heeft in de auditcommissie de Boardletter toegelicht. De Boardletter geeft de meest relevante bevindingen weer vanuit de door de accountant uitgevoerde interim -controle. Deze controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle. De interne beheersingsomgeving zorgt er mede voor dat de door u gestelde doelen gehaald worden en dat er een borging is van een betrouwbare en tijdige informatievoorziening.

De belangrijkste conclusie van de accountant is dat de interne beheersing bij SamenTwente ook in 2024 van voldoende niveau is. Het aantal detailbevindingen (pagina's 13 en 14) is beperkt. Uit de reactie van het dagelijks bestuur maken wij op dat de organisatie deze bevindingen oppakt.

Twentse Koers

Wij vragen uw aandacht bij de aanbeveling van de accountant met betrekking tot de Twentse Koers (pagina 4). SamenTwente is gastheer van deze vrijwillige samenwerking en biedt onder meer werkgeverschap aan voor de medewerkers van de Twentse Koers. Wij begrijpen dat de bedoeling van het Bestuurlijk Overleg Twentse Koers is geweest om SamenTwente geen risicodeler te laten zijn. De risico's (incl. aansprakelijkheden) van SamenTwente zouden gedragen worden via de 14 Twentse gemeenten. De accountant heeft geconstateerd dat deze afspraak niet schriftelijk is vastgelegd. Het is belangrijk dat vanuit het perspectief van SamenTwente heel duidelijk is door wie de risico's worden gedragen. Wij adviseren u om dit schriftelijk vast te leggen met het Bestuurlijk Overleg Twentse Koers.

IT-letter 2024

Belangrijkste bevindingen

De accountant heeft ook de IT-letter 2024 toegelicht. Deze is opgesteld naar aanleiding van de door accountant uitgevoerde IT-audit. Uit de IT-letter en de reactie van het dagelijks bestuur hierop blijkt dat de organisatie stappen aan het zetten is om de IT-beheersing te versterken. De opgave en de risico's zijn groot. Daarom heeft u hiervoor vanaf 2024 extra middelen beschikbaar gesteld. Wet- en regelgeving volgt op dit vlak elkaar snel op. De normen worden steeds strenger. Om ervoor te zorgen dat je als organisatie hieraan blijft voldoen moet je keuzes maken. De nut en noodzaak voor investeren op dit thema is duidelijk.

Interne managementletter 2024

Het dagelijks bestuur heeft in onze commissie via een memo de interne managementletter 2024 toegelicht. Onze commissie is van mening dat de interne managementletter voldoet aan de verwachtingen en een goed instrument is voor u om inzicht te krijgen in de interne beheersing. In de interne managementletter worden conclusies getrokken over de rechtmatigheid in het proces inkoop. In dit proces is een onrechtmatigheid geconstateerd bij het onderdeel Versnellingsaanpak Jeugd. Deze onrechtmatigheid blijft binnen de toegestane foutenmarge van 3%. Wij vragen bij het dagelijks bestuur aandacht om toekomstige onrechtmatigheden te voorkomen en hiervoor maatregelen te treffen.

Aandachtspunten voor de accountant bij de jaarrekeningcontrole 2024

Zoals u weet kan onze commissie de accountant aandachtspunten meegeven voor bij de jaarrekeningcontrole 2024. Wij zien dit jaar, gelet op de inhoud van de besproken stukken, hiertoe geen aanleiding.

Voortgang aanbesteding accountant

In uw vergadering van 16 oktober 2024 heeft het dagelijks bestuur u geïnformeerd over de aanbesteding van de accountantsdiensten. In die vergadering heeft u onze commissie volmacht verleend om namens het algemeen bestuur het programma van eisen vast te stellen en de beoordeling te doen. Het programma van eisen hebben wij vastgesteld en inmiddels is de offerte fase van de aanbesteding gaande. In uw vergadering van 16 april 2025 zullen we u verder informeren over het proces.

Tot slot

Ervan uitgaande u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens de auditcommissie,
de voorzitter,

B. Beens

Informatienota AB

Voorstel van het dagelijks bestuur

12 februari 2025

Openbaar	Registratienummer	Datum
Openbaar	2025-000048	5 maart 2025
Agendapunt	Onderdeel SamenTwente	
C3	GGD	

Onderwerp

Stand van zaken implementatie DD JGZ

Kennis te nemen van

1. Stand van zaken implementatie DD JGZ

Inleiding

Op 17 januari 2024 is afgesproken dat we u over de aanbesteding van het nieuwe digitaal dossier JGZ (DD JGZ) regelmatig informeren. Dit doen we minimaal na iedere afgeronde fase binnen het project.

Kernboodschap

In juli 2024 is de eerste mijlpaal 'Overeenstemming over de dienstverleningsovereenkomst' bereikt. In deze dienstverleningsovereenkomst zijn tussen Topicus en SamenTwente afspraken vastgelegd over onder andere: de tijd dat het DD JGZ beschikbaar zal zijn, binnen welke tijden issues en problemen geprioriteerd, behandeld en opgelost worden, op welke manier de continuïteit gewaarborgd wordt, hoe de beveiliging is georganiseerd, welke overleggen op reguliere basis plaatsvinden, hoe er gerapporteerd wordt over de dienstverlening en een boeteclausule.

In de afgelopen periode zijn in diverse werkgroepen voorbereidende activiteiten uitgevoerd op het vlak van de functionele en technische inrichting, benodigde koppelingen, het overzetten van gegevens van het huidige naar het nieuwe DD JGZ en managementrapportages. In de tweede week van januari 2025 is een start gemaakt met de tweede mijlpaal: de eerste proefconversie is inmiddels uitgevoerd en de ervaringen zijn positief. Daarnaast zijn een kwaliteitsplan, opleidingsplan en plan voor de live gang uitgewerkt en wordt gewerkt aan het inzichtelijk maken van mogelijke privacy risico's en de beheersing hiervan (zogenaamd DPIA). Ook zijn de opleidingen gepland er wordt uitvoer gegeven aan het communicatieplan.

De komende maanden staan in het teken van het inrichten, (acceptatie-)testen en opleiden om uiteindelijk in juni 2025 live te gaan met het nieuwe DD JGZ van Topicus. De volgende mijlpaal is de

gebruikersacceptatietest die in de maanden februari en maart gepland staat. Hierover volgt eind maart een terugkoppeling.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

In de komende periode zullen ook de overige mijlpalen beoogd bereikt te worden:

- Gebruikersacceptatietest:
 - o Op de acceptatieomgeving (februari) en
 - o Op de productieomgeving (maart)
- Instructie aan testers (doorlopend)
- Functionele test van de koppelingen op de productieomgeving (april/mei)
- Uitvoer van de conversie (juni)
- Opleiding van alle gebruikers (mei/juni)
- Livegang (juni)
- Voltooing van de implementatie (juli)

Bijlage(n)

N.v.t.

Besproken

[tekst]

Enschede

5 maart 2025

secretaris

K.M. Leferink

voorzitter

drs. C.F.M. Bruggink